

nr
505

VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1 9 2 1

TYP. VAREKAMP & CO.
MEDAN

VERSLAG

WETTER

CLIMATE

1851

1852

1853

1854

1855

1856

1857

1858

1859

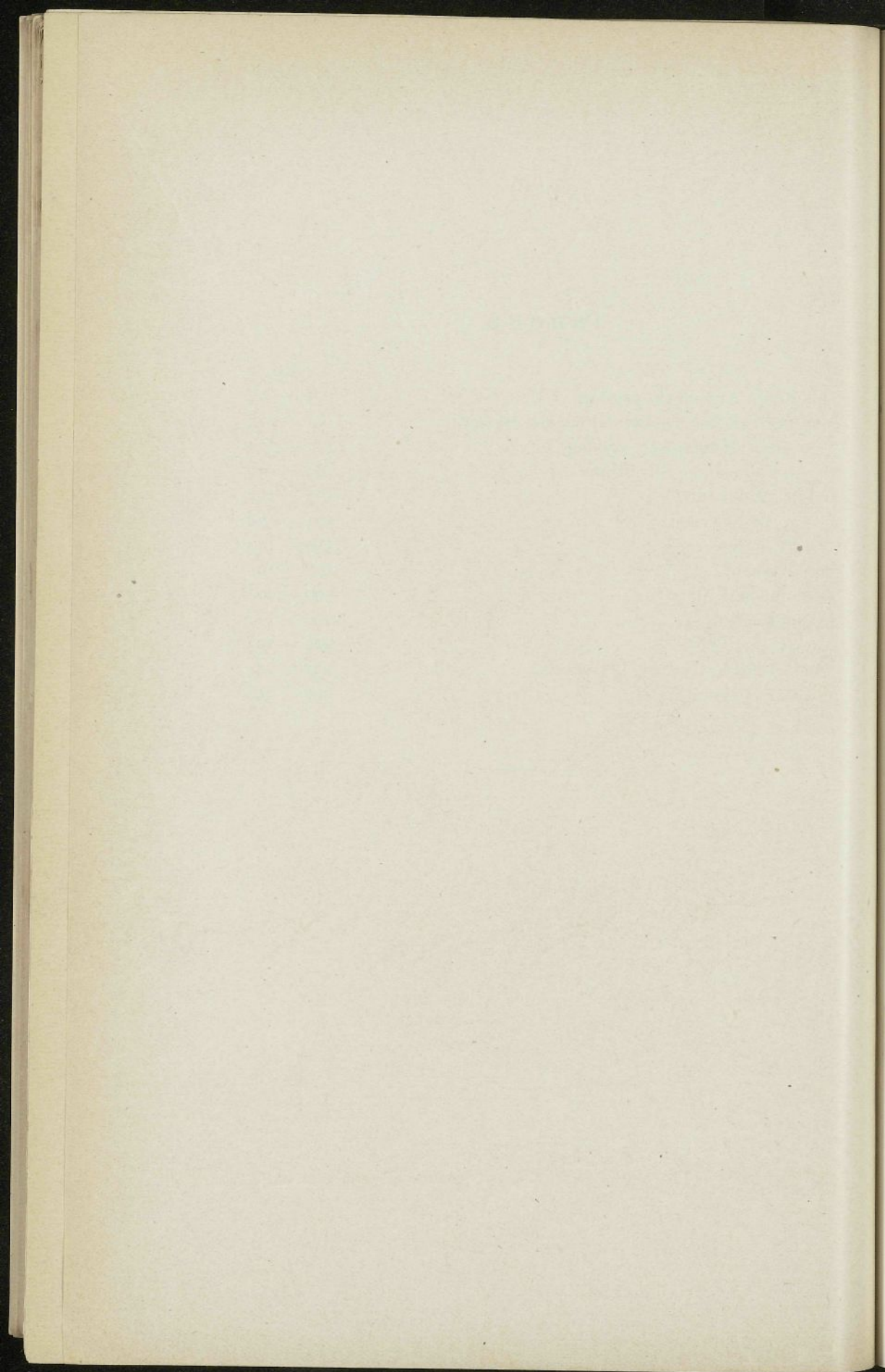
1860

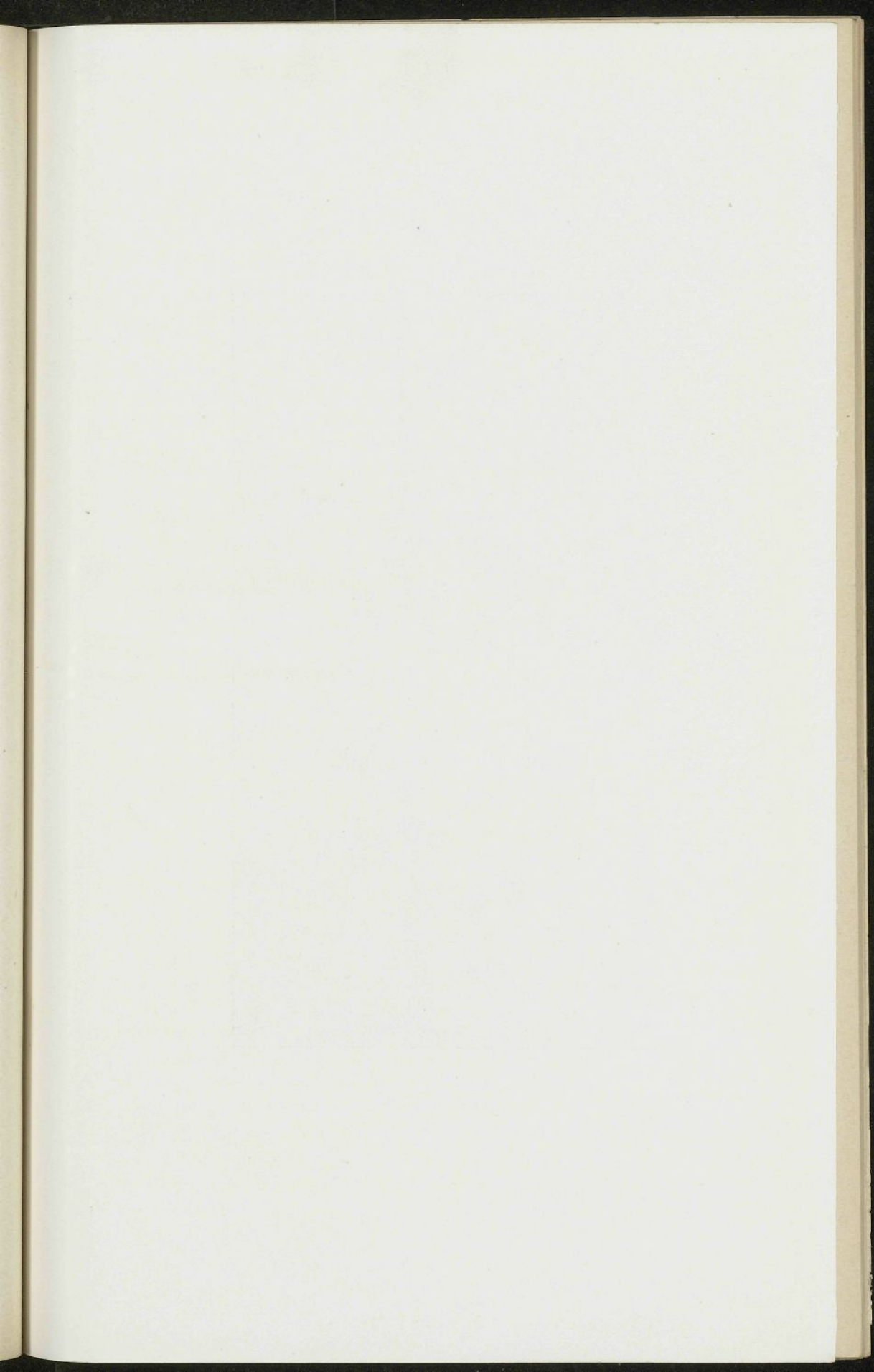
1861

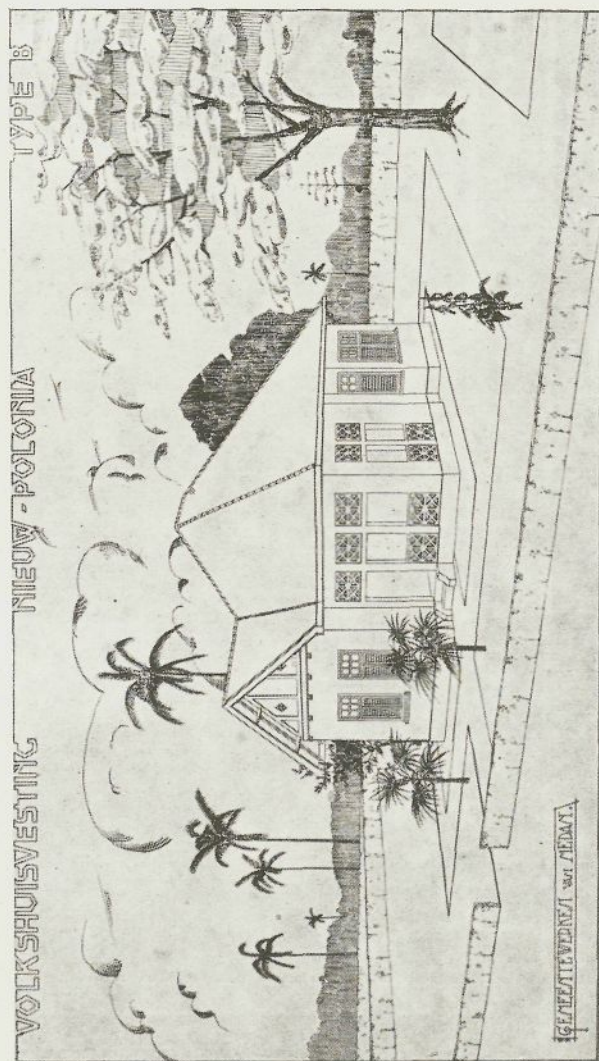
1862

I N H O U D.

	Blz.
Inleiding, Algemeen verslag	5 — 53.
Verslag van den Dienst der Gemeentewerken . . .	57 — 125.
Veterinair Hygienisch verslag.	127 — 174.
a. Gemeente Slachthuis	129 — 151.
b. Melkcontrôle	153 — 162.
c. Pasarwezen	163 — 169.
d. Voerwezen.	170 — 174.
Grondzaken.	177 — 190.
Grondbedrijf	190 — 200.
Woningbedrijf.	200 — 217.
Huurcommissie	221 — 233.
Medansche Vrijwillige Brandweer.	237 — 244.
Sekolah Derma	247 — 250.

Verslag der Gemeente Medan over het jaar 1921.

Inleiding.

Hadden zich in het begin van 1920 reeds de voorteekenen vertoond van een economische inzinking, in de tweede helft van dat jaar begon de economische achteruitgang hoe langer hoe meer algemeen te worden. Die achteruitgang bleef aanhouden, breidde zich nog uit en zette zich in 1921 verder voort zonder aan het einde van dat jaar tot staan te zijn gekomen. Er zijn thans dan ook slechts weinige onderwerpen waarbij het woord „malaise” niet gebezigd wordt. Een algemeen pessimisme omtrent den toestand bestaat en alle bevoegde beoordeelaars zijn niet in staat de vraag te beantwoorden hoe lang de tegenwoordige crisis nog zal duren, aangezien er nog niets of bijna niets is, wat een naderend einde ervan kan doen verwachten.

Van belang is het in het kort na te gaan welken invloed de huidige toestand in het afgelopen jaar op den gang der zaken van onze gemeente heeft gehad. Wij volgen dan allereerst den loop der geldmiddelen, immers die zijn het waar alles in het bestuur der Gemeente om draait, die zijn het welke de Gemeente in staat stellen haar taak al dan niet naar behooren te vervullen. De loop der geldmiddelen geven het inzicht in de kracht der gemeente, die loop is eene afspiegeling van de wijze waarop de gemeente bestuurd wordt.

En dan kan reeds dadelijk gezegd worden dat de Gemeente Medan er goed voorstaat, dat het welbewust conservatieve financiële beleid sedert de laatste 7 à 8 jaren in onze gemeente gevoerd — de steeds voorzichtige raming der inkomsten, naast een ruime raming der uitgaven —, Medan thans ten goede komt. Hoewel het bij Rijks-, en gemeentebegrootingen wel eens gebleken is gebruik te zijn de nering naar de tering te zetten, is in onze gemeente altijd het wachtwoord geweest de tering naar de nering te zetten en deze politiek blijkt nog altijd Oud-Hollandsch deugdelijk te zijn.

Thans nu de toestand op elk gebied zeer ernstig is geworden, kan onze gemeente zich in een gezonden financieelen toestand verheugen.

Wel zijn onze geldmiddelen beperkt en schijnt het Medan nog steeds niet te mogen gelukken meerdere gelden van de Regeering te verkrijgen, doch het tempo waarin de Gemeente tot nog toe haar werk volbracht behoeft niet te zeer vertraagd te worden.

Onze gemeente heeft zich steeds onthouden van ondoordachte ondernemingen, die hare financieele positie in gevaar zouden hebben gebracht en daardoor mede zouden hebben bijgedragen om den naam der Indische gemeente te benadeelen. En het is helaas niet te ontkennen dat die naam niet overal een goeden klank heeft. Het is te betreuren dat juist in dezen tijd de credietwaardigheid der Indische gemeenten getroffen wordt, doordat gebleken is dat op het financieele beleid van Indische gemeenten meerdere malen met recht valt af te dingen.

Dit bemoeilijkt het sluiten van gemeente-leeningen, immers het publiek is, althans was tot voor kort, zeer huiverig zijne gelden ter beschikking van Indische Gemeenten te stellen.

Gelukkig is wel al eenige verbetering te bespeuren en begint men een toeschietelijker houding aan te nemen. Bedroeg in 1920 de rente van obligatie-leeningen $6\frac{3}{4}$ a 7 %, in 1921 daalde de rente tot 6 a $6\frac{1}{8}$ % voor goed gefundeerde obligatieleeningen en voor Indische Gemeenteleeningen werd begin 1922 een rente van $6\frac{1}{2}$ % gevraagd. *)

Het is in dit verband niet ondienstig aan te halen wat de Nederlandsch Indische Escompto Maatschappij in haar verslag over het jaar 1921 schreef:

„Ook met de financiën der locale ressorten ging het nog niet „naar wensch. Pogingen om leeningen te plaatsen bij Indische „credietinstellingen mislukten evenzeer als zoogenaamde loketleeningen, op welke laatste een zoo gering bedrag werd ingeschreven, „dat de emissies moesten worden teruggenomen. Ten slotte kon „het enkelen gemeenten en gewesten gelukken matige bedragen „in Nederland te plaatsen, zij het tegen zeer zware voorwaarden.

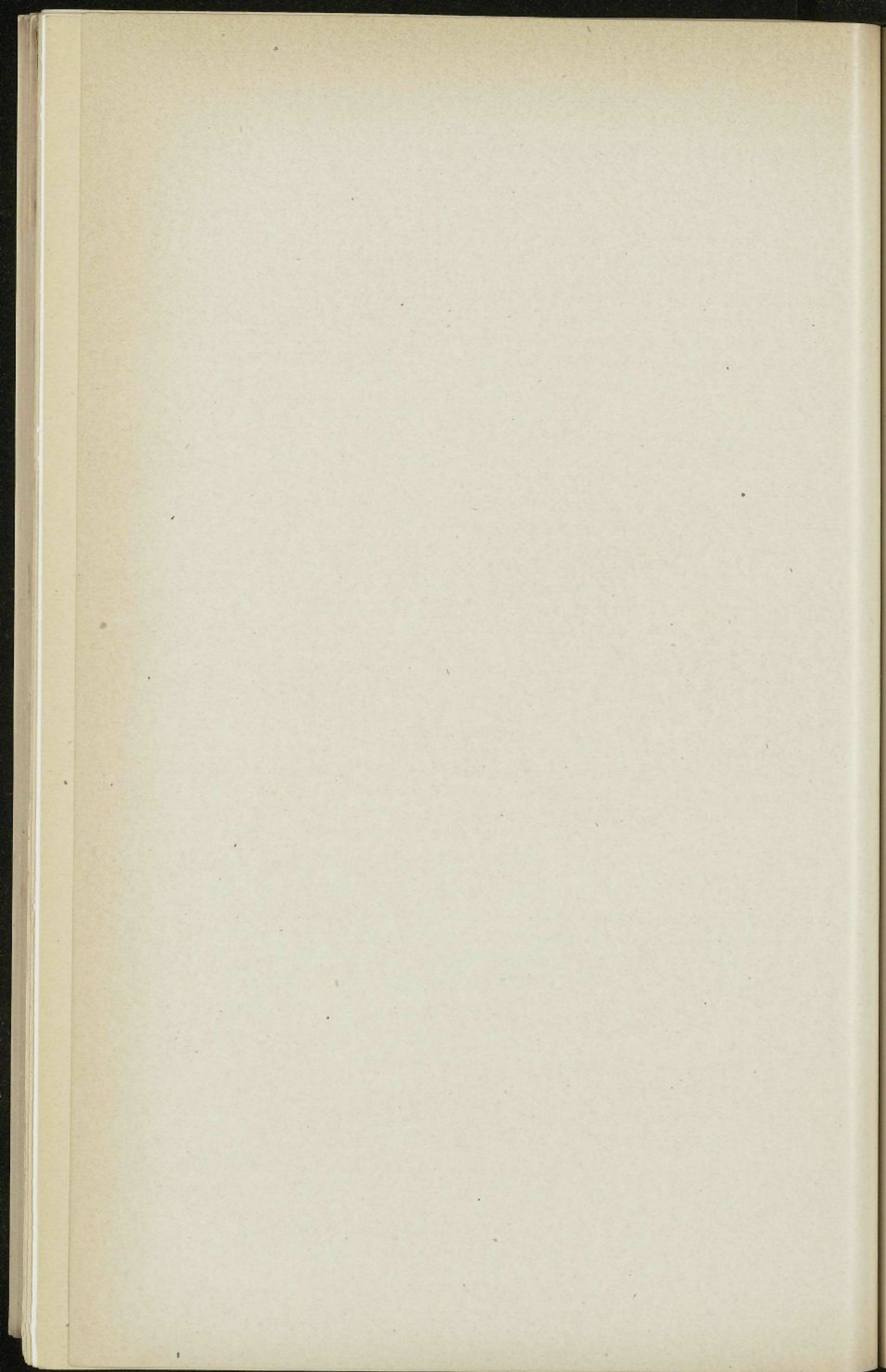
„Consolidatie en de uiterste zuinigheid, reeds in vorige verslagen door ons als noodzakelijk aangegeven, blijven ook voor „locale ressorten een dringende eisch”.

Dit geluid wordt allerwege gehoord en de waarschuwing is juist, doch er moet tegen gewaakt worden dat tot het andere uiterste wordt overgegaan. De neiging daartoe wordt thans ook merkbaar, het toegeven daaraan kan echter niet in het belang der gemeente zijn.

*) Noot. Hoe in Holland over Indische gemeenteleeningen gedacht wordt moge blijken uit de volgende aanhaling uit een artikel van H. Hartog in „Gemeentebelangen” No. 4 van 15 October 1921.

Voor zoover den rentestand betreft, is het probleem intusschen op-nieuw ingewikkelder geworden door het op de markt verschijnen van een vroeger onbekend type, n.l. dat der Indische gemeente-leeningen. Nu de Indische staatsleeningen op een 7% basis staan, hebben verschillende gemeenten, zooals Batavia, Soerabaia en Semarang, zich achtereenvolgens genoopt gezien, hun emissies op een voor beleggers nog aantrekkelijker rente-voet te bewerkstellingen, ten einde voor deze kleinere leeningen, die uit den aard minder courant zijn dan de staatsfondsen, een goede plaatsing te verzekeren. Ons publiek heeft tot dusverre gretig gebruik gemaakt van de gelegenheid, om deze leeningen, met een rente-voet van $7\frac{1}{2}\%$, te verkrijgen en de koersen dier fondsen zijn dan ook boven pari gestegen. Toch is het zeer de vraag, of men zich voldoende rekenschap geeft van het feit, dat de kwaliteit dezer Indische gemeente-leeningen niet geheel gelijk mag worden gesteld met die van Nederlandsche gemeenten en dat in de rente dus een risico-premie is begrepen, die in de tegenwoordige noteringen wellicht niet voldoende tot uitdrukking komt.

Terwijl onze Nederlandsche gemeenten geheel zijn samengewezen met ons volksbestaan, waardoor zich bepaalde tradities van financieel beheer, enz. hebben gevormd, die zelfs in de Sturm- en Drang-periode, die wij thans doormaken, redelijk zijn gehandhaafd, ook in gemeenten, wier financieel beleid aan critiek onderhevig is geweest, staat men in Indië voor een geheel nieuwe instelling. Het veld van werkzaamheden is er bovendien ten opzichte van hygiënische maatregelen, enz. veelal zoo onbeperkt, dat de verleiding om geld uit te geven al bijzonder groot is. Bovendien is het in Indië een va ct vient van Europeesche contribuabelen waardoor het belastbaar inkomen soms plotseling groote wijziging kan ondergaan. En dan ook staat men voor het feit, dat de inlandsche bevolking zoo weinig kapitaalkrachtig is, dat zij bij het opleggen van gemeentelijke heffingen vrijwel kan worden uitgeschakeld. Dit alles te zamen moet aan Indische gemeente-belastingen voorloopig, wij zouden haast zeggen, een minder bezadigd karakter geven dan de Nederlandsche. Voor beleggers behoeft dit misschien geen bezwaar te zijn, indien zij zich hiervan ten volle rekenschap geven. Wanneer dit niet het geval is, bestaat echter eenerzijds de kans, dat te ceniger tijd teleurstellingen niet zullen uitblijven, en zal anderzijds de concurrentie der Indische leeningen een ongunstigen invloed kunnen uitoefenen op de voorwaarden, waartoe de Nederlandsche gemeenten geld kunnen opnemen, hoewel de beide categorieën niet geheel op een lijn zijn te stellen.

Met alle recht mag gezegd worden dat de Gemeente Medan ten onrechte deelt in de ongunstige opinie zoo vaak omtrent de credietwaardigheid der Indische Gemeente uitgesproken. Medan is zeer zeker credietwaardig, mits zij op dezelfde bezadigde wijze blijft voortgaan als zij tot nog toe deed.

Behalve dat in financieel opzicht de positie der Indische Gemeente in den laatsten tijd verzwakt is, wordt, en zulks is niet minder te betreuren, de Decentralisatie ernstig aangetast en aanleiding er toe gegeven dat en de Regeering en het publiek de Indische Gemeente voorloopig nog als onmondig beschouwen. Daaraan is toe te schrijven dat de Gemeente zich in het algemeen niet zoozeer in de gunst van Regeering en publiek kunnen verheugen.

Bij vele Regeeringskantoren bestaat nog steeds groote neiging om meer curateele dan voogdij uit te oefenen over de Locale Raden en dat die Raden na een 17 jarig bestaan der Decentralisatie nog steeds onder bedoelde curateele staan geeft maar al te vaak reden tot den twijfel die bij velen bestaat of het der Regeering met de Decentralisatie wel ernst is.

Werd bij de vaststelling der begrooting voor 1921 de opbrengst der verschillende gewone en buitengewone geldmiddelen geraamd op f 1.021.986.35, bij het afsluiten der rekening bleek ontvangen te zijn f 1.352.902.31.

De uitgaven, met aftrek van onvoorzien waren geraamd op f 1.006.923.29, in werkelijkheid bedroegen zij in totaal f 1.197.790.80.

Het batig saldo op den dienst 1921 bedroeg f 155.111.51. (Zie hieromtrent voorts bladzijde 27.)

Onder het hoofd „Financien” worden deze cijfers nader toegelicht. Alsdan zal uit een en ander blijken dat inderdaad de financiële toestand der Gemeente gezond is. Dit is een verheugend feit, maar het is zaak te trachten dien gunstigen toestand te behouden en dit kan alleen door een zuinig beheer, waarbij echter niet de zuinigheid de wijsheid mag bedriegen.

Bij het doen van nieuwe uitgaven dient steeds het oog gericht te worden op de toekomst en waar die toekomst onzeker is, moet telkens overwogen worden welke de verdere gevolgen van de nieuwe uitgaven zullen zijn. Daarbij komt dat de Gemeente meer dan ooit geheel op zich zelve is aangewezen. Is een goede regeling van de financiële verhouding tusschen het Land en de Locale Raden nog steeds niet tot stand gebracht (ondanks alle wenschen ten deze

meer bepaald door de Gemeenten herhaaldelijk en met aandrang kenbaar gemaakt), de hoop dat een dergelijke regeling spoedig in het leven geroepen zal zijn zal zeker nog langen tijd on vervuld blijven. Het motto „bezuiniging” waaronder thans vrijwel alles door het Gouvernement wordt afgewezen, is voorts een al te goed middel om zich in vele zaken aan het geven van financieelen steun aan de Locale ressorten te onttrekken. Bij de vaststelling der begrooting voor 1922 werd dan ook met al deze factoren rekening gehouden, bovendien was het de Regeering zelve die op ernstige wijze ook onze Gemeente in hare financiën trof.

Dit geschiedde bij brief van den 1en Gouvernements Secretaris ddo. 31 Juli 1921 No. 2508d/II, waarbij verschillende locale ressorten, waaronder ook Medan, mededeeling ontvingen van de onaangename verrassing die de Regeering hen bereid had door zonder voorafgaande tijdige waarschuwing te beslissen dat met ingang van 1922 de toeslag wegens de heffing van locale belastingen niet meer op de gebruikelijke wijze zal worden berekend, doch dat die toeslag voortaan zal zijn een vast bedrag berekend naar de ontvangst over het jaar 1919. Dit beteekende voor Medan een dadelijk en blijvend verlies van f 52.175.18 per jaar. De ontwerp-begrooting, waarin met de grootere ontvangst alreeds was rekening gehouden, moest alzoo met dat bedrag verminderd worden. Op een budget van f 672.245.— een zware vermindering.

Een uitvoerig schrijven ter zake met toelichting en bijlagen werd ddo. 8 September 1921 (zie G. Bl. II 1921 No. 126) tot den Landvoogd gericht, waarin 's Raads bezwaren tegen de beslissing der Regeering werden uiteengezet.

Het ontwerp van dezen brief werd vastgesteld in de Raadszitting van 21 September, in welke zitting met volle instemming van het geheele College op ernstige wijze protest werd aangeteekend tegen de handelwijze der Regeering, terwijl alstoen tevens ondubbelzinnig tot uiting kwam de grief dat van de Regeering in allerlei belangrijke gemeentezaken zoo weinig medewerking wordt onderhouden, zeer tot schade van de Decentralisatie.

De Raad meende dat met het zenden van een brief alléén de kans om voor Medan wijziging van de beslissing der Regeering te verkrijgen niet groot zou zijn en besloot tot het zenden van een afgevaardigde om de kwestie in persoon bij den Landvoogd te bepleiten en mede om voor andere aangelegenheden, waarin om financieelen steun of medewerking was gevraagd en die reeds geruimen

tijd bij de Regeering of hare diensten in behandeling waren, afdoening te verkrijgen of te bespoedigen. Tot afgevaardigde werd benoemd de Burgemeester. De opdracht voor de afvaardiging werd vastgesteld bij raadsbesluit van 5 October No. 206.

Het resultaat van deze dienstreis van den Burgemeester is neergelegd in diens rapport ddo. 26 October 1921 (G.B. II No. 174).

Het lokte van de zijde van den Adviseur voor de Decentralisatie een protest uit, hetwelk zich ontwikkelde tot een geschil, dat einde van het verslagjaar nog niet tot oplossing was gekomen.

Hierboven werd reeds uitgesproken dat de Decentralisatie in den laatsten tijd ernstig is aangetast en dat het niet te ontkennen valt dat eenige aanleiding daartoe gegeven werd door Locale Raden zelve. Niettemin kan in zijn vollen omvang gehandhaafd worden wat geschreven werd in het jaarverslag over 1919 (blz. 9 al. 1 en 2 van boven). Niet alleen de langzame wijze van afdoen, zoowel door de Regeering als door verschillende regeeringsdiensten, van zaken bij dezen voorgebracht, maar ook de vaak weinige medewerking en tegemoetkoming, zelfs onjuiste critiek, die de gemeente ondervindt in belangrijke onderwerpen hebben een remmende werking op den gang der gemeentezaken.

Bestuur der Gemeente.

Het Voorzitterschap van den Gemeenteraad werd gedurende het verslagjaar uitgeoefend door den Burgemeester D. Baron Mackay. Als vervangend Burgemeester zijn bij Gouvernements Besluit ddo. 14 Januari 1921 No. 11a aangewezen de Heer Mr. P. B. Dijksterhuis als eerst-optredende en bij wiens verhindering of ontstentenis alsdan optreedt de Heer Ir. J. W. Duys.

Wegens buitenlandsch verlof van den Burgemeester van 12 Februari tot 4 Mei 1921 alsmede gedurende de dienstreis van den Burgemeester van 12 tot 25 October 1921 en gedurende het binnenlandsch verlof van 14 dagen van af 20 December 1921 t/m 2 Januari 1922 trad de Heer Dijksterhuis als waarnemend Burgemeester op.

Begin 1921 was de Gemeenteraad als volgt samengesteld:

Jaar van aftreding 1921

Europeanen:

G. H. Andreae

Mr. P. B. Dijksterhuis

S. D. Kaper

G. Lodder

J. de Waard

Een vacature (dr. H. Vervoort)

Inlanders:

Tengkoe Besar Amaloedin

Vreemde Oosterlingen:

Tjong A Fie

Jaar van aftreding 1924.

Europeanen:

Ir. J. W. Duys

D. A. van Kaathoven

Mr. C. Süthoff

A. P. Varekamp

Inlanders:

Abdullah Loebis

Ismail

Mohamad Noech

Radja Goenoeng

Vreemde Oosterlingen:

Jap Soen Tjhay.

Wegens vertrek en om andere redenen traden af de Heeren S. D. Kaper, Dr. H. Vervoort, Tengkoe Besar Amaloedin, D. A. van Kaathoven, Mr. C. Süthoff.

De vacatures werden aangevuld door de Heeren:

G. van Altena, H. Sibbelee, Mr. J. van den Brand, Mr. J. F. A. M. Buffart en Tengkoe Pakeh Mohamad Ali.

De geloofsbrieven der nieuwverkozenen werden onderzocht en zonder bezwaar goedgekeurd in de vergadering van 26 Januari 1921.

Vervolgens traden af wegens vertrek de Heeren:

G. H. Andreae en Mr. J. van den Brand.

Het Raadslid Tjong A Fie overleed op 4 Februari 1921, zoodat wederom drie vacatures moesten worden aangevuld.

Gekozen werden de Heeren: Mr. A. L. A. van Unen en Dr. W. G. Harrenstein, terwijl in de vacature voor de groep „Vreemde Oosterlingen” de Heer Lim Wie Khoen werd verkozen.

Laatstgenoemde nam de verkiezing niet aan, zoodat een nieuwe verkiezing moest worden uitgeschreven te houden op 3 Juni 1921.

De geloofsbrieven van de Heeren Mr. A. L. A. van Unen en

en Dr. W. G. Harrenstein werden onderzocht en goedgekeurd in de vergadering van 25 Mei 1921.

Op den dag der verkiezing voor de vacature „Lim Wie Khoen” in de groep „Vreemde Oosterlingen” werden geen opgaven van kandidaten ingediend.

Op 16 Juni 1921 werd nogmaals een verkiezing uitgeschreven, met als gevolg, dat de Heer G. Murugiah Pillay bij enkele candidaatstelling werd verkozen.

Zijn geloofsbrief werd onderzocht en goedgekeurd in de vergadering van 22 Juni 1921.

Op Dinsdag 20 September 1921 had de periodieke verkiezing plaats van 8 leden t.w.:

6 leden behorende tot de Europeanen en met dezen gelijkgestelden,

1 lid behorende tot de Inlanders,

1 lid behorende tot de Vreemde Oosterlingen.

Bij enkele candidaatstelling werd verkozen de Heer Raden Noerngali (vacature voor de bevolkingsgroep „Inlanders”).

Bij de stemming op 27 September 1921 werden verkozen:

a. voor de groep Europeanen en met dezen gelijkgestelden de Heeren H. H. Cohen, Mr. P. B. Dijksterhuis *) en G. Lodder *)

b. voor de groep Vreemde Oosterlingen de Heer Lim Wie Khoen.

Voor drie leden behorende tot de Europeanen of met hen gelijkgestelden moest herstemming worden gehouden op 4 October 1921 met als resultaat dat de Heeren G. van Altena *) Mr. A. L. A. van Unen *) en J. de Waard *) werden verkozen.

De geloofsbrieven werden onderzocht in de vergadering van 28 October 1921.

Die van de verkozenen Van Altena, Cohen, Dijksterhuis, Lodder, Van Unen en De Waard werden zonder bezwaar goedgekeurd, echter was de Raad niet eenstemmig omtrent de toelating van het Lid Lim Wie Khoen. De Commissie van onderzoek adviseerde tot niet-toelating van dezen verkozene, aangezien de Heer Lim Wie Khoen, zijnde bij Staatsblad 1912 No. 229 gelijkgesteld met Europeanen, niet gekozen had kunnen worden in de groep Vreemde Oosterlingen. Niettemin besloot de Raad met 2 stemmen tegen tot toelating. Op 29 October kreeg de Raad kennis

*) herkozen.

dat door het Raadslid Mr. J. F. A. M. Buffart tegen de toelating bezwaren waren ingebracht bij den Gouverneur-Generaal. Bij Gouvernements Besluit ddo. 10 December 1921 No. 38 werd 's Raads besluit in zooverre vernietigd, dat de Heer Lim Wie Khoen niet tot het raadslidmaatschap werd toegelaten. Het bleek dat de grond voor het afwijzend advies der Commissie van onderzoek juist was. De aanvulling van de alsnu ontstane vacature had in het verslagjaar niet meer plaats.

Einde 1921 telde de Gemeenteraad de volgende Leden:

Jaar van aftreding 1924.

Europeanen:

Mr. J. F. A. M. Buffart

Ir. J. W. Duys

Dr. W. G. Harrenstein

A. P. Varekamp

Inlanders:

Abdullah Loebis

Ismail

Mohamad Noech

Radja Goenoeng

Vreemde Oosterlingen:

Jap Soen Tjhay

Jaar van aftreding 1927.

Europeanen:

G. van Altena

H. H. Cohen

Mr. P. B. Dijksterhuis

G. Lodder

Mr. A. L. A. van Unen

J. de Waard.

Inlanders:

Raden Noernkali.

Een vacature in de groep Vreemde Oosterlingen.

Gehouden werden 19 openbare raadsvergaderingen tegen 22 in 1920, terwijl 6 maal met gesloten deuren werd beraadslaagd. Het aantal raadsbesluiten bedroeg 287 tegen 312 in 1920.

Het aantal der door den Burgemeester genomen besluiten (bouw- en andere vergunningen niet mede gerekend) bedroeg 134 tegen 136 in 1920.

De periodieke verkiezing van verschillende Raads- en andere Commissies had plaats in de vergadering van 17 November. In de zitting van 16 November wees de Heer Buffart er op dat de Gemeenteraad „zwemt in de Commissies” en dat elk dezer Commissies bovendien te veel leden telt. Genoemd Lid bepleitte beperking van het aantal der Commissies en bepaling van het ledental ervan zooveel mogelijk op hoogstens 3.

De Raad bleek zich met de zienswijze van het Lid Buffart te kunnen vereenigen. Het gevolg van deze beslissing is dat de verschillende reglementen van orde voor de diverse Commissies geldende zullen worden herzien. Die herziening kwam in het verslagjaar nog niet aan de orde.

Het Lid Harrenstein gaf in de vergadering van 30 November te kennen zich achteraf er niet mede te kunnen vereenigen dat bij de jaarlijksche herbenoeming enkele permanente commissies niet aan een hervervkiezing waren onderworpen, omdat dit Lid het beter acht dat *alle* commissies zonder uitzondering elk jaar de revue passeeren, omdat hetzij wegens gebleken gebrek aan belangstelling van de leden, hetzij om eenige andere reden, wijziging in de samenstelling noodig kan zijn. Zoowel de Voorzitter als de Raad bleken met het denkbeeld van den Heer Harrenstein in te stemmen, zoodat in de zitting van 14 December aan eene herkiezing werden onderworpen de Commissie voor onderwijszaken, die van toezicht op en beheer over de Sekolah Derma, de Schoonheidscommissie en de Commissie voor de Europeesche Begraafplaats.

Eind verslagjaar was de samenstelling der verschillende raads- en andere Commissies als volgt:

1. Leden van de Commissie voor de Verordeningen,
de Heeren

Mr. J. F. A. M. Buffart

Mr. A. L. A. van Unen

Mr. P. B. Dijksterhuis

J. de Waard;

2. Leden van de Technische Commissie,
de Heeren

G. Lodder

Ir. J. W. Duys

J. de Waard;

3. Leden van de Commissie voor de Financiën,
de Heeren
A. P. Varekamp,
J. de Waard;
4. Plaatsvervanger Leden van de Commissie voor
de Financien,
de Heeren
G. van Altena
Raden Noerngali
5. Leden van de Gezondheidscommissie,
de Heeren
H. H. Cohen
A. P. Varekamp
G. Lodder
Radja Goenoeng;
6. Leden van de Abattoir Commissie,
De Voorzitter der Gezondheidscommissie en een lid der Financieele Commissie door de Financieele Commissie zelve aan te wijzen.
7. Leden van de Commissie van voorlichting bij den
aanslag in het vergunningsrecht.
de Heeren
G. Lodder
Mr. P. B. Dijksterhuis
Ismail;
8. Leden van de Commissie voor de Volkshuis-
vesting,
de Heeren
A. P. Varekamp
J. de Waard
Jap Soen Tjhay
Raden Noerngali;
9. Leden van de Commissie voor Grondzaken,
de Heeren

Mr. P. B. Dijksterhuis
J. de Waard
Ir. J. W. Duys
G. van Altena
Radja Goenoeng;

10. Leden van de Commissie voor de vaststelling
van de Kiezerslijst 1922/1923.

de Heeren
A. P. Varekamp
Mr. A. L. A. van Unen
Mr. P. B. Dijksterhuis
Jap Soen Tjhay;

11. Leden van de Commissie van aanslag in de In-
komsten-belasting

de Heeren:
Mr. G. S. Brantsma
J. de Waard
Mr. P. B. Dijksterhuis
J. D. Wardenburg

12. Leden van de Commissie van taxatie voor de
herziening der hasil-tanah enz.

de Heeren:
J. Hogervorst
A. J. Schuitemaker
Maharadja Soetan;

13. Leden van de Personeels Commissie.

de Heeren:
G. Lodder
J. de Waard,
Radja Goenoeng;

14. Gewone leden van het Stembureau

de Heeren:
A. J. E. Dingemans
Ir. F. J. J. Dootjes;

15. Toegevoegd lid van het Stembureau in den zin van artikel 35, lid 4 der Kiesordonnantie

de Heer:

Adr. Vervloet.

16. Plaatsvervangende leden van het Stembureau.

de leden van den Gemeenteraad in volgorde door den Burge-meester te bepalen.

De Commissie voor onderwijszaken ingesteld bij besluit van 21 Juli 1919 No. 86 bestond uit:

de Raadsleden: Dr. W. G. Harrenstein

Radja Goenoeng

en de Heeren: G. Kok

F. J. H. Klevant

J. Keizer

Sjarif Amin.

De Commissie van toezicht op en beheer over de Sekolah Derma bestond uit.

Mevrouw M. Lodder geb. Langer

Mevrouw J. P. Jansen geb. van Dijk

Tengkoe Sabariah

Radja Goenoeng

en zooveel bestuursleden der Vereeniging Sjarikat Goeroe XII als de Commissie wenschelijk zal voorkomen.

De samenstelling der Schoonheidscommissie en van de Commissie van beheer der begraafplaatsen voor lijken van Europeanen en met hen gelijkgestelden was als volgt:

Schoonheidscommissie,

de Heeren:

Ir. H. J. F. Smit

Ir. J. W. Duys

Plaatsvervangend lid

K. Kuipers;

Commissie van beheer der begraafplaatsen voor
lijken van Europeanen en met hen gelijkgestelden
de Heeren:

Mr. J. F. A. M. Buffart Voorzitter.

Dr. W. G. Harrenstein

Gemeente-Ontvanger tevens Secretaris-Penningmeester.

Kiezerlijst en Verkiezingen.

Niettegenstaande bij G. B. van 14 Januari 1921 No. 39 de verschillende in de kiesordonnantie genoemde data en de vaststelling van de kiezerslijst met 3 maanden werden verschoven, voldeed de kiezerslijst 1921/1922 niet aan redelijke eischen, zulks als gevolg van den te laten aanslag in de Lands inkomstenbelasting.

De voorloopig vastgestelde lijst bevatte slechts 221 namen. Na reclame werd dit aantal vermeerderd met 127 namen. Deze vermeerdering was goeddeels te danken aan de toepassing van het G. B. van 14 Januari 1921 No. 39.

Bij Gouvernements besluit van 30 Juli 1921 No. 1, hetwelk zijn aanleiding vindt in het schrijven van den Burgemeester ddo. 5 Juli 1921 No. 934, werd bepaald, dat met afwijking in zooverre van de voorschriften der Kiesordonnantie aan de tusschen 24 Augustus 1921 en 24 Mei 1922 te houden verkiezingen voor Leden van eenige gemeenteraden w.o. ook Medan, mede kan worden deelgenomen door hen, die volgens de in 1920 vastgestelde kiezerslijsten tot kiezen bevoegd zijn en niet van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten.

Door toepassing van laatstgenoemd gouvernementsbesluit werd het aantal kiezers nader vermeerderd met 215, zoodat alsnu door 563 personen aan de verkiezingen kon worden deelgenomen, te verdeelen als volgt:

510 Europeanen, 38 Inlanders en 15 Vreemde Oosterlingen.

Gehouden werden vier tusschentijdsche verkiezingen en 1 periodieke verkiezing:

1e verkiezing 5 vacatures

(4 Europeanen en 1 Inlander.)

Candidaten 6 Europeanen en 1 Inlander.

Gekozen bij enkele candidaatstelling 1 Inlandsch lid gekozen bij stemming 4 Europeesche leden.

Deelgenomen werd aan de stemming door 125 kiezers.

2e verkiezing 3 vacatures.

(2 Europeanen en 1 Vreemde Oosterling).

Candidaten 4 Europeanen en 1 Vreemde Oosterling, gekozen bij enkele candidaatstelling 1 lid behoorende tot de Vreemde Oosterlingen, gekozen bij stemming 2 Europeesche leden.

Deelgenomen werd aan de stemming door 77 kiezers.

3e verkiezing 1 vacature.

Deze verkiezing werd uitgeschreven als gevolg van de niet-aaneming door den Heer Lim Wie Khoen van zijne verkiezing. Op den dag der verkiezing werden echter geen opgaven van kandidaten ingediend, zoodat een

4e verkiezing moest worden gehouden.

Deze verkiezing geschiedde bij enkele candidaatstelling.

5e (Periodieke) verkiezing 8 vacatures (6 Europeanen, 1 Inlander en 1 Vreemde Oosterling).

Candidaat gesteld werden 11 Europeanen, 1 Inlander en 2 Vreemde Oosterlingen.

gekozen bij enkele candidaatstelling.

1 Inlandsch lid.

gekozen bij stemming 3 Europeesche leden en 1 lid behoorende tot de Vreemde Oosterlingen,

gekozen bij herstemming 3 Europeesche leden.

Deelgenomen werd aan de stemming door 215 kiezers en aan de herstemming door 209 kiezers.

Door het besluit van den Gouverneur-Generaal ddo. 10 December 1921 No. 38 waarbij 's Raads besluit tot toelating van den verzene Lim Wie Khoen als gevolg van protest tegen diens toelating werd vernietigd, werd voor de alsnu ontstane vacature een tweede verkiezing uitgeschreven te houden op den 10en Januari 1922.

Personeel.

A. Bureau van den Burgemeester.

De functie van beambte in algemeen dienstdienst kwam 1 Juli 1921 vacant. Zij werd niet aangevuld, en op voorstel van den Burgemeester bij de behandeling der begrooting 1922 opgeheven, aangezien een en ander niet voldeed.

Waren in 1920, nadat de benoemde zijne benoeming tot controleur belast met het toezicht op de naleving der verordeningen niet had aangenomen, verdere pogingen om een dergelijken functionaris te verkrijgen opgegeven, in den loop van het verslagjaar werd in den boezem van den Gemeenteraad wederom te kennen gegeven dat de

aanstelling van een verordeningen-controleur gewenscht is. Dientengevolge kwam deze kwestie bij de samenstelling en bij de commissoriale behandeling der ontwerp-begrooting 1922 opnieuw ter sprake. Nadere overweging en bespreking deden inzien dat het uittrekken van gelden aan de indienststelling verbonden niet geheel en al te verdedigen is. Allereerst dient gebruik gemaakt te worden van reeds aanwezig controleerend gemeente-personeel (bouwtoezicht, reiniging, veterinair-hygienische dienst.)

De voornaamste beweegreden was echter dat bleek dat de politie te Medan quantitatief alleszins voldoende was geworden, zoodat deze in staat kan zijn, om het deel van haar taak, toezien op de richtige naleving der gemeentelijke verordeningen, naar behooren te vervullen. Indien de gemeente slechts zorg voor eigen regelingen (en dat recht heeft zij ingevolge art. 48 der L. R. O.) dan is bij een goede organisatie der aanwezige politie ook elke uitgave der gemeente voor eigen politie vrijwel overbodig. Mede is bij niet-indienststelling van eigen politie de kans niet zoo groot dat dubbel (en somtijds tegenstrijdig) gezag ontstaat.

Ook het motief dat zuinigheid geboden is waar het voldoende nuttig effect van eene beschikbaarstelling van gelden twijfelachtig is, leidde er toe geen gelden aan te vragen.

In de organisatie der politie, werkende binnen 's Raads ressort, heeft echter de Gemeente geenerlei zeggingschap. Voor de bevordering van de richtige naleving harer verordeningen is zij alzoo vrijwel geheel en al aangewezen op de algemeene politie en op een samenwerking met bestuurs- en politieautoriteiten. Aan een goede samenwerking ontbrak het tot heden niet.

Toch verdient in gemeenten met een Burgemeester het stellen der politie onder het gezag van dien Burgemeester de voorkeur boven den bestaanden tweeslachtigen toestand.

Met dit onderwerp houdt mede nauw verband de vereeniging der functie van Hoofd van Plaatselijk Bestuur met die van Burgemeester. Zij zou in verschillende onderwerpen eenheid en vereenvoudiging brengen en de zelfstandigheid der Gemeente bevorderen. Als voorbeeld daarvan is te noemen de bevoegdheid met betrekking tot het houden van openbare vermakelijkheden. De vergunning daartoe wordt gegeven door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur gehoord de politie en tegenwoordig ook den Burgemeester, in welke vergunning genoemd Hoofd het verkoopen van sterken drank in het klein echter niet kan verbieden, zijnde deze aangelegenheid bij

gemeenteverordening geregeld. Indien de vergunninghouder voor zijne vermakelijkheid een tent wil opzetten behoeft hij echter vergunning der Gemeente. De vergunning voor het houden der vermakelijkheid kan alzoo door het weigeren der vergunning voor het oprichten der tent van wege de gemeente ongedaan gemaakt worden. De verlichting in de tent is mede gemeentezaak, alsook het stellen van bepalingen ter voorkoming van brandgevaar.

Als ander voorbeeld worde genoemd het geven van vergunning voor de oprichting van fabrieken, welke vergunning buiten de gemeente om gegeven wordt, al heeft de betrokken autoriteit, zijnde het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, rekening te houden met de bepalingen der gemeente.

Verder is te noemen het innemen van een staan- of standplaats op gemeenteground door warongs en dergelijke. Hierin treedt ook de politie regelend op, zoodat ook hierin vaak overleg noodig is ten einde tegenstrijdig optreden te voorkomen. En men vergete niet dat al deze onderwerpen ook een direct financieel belang der gemeente zijn waarin de gemeente niet afhankelijk mag zijn van autoriteiten feitelijk buiten de gemeentelijke organisatie staande.

De wenschen „overdracht der bevoegdheden van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur op den Burgemeester” en „de Burgemeester hoofd van de Politie” zijn reeds meermalen geuit doch tot nog toe werd de vervulling er van niet dichter genaderd.

B. Gemeente Secretarie.

E. W. F. B. L. Hendricks	Gemeente Secretaris.
L. J. Winckel	Adjunct Secretaris
F. Fliers Jr.	Adjunct Commies
Mej. M. J. L. Dirk	idem.

en voorts 4 Inlandsche klerken.

over. Er kwamen in 1921 zeer weinig mutaties in het personeel over.

De Gemeente Secretaris, wien bij Raadsbesluit van 11 Juni 1920 No. 173 met ingang van 11 Augustus 1920 een buitenlandsch verlof was toegekend van acht maanden, kwam terug op 27 April 1921.

Aan den Adjunct Secretaris werd bij besluit van den Gemeenteraad van 23 Maart 1921 No. 73 met ingang van 5 December 1921 buitenlandsch verlof verleend voor den tijd van acht maanden.

Gedurende het verslagjaar deed langdurige en veelvuldige ziekte van het personeel vrij ernstig haren nadeeligen invloed gelden. Deze

en andere omstandigheden belemmerden helaas ten zeerste een goeden gang van zaken ter Secretarie.

Ontevredenheid der Raadsleden was het gevolg.

Een en ander kwam tot uiting bij de behandeling der gemeentebegroting 1922 en deed den Raad besluiten tot het doen instellen van een onderzoek, welk onderzoek aan de Personelscommissie werd opgedragen. Deze commissie bracht in het begin van December 1921 rapport aan den Raad uit. Een bevredigende oplossing werd gevonden, die echter pas ten volle een goede werking kan hebben zoodra het Secretarie personeel wederom compleet is.

C. Bureau Gemeente-Ontvanger.

B. J. G. Meurs, Gemeente Ontvanger
2 Inlandsche klerken.

D. Bureau der Belastingen.

B. J. G. Meurs Controleur der belastingen.
Mohamad Arif 1e Klerk
2 Inlandsche klerken.

E. Dienst der Gemeentewerken.

zie afzonderlijk verslag van dien dienst.

F. Veterinair Hygienische Dienst.

zie afzonderlijk verslag van dien dienst.

G. Bureau Grondzaken Grondbedrijf en Woningbedrijf.

zie afzonderlijk verslag van dien dienst.

Aan een drietal werklieden der Gemeentewerken, die wegens langdurigen dienst of lichamelijke ongeschiktheid ontslagen moesten worden, werd bij wijze van pensioen een levenslange maandelijksche uitkeering toegekend, ingaande 1 Januari 1922. Deze beslissing werd genomen met de bedoeling dat binnenkort een algemeene gemeentelijke regeling van dit onderwerp tot stand zal komen, in afwachting van de invoering der bij het Gouvernement reeds vele jaren in overweging zijnde pensioenregeling voor Inlandsch personeel van Locale Res-sorten.

In het verslagjaar kwam eene gemeentelijke regeling nog niet aan de orde.

Voorts valt nog te vermelden dat de geneeskundige behandeling van het Inlandsch personeel op een geringe uitzondering na geheel werd opgedragen aan den Indischen arts.

Bij besluit van 17 November 1921 No. 259 werd, bij wijze van tijdelijken maatregel, aan ambtenaren met buitenlandsch verlof een toeslag op het verlofstractement toegekend van f 150.— per maand. Dit besluit werd genomen los van de behandeling der gelijktijdig aan de orde gestelde wijziging der Medansche Ambtenaren Verordening. Gemeend werd dat in verband met den nog steeds voortdurenden hoo-gen levensstandaard in Holland de verlofssalarissen niet toereikend zouden zijn en daarom het toekennen van een toeslag billijk is.

Begrooting.

De begrooting 1921 werd door den Wnd. Gouverneur der Oost-kust van Sumatra goedgekeurd bij diens besluit van 9 Februari 1921 No. 113. Het Wnd. Gewestelijk Bestuurshoofd deed zijn goedkeuring vergezeld gaan van een uitvoerig schrijven ddo. 15 Februari 1921 No. 1663/D. (G. Bl. II 1921 No. 25). Behalve aanmerkingen op verschil-lende begrootingsposten, die niet alle juist waren, (zie de bemerking vervat in 3) begaf de Waarnemend Gouverneur zich in eene min of meer onjuiste critiek.

Begrootingsrekening 1920.

Deze werd voorloopig vastgesteld bij raadsbesluit van 28 Octo-ber 1921 No. 210.

De ontvangsten van den dienst 1920 bedroeg	f 931.162.95
de uitgaven	„ 909.163.30
het batig saldo	f 21.999.65

Belastingen en andere heffingen.

In de Gemeente Medan werden gedurende 1921 de volgende be-lastingen geheven:

1. Drankvergunningsrecht
2. Hondenbelasting.
3. Inkomstenbelasting.
4. Vermakelijkheidsbelasting.

Van deze belastingen worden die genoemd sub 1° en 3° gehe-ven volgens kohier.

Daarnaast werden geheven:

hasil tanah

recht op de overschrijving van grondrechten
staangelden van circussen, warongs enz.

vergoeding voor weghalen faecalien
vergoeding voor het onderzoeken van bouwaanvragen
wegengeld.

1 Drankvergunningsrecht.

Het maximum aantal voor 1922 uit te reiken vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein werd, nadat een voorstel van de zijde van het gemeentebestuur om het aantal uit te breiden tot 60 (40 voor verkoop per glas en 20 voor verkoop per flesch) was verworpen, bij raadsbesluit ddo. 16 November 1921 No. 223 wederom bepaald op 57 t. w. 28 voor den verkoop per glas (tevens per flesch) en 19 voor dien per flesch.

Het kohier 1922 werd vastgesteld bij raadsbesluit ddo. 14 December 1921 No. 270 tot een bedrag van f 21970.— of f 6470.— hooger dan de raming voor 1921 en f 6.680.— hooger dan de ontvangst over 1920.

2. Hondenbelasting.

Geregistreerd werden in het belastingjaar 1920/1921, eindigende ulto Juni 558 honden (÷ afgifte van 135 duplicaat penningen), met een opbrengst (verkoop duplicaat penningen en boeten inbegrepen) van f 2825.25.

Gedurende het verslagjaar werden geregistreerd 545 honden (met afgifte van 135 duplicaat penningen) met een opbrengst van f 2823.75.

Ten einde het opvangen van penninglooze honden wat meer succes te doen hebben werd in den loop van 1921 een premiestelsel toegepast. Een beter resultaat werd er mede verkregen.

3. Gemeentelijke Inkomsten belasting.

Het voor-ontwerp der begrooting 1921 gaf de raming van f 175.000.—bij de vaststelling werd dit bedrag gebracht op f 200.000.—

De ontvangst bedroeg f 245. 759.71.

Het verloop van de inkomstenbelasting was gedurende het verslagjaar bevredigend.

De inning gaf over het algemeen geen reden tot klagen, hoewel de invloed der malaise merkbaar was. Wegens den toenemenden invloed der malaise werd het bij de vaststelling der begrooting voorzichtig geacht de raming voor 1922 met $\frac{1}{3}$ van de raming voor 1921 lager te stellen, zoodat de opbrengst begroot werd op f 135.000.—

Op deze wijze werd gehoopt voor teleurstellingen gevrijwaard te zijn.

De gunstige opbrengst over 1921 is naast een intensieven aanslag

en nauwgezette inning mede te danken aan het feit dat een goed deel der aanslagen 1920 in 1921 voldaan werden.

Het aantal aanslagen over belastingjaar 1921 bedroeg 3853 met een totaal aanslag van f 231.796.35. Hierop werd wegens:

te hoogen aanslag	f 11.738.70
vertrek, vestiging of overlijden	„ 13.258.63

totaal	f 24.997.33
--------	-------------

vermindering toegestaan, zoodat de netto opbrengst bedroeg f 206.799.02.

4. Vermakelijkheidsbelasting.

Deze belasting wordt blijkbaar ondanks de toenemende malaise met genoeg opgebracht, want de ontvangst uit dit middel stijgt jaar op jaar. De raming voor 1921 bedroeg f 42000.— (of f 11.000.— meer dan de raming 1920) de opbrengst bedroeg rond f 48.000.— d.i. f 16.000.— meer dan de opbrengst 1920. Die groote ontvangst is ongetwijfeld voor een deel toe te schrijven aan het veelvuldig houden van Chineesche wajangvoorstellingen, welke soort van vermakelijkheid in het verslagjaar meer dan ooit door de Chineesche bevolking van Medan kon worden genoten.

Mocht bij de vaststelling der begrooting 1922 op grond van de praktijk van vele jaren met een ruime toeneming der opbrengst gerekend worden, met het oog op de toenemende malaise is voor 1922 de opbrengst geraamd op slechts f 43.000.— d.i. f 1000.— meer dan in 1921.

5. Hacil tanah en andere periodieke vergoeding voor grondrechten.

Voor 1921 werd bij de vaststelling der begrooting gerekend op een opbrengst van

	f 120.000.— t.w.
uit hacil tanah	„ 112.000.—
uit vergoeding opstal	„ 8.000.—
uit vergoeding erfpacht	„ p.m.

f 120.000.—

Volgens de registers was te rekenen op:

hacil tanah van a controleursgrants	f 115.165.85
b sultansgrants	„ 2.532.82
c Deli Mij. grants	„ 11.000.—

f 128.698.67

De opbrengst der grondrechten bedroeg in totaal f 117.919.72.

De opbrengst der hacil tanah werd in 1921 verkregen uit de Deli Maatschappij grants voor de helft, de Controleursgrants en de Sultans grants.

De inning der hacil-tanah van de Controleurs- en Sultansgrants ging niet zoo vlot.

De ongunstige tijd deed niet het minst zijn invloed gelden op de betaling der grondrechten. De moeilijkheid in deze wordt nog verhoogd door de omstandigheid dat de gemeente bij niet-tijdige betaling geen enkel dwangmiddel heeft.

De rechten uit de controleursgrants vervallen zonder meer aan de gemeente nadat gedurende 2 achtereenvolgende jaren de hacil niet betaald is. De toepassing der betreffende grantbepaling is echter zeer bezwaarlijk en op welke wijze de gemeente in deze zal hebben op te treden is nog niet vastgesteld. De malaise is oorzaak dat velen de hacil-betaling uitstellen.

De tweede oorzaak is dat ernstig bezwaar gemaakt wordt tegen de verhooging der hacil tanah, terwijl gehoopt wordt dat, nu de grondprijzen gedaald zijn, de verhoogingen gebaseerd op de waarde van den grond in 1919 en 1920, zonder inachtneming der vijfjaarlijksche herzieningstermijn zullen worden ingetrokken, waardoor belanghebbenden er toe komen de hacilbetaling geruimen tijd uit te stellen.

Mede is de grondhandel verminderd, zoodat het middel om bij de overschrijving van grants de hacil in te vorderen ook veel minder kan worden toegepast.

De inning der hacil tanah levert alzoo allerlei moeilijkheden, terwijl het in verband met de tijdsomstandigheden niet goed is te streng op te treden.

6. Belasting op gronden.

Het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken bood op 31 December 1920 een uitvoerige nota aan over belasting op gronden. In haar advies van 21 Juni 1921 deed de Commissie voor Grondzaken weten dat zij het ontwerpen van een algemeen belastingsysteem voor de Gemeente wenschelijk acht en dat zij zich zoolang dit systeem nog niet is ontworpen niet kan bezighouden met de uitwerking er van voor wat betreft de belastingen op gronden. Met het oog op de ongunstige tijden kwam het niet gewenscht voor dit onderwerp thans reeds ter hand te nemen.

7. Rioolbelasting.

Aangezien gedurende het verslagjaar de rioleeringsplannen nog niet werden verwezenlijkt, kwam het ontwerp rioolbelasting van den Gemeente Secretaris nog niet aan de orde.

Comptabiliteit.

Bij besluit van 26 Januari 1921 No. 6 werd op voorstel van den Burgemeester ddo. 20 Januari 1921 No. 48 de controle op de kassen en boekhoudingen der Gemeente voor den tijd van het verslagjaar opgedragen aan de N. V. Koloniale Cultuur- en Handelsbank tegen eene maandelijksche vergoeding van f 300.—

De opdracht aan genoemde Vennootschap hield in:

a. contrôle ten minste eenmaal 's maands, van de kas en boekhouding van:

1. den Gemeente Ontvanger,
2. den Ambtenaar belast met de Comptabiliteit,
3. den Directeur der Gemeente Werken,
4. den Directeur van het Gemeente Slachthuis.

b. van hare bevindingen telkens verslag uit te brengen,

c. contrôle van het jaarwerk der sub a genoemde kassen en administraties en daarover verslag uit te brengen.

De wijze waarop de beoogde controle werd uitgeoefend voldeed niet aan de verwachtingen die gekoesterd waren.

Een voorstel van de zijde van het Gemeente-bestuur tot reorganisatie van de afdeling „Financien en kas” kon bij de behandeling der ontwerp-begroting 1922 door den Gemeenteraad niet worden aangenomen.

Dit voorstel kwam in hoofdzaak hierop neer dat naast den Gemeente Ontvanger zou worden aangesteld een afzonderlijken kashouder, aan welken nieuwen functionaris zou worden opgedragen uitsluitend het ontvangen en betalen. Zodoende zou den Gemeente Ontvanger de contrôle kunnen worden opgedragen over de kas-administratie, aangezien door het afzonderen der kasadministratie het bezwaar dat de Gemeente-Ontvanger zich zelven zou contrôleeren, zou komen te vervallen.

Gedacht was den kashouder te bezoldigen met een aanyangssalaris van f 150.— 's maands (plus de wettige voordeelen tot f 300.— per maand), waartegenover de uitgave van f 300.— 's maands voor de werkzaamheden opgedragen aan de N. V. Koloniale Cultuur- en Handelsbank zou komen te vervallen.

De Raad meende dit voorstel niet te kunnen aanvaarden. Het college gaf te kennen dat het controle- en comptabel werk bij de Secretarie behoort.

21 In het rapport der personeels commissie hiervoren op bladzijde 18 van dit verslag genoemd, werd voorgesteld de comptabele contrôle op te dragen aan den Gemeente Secretaris met welk voorstel de Raad zich vereenigde.

Bij schrijven van 8 Januari 1921 No. 67/13D verzocht de Voorzitter van den Cultuurraad den Gemeenteraad te willen adviseeren over een voorstel van den Heer J. Tideman, Assistent-Resident van Simeloengoen en de Karolanden aan laatstgenoemden Raad om te komen tot een accountantsdienst voor alle Locale Ressorten ter Oostkust gezamenlijk. De behandeling van dit voorstel werd in de vergadering van 26 Januari uitgesteld en kwam in het verslagjaar niet meer aan de orde.

Decentralisatie congres.

De Gemeente was niet vertegenwoordigd op het in het verslagjaar gehouden Decentralisatie congres.

Het desbetreffende schrijven van de Vereeniging voor Locale belangen kwam zeer laat in, doch was het om de hooge kosten aan eene afvaardiging verbonden dat geen voorstel tot afvaardiging werd gedaan.

Financiën.

Zooals in de inleiding alreeds is opgemerkt, is het Medan tot nog toe niet mogen gelukken verhooging van de haar toegekende uitkeering uit de Algemeene geldmiddelen te verkrijgen.

In een uitvoerig schrijven van 28 Februari 1921 No. 336 (zie G. Bl. II jrg. 4 afl. 6) werd aangetoond dat op grond van de feiten verhooging der jaarlijksche uitkeering met een bedrag van f 93.750.— en eene uitbetaling over de jaren 1910 — 1919 van een bedrag van f 468.750.— alleszins billijk zijn.

In schrijven van 15 October 1921 liet de Regeering der Gemeente door den Adviseur voor de Decentralisatie weten, dat met de gegeven becijfering op grond waarvan de verhooging en de uitkeering over vroegere jaren worden gevraagd, niet kan worden ingestemd.

De meerdere uitgaven welke de Gemeente in den loop der jaren had te doen en de oorzaken daarvan noemt de Regeering een gevolg van den toenemenden bloei der Gemeente, zoodat Haar's inziens geen

reden tot de gevraagde hulpverlening aanwezig is. Mede beroept. Zij zich op de groote zuinigheid die door het Land in acht genomen moet worden.

Een uitvoerig schrijven te richten tot den Landvoogd werd 22 December 1921 door den Burgemeester in concept aan den Raad aangeboden, waarin na eene rechtzetting der feiten opnieuw verzocht werd:

a. een spoedige beslissing terzake te willen nemen;

b. de beslissing te doen afhangen van het billijke en het rechtvaardige, dat het verzoek van den Gemeenteraad van Medan kenmerkt;

c. de beslissing — zoo mogelijk — te doen zijn zoodanig dat:

I. aan de Gemeente Medan wegens derving van redelijke verhoogen van het uit de algemeene geldmiddelen afgezonderd bedrag over het tijdvak 1910 — 1919 worde uitgekeerd een bedrag groot f 468.750.—

II. het uit de algemeene geldmiddelen afgezonderd bedrag voor de Gemeente Medan worde verhoogd met f 93.750.— ingaande 1 Januari 1920 en alzoo gebracht worde op f 188.725.—

Dit schrijven kwam in het verslagjaar niet meer aan de orde, doch werd in Januari 1922 vastgesteld.

In de inleiding tot dit verslag werd medegedeeld dat de rekening over het dienstjaar 1921 sluit met een batig saldo van f 155.111.51.

Dit cijfer nader beschouwende blijkt dat het niet ten volle als een voordeelig overschot op den dienst 1921 is te beschouwen, aangezien in het bedrag begrepen is een som van f 56.595.16 voor werken die in 1921 niet konden worden uitgevoerd. Daarmede moet het saldo dus verminderd worden, omdat de gelden voor die werken uitgetrokken, niet vrij gekomen zijn doch naar den dienst 1922 voor dezelfde doeleinden moeten worden overgeschreven. Als werkelijk batig saldo is alzoo aan te merken f 98.516.35, welk bedrag met het oog op noodzakelijke — nog niet uitgevoerde werken in beginsel reeds volle bestemming heeft.

Uit het volgende moge duidelijk worden waaraan dit gunstig resultaat te danken is.

De raming der ontvangsten voor 1921 bedroeg	f 1.021.986.35
Welk bedrag in den loop van het jaar verhoogd kon worden tot	„ 1.263.104.20
Meer ontvangen dan geraamd werd	„ 107.912.95

terwijl minder ontvangen dan geraamd werd „ 18.114.84

De meerdere ontvangsten bedroegen alzoo netto f 89.798.11

De werkelijke ontvangsten bedroegen dus „ 1.352.902.31

Vele ontvangsten bestemd voor de algemeene begrooting waren belangrijk boven de raming.

Als voornaamste voorbeelden zijn te noemen:

Begraafenisgelden met een ontvangst van 20 % boven de raming;

verhuur gemeenteground met een ontvangst van bijna 8 maal de raming;

Vermakelijkheidsbelasting met een ontvangst van bijna 17% boven de raming;

vergunningsrecht met een ontvangst van 50% boven de raming;

Inkomstenbelasting met een ontvangst van bijna 23% boven de raming;

faecaliendienst met een ontvangst van ruim 31% boven de raming.

Beneden de raming bleven o. m. de ontvangsten uit rooigelden met $\pm 28\%$,

afkoop heerendiensten met $\pm 50\%$,

de hacil tanah enz. met $\pm 16\%$ en

overschrijvingskosten met $\pm 50\%$.

De post „Andere ontvangsten”, pro memorie uitgetrokken, bracht f 2015.71 op.

De raming der uitgaven bedroeg f 1.021.986.35

w.o. voor onvoorzien een bedrag van „ 15.163.06

De raming werd in den loop van den dienst ver-

hoogd tot „ 1.263.104.20

In werkelijkheid bedroegen de uitgaven „ 1.197.790.80

Meer werd uitgegeven „ 51.697.85

Minder werd uitgegeven „ 117.011.25

Verminderd kon worden o.m.:

op personeelsuitgaven voor de verschillende diensten, op uitgaven voor kantoor- en schrijfbehoeften, vertaalloonen, gemeentebiad, telefoon, rijstverstrekking, alle bedragen uitgetrokken voor reserve verloffonds, op kosten der geldleening (promessen),

terwijl op verschillende uitgaven o.m. voor den dienst der Gemeentewerken en der Brandweer talrijke kleinere en grootere bedragen werden overgehouden.

Waren de uitgaven ruim geraamd, niettemin mag gezegd worden dat in het afgelopen jaar de zuinigheid betracht is, zonder daarmede den gemeentedienst te schaden.

Uit dit alles mag stellig niet de conclusie getrokken worden dat de Gemeente Medan in bijzonder goeden doen verkeert.

Zoo was bij de vaststelling der begrooting gerekend:

op f 11.000.— voor de afwatering van de Kampong Soengei Kerah.

„ 15.000.— voor de kosten van voorbereiding der rioleering, welke som met f 7000.— werd verminderd.

„ 6.000.— voor kosten van geneeskundig onderzoek op scholen.

„ 7.000.— voor kosten van oprichting van een tijd schoolgebouw voor een Gemeentelijk Holl. Inl. School.

„ 3.500.— voor de uitzending van personeel dezer school.

totaal f 43.500.— welke uitgaven moesten worden geschrapt om de middelen te vinden voor andere doeleinden, voornamelijk ten behoeve van de Volkshuisvesting, omdat daarmede niet kon worden aangevangen, aangezien de Nillmij leening eerst in October 1921 tot stand kwam.

De malaise deed in 1921 haren invloed op de gemeente financiën nog niet zoo sterk gelden, wat blijkt uit het gunstige verloop van verschillende ontvangsten. Aan deze omstandigheid en aan het gevoerde zuinig beheer is het te danken dat de dienst 1921 financieel vrij goed verliep.

Geldleening Nillmij.

Uit het schrijven van den Adviseur voor de Decentralisatie ddo. 28 Februari 1921 No. 287/V bleek dat de Gemeente Medan niet meer bij de Regeering behoefde aan te kloppen om financieelen steun en werd haar in overweging gegeven zich op andere wijze het vereischte crediet te verschaffen voor de uitvoering van nieuwe werken. De voorwaarden gesteld door de Postspaarbank welke bereid was om de Gemeente een bedrag groot f 250.000.— te verschaffen voor den duur van ten hoogste 2 jaar en tegen een rente van ten minste 6% en ten hoogste 8% kon niet geaccepteerd worden.

Een verzoek om medewerking gedaan tot eenige voorname bankinstellingen had geen succes, waarna onderhandelingen aangeknoopt met den Vertegenwoordiger der Nillmij tot resultaat hadden dat deze

Maatschappij bereid was een millioen gulden aan de Gemeente Medan te leenen tegen 7% voor den tijd van 20 jaar, doch onder het beding dat de Gemeente aan haar zou verkoopen het eigendomsrecht der perceelen door meergenoemde Maatschappij in grantrecht bezeten aan de Soekamoelia.

Niettegenstaande het uitgeven van gronden in eigendom niet is in overeenstemming met de politiek die de Gemeente met haren grond wil voeren, was het noodig over dit bezwaar heen te stappen, ten einde in staat gesteld te worden de verzorging van twee belangrijke gemeentebelangen, den aanleg van nieuwe wegen en de behartiging der volkshuisvesting ter hand te kunnen nemen.

Een voorstel in dezen geest bereikte den Raad 9 April 1921, die na uitvoerige discussie in zijne vergadering van 13 April besloot de voorwaarden der Nillmij te accepteren en de leening te sluiten.

Na vele besprekingen en correspondentie over en weer, kwam de definitieve overeenkomst dezer leening tot stand in de vergadering van 5 October 1921, waarbij alstoen de Burgemeester gemachtigd werd tijdens zijn verblijf te Batavia eenige ondergeschikte punten met de Directie der Nillmij nader vast te stellen.

De overeenkomst werd op 22 October geteekend.

Het Raadsbesluit tot het aangaan der geldleening was inmiddels goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur-Generaal ddo. 31 Juli 1921 No. 4.

Na vele jaren van sukkelen was het der Gemeente eindelijk gelukt een leening voor een flink bedrag te sluiten.

Inlandsch Hoofd.

Het Raadslid Abdullah Loebis deed bij brief van 5 October 1921 het voorstel om op de begrooting voor 1922 een bedrag van f 1800.— beschikbaar te stellen voor de aanstelling van een Inlandsch Hoofd, alsmede om der Regeering te verzoeken een Inlandsch Hoofd aan te stellen, in de bezoldiging waarvan de f 1800.— als bijdrage der Gemeente zou dienen.

Voorsteller betoogde in zijn voorstel dat de Inlanders binnen Medan niet meer onder het gezag van het Zelfbestuur zijn, doch onder dat van Gouvernement en Gemeente. De wijze waarop de Inlanders binnen Medan bestuurd worden is daardoor anders dan die geldende voor Inlanders buiten Medan. Deze toestand is volgens voorsteller het gevolg der grondschenking, die geheel en al buiten medeweten der Inlandsche bevolking zou hebben plaats gehad. Om deze

redenen acht de Heer Loebis de aanstelling gewenscht, om daardoor een beteren schakel tusschen de Gemeente en de Inlandsche bevolking in het leven te roepen, zich daarbij beroepende op verschillende bepalingen uit het Regeeringsreglement om de juistheid van zijn voorstel, of liever de verplichting tot aanstelling van het door hem gewenschte Hoofd aan te toonen.

Het voorstel, dat in behandeling kwam in de raadszitting van 14 December 1921, bleek van veel verdere strekking te zijn dan daarin was te lezen. De Heer Abdullah Loebis lichtte in een uitvoerig betoog toe dat zijn voorstel betrof:

1° dari hal harta dan pendjagaan anak jatim

2° dari hal berkahwin dan tjerei

3° dari hal persamboengan Gemeente dengan anak negeri.

4° dan lain-lain.

Ten aanzien van het 1° punt betoogde voorsteller dat voor het beredderen van erfenissen van de Europeesche bevolking de Weeskamer is aangewezen. De Inlandsche bevolking daarentegen heeft geen enkel instituut. In deze geschiedt thans alles door de kampong-hoofden of wel door den Controleur Kotta. Voorsteller wenschte daarom de instelling van den priesteraad.

De aangelegenheden van huwelijk en echtscheiding behooren behandeld te worden door den Sultan en de Qadi, doch volgens den Heer Abdullah Loebis zou laatstgenoemde autoriteit te kennen gegeven hebben dat deze zaken niet door hem behandeld kunnen worden sedert de Sultan den grond der Stad Medan aan de Gemeente heeft gegeven.

Onder het 3e punt liet voorsteller uitkomen te beoogen het verkrijgen van een beter contact tusschen de Gemeente en de Inlandsche bevolking, waartoe het aan te stellen Hoofd den Burgemeester ter zijde zou staan.

Onder het 4e punt behoorde zooveel thuis dat het den Voorsteller in zijn betoog te ver zou voeren, waarom hij de toelichting daarvan geheel achterwege liet.

De Heer Abdullah Loebis had noch in zijn voorstel noch in zijn toelichting uiteengezet op welke wijze hij zich de positie van het Inlandsche Hoofd geregeld dacht.

In het schrijven terzake van den Burgemeester aan den Raad ddo. 5 December 1921 No. 1840 werd er op gewezen dat de verwijzingen van den Heer Abdullah Loebis naar het Regeeringsreglement alle foutief waren. Tevens werd er de nadruk op gelegd dat het geheele voorstel, neerkomende op de aanstelling van een Burgemeester

naast den Burgemeester, indruischte tegen de idee Decentralisatie, een stap terug beteekende.

De Raad besloot niet op het voorstel van den Heer Abdullah Loebis in te gaan.

Inlandsch Vrouwen Hospitaal.

Mocht het der Gemeente tot nog toe niet gelukt zijn eenigen voortgang te brengen in de behandeling door den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst van de plannen van het Centrale Gemeente Hospitaal, heel wat vlotter verliep de afdoening door de Gemeente zelve van het rekest van Mevrouw Dr. B. Walch — Sorgdrager, Gouvernements Arts te Tandjong Morawa, ddo. 25 November 1921 om subsidie ad f 4200.— ten behoeve van de verbetering van het bestaande inlandsch Vrouwen hospitaal aan den Hospitaalweg. Na eene bespreking door den Burgemeester met verzoekster, den Directeur der Gemeente Werken, die een schetsplan en globale raming van kosten had opgemaakt, de Technische Commissie en den Controleur kotta werd het voorstel aan den Raad gedaan tot toezegging van de gevraagde subsidie, mits ten behoeve van de verbetering mede de steun van Gouvernement en particulieren zou worden verkregen.

In zijne zitting van 14 December zegde de Raad zonder eenige discussie de subsidie toe. Door deze subsidieverleening heeft de Gemeente practisch de eerste daad verricht met betrekking tot de gemeentelijke ziekenzorg.

Inlichtingsbureau voor Locale Ressorten.

Door den Heer Duys was als Wrnd. Directeur der Locale Werken een voorstel ontworpen om te komen tot de oprichting van een Inlichtingsbureau voor Locale Ressorten.

Dit voorstel kwam ter sprake in de raadsvergadering van 22 Juni. De Heer Duys gaf toen te kennen dat het niet zijne bedoeling was zijn voorstel zelf nader uit te werken, doch dat hij daartoe eenige van zijn collega's op Java zou aanzoeken.

De Raad vereenigde zich in principe met het denkbeeld in het voorstel neergelegd en verzocht den Heer Duys zijn voorstel nader aan den Raad voor te leggen.

Een nader voorstel werd gedurende het verslagjaar niet ontvangen.

Onderwijs.

De Gemeentelijke Duitsche cursus blijkt in eene behoefte te voorzien, de deelneming is alleszins bevredigend.

De cursus ving aan met 33 leerlingen t. w. 19 waarvan 2 niet-betalende, in de eerste klas en 14 waarvan 3 niet-betalende in de 2e klas.

Einde verslagjaar bedroeg het aantal leerlingen der eerste klas 16 waarvan 3 niet-betalende, en der 2e klas 15, waarvan 3 niet-betalende.

De ontvangsten bedroegen f 831.— tegen f 1472.90 aan uitgaven. Het schoolgeld wordt berekend naar het inkomen van de leerlingen of van hunne ouders of verzorgers.

Voor het overige wat onderwijs betreft bepaalde de Gemeente zich tot het toekennen van subsidie aan een 5-tal onderwijsinrichtingen in totaal voor een bedrag van f 9600.—

De kwestie van het verleen van subsidie aan particuliere onderwijsinrichtingen deed in den raad een uitvoerig debat ontstaan. Hiervoor worde verwezen naar de Notulen van de vergadering van 31 October 1921.

De Heer Abdullah Loebis had het voorstel gedaan tot het stichten van gemeentewege van een Inlandsche Volksschool, daarmede blijkbaar bedoelende een Inlandsche School 2 klasse. In haar terzake uitgebracht advies ddo. 31 December 1921 liet de Commissie voor onderwijszaken uitkomen dat te Medan 4 Inlandsche scholen bestaan elk respectievelijk met 306, 200, 189 en 178 leerlingen. De laatste 3 scholen bieden elk plaats voor 210. Een vijfde school, ruimte hebbende voor 210 leerlingen, stond einde 1921 in gebruik genomen te worden, terwijl de bouw van nog 2 scholen in uitzicht was gesteld en zelfs al een begin van uitvoering der plannen daartoe was gemaakt. Tezamen met de in aanbouw zijnde school der D. S. M. te Poeloe Brayan, bestemd voor 300 kinderen was of kwam er alzoo onderwijs-gelegenheid voor 1600 kinderen.

Waar de behoefte aan de door den Heer Abdullah Loebis verlangde onderwijsinrichting niet bestond, adviseerde de Commissie niet tot de verlangde stichting over te gaan. Althans niet eerder dan nadat gebleken is dat de bestaande en in wording zijnde scholen niet voldoende in de behoeften voorzien. Mocht dit laatste het geval worden dan beveelt de Commissie aan de onderwijsplannen te verbinden aan de Volkshuisvestingpolitiek, door alsdan bijv. een school op te richten in de in aanbouw zijnde gemeentelijke kampong Djati Oeloe. Een dergelijk samengaan is zeer zeker aan te bevelen, zij komt beide belangen ten goede.

Bij de behandeling der begrooting 1922 kwam mede ter sprake het verzoek der Vereeniging Boemi Poetera Hindia ddo. 15 November om subsidie van f 1200.— voor een door haar te stichten Hollandsch Inlandsche School. Het bleek dat deze school in eene behoefte zou voorzien. Zij ving aan met 88 leerlingen, welk aantal vermoedelijk spoedig tot 128 zou stijgen. De school genoot geen Gouvernements-subsidie, omdat zij niet aan de eischen van de Regeering voldoet. Zoo bleek bij een bezoek aan de school dat aan de leermiddelen zeer veel ontbrak. Gemeend werd dat het streven steun verdient en dat het een goed werk zou zijn door het geven van subsidie de school op de been te helpen.

Einde verslagjaar was in deze door den Raad nog niet beslist.

Onteigeningsordonnantie.

Aan een tweetal rekesten der Vereeniging voor Locale Belangen aan de Regeering om aanvulling dan wel wijziging van de onteigeningsordonnantie te verkrijgen werd op verzoek van die Vereeniging adhaesie betuigd.

De Heer Buffart maakte bezwaar tegen de adhaesie-betuiging, omdat het rekest voorstelde de bevoegdheid tot onteigening aan alle Locale raden te verleen en genoemd Raadslid die bevoegdheid niet wilde zien toegekend aan de Gewestelijke raden, op wier weg het z. i. niet ligt dergelijke plaatselijke belangen als hier bedoeld te behartigen. De Raad besloot niettemin tot adhaesiebetuiging.

De gewenschte ordonnantie-wijziging kwam in het verslagjaar nog niet tot stand.

Spoorwegovergangen kwestie.

De met de behandeling dezer kwestie belaste commissie kwam in het verslagjaar niet met haar werk gereed. De invloed die de Deli Spoorweg Maatschappij van de malaise ondervindt, zal niet nalaten de oplossing van dit vraagstuk te vertragen.

Verlichting.

Bij Gouvernements Besluit van 30 December 1920 No. 116 werd beslist dat hetgeen door de N. V. Electriciteits Maatschappij Medan tot 17 September 1920 is verricht inzake de uitvoering van bovenbedoelde vergunning, beschouwd wordt een „ernstig begin”

te zijn van den aanleg van de in de vergunning dier Maatschappij bedoelde leidingen.

Gedurende het verslagjaar liet de electriche lichtvoorziening zoowel huis- als straatverlichting herhaalde malen veel te wenschen over. In de raadszitting van 5 October werd op de gebrekkige lichtlevering de aandacht gevestigd, doch moest geantwoord worden dat in de klachten niet veel gedaan kon worden, omdat zij de huisverlichting betreffen. Zulks in verband met het feit dat eerst 17 April 1922 kan worden opgetreden.

De storingen in de levering van electricch licht namen steeds toe. Het publiek werd den toestand moede en richtte zich in een uitvoerig rekest tot den Gemeenteraad met verzoek maatregelen te willen nemen, opdat aan de gebrekkige lichtlevering zoo spoedig mogelijk een einde zou komen.

In zijne zitting van 14 December besloot de Raad:

Eerstelijk: Requestranten mede te deelen dat de Gemeenteraad niet zal nalaten om in het belang der Gemeente de strafbepalingen toe te passen of toepassing daarvan te vragen ten opzichte van nalatigheden en overtredingen der Electriciteit Maatschappij „Medan” (of haar rechtverkrijgende), voor zoover de macht daartoe verleend wordt door de bepalingen van de concessievoorwaarden van 17 Maart 1920 en door die van Staatsblad 1890 No. 190 met de aanvullingen.

Ten tweede: aan den Landvoogd te verzoeken aan het r ssort van den Gemeenteraad van Medan over te dragen de rechten, bevoegdheden en verplichtingen, als bedoeld in artikel 26 der aan de Electriciteit Maatschappij „Medan” verleende vergunning (G. B. 17 Maart 1920 No. 17), welke rechten bevoegdheden en verplichtingen thans aan den Gouverneur-Generaal en den Directeur van Gouvernementsbedrijven zijn voorbehouden en opgelegd.

Het verzoek aan den Landvoogd werd gedaan bij schrijven van 22 December 1921 nr. 1941, zoodat daarop einde verslagjaar nog geen antwoord was ontvangen.

Het aantal storingsdagen volgens opgave bedroeg in de maand Januari 1921 2 tegen 14 in 1920

Februari	1	„	26
Maart	—	„	27
April	—	„	17
Mei	—	„	6
Juni	2	„	3

Juli	—	tegen	2
Augustus	—	„	3
September	4	„	5
October	5	„	—
November	14	„	2
December	22	„	—

Totaal 50 105

De gasverlichting gaf geen reden tot klagen.

Verordeningen.

De volgende verordeningen werden in 1921 vastgesteld.

Naam van de Verordening.	Datum en nummer v/h Raadsbesluit.	Afgekondigd in de Javasche Courant ddo. No.
Veiligheidsverordening	26 Jan. 1921 No. 1a	8 April 1921 No. 28
Particuliere pasar-verordening	De verordening vastgesteld bij raadsbesluit van 23 Februari 1921 No. 27 werd ingetrokken bij idem van 22 Juni 1921 No. 121 en opnieuw vastgesteld bij idem van 22 Juni 1921 No. 122.	12 Aug. 1921 nr. 64.
Melkverordening.	De verordening vastgesteld bij Raadsbesluit van 23 Maart 1921 No. 68 werd ingetrokken bij idem van 21 September 1921 No. 201 en opnieuw vastgesteld bij idem van 21 September 1921 No. 202.	18 Nov. 1921 No. 92.

Medansche Reini- 23 Maart 1921 No. 69 9. Sept. 1921 No. 72.
gingsverordening

Verordening tot 24 Aug. 1921 No. 153 9 Sept. 1921 No. 72.
wijziging en aanvul-
ling der verordening
regelende de wijze
van gedeeltelijke te-
rugbetaling van de
door de Gemeente
Medan gemaakte kos-
ten voor aanleg van
nieuwe wegen.

Voorloopige vast- 21 Sept. 1921 No. 200
stelling der verorde- Deze verordening
ning tot wijziging en werd definitief vast-
aanvulling der Me- gesteld bij Raads-
danske Ambtenaren besluit van 16 Nov.
Verordening 1921 No. 224.

Mede werden nog vastgesteld bij raadsbesluit van 23 Februari
1921 No. 23. Regelen in acht te nemen bij de uitgifte van gemeen-
tegrond onder eenigen zakelijken rechtstitel.

Voedselvoorziening.

a. Aanplant van voedingsgewassen.

Ten behoeve van de uitgifte in erfpacht en het aanleggen van
wegen in Nieuw-Polonia was het noodig de beschikking te herkrij-
gen over een gedeelte van den grond, aldaar tijdelijk in gebruik
gegeven aan de Inlandsche bevolking voor den aanplant van voe-
dingsgewassen. Den betrokken gebruikers van den grond werd
daarvan aanzegging gedaan.

Bij brief van 11 Juli 1921 No. 1000 deed de Burgemeester het
voorstel om een gedeelte van de gronden van Nieuw Polonia, be-
schikbaar gesteld voor den aanplant van voedingsgewassen, op te
zeggen. Hiertoe werd besloten in de vergadering van 20 Juli 1921,
waarbij alstoen het gebruik van de resteerende gronden werd toe-
gestaan tot het najaar 1922. Tevens werd de mogelijkheid voorzien
dat na genoemd tijdstip beschikbaarstelling van grond voor het
doel noodig zal kunnen zijn.

Het is te betreuren dat de maatregel der Gemeente genomen in het belang van de voedselvoorziening der Inlandsche bevolking tot eenig misbruik van de zijde der bevolking zelve aanleiding heeft gegeven. (Zie verslag van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken onder a No. 8 Diversen).

b. Gaarkeukens.

De exploitatie van de eenige Gaarkeuken op de Esplanade werd in overleg met de Financieele Commissie en het Centraal Comité voor hulpverschaffing per 1 Januari van het verslagjaar stopgezet, doch tevens werd een gelegenheid opengesteld tot het verkrijgen van onderstand op andere wijze.

Watervoorziening.

Bij rekest van 4 Februari 1921 verzocht de Beheerder der Waterleiding Maatschappij Ajer Beresih dat

a. de prijs van f 0.20 per M^3 water voor de tarieven 3, 4 en 5 wordt gewijzigd in f 0.25 per M^3 *)

b. de omschrijving der instellingen waarvoor tarief 2 geldt wordt gewijzigd in „voor liefdadige instellingen”.

Het verzoek geschiedde op grond van de omstandigheid dat wegens de gewijzigde economische verhoudingen het maken van een matige rente van het bedrijfskapitaal niet meer mogelijk is bij behoud der bestaande tarieven, alsmede dat de onvoldoende rentabiliteit van het bedrijf het verkrijgen van gelden voor toekomstige uitbreidingen zal bemoeilijken.

Het verzoekschrift werd nader door den Beheerder der „Ajer Beresih” toegelicht in zijn brief van 26 Februari en daarna mondeling in eene vergadering der Financieele Commissie in Maart d.a.v. Op grond van de verkregen inlichtingen adviseerde de Commissie voor de Financien tot inwilliging van het verzoek.

In de vergadering van 23 Maart besloot echter de Raad op voorstel van den Heer Van Altena om de behandeling van het verzoek uit te stellen tot de officieele cijfers der Maatschappij over 1920/1921 bekend zouden zijn. In de discussies kwam tevens ter sprake de wenschelijkheid om de invoering van differentieele tarieven in overweging te nemen.

De officieele cijfers door den Heer Van Altena gewenscht verschenen in de 2e helft van Juni 1921 in het jaarverslag der Ajer Beresih. Deze bevestigden ten volle de redelijkheid van het verzoek.

Tegelijkertijd met het ontvangen der gewenschte cijfers deed

het gerucht de ronde dat overdracht van het bedrijf der Ajer Beresih in andere handen een wensch der Ajer Beresih was.

In verband met dit laatste stelde de Burgemeester voor de verlangde tariefsverhooging slechts voor één jaar toe te staan, mede werd voorgesteld aan de inwilliging van het verzoek te verbinden eene wijziging van lid 1 van artikel 22 der concessie voorwaarden.

Dit voorstel werd in de zitting van 28 October 1921 zonder eenige discussie of hoofdelijke stemming aangenomen.

's Raads beslissing hield het volgende in.

Eerstelijk: Goed te keuren, dat het tarief van f 0.20 per M³ water, vastgelegd in 3e, 4e 5e van art. 10 van het reglement voor het maken van aansluitingen en tarieven voor de levering van water — zijnde dit reglement als uitvloeisel van het bepaalde bij lid 2 van art. 24 der concessievoorwaarden van de te Amsterdam gevestigde naamlooze vennootschap Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” goedgekeurd door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken bij beschikking van 29 Juli 1907 No. 10133 — wordt verhoogd tot f 0.25 per M³, zulks voor den tijd van één jaar, ingaande op den 1en der maand volgende op den datum van dit raadsbesluit;

Ten Tweede: Goed te keuren, dat in 2e van art. 10 van het onder Eerstelijk genoemd reglement voor de woorden:

„Voor liefdadige instellingen als weeshuizen, hospitalen, asyls enz. per M³” wordt gelezen: „Voor liefdadige instellingen per M³”.

Ten Derde: Aan de goedkeuringen onder Eerstelijk en Ten Tweede genoemd, te verbinden de voorwaarden:

A. dat de uitdrukking „120 M³” voorkomende in lid 1 van art. 22 der concessievoorwaarden bovengenoemd — zooals dat artikel werd gewijzigd bij Gouvernementsbesluit van 2 October 1916 No. 1 (bijblad) zal worden veranderd in „200 M³”;

B. dat in 5e van art. 10 van hooger genoemd reglement voor de woorden „Voor hotels, restaurants en societeiten” wordt gelezen:

„Voor hotels, restaurants, societeiten, weeshuizen, hospitalen, „asyls enz. voorzoover geen liefdadige instellingen”;

C. dat aan art. 10 van genoemd reglement wordt toegevoegd een 9e, luidende:

„voor het ten laste der Gemeente-begrooting komende, of „eenige daarmede verband houdende begrooting:

„voor sproeiwater	per M ³	f	0.05
„voor water voor doorspoeling der goten	per M ³	”	0.05
„voor water voor het Nienhuismonument	per M ³	„	0.05

(*) Het desbetreffende artikel van het reglement voor het inaken van aansluitingen en tarieven voor de levering van water luidt:

Artikel 10.

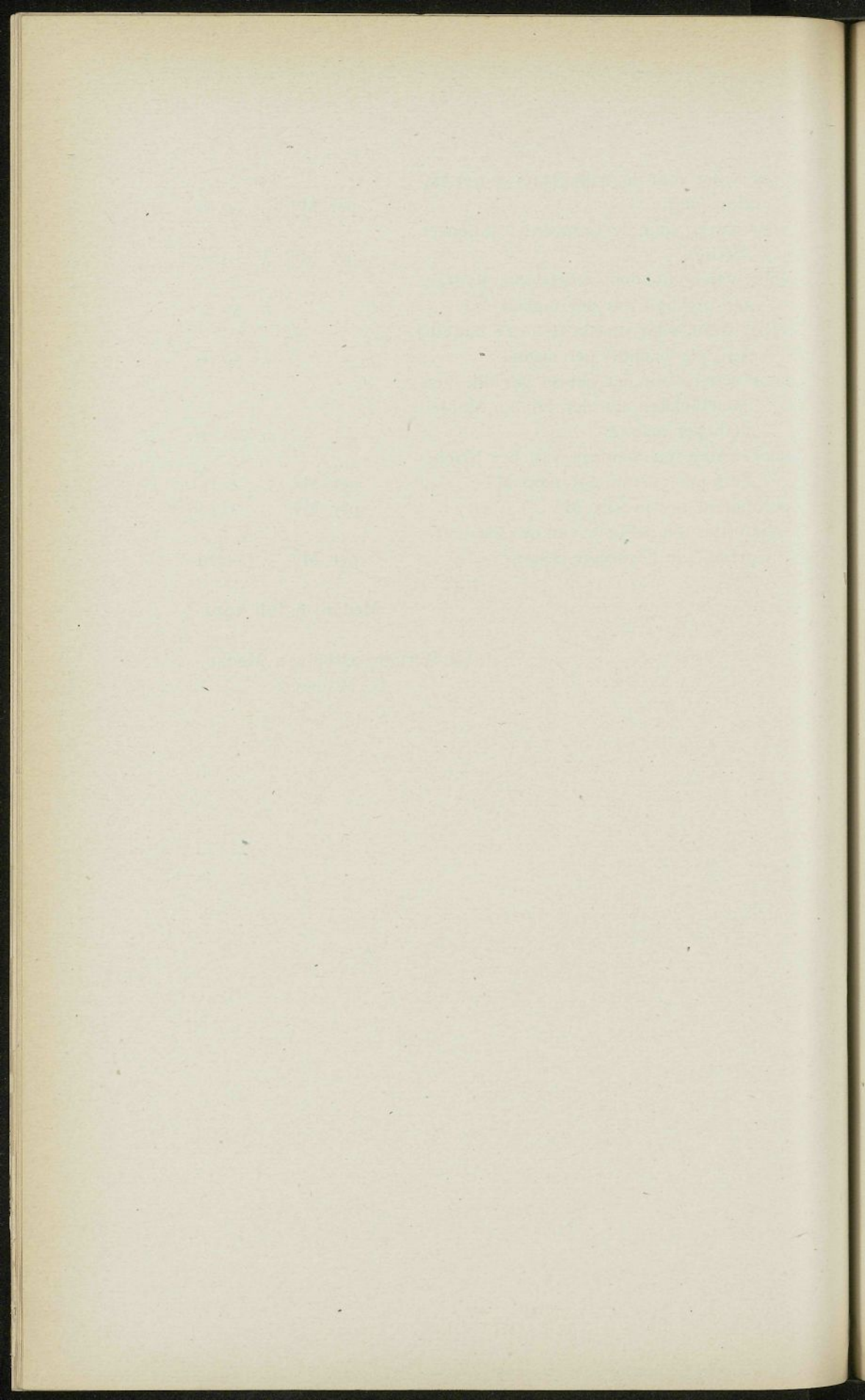
Het water wordt aan de verbruikers geleverd volgens het volgende tarief:

1e. Voor besproeiing van straten, wegen pleinen en parken of doorspoe- ling van goten, geleverd uit de brandkranen per M ³	)	f 0.05
2e. Voor liefdadige instellingen als weeshuizen, hos- pitalen, asyls enz. per M ³	)	" 0.10
3. Voor de openbare diensten met minimum van 10 M ³ per maand per M ³	)	" 0.20
4e. Voor particulieren: voor huishoudelijk gebruik stal-gebruik of besproeiing van erven met een minimum van 5 M ³ per maand, per M ³	)	" 0.20
5e. Voor Hotdels, Restaurants en Societeiten met een minimum van 25 M ³ per maand per M ³	)	" 0.20
6e. Voor industriele doeleinden, met een minimum van 12.5 M ³ per maand, per M ³	)	" 0.40
7e. Brandkranen voor particulieren: Voor elke verbre- king van het zegel voor welk doeleinde ook, behalve bij brand	)	" 10.—
8e. Voor verbruikers met een minimum van 2000 M ³ per maand, kan het water geleverd worden tegen verlaagd tarief, volgens eene met de Maat- schappij te treffen overeenkomst.		

„voor water voor de drinkplaats op het stationsplein	per M ³	„	0.10
„voor water voor de Gemeente stallen en loodsen	per M ³	„	0.20
„voor water voor niet-kostelooze hydranten per hydrant per maand		„	50.—
„voor water voor niet-kostelooze badhuizen, per badhuis per maand		„	50.—
„voor water voor het geheel gevulde verzamelbekken aan den Djalan Mahkamah per maand		„	420.—
„voor water ten behoeve van het Slachthuis per maand, tot 1000 M ³	per M ³	„	0.15
„per maand, boven 1000 M ³	per M ³	„	0.12
„voor water ten behoeve van de Gemeentepasar (de Gemeente-pasars)	per M ³	„	0.20

Medan, 8 Juli 1922.

De Burgemeester van Medan,
D. MACKAY.

Bijl. I.

STAAT der onroerende goederen, (met uitzondering van die, als wegen, bruggen, plantsoenen enz. kosteloos ten gebruike van het algemeen bestemd), en der als reserve belegde gelden op 30 Juni 1922.

	GESCHATTE WAARDE		TOELICHTING		
	op 30 Juni 1922	op 30 Juni 1921	Kostprijs zonder den grond	jaren	Afschrijving per jaar
Raadhuis	17001.—	18001.—	26000.—	26	f 1000.—
Werkpl. G. Werken	24172.—	25323.—	34530.—	30	1151.—
Stal Gem. Werken	2881.—	3001.—	3600.—	30	120.—
Gem. Slachthuis met vaste inrichting	37735.87	40913.67	Afzonderlijkbedrijf wordt verbeterd en uitgebreid uit een reservefonds voor nieuwbouw	20	wordt geschat
Dienstwoning Direc. Slachthuis	7636.—	8038.—		20	„
Dienstwoning Adj. Dir. Slachthuis	11328.16	—		20	„
Dienstwoning Opz. Slachthuis	6425.—	2673.—	in Febr. 1922 gereed	20	„
6 steenen brandspuithuizen	151.—	201.—	werd verbeterd	20	„
			600.—	12	50.—
	ingebracht in het Woningbedrijf				
Bioscooptheater en Deli-Clubgebouw	74741.70	75000.	38580.—	50	annuïteit tegen 6% rente f 4758.30
			9000.—	50	
Dienstwon. Dir. G. W.		15750.—	9000.—	50	id. : 4187.30
id. Opz. G. W.		9000.—	7000.—	50	
id. Cs. G. W.	65772.70	9000.—	7000.—	50	
id. Secretaris		13500.—	10450.—	50	
id. Adj. Dir. G. W.		12375.—	8900.—	50	
id. Ond.opz.G.W.		7500.—	6500.—	50	
Volkswoningen in Kp. Skip					
1 toko	4800.—	4800.—	4800.—	50	ingebracht 15 Mei '21 geen afschrijving voor 1921. De afschrijving voor 1922 heeft nog niet plaats gehad.
4 woningen type D	20000.—	20000.—	20000.—	50	
2 „ „ E	2740.—	2740.—	2740.—	20	
6 „ „ F	5820.—	5820.—	2820.—	20	
28 „ „ G	21420.—	21420.—	21420.—	20	
8 „ „ H	5224.—	5400.—	8400.—	18	f 500.— annuïteit

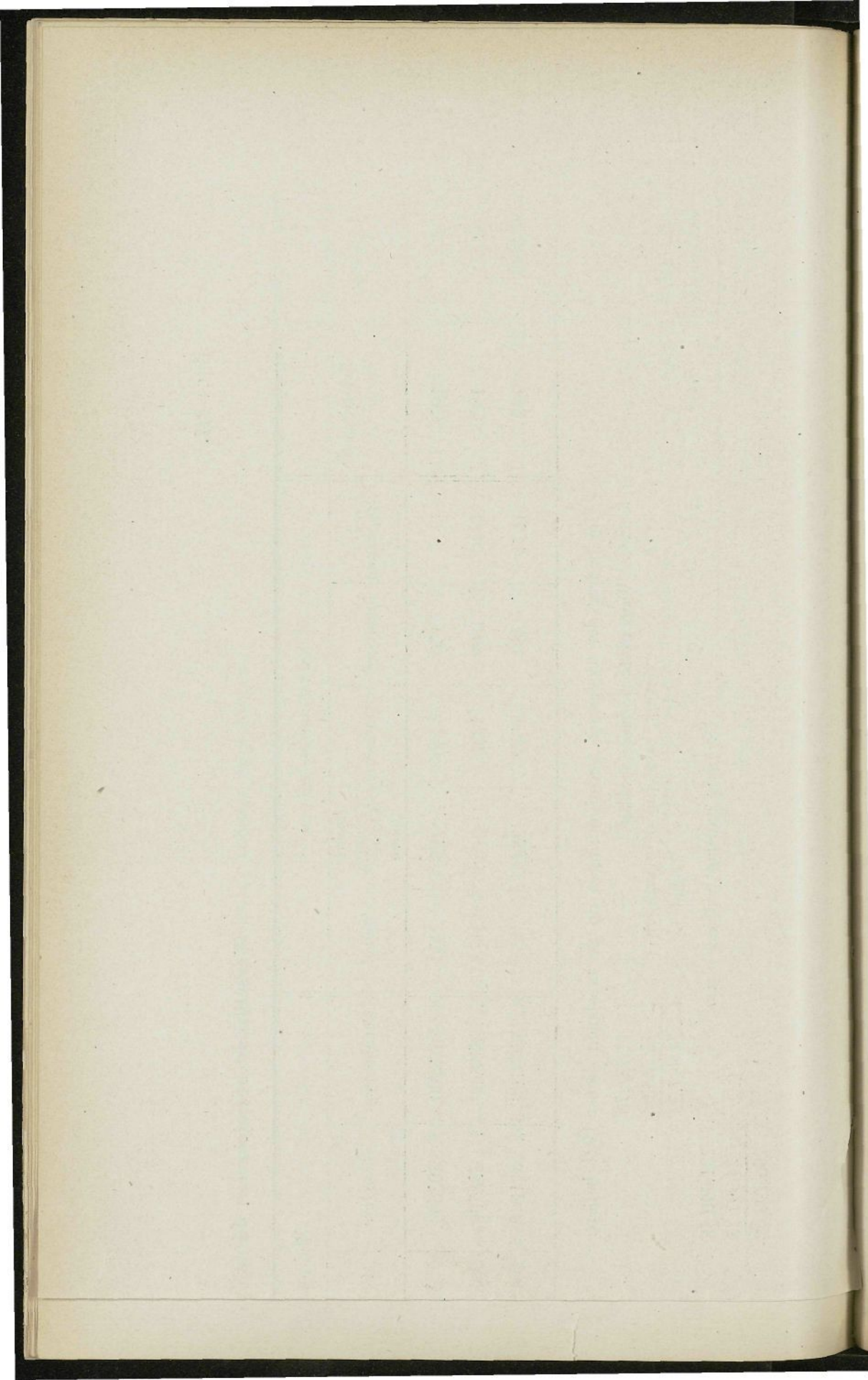
Bijl: Ia.

BELEGDE RESERVE.	Op 30 Juni 1922.	Op 30 Juni 1921.	TOELICHTING.
Voor kapitaalsuitkeering aan de Gemeente ambtenaren	f 52879.16	f 39861.13	ad 4 ⁰ / ₀ f 37900.— op giro f 14979.16
Voor kranslegging op Tamangmonument	„ 500.—	„ 500.—	rente 4 ⁰ / ₀
Voor bestrijding van onderhoudskosten van graven	„ 1200.—	„ 1200.—	rente 4 ⁰ / ₀
Voor nieuwbouw Gemeente Slachthuis	„ 12090.76	„ 19525.43	Met afschrijving 1922 werd hieruit de woning van den Adjunct Dir. gebouwd en het huis van den Opzichter verbeterd.
Voor rente en aflossing Nillmij-leening	„ 25329.—	„ 8380.50	Vorig jaar genaamd leening 1920 werd intusschen bij de Nillmij geplaatst.

Bijl.: II.

STAAT der schulden wegens leeningen op 30 Juni 1922.

Oorspronkelijk bedrag.	Regeling betreffende rente en aflossing.	Afgelost.	Restant schuld.	Wanneer en waaraan aangegaan, alsmede ordonnantie waarbij bekrachtigd.
f 75.000.	Rente $4\frac{1}{2}\%$ betaalbaar 10 Jan. en 10 Juli. De obligaties worden afgelost in de jaren 1914 t/m 1936 bij uitloting, behoudens vervroegde aflossing.	f 22.500.—	f 52.500.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Dec. 1911 voor den bouw van een Gemeentelijke Slachthuis te Medan, Raadsbesluit 20 Mei 1911 No. 30, bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1911 No. 43.
f 1.000.000.—	Aangegaan met de Ned. Indische Levensverzekering en Lijfrente Mij. en het Weduwen- en Wezenfonds van Europeesche Burgerlijke ambtenaren in Ned.-Indië ieder voor f 500.000.— rente minstens 7% en hoogstens 8% , voor de eerste vijf jaren 7% , betaalbaar 1 Mei en 1 Nov. Wordt afgelost in de jaren 1924 t/m 1941.	—	f 1.000.000.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Aug. 1921 voor den aanleg van nieuw wegen en de volkshuisvesting. Raadsbesluit 13 April 1921 No. 81 bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 31 Juli 1921 No. 4.
Uit deze promessen	leening werd de opgenomen	van het Gouvernement f 200.000.—	terugbetaald.	middels

Bijl: IV.

Overzicht van de netto opbrengst van de voornaamste ontvangsten der begrooting 1921.

		Raming.	Meer.	Minder.
III.	Begraafplaatsen	f 5500.—	f 1121.—	---
IV.	Arbeid voor derden	„ 12500.—	„ 504.02	---
V.	Ophalen van vuilnis voor derden	„ 400.—	„ 203.80	---
VI.	Legalisatie	„ 250.—	---	f 195.—
IX.	Bouwvergunningen (verlaagd van 18.000 tot	„ 10000.—	„ 2953.52	
X.	Afkoopgelden voor heeren-diensten	„ 18000.—	---	„ 9307.—
XIII.	Verhuur gemeenteground (verhoogd) van f 1000.— tot	„ 4000.—	„ 3800.85	---
XVI.	Opcenten personeele belasting	p.m.	„ 134.06	---
XVII.	Belasting op de gemakelijkheden	„ 42000.—	„ 6990.70	---
XVIII.	Hondenbelasting	„ 3000.—	---	„ 176.25
XIX.	Vergunningsrecht	„ 15500.—	„ 7000.—	---
XX.	Inkomstenbelasting	„ 200000.—	„ 45759.71	---
XXI.	Hacil Tanah	„ 120000.—	---	„ 2080.28
XXII.	Overschrijvingskosten verlaagd van 12500 tot	„ 6500.—	—	„ 98.75
XXVIII.	Faekaliendienst	„ 11000.—	„ 3444.20	---
XXXVI.	Cursusgelden Deutsche Cursus	„ 7000.—	„ 131.—	---
XXXVII.	Andere ontvangsten	p.m.	„ 2015.71	---

BIJL : III.

Vergelijkend overzicht van de opbrengst der Gemeentelijke Inkomstenbelasting volgens de kohieren.

Belastingjaar	Aantal aangeslagenen					Bedrag van het			belastbaar inkomen		Bedrag van den aanslag					Raming der opbrengst
	Europeanen	Inlanders	Chineezen	Andere Vreemde Oosterlingen	Totaal	Europeanen	Inlanders	Chineezen	Andere Vreemde Oosterlingen	Totaal	Europeanen	Inlanders	Chineezen	Andere Vreemde Oosterlingen	Totaal	
1919	1115	190	790	155	2250	f 7615200.---	f 303600.---	f 2478400.---	f 476300.—	f 10873500.—	f 83491.80	f 1737.90	f 32755.80	f 3467.50	f 121453.—	f 62000.—
1920	1440	169	1349	215	3173	„ 10517900.---	„ 338700.---	„ 4584600.---	„ 644100.—	„ 16085300.—	„ 102155.70	„ 1713.70	„ 49177.30	„ 5370.30	„ 158417.—	„ 100000.—
1921	1624	383	1562	284	3853	„ 13363100.---	„ 821800.---	„ 4472800.---	„ 897200.—	„ 19554900.—	„ 177577.05	„ 3538.10	„ 44337.50	„ 6343.70	„ 231796.35	„ 200000.—

Het bedrag der toegestane verminderingen op de aanslagen dienst 1921 beliep:

a. Wegens te hoogen aanslag f 11.738.70

b. , vertrek, vestiging of overlijden . . „ 13.258.63

Totaal . . .	f 24.997.33
--------------	-------------

De netto aanslag bedroeg alzoo f 231.796.35

„ 24.997.33

f 206.799.02

Op 3 December 1921 was de stand der inning als volgt:

Openstaande posten, Dienstjaar				Ontvangen	Totaal der
1919	1920	1921	Totaal	boete	ontvangsten
f 714.35	f 3954.45	f 43934.75	f 47703.55	f 1669.63	f 245347.18

Bijl: IV.

Overzicht van de netto opbrengst van de voornaamste ontvangsten der begrooting 1921.

		Raming.	Meer.	Minder.
III.	Begraafplaatsen	f 5500.—	f 1121.—	---
IV.	Arbeid voor derden	„ 12500.—	„ 504.02	---
V.	Ophalen van vuilnis voor derden	„ 400.—	„ 203.80	---
VI.	Legalisatie	„ 250.—	---	f 195.—
IX.	Bouwvergunningen (verlaagd van 18.000 tot	„ 10000.—	„ 2953.52	
X.	Afkoopgelden voor heeren-diensten	„ 18000.—	---	„ 9307.—
XIII.	Verhuur gemeenteground (verhoogd) van f 1000.— tot	„ 4000.—	„ 3800.85	---
XVI.	Opcenten personeele belasting	p.m.	„ 134.06	---
XVII.	Belasting op de gemakelijkheden	„ 42000.—	„ 6990.70	---
XVIII.	Hondenbelasting	„ 3000.—	---	„ 176.25
XIX.	Vergunningsrecht	„ 15500.—	„ 7000.—	---
XX.	Inkomstenbelasting	„ 200000.—	„ 45759.71	---
XXI.	Hacil Tanah	„ 120000.—	---	„ 2080.28
XXII.	Overschrijvingskosten verlaagd van 12500 tot	„ 6500.—	—	„ 98.75
XXVIII.	Faecaliendienst	„ 11000.—	„ 3444.20	---
XXXVI.	Cursusgelden Deutsche Cursus	„ 7000.—	„ 131.—	---
XXXVII.	Andere ontvangsten	p.m.	„ 2015.71	---

Bijl : V.

**Vergelijkend overzicht van de opbrengst der gedurende de jaren 1912 tot en met 1921,
in de Gemeente Medan geheven belastingen.**

Jaar	Vermakelijkheids-belasting			Opcenten personeele belasting			Hondenbe- lasting	Vergunningsrecht			Inkomstenbelasting		
	Bruto	Restitu- tie	Netto	Bruto	collec- teloon	Netto		Bruto	Resti- tutie	Netto	Bruto	Restitu- tie	Netto
1912	10806.18	111.42	10694.76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1913	15609.62	507.85	15101.77	4977.86 ⁵	174.45 ⁵	4803.41	—	—	—	—	—	—	—
1914	14975.02 ⁵	1740.13 ⁵	13234.89	6585.27	143.01	6442.26	—	—	—	—	—	—	—
1915	22180.31 ⁵	3778.90 ⁵	18401.41	11182.66	112.00 ⁵	11070.65 ⁵	—	—	—	—	—	—	—
1916	22833.84 ⁵	2931.08	19902.76 ⁵	16792.40 ⁵	316.37 ⁵	16476.03	2476.75	16815.—	—	16815.—	—	—	—
1917	25362.72	1698.39	23664.33	16345.28	326.17	16021.11	2767.—	13275.—	420	12855.—	—	—	—
1918	30010.27	3071.36	26938.91	15284.07	369.92	14914.15	2344.—	15007.50	345	14662.50	—	—	—
1919	32368.51	1695.84	30672.67	8305.91	167.46	8138.45	2455.25	16100.—	—	16100.—	62646.96	—	62646.96
1920	40005.45	3428.75	36576.70	2638.26	211.47	2426.79	2455.50	15290.—	—	15290.—	117140.04	2317.90	114822.14
1921	56144.67	7253.97	48890.70	134.06	7.35	126.71	2823.75	21730.—	—	21730.—	249538.86	3779.15	245759.71

Bijl: VI.

De bevolking van de Gemeente Medan bestaat volgens de
laatstgehouden volkstelling (1920) uit.

Behoorende tot de	Mannen	Vrouwen	Totaal	Wonende in huizen van:			Steen	Totaal
				Bamboe met atap gedekt	Hout met atap gedekt	Hout met pannen of zink gedekt		
Europeanen	1784	1344	3128	1	37	224	691	953
Inlanders	12625	11198	23823	387	2097	973	1139	4596
Chineezzen	10830	5086	15916					
Arabieren	150	78	228	133	462	224	2006	2825
Klingen en anderen	1477	676	2153					
Totaal	26866	18382	45248	521	2596	1421	3836	8374

Bijl: VII.

Opgave van het aantal Kiezers voor den
Gemeenteraad.

Jaar	Europeanen	Inlanders of met hen gelijkgestelden	Vreemde Oosterlingen
1912/13	321	—	—
1913/14	337	—	—
1914/15	323	—	—
1915/16	491	—	—
1916/17	486	—	1
1917/18	475	—	—
1918/19	466	26	1
1919/20	518	37	2
1920/21	415	32	3
1921/22	358	6	—

Bijl: VIII.

Overzicht geregistreerde voertuigen.

Voor	1916	1917	1918	1919	1920	1921
SADO'S						
Geregistreerd	633	651	654	646	537	526
Afgekeurd	5	3	8	---	109 ¹⁾	0
Nieuw bijgekomen	23	6	---	---	---	
OSSENKARREN						
Geregistreerd	781	817	1000	961	910	1154
Afgekeurd	---	---	39 ¹⁾	51 ¹⁾	---	0
Nieuw bijgekomen	---	---	---	---	---	
HONGKONGS						
Geregistreerd	669	695	706	724	682	726
Afgekeurd	---	50	49	40	44	---
Nieuw bijgekomen	26	61	58	---	---	---
AUTO'S						
MOTORRIJTUIGEN						
Gedurende			200	320	507 ³⁾	374 ⁴⁾
RIJWIELEN						
Gedurende			706	721	1483	5684 ²⁾

Het aantal trekdieren in 1921 afgekeurd voor het gebruik binnen de Gemeente Medan bedraagt:

hengsten	merries	stieren
13	3	1

¹⁾ Niet voor de keuring verschenen wegens opheffing der verhuurderijen door gebrek aan voeder.

²⁾ In dit jaar had een algeheele henummering plaats; onder het aantal zijn ook begrepen de rijwielen van verhuurderijen.

³⁾ w.o.: 454 auto's, 35 vrachtauto's 38 motortuigen, afgeschreven werden 15

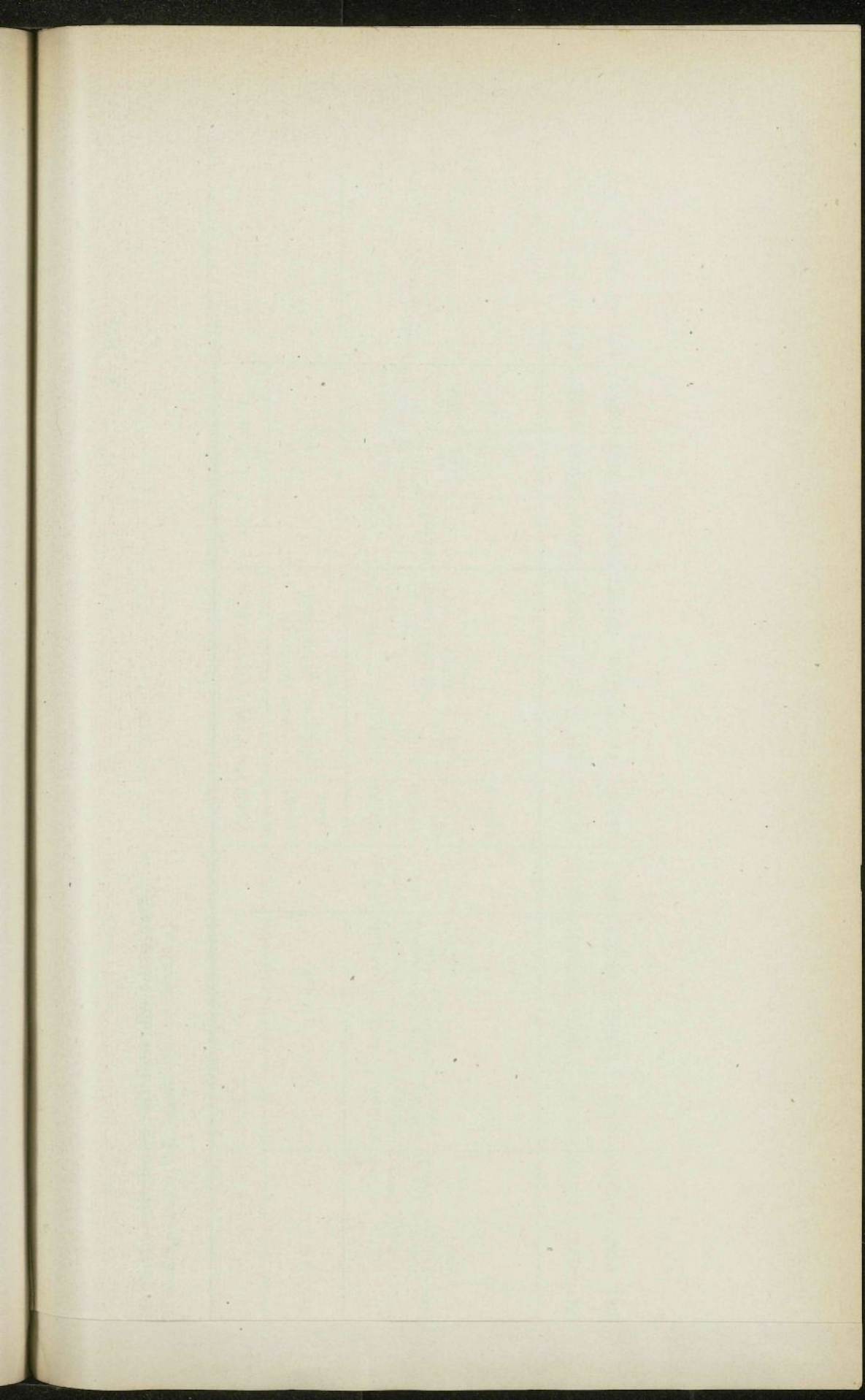
⁴⁾ „ 298 „ 43 „ 33 „ „ „ 27

Bijl: IX.

**Overzicht van de bewoning en van handel en bedrijf der
te Medan gevestigde Chineezzen, Vreemde Oosterlingen
en Japanners.**

De Chineezzen bevolking, geschat op ± 15000 zielen, is volgens den aanslag in de Personeele Belasting 1919/1920 gehuisvest in 1687 gebouwen = gemiddeld 8 à 9 personen per gebouw, waarvan 338 alleen woonhuizen; restant 1349, in gebruik voor handel en bedrijf, is verdeeld als volgt:

Tempat tinggal	214	Clubs	9
Djoecalan	78	Hotels	21
Berniaga	82	Toekang pakean koeda	6
Kedeh barang	269	Djoeal minoeman	8
Goedang barang	9	Djoeal roko	5
Djoeal goni	12	Kranis	46
Kedeh piring	7	Djoeal ikan	7
Toekang kajoe,- tjat,- papan	81	Roemah kongsi	7
Kepala toekang, toekang batoe	21	Toekang mi	6
Toekang besi,- kereta	21	Diversen	65
Toekang kaleng	16	W. o. kepala's China,	
Toekang hongkong, taukeh		toekang katja, toekang tong,	
hongkong	30	djoeal boeah, toekang koelit,	
Sewah kereta angin, toekang		opiumkit, toekang trompah	
kereta angin	27	kajoe, drukkerij, fabriek li-	
Toekang mendjait	43	monade, djoeal samsoe, aan-	
Toekang sepatoe	19	nemers, kedeh lelang, toe-	
Toekang kasoet kajoe	4	kang pasir, djoeal band mo-	
Toekang krossi (rottan)	8	tor, djoeal thee, djoeal ta-	
Sewa auto, etz.	10	hoe, toekang bikin nummer,	
Toekang mas-, horloge	34	djoeal ajam, djoeal botol,	
Toekang tjoekoer-, pangkas	15	djoeal stroop, toekang bi-	
Potong babi, djoeal babi	16	kin peti, djoeal kentang,	
Dobie	16	djoeal arak, padjak gadeh,	
Toekang gambar	7	djoeal limonade, djoeal goe-	
Toekang roti-, kwee	18	la, djoeal ketjap, djoeal kain,	
Toekang gigi	6	toekang boekoe, hoofdre-	
Toko obat, dokter	11	dacteur, tolk, roemah bolah,	
Kedeh nasi	14	kassier, djoeal sajoer, goe-	
Roemah „ kedeh koffie	81	roeh sekolah, en djoeal ijs.	
		Totaal	1349
		De opgave 1918/1919	
		gaf aan	1228.

Bijl: IX.

Overzicht van de bewoning en van handel en bedrijf der te Medan gevestigde Chineezen, Vreemde Oosterlingen en Janners.

De Chineezen bevolking, geschat op ± 15000 zielen, is volgens den aanslag in de Personeele Belasting 1919/1920 gehuisvest in 1687 gebouwen = gemiddeld 8 à 9 personen per gebouw, waarvan 338 alleen woonhuizen; restant 1349, in gebruik voor handel en bedrijf, is verdeeld als volgt:

Tempat tinggal	214	Clubs	9
Djoelan	78	Hotels	21
Berniaga	82	Toekang pakean koeda	6
Kedeh barang	269	Djoel minoeman	8
Goedang barang	9	Djoel roko	5
Djoel goni	12	Kranis	46
Kedeh piring	7	Djoel ikan	7
Toekang kajoe,- tjat,- papan	81	Roemah kongsi	7
Kepala toekang, toekang batoe	21	Toekang mi	6
Toekang besi,- kereta	21	Diversen	65
Toekang kaleng	16	W. o. kepala's China,	
Toekang hongkong, taukeh		toekang katja, toekang tong,	
hongkong	30	djoel boeah, toekang koelit,	
Sewah kereta angin, toekang		opiumkit, toekang trompah	
kereta angin	27	kajoe, drukkerij, fabriek li-	
Toekang mendjait	43	monade, djoel samsoe, aan-	
Toekang sepatoe	19	nemers, kedeh lelang, toe-	
Toekang kasoet kajoe	4	kang pasir, djoel band mo-	
Toekang krossi (rottan)	8	tor, djoel thee, djoel ta-	
Sewa auto, etz.	10	hoe, toekang bikin nummer,	
Toekang mas-, horloge	34	djoel ajam, djoel botol,	
Toekang tjoekeer-, pangkas	15	djoel stroop, toekang bi-	
Potong babi, djoel babi	16	kin peti, djoel kentang,	
Dobie	16	djoel arak, padjak gadeh,	
Toekang gambar	7	djoel limonade, djoel goe-	
Toekang roti-, kwee	18	la, djoel ketjap, djoel kain,	
Toekang gigi	6	toekang boekoe, hoofdre-	
Toko obat, doktor	11	dacteur, tolk, roemah bolah,	
Kedeh nasi	14	kassier, djoel sajoer, goe-	
Roemah „ kedeh koffie	81	roeh sekolah, en djoel ijs.	
		Totaal	1349
		De opgave 1918/1919	
		gaf aan	1228.

Bijl: X.

Overzicht omtrent het pandhuisbedrijf gedurende
over de werking van de pacht

de jaren 1920 en 1921 (ontleend aan het rapport
van het pandhuis te Medan).

Jaar	P A N D E N			SOORT VAN PANDEN					B E L E E N E R S							Geschatte waarde der panden:	Bedragen waarvoor beleend:	P A N D E N D I E Z I J N:					NOG NIET INGELOSTE PANDEN.				
	Restant 31 Dec. 1919 en 1920	Ingebracht in 1920 en 1921	Totaal	Artikelen voor dagelijksch gebruik enz.		Sieraden	L A N D A A R D			B E R O E P				Ingelost	Publiek verkocht			Totaal	Tot welke bedragen beleend	Renten	Restant 31 December 1920 en 1921	Tot welk bedrag beleend	Renten welke den pachter nog aankomen				
				Kleeren	Gereedschappen		Huishoudelijke artikelen		Gouden zilverwerken en juweelen	Andere goederen	Maleiers Boyans Javanen en Bandjareezen	Chineez	Andere Vreemde Oosterlingen											Landbouwers	Ambachtslieden, handelaars e. d.	Koelies	Andere
1920	33070	156755	189825	165375	8978	2725	9535	3212	158686	27015	4124	51751	3738	125121	9215	f 1659,859,70	f 1106.569.80	154969	7290	162259	f 946287.—	f 87108.61	27566	f 160282.80	f 24042.42		
1921	27566	134811	162377	135752	6251	445	19510	419	135151	25113	2113	7520	2087	150255	2515	„ 1593,710,70	„ 1062.473.80	124534	11131	135665	„ 897048.20	„ 98832.59	26712	„ 165425.60	„ 10787.84		

ONE RESA

J. D.

M. H.

H. H.

D. D.

M.

L.

DEJ. G.

D.

D. W.

M.

D. W.

S.

M. J. H. W.

O. R. L.

F. R.

M. J. F. A.

A. H.

W.

F.

L.

M.

D.

F.

G. J.

C.

A.

D.

J.

J.

NEL.

R. G. C.

F.

A.

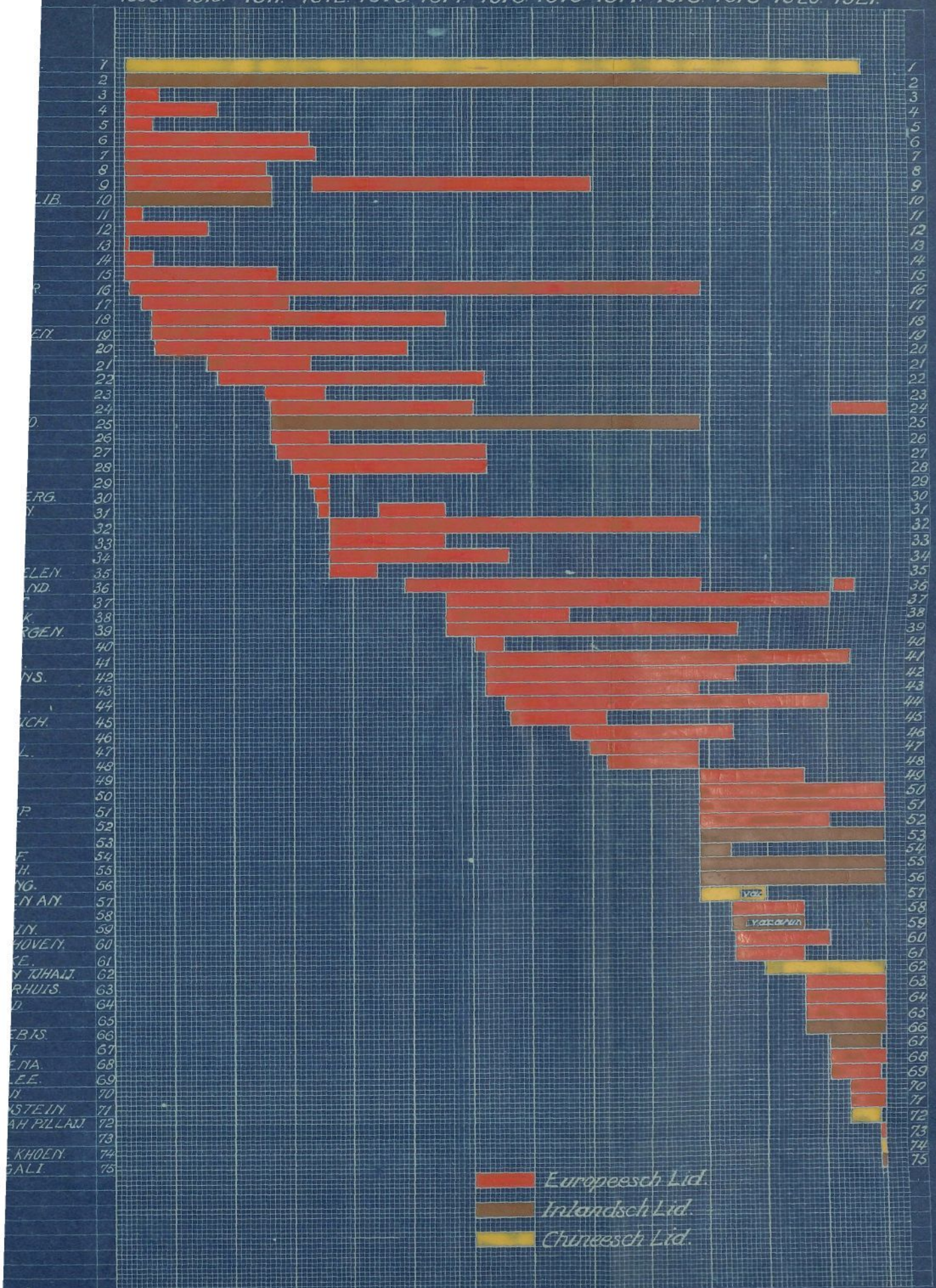
M.

W. L.

1909. 1910.

TJONG A FIE.	7
E. BESAR. AMALOEDIN.	2
J. D. L. LE FEBVRE.	3
M. H. J. BOOL.	4
H. J. C. WOLFF.	5
D. D. H. ARENDS.	6
M. J. LUSINK.	7
L. L. POLIS.	8
D. J. G. C. VRIENS.	9
ABD. MOETALIB.	10
S. BLOK.	11
D. J. BRINK.	12
D. W. A. KUENEN.	13
J. ROEST.	14
J. STECHER.	15
M. P. SCHNEIDER.	16
A. van LITH.	17
D. W. A. KUENEN.	18
L. van KESTEREN.	19
S. C. KNAPPERT.	20
J. H. W. B. VISSER.	21
P. L. J. NAGNÉE.	22
F. R. D. IJSPEERT.	23
J. F. A. M. BUFFART.	24
S. MANGKODETO.	25
A. H. O. PRINS.	26
W. H. van TJEEN.	27
P. T. HOEKSTRA.	28
H. JACOBS.	29
E. GOLDENBERG.	30
P. K. van de LAAN.	31
V. RUS.	32
M. CHITS.	33
H. FERLINGA.	34
L. van SUCHTELEN.	35
M. J. van den BRAND.	36
D. H. VERVOORT.	37
K. HEIJBRDEK.	38
P. J. van TUBERGEN.	39
G. J. J. JANSSEN.	40
G. H. ANDREAE.	41
A. J. E. DINGEMANS.	42
D. S. TUMSTRA.	43
S. D. KAPER.	44
J. H. van KETWICH.	45
J. H. GADE.	46
M. L. M. SCHOOREL.	47
G. C. M. SMITS.	48
H. A. WAKKER.	49
G. LODDER.	50
A. P. VAREKAMP.	51
M. C. SUTHOFF.	52
ISMAIL.	53
MOH. SJAAP.	54
MOH. MOECH.	55
R. GOENOENG.	56
TAIY BOEN AN.	57
W. L. M. van DIJK.	58
ALINOEDIN.	59

1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921

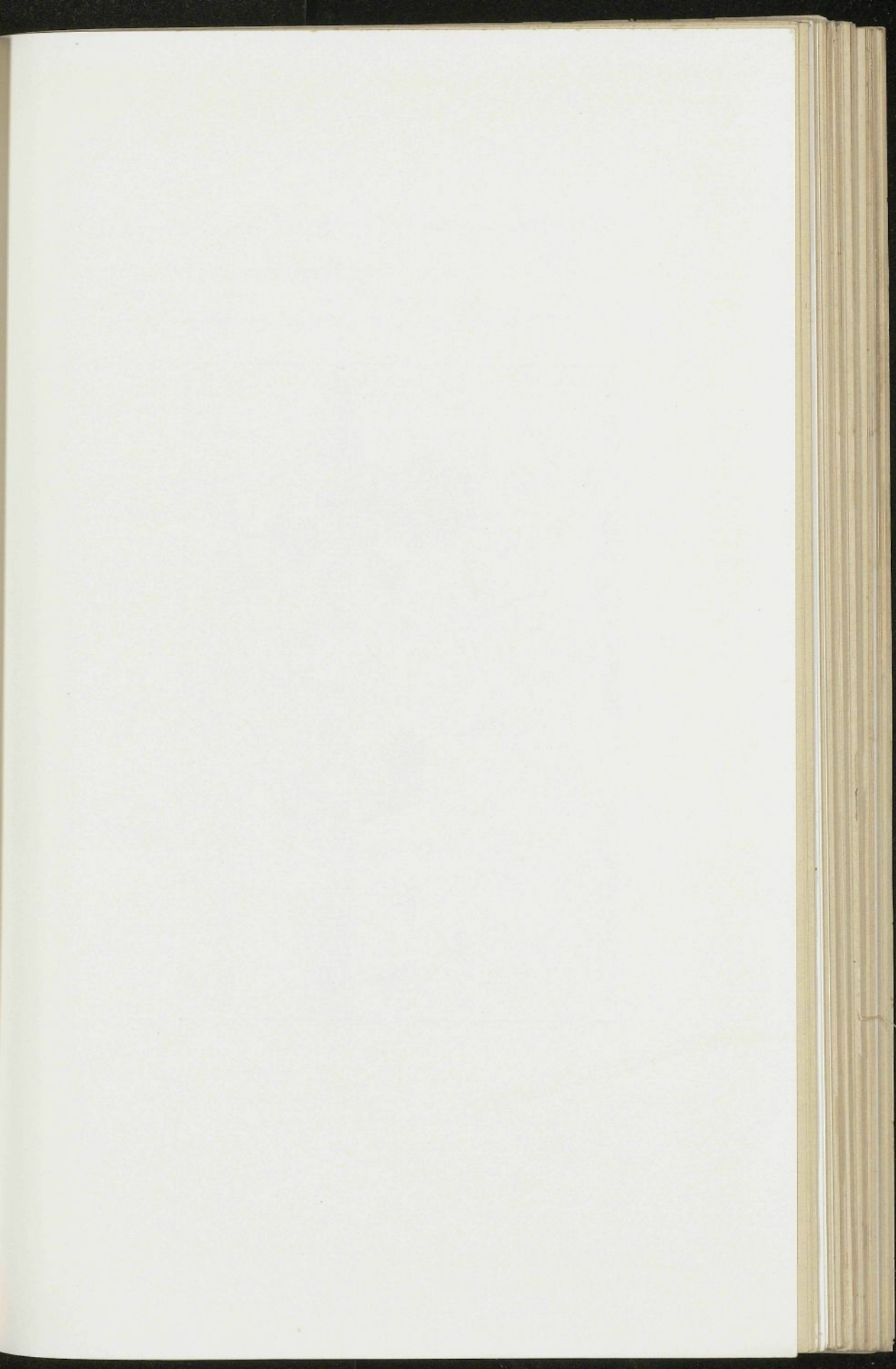

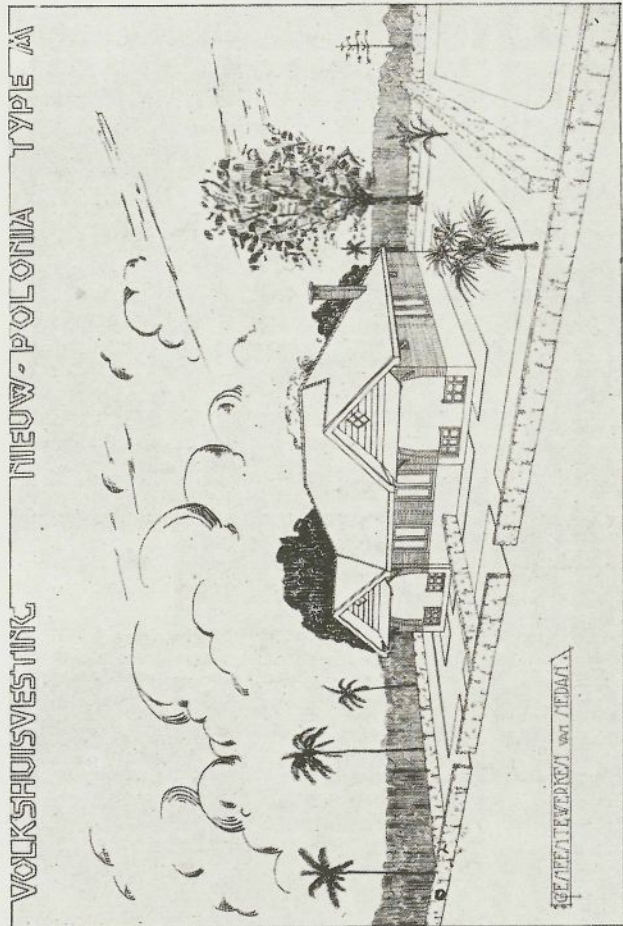
II

VERSLAG

VAN DEN

DIENT DER GEMEENTE WERKEN

Verslag van den Dienst der Gemeentewerken van Medan over het dienstjaar 1921.

PERSONEEL GEMEENTE WERKEN.

A. Algemeene Technische dienst.

Directeur	J. Hogervorst.
Adj. Directeur	J. G. Eylander.
Opzichter Teekenaar	P. J. Reyner.
Opnemer „	Mas Daroesman.
Teekenaar	Achmad Chatib.
Leerling Teekenaar	Rachmat.

B. Openbare Werken.

Opzichter	W. J. Fröger.
Werkbaas	W. J. van Maanen.
„	P. J. Smidt.

C. Reinigingsdienst.

Opzichter	J. Brinkhuis.
Werkbaas	J. H. A. Olmanst.
„	W. Andrecht.

D. Bouwtoezicht.

Opzichter	H. A. K. Hillerström.
„	J. L. Paardekooper.
„	C. de Weerd.

E. Administratie.

Commies	P. de Korte.
Klerk	Hoetagoeng.
„	Abdul Wahab.

De in 1920 benoemde Opzichter Teekenaar, P. J. Reijner arriveerde eerst einde Januari 1921 daar het hem niet mogelijk was eerder passage te krijgen.

Bij de in 1919 vastgestelde personeels formatie voor den dienst der Gemeente Werken was gerekend op de uitvoering van verschillende groote werken als den bouw van het Centraalzieken-

huis en Raadhuis, den aanleg van een rioleering, de omlegging van de Soengei Kerah enz., welke werken allen binnen afzienbaren tijd zouden worden ter hand genomen.

De algemeen heerschende malaise liet niet na ook haar remmende invloed op de Gemeentelijke plannen te laten gelden.

Veel voorbereidende arbeid, zooals het maken van de ontwerpen, detail-teekeningen, bestekken, begrootingen enz. voor reeds genoemde werken, moest daarom worden uitgesteld.

Daar hierdoor de arbeid op de teekenkamer van „Gemeente Werken” zeer werd beperkt, werd een voorstel ingediend om den Opzichter-teekenaar Reijner tijdelijk naar het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken, mede in verband met personeels-gebrek bij dien tak van dienst, te detacheren. Genoemde ambtenaar werd met ingang van 15 Augustus 1920, en voorloopig tot einde 1922, aan het Hoofd van genoemd Bureau toegevoegd.

Buiten de ontslagname van een werkbaas bij de afdeling „Openbare Werken” hadden er geen mutaties onder het Europeesche personeel plaats.

Verzuim wegens ziekte kwam betrekkelijk weinig voor.

WERKLIEDEN.

In bijlage I is het aantal werklieden opgenomen, gespecificeerd naar hunne dienstverrichtingen en met vermelding der loonen, die gemiddeld aan hen werden uitgekeerd.

Bij de toepassing der personeelsverordening, die bij de invoering in 1920 nog al eenige critiek had uitgelokt, kwamen geen moeilijkheden voor.

Het verzuim wegens ziekte was betrekkelijk gering; om andere redenen daarentegen veelvuldiger. Waar echter voor verzuim wegens ziekte de betrokken werkman, wil hij althans recht op uitbetaling van loon kunnen laten gelden, een bewijs van den handelenden geneesheer moet overleggen, en onder de werklieden er vele zijn, die zich niet onder behandeling van een geneesheer wenschen te stellen, heeft dit tengevolge, dat het verzuim als niet geldend moet worden aangeteekend, hoewel dit dan dikwerf als een onbillijkheid door die werklieden werd beschouwd.

Door de daling der rijstprijzen werd met de verstrekking van rijst tegen goedkoopere prijs aan het personeel opgehouden.

Aanvankelijk werd gedacht, dat dit eenige moeilijkheden zou opleveren, vooral daar tegelijkertijd de distributie van Regeerings

rijst eveneens ophield; doch aangezien streng tegen prijsopdriving werd opgetreden, had de genomen maatregel nog al een kalm verloop.

Aanstelling vaste werklieden.

In den loop van het jaar werden vijftien personen in vasten dienst opgenomen, terwijl aan drie der in vasten dienst zijnde menschen ontslag werd verleend.

Sedert de inwerkingtreding der personeels verordening gingen de hierna te noemen werklieden in vasten dienst der Gemeente over.

AFDEELING OPENBARE WERKEN		AFDEELING REINIGINGSDIENST	
Naam	Beroep	Naam	Beroep
Dawi	Baas smid	Brahim	Smid
Salekan	Hoofdmandoer	Hd. Asnawi	"
Abd. Oemar	Smid	Kasim	Mandoer
Boelet	Smid	Oesin	"
Perasamy	Mandoer	Amin	"
Sinasamy *)	"	Kisnesamy	"
Sapi	Koelie	Nagapan	"
Toerasamy	"	Nalajah	Stalknecht
Kasanmoenadi	"	Sodiwongso	Koelie
		Soerosemadi	"
		Dalim	"
		Ronotaroeno	"
		Djowirodo	"
		Sinapajan	"
		Sardjo *)	"
		Basir	"
		Wongso	"
		Kasiman	"
		Saiman *)	"
		Amatsoegio	"

*) In den loop van het jaar ontslagen.

TREKDIEREN.

Een dertiental ossen moest wegens ouderdom of om andere oorzaken voor den dienst worden afgekeurd en werden grootendeels voor de slachtbank verkocht.

In het afgelopen jaar kwam er veel ziekte onder de trekdieren voor. Meermalen dreigde daardoor stagnatie in den sproeidienst of vuilnis-ophaaldienst te ontstaan.

De aankoop van nieuwe dieren ging niet altijd even gemakkelijk. Het wordt steeds moeilijker flinke, krachtigè trekdieren machtig te worden. Behalve acht stuks ossen, welke van particulieren werden aangekocht, werden er nog twee stuks door de Gouvernements Vee fokkerij te Tandjong Moelia geleverd.

Verder werd een paard aangekocht, doch daarentegen ook een wegens onbruikbaarheid afgekeurd. Het aantal paarden bleef evenals dat der muildieren stationair.

Het aantal trekdieren bestond ultimo December uit:

4 groote paarden;

9 muildieren;

64 ossen.

De voedselvoorziening gaf geen bijzondere reden tot klagen. Van de Gouvernements Vee fokkerij te Tandjong Moelia kon een groot kwantum gras worden betrokken. Jammer, dat de belofte, dat steeds een voldoende hoeveelheid gras aan de Gemeente zou worden geleverd, niet werd nagekomen. De gemeentelijke gras aanplant ten Oosten van den Laboeanweg levert lang niet voldoende gras op om het ontbrekende aan te vullen. Wel wordt steeds voortgegaan genoemde aanplant uit te breiden, doch dit gaat langzaam. Om deze reden moet dan ook steeds worden doorgegaan met zoeken van gras op de in de naaste omgeving gelegen ondernemingen.

Het gras, hetwelk van de Gouvernements Vee fokkerij en van den eigen aanplant wordt betrokken, is beter van kwaliteit dan het gras, dat op de ondernemingen wordt gesneden. De kostprijs van het gekweekte gras is echter belangrijk hooger dan laatstgenoemde soort.

De aankoop en aanvoer van krachtvoeder, zooals dedak en paddi, had weer geregeld plaats, aangezien de beperkende bepalingen voor den verkoop van deze artikelen werden opgeheven. De prijzen zijn sedert het voorgaande jaar iets gedaald. Een vast

contract voor de levering voor het geheele jaar van het veevoeder was, gezien den onzekeren toestand in den handel, niet af te sluiten.

De onderhoudskosten der trekdieren bleven vrijwel gelijk aan die van 1920, en bedroegen voor:

een paard	± f	25.—	per maand.
„ muildier	± „	19.—	„ „
„ os	± „	15.—	„ „

MATERIEEL.

Het materieel verkeerde in goeden, bruikbaren staat.

Afschrijvingen hadden niet plaats.

Eenig klein materieel werd aangekocht.

Het gewoon onderhoud en de reparaties er van werd in de eigen werkplaatsen uitgevoerd. Groote herstellingen waren, uitgezonderd die aan eenige wegwalsen, waarvan de vlampijpen moesten worden vernieuwd, niet noodig.

De in 1920 geleverde faecaliën tankwagens werden door den leverancier overeenkomstig de leveringsvoorwaarden in orde gebracht.

Verschillende nieuwe vuilnistransportkarren werden aangeemaakt.

Alle sproeiwagens en vuilniskarren, alsmede het materieel voor het ledigen van beerputten, werd geschilderd.

Als Bijlage II is opgenomen een staat van het op ultimo December bij Gemeentewerken in gebruik zijnde groot materieel.

WEGEN.

Gewoon onderhoud.

Als gevolg van het steeds drukker wordende verkeer en vooral van dat met zware voertuigen, vraagt het gewoon onderhoud der wegen steeds meer de aandacht van het toezichthoudend personeel. Vooral aan de niet geasfalteerde wegen worden zeer zware eischen gesteld. Meer en meer blijkt, dat de gewone macadamweg niet berekend is op het vrachtvervoer met autotractie. De asfaltwegen daarentegen zijn beter tegen dat vervoer bestand. Het verdient daarom aanbeveling met de asfalteering der wegen voort te gaan, en ook om aan de bestaande asfaltwegen een zoo goed mogelijk onderhoud te verzekeren.

Het is daarom te betreuren, dat in het afgelopen jaar geen asfalt kon worden aangekocht.

Aangezien om die reden reparatie der asfaltwegen onmogelijk

was, gingen deze wegen zienderoogen achteruit. Om al te groote beschadiging dezer wegen te voorkomen werden ze zoo goed mogelijk hersteld met geprepareerde koolteer. Hoewel deze voorziening niet als afdoende kan worden beschouwd, was het toch mogelijk op deze wijze verderen achteruitgang der asfaltwegen te voorkomen.

Het gewoon onderhoud der ongeasfalteerde wegen leverde geen groote moeilijkheden op. Echter was zooals reeds gezegd herhaalde reparatie dezer wegen noodig, aangezien het steeds drukker wordende autoverkeer en vooral dat met zware lastwagens, veel hoogere eischen aan deze wegen stelt.

De onverharde wegen vragen ook meer dan voorheen de aandacht, omdat door de uitbreiding der bebouwde kom, steeds meer en meer buiten het centrum der stad langs de onverharde wegen wordt gebouwd. Vele klachten over den toestand, waarin die wegen, vooral in den regentijd verkeerden, bereikten den Gemeenteraad. Zoo goed mogelijk werd aan deze — dikwijls zeer billijke — klachten tegemoet gekomen, door b.v. speciale aandacht aan den waterafvoer van deze wegen te schenken. Niettegenstaande echter alle moeite daaraan ten koste gelegd, bleek het onmogelijk deze wegen in de natte periode in goed begaanbaren toestand te houden. In de verharding van alle buitenwegen is alleen de oplossing van het groote euvel te vinden. De betrekkelijk geringe geldmiddelen, waarover de Gemeente beschikt, zullen echter wel oorzaak zijn, dat de verbetering van al die wegen over een veel langer tijdsduur zal moeten worden verdeeld, dan voor een normale uitbreiding en stadsontwikkeling is gewenscht.

Het herhaaldelijk opbreken der wegen voor aanleg of uitbreiding der verschillende leidingen voor water, gas, telefoon of electriciteit liet niet na haar funeste invloed op de wegen uit te oefenen. Al is het waar, dat voor de reparatie der wegen wordt betaald, dus dat uit financieel oogpunt de uitvoering van genoemde werken geen directe schade voor de gemeente beteekent, de zeer slordige wijze echter, waarop door de verschillende maatschappijen wordt te werk gegaan bij het wederom dichten der opengebroken wegen, is oorzaak, dat langen tijd nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd de gevolgen van die werkzaamheden (het geregelde naklinken) aan de wegen merkbaar blijven.

Hoofdzakelijk ten gevolge van de stijging der arbeidslonen

en materialen moest worden voorgesteld de tarieven voor wegen-reparatie te verhoogen. Dit voorstel, neergelegd in enkele artikelen van de Reinigingsverordening, werd door den Raad ongewijzigd aangenomen.

In verband met den aanleg van nieuwe wegen werden van enkele bestaande wegen, terwille van het verkeer, de hoeken afgerond.

Verschillende malen ontving de Gemeenteraad het verzoek om het onderhoud van door particulieren aangelegde wegen over te nemen. Op een dergelijk verzoek van den Heer Tjong Hian Liong en den Gouverneur der Oostkust van Sumatra werd geadviseerd de bij die verzoeken bedoelde wegen, t. w. de Rahderstraat, Ballotstraat, v. d. Plasstraat, Jan Ligthartlaan en Kartinilaan onder nader vast te stellen voorwaarden, over te nemen. Einde verslagjaar was in deze zaak echter nog geen definitieve beslissing genomen.

Het verdient aanbeveling, dat dergelijke zaken bij verordening worden geregeld.

De kosten, aan particuliere diensten in rekening gebracht voor herstellingen aan de wegen, bedroegen in verslagjaar:

voor de Waterleiding Mij.	f	3.462.20
„ „ Ned. Ind. Gas Mij.	„	1.776.50
„ „ Deli Spoorweg Mij. Afd. Telefonie . . .	„	3.923.12
„ „ Electriciteits Mij.	„	1.477.25,

terwijl daarenboven door de Deli Spoorweg Mij. nog een bedrag van f 840.— voor het onderhoud van enkele wegen in de gemeentekas werd gestort.

Zware herstelling van wegen.

De wegen, welke in 1920 voor zware herstelling in aanmerking kwamen, waren:

- 1 Wilhelminastraat van af Serdangweg tot Luitenantweg.
- 2 Spoorstraat „ „ Kerkstraat tot Stationsplein.
- 3 Kerkstraat „ „ Pekingstraat tot Klingenstraat.
- 4 Paleisweg „ „ de Karapatan tot Gemeentegrens.
- 5 Boolweg geheel.
- 6 Serdangweg van af Wilhelminastr. tot O. Nassastraat.

Door de onmogelijkheid om goede asfalt aan te koopen, had de voorgenomen asfalteering der onder sub 1 — 3 en 5 genoemde wegen, alsmede de verbetering der bestaande asfaltdeklaag van den Boolweg niet plaats. Waar de toestand dier wegen echter van dien

aard was, dat de verbetering ervan ter hand genomen moest worden, werd daartoe overgegaan en wel door opbrenging van een deklaag Sei. Bahassa grind. De voor de asfalteering uitgetrokken gelden zullen op de begrooting van het volgende dienstjaar moeten worden overgebracht.

Nadat door de D. P. M. was medegedeeld, dat door haar vooreerst geen asfalt meer zou worden geleverd, werden pogingen in het werk gesteld om op een andere wijze de gemeente van goede asfalt te verzekeren.

Verschillende leveranciers werden verzocht om prijsopgaven en monsterzendingen te willen indienen. De met de monsterzendingen verrichte proefnemingen hadden echter een zeer betrekkelijk resultaat. De meeste der aangeboden soorten asfalt of het product, dat onder dien naam werd aangeboden, bleken voor het beoogde doel ongeschikt. Alleen de uit Australië geïmporteerde z. g. n. koolteerpek bleek voor het beoogde doel wel bruikbaar. De prijs van dit artikel is echter buitengewoon hoog en komt voor Medan op $\pm$ f 200.— per ton. Wanneer deze prijs wordt vergeleken met de hoogste tot heden door de D. P. M. bedongen prijs van f 115.— per ton, een prijs die, gezien den aard van het artikel toch reeds abnormaal hoog moet worden geacht, dan volgt daaruit, dat ook al tengevolge van de zeer beperkte middelen der Gemeente, van een asfalteering der wegen op groote schaal voorlopig moet worden afgezien, hetgeen ernstig valt te betreuren.

Het wegnnet der Gemeente is de laatste jaren er niet op vooruit gegaan. Kan dit eenerzijds worden toegeschreven aan het veel drukker wordende verkeer en dan wel hoofdzakelijk van dat met zeer zware vrachtauto's; anderzijds indien de asfalt op billijke prijs was gehouden, waardoor geregelde aankoop was mogelijk gebleven, zou zeer zeker aan die zwaardere eischen zonder al te groote moeite het hoofd te bieden zijn geweest.

Einde December werd nog een monsterzending asfalt uit Europa ontvangen. Proeven met deze asfalt werden — daarvoor was de tijd te kort — niet genomen. Dit product kost per eenheid belangrijk goedkooper dan de uit Australië geïmporteerde koolteerpek.

Eenigzins uitvoerig werd het vraagstuk omtrent het wegenonderhoud behandeld in de brieven van 7 Juni 1921 No. 370 en 20 September No. 717 en kan korthedshalve daarnaar worden verwezen.

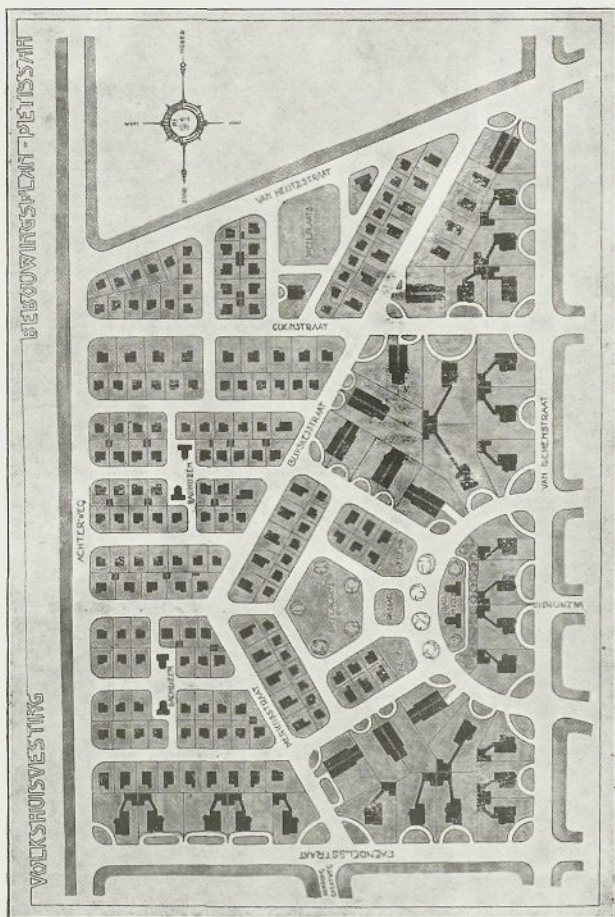
Aan de navolgende wegen werden zware herstelling uitgevoerd:

Benaming v/d weg of straat	Lengte in M.	Breedte in M.	Oppervl. in M ² .	Aard v/d verharding	Opmerkingen
Dorstraat.	492	9	4428	Wampoe- steen.	gereed
Dangweg (v/d Wil- minastraat tot a/d Nassastraat).	570	7	3990	„	„
Eisweg (vanaf Kara- an tot aan gemeen- schaps).	600	7.5	4500	„	„

Buiten de hierboven genoemde wegen werden nog meer of minder belangrijke herstellingen aan de navolgende wegen verricht:

Benamingen v/d weg of straat	Lengte in M.	Breedte in M.	Oppervl. in M ² .	Aard v/d verharding	Opmerkingen
Rensstraat	75	5	855	Wampoe- steen	Alleen openge- kapt, bijgevuld, geegaliseerd en wederom inge- walsd.
Rensstraat	120	4			
Balistraat.	390	6.5	2535	"	"
Depotweg.	310	4.5	1395	"	"
Stationsweg.	277.5	10	2775	"	"
Stationsplein.	180	19		"	"
Stationsplein.	22.5	14	2735	"	"
Controleurstraat.	100	4.5	450	Sg. Bahasa- grind	"
Colombostraat.	150	6	900	"	"
Nieuwstraat.	520	6	3120	"	"
Wilhelminastraat (van af de Prins Hendrikstr. tot aan den Serdang- weg).	1125	5.5	6187.5	"	"
Kerkstraat (van af de Pekingstr. tot aan de Klingenstraat).	140	6	840	"	"
Hakkastraat (van af de Wilhelminastraat tot aan de Hailohstraat).	193	9	1710	"	"
Gloegoerweg.	310	7	2170	Deli grind	"
Daendelsstraat.	660	3	1980	"	"
Idenburgstraat.	580	3	1740	"	"
Voetpad.	345	3.7	1276.5	"	"
Maleischestraat.	80	4.5	360	"	"
Javastraat.	440	5	2200	Sg. Bahasa- grind	"
Pakhuisweg.	265	4.5	1192	"	"
Poloniaweg.	265	5	1325	"	"

Verder werd voor rekening der Deli Spoorweg Maatschappij de Javastraat, Petersburgstraat, een gedeelte van den Pakhuisweg en de wegen, toegang gevende tot de pondoks, opnieuw verhard. Het

te verwerken materiaal (grind) werd door de D. S. M. zelf geleverd en aangevoerd, zoodat alleen de arbeidsloonen en kosten van toezicht ten bedrage van f 1.782,35 der D. S. M. in rekening zijn gebracht.

Aanleg van nieuwe wegen.

In Februari werd een aanvang gemaakt met den aanleg van nieuwe wegen in Soengei Rengas, en wel in het gedeelte begrensd door Prins Hendrikstraat, Wilhelminastraat en Spoorbaan; voor de uitvoering waarvan bij besluit van den Gemeente Raad ddo. 23 Februari 1921 No. 24 autorisatie werd verleend.

Bij de begrooting voor deze wegen was tevens gerekend op den aanleg van een gedeelte van de Ceramstraat, van den Poloniaweg en van den nieuwen weg achter de huizen van de Javasche Bank in „Nieuw Polonia”.

Bij besluit van den Gemeenteraad van 25 Mei 1921 No. III werd toestemming verleend voor den aanleg van den Skipweg met de verbetering van den waterafvoer van den Bindjeiweg en omgeving. Dadelijk na de verkregen toestemming werden die werken met kracht aangepakt.

De vroegtijdig invallende regens werkten echter zeer belemmerend op de uitvoering der werkzaamheden; zelfs moesten deze daarvoor een tijd worden stopgezet. Toch kwamen de wegen voor het einde verslagjaar gereed.

Voor den aanleg van wegen in Sgei Rengas, Ceramstraat en Poloniaweg was toegestaan een bedrag van f 57.000.—, van welk bedrag f 10.013,06 onverwerkt bleef, aangezien de voorgenomen verplaatsing van een petakhuis aan de Salakstraat niet tot uitvoering kwam en daardoor ook een gedeelte van dien weg niet kon worden aangelegd, terwijl aan de verharding van den Poloniaweg en den weg achter de huizen van de Javasche Bank voorloopig slechts weinig werd ten koste gelegd.

Voor den aanleg van den Skipweg, waarvoor een bedrag was toegestaan van f 13.500.— werd f 12.025,95 verwerkt.

Voor dit werk behoefde van de „post voor onvoorziene” geen gebruik te worden gemaakt, terwijl daarenboven ook op het grondwerk iets werd overgehouden.

De navolgende wegen werden in 1921 aangelegd:

Naam van den weg.	Lengte v/d weg M.	Breedte v/d weg M	Breedte v/d ver- hard M.	Oppvlk. v/d ver- hard M.	Toelichtingen.
Gedehstraat	60	8	6.35	381	gereed.
Gedehstraat	180	9	7.35	1323	gereed.
Salakstraat	110	9	7.35	808.5	met grasband langs het spoor gereed.
Salakstraat	60	9	7.35	441	Van Prins Hen- drikstraat tot aan de Gedehstraat gereed.
Salakstraat	105	—	—	—	Nog niet gereed.
Slamatstraat	180	9	7.35	1323	gereed.
Wilhelminastraat	100	17	7.5	750	gereed.
Willisstraat	145	9	7.35	1073	gereed.
Kloetstraat	72.5	9	7.35	533	gereed.
Skipweg	640	10	6.—	38.40	gereed.
Ceramstraat	180	16	9.—	1620	1ste gedeelte ge- reed.

Buiten de hiervoor genoemde wegen, werd nog aangelegd een gedeelte van de verlengde Wilhelminastraat. Dit werk is een onderdeel van dat, waarvoor door de Deli Spoorweg Mij. indertijd een bedrag van f 20.000.— in de Gemeentekas werd gestort.

De terreinen, afgestaan door de N. V. Velodrome en de firma Lindeteves Stokvis voor de verbreeding van den Paleisweg werden verhard; de open goten daar ter plaatse werden met gewapend betonplaten afgedekt.

Het gedeelte Oranje Nassaustraat van af de Julianastraat tot aan de Djalan Antara werd ongeveer 4 Meter breeder gemaakt en opnieuw verhard.

Door particulieren werden, na daartoe van den Gemeenteraad verkregen goedkeuring, de volgende wegen aangelegd:

Naam van den weg.	Lengte v/d weg M.	Breedte v/d weg M.	Breedte v/d ver- hard M.	Oppvlk. v/d ver- hard M.	Toelichtingen.
Onbenaamden weg	87.5	12	10.70	936	(van de Emma- straat tot de Fre- derik Hendrik- straat) gereed.
Onbenaamden weg	170	12.15	10.85	1844	(van de Emma- straat tot aan de Julianastraat) nog niet gereed.
v/d Plasstraat	84	10	7.5	630	gereed.
v/d Plasstraat	100	10	7.5	750	gereed.

Verwerkte materialen.

Voor herstelling, onderhoud, verbreeding van bestaande en aanleg van nieuwe wegen, werden de volgende materialen verwerkt:

Soort van materialen:	Hoeveel heden:	Kostprijs inclusief vervoer:
Deli rolsteen	1340 M ³	gemiddeld f 6.90 p. M ³
gebroken Wampoesteen	145½	„ „ „ 16.— „
Wampoesteen	750	„ „ „ 14.— „
Deli grint	1946	„ „ f 4. à „ 430 „
Sge: Bahasagrint	1149	„ „ „ 6.— „
Zand	3622	„ „ „ 1.75 „
Australische asfalt	52 vaten	f 192.— per ton.
Koolteer	66	„ „ 33.— à f 35.— p. vat.
Brandhout	55 wagon	„ 100.— per wagon.

De prijs der Delirolsteen was belangrijk hooger dan vorige jaren en wel hoofdzakelijk ten gevolge van de verhoogde spoortarieven.

Besproeiing der wegen:

Zie hoofdstuk: Openbare Reiniging (Sproeidienst):

Reiniging der wegen:

Zie hoofdstuk: Openbare Reiniging (Straatreiniging).

BRUGGEN.

Om aan het steeds toenemende verkeer met zware autovrachtwagens het hoofd te kunnen bieden, moesten enkele der oudere bruggen, o. a. die bij de gevangenis en den Demmeniweg, worden versterkt, hetgeen geschiedde door het aanbrengen van zware schoorwerken.

Het draagvermogen der bruggen werd daardoor aanzienlijk verhoogd.

Het ijzerwerk van alle bruggen werd geheel afgekrabt en roestvrij gemaakt, opnieuw gemenied en geteerd of geschilderd.

De landhoofden werden gewit en geteerd.

Verder werden verschillende kleine reparaties aan de bruggen uitgevoerd.

Aan de hulpbrug over de Delirivier te Gloegoer werden eveneens de noodige reparaties verricht. Deze bleven beperkt tot kleinigheden, daar deze brug het vorige jaar grondig was hersteld.

De prikkeldraadversperring bij de Parkbrug, welke daar was aangebracht om het weghalen van zand uit de rivier tegen te gaan, werd herhaaldelijk door de zand baggerende Chineezers vernield.

Het is gewenscht, dat het zandhalen bij de Parkbrug geheel wordt verboden, omdat het geregeld baggeren daar ter plaatse niet alleen de brug in gevaar brengt, doch ook, omdat de zandwagens het verkeer ernstig belemmeren.

DUIKERS.

De verschillende bij de Gemeente in onderhoud zijnde duikers werden geregeld hersteld; de schermwanden bijgewerkt, gewit en geteerd.

In verband met het afronden der hoeken en verbreding dier wegen, werden de duikers in de Hospitaalweg, Kapiteinsweg, Kroesenstraat, Negapatamstraat, Madrasstraat, Teotjoestraat, Calcuttastraat, Shanghaistraat, Swatowstraat, Emmastraat, Wilhelminastraat en Djalan Radja verlengd. Ook een aantal oude duikers, waarvan de bestaande afdekking tegen het zware verkeer niet meer bestand bleek, werd opnieuw en wel met gewapend-betonplaten afgedekt.

In de verlengde Djalan Antara werd een houten brug gelegd en in de Oranje Nassaustraat 3 betonduikers.

De duikers bij de Vleeschmarkt en in de Nieuwstraat werden gerepareerd.

De navolgende nieuwe duikers werden aangelegd:

Aantal:	Plaats aanduiding:	Lengte:	Constructie:	Afdekking:
1	Slamatstraat	12.75	metselwerk	gew. beton
	Salakstraat			
1	Willisstraat	14.50	id.	id.
	Salakstraat			
2	Willisstraat	12.—	id.	id.
	Gedehstraat			
1	Willisstraat	19.—	id.	id.
	Pr. Hendrikstraat			
1	Slamatstraat	15.—	id.	id.
	Pr. Hendrikstraat			
1	Kloetstraat	17.—	id.	id.
	Pr. Hendrikstraat			
1	Salakstraat	19.—	id.	id.
	Pr. Hendrikstraat			
1	Salakstraat	8 1/2	id.	id.
	Gedehstraat			
1	Kloetstraat	12.—	id.	id.
	Gedehstraat			
1	Slamatstraat	10.—	id.	id.
	Gedehstraat			
1	Slamatstraat	7.25	id.	id.
	Gedehstraat			
1	1e Pr. Hendrikst.	7.—	id.	id.
	Gedehstraat			
1	Gedehstraat	10.—	id.	id.
	Wilhelminastraat			
1	Ceramstraat	22.50	id.	id.
	Wilhelminastraat			
1	v. Hogendorpstraat	12.60	id.	id.
	Julianastraat			
1	Kiautjastraat	22.—	id.	id.
	Djalan Djaparis			
1	Djalan Skip	8.—	betonbuis	1 M.
	Bindjeiweg			

Aantal:	Plaats aanduiding:	Lengte:	Constructie:	Afdekking:
1	Balistraat	11.—	metselwerk	gew. beton
1	Spoorstraat			
1	Emmastraat	20.—	id.	id.
1	Nieuwe partic. weg			
1	Emmastraat	1.50	dubb. rol	metselwerk
1	Nieuwe partic. weg			
1	Nieuwe partic. weg	9.—	metselwerk	gew. beton
1	Emmastraat			
2	Nieuwe partic. weg	15.—	id.	id.
	Louisestraat			
1	Nieuwe partic. weg	15.—	id.	id.
	Julianastraat			
1	v/d Plasstraat	7.75	id.	id.
	Voetpad			
1	v/d Plasstraat	14.50	id	id.
	Kroesenstraat			
1	v/d Plasstraat	12.50	id.	id.
	Kroesenstraat			
1	Djalan Skip	12.—	beton	60
	Kp. Skip			
1	Bindjeiweg			
	Nieuwen weg			
3	Oranje Nassastr.	12.—	beton	60
	Djl. Djaparis, Friso- straat en Fr. Hendrik- straat.			

GOTEN EN RIOLEN.

Gewoon onderhoud.

* Het gewoon onderhoud van de goten en riolen bestond uit het bijwerken van het beschadigde pleisterwerk. Verschillende gootwanden o.a. die van de goten langs de Moskeestraat, Soekamoelia, Paleisweg, Parkstraat, Billitonstraat, Celebesstraat en Bankastraat werden gedeeltelijk uitgebroken en weder opgemetseld. De goot langs

de Maleischestraat werd voor een groot gedeelte vernieuwd, evenals een gedeelte der goot langs de Sei Kerahstraat.

Op de betonparit van de Emmastraat werd voor een gedeelte een halfsteensmuur gemetseld.

Onderhoud gegraven parits.

Een extra ploeg werkvolk werd belast met het schoonhouden en uitdiepen van de gegraven goten in de buitenwijken.

Hierdoor werd een betere waterafvoer (vooral merkbaar bij groote regenval) voor die wijken verzekerd. Een afdoende verbetering der waterafvoer in Oost Medan is echter pas te bereiken na definitieve verbetering der Soengei Kerah.

De Soengei Batoeanleiding verkeerde in goeden staat.

Doorspoeling der goten.

Wederom werden in Oost Medan eenige goten voor doorspoeling met water uit de Batoeanleiding ingericht.

Het doorspoelen der goten in Oost en West Medan had geregeld plaats. Daar, waar dit met water uit de spoelleidingen niet mogelijk bleek, werden de goten doorgespoeld met direct op de brandkianen aangesloten slangen.

De goten in de z.g.n. brandgangen blijven veel zorg vragen, aangezien de eigenaars en bewoners deze goten niet alleen schandelijk verwaarloozen, doch door hen absoluut niets ter verbetering daarvan wordt gedaan. Het politietoezicht is hierop beslist onvoldoende, zoodat de reiniging van al die particuliere goten dan ook uitsluitend aan den dienst der Gemeentewerken werd overgelaten.

Afdekking van goten.

Nog enkele goten, welke gevaar opleverden, werden middels ijzeren roosters afgedekt.

Aanleg nieuwe goten.

Gemetselde goten werden aangelegd langs de navolgende wegen:

Namen der straten, waar langs nieuwe goten zijn aangelegd.	Lengte der goten in M.	Construc- tie der goten.	Toelichtingen.
Ceylonstraat	439	metselwerk	gereed weerszijde
Bombaystraat	91	id.	id. id.
Gedehstraat	419.75	id.	id. id.
Salakstraat	213.75	id.	id. id.
Slamatstraat	360	id.	id. id.
Willisstraat	292	id.	id. id.
Kloetstraat	145	id.	id. id.
Ongenoemden weg	175	id.	id. (van Emmastraat tot aan de Frederik Hendrik- straat) weerszijde.
Ongenoemden weg	340	id.	id. (van Emmastraat tot aan de Julianastraat) weers- zijde.
v/d Plasstraat	368	id.	id. weerszijde.
Ceramstraat	360	gegraven	id.
Skipweg	1280	id.	id.
Calcuttastraat	210	gem.	id. 1 zijde
Djalan Djaparis	313	gem.	id. 1 zijde
Djalan Radja	120	id.	id. 1 zijde
Djalan Radja	130	id.	id. 1 zijde

WEGBEPLANTING EN PLANTSOENEN.

Onderhoud van plantsoenen, enz.

Omtrent het onderhoud der plantsoenen, gazons enz. valt weinig te vermelden. Dit onderhoud had geregeld plaats.

Bepanting langs de wegen.

Dank zij de voorlichting en hulp van den Directeur van het Proefstation van de A. V. R. O. S., Dr. Rutgers, was het in het afgelopen jaar mogelijk meer zorg aan de bepanting langs de wegen te besteden. Alle boomen werden opgesnoeid. Om dit werk geregeld te kunnen blijven volhouden, werd een der mandoers van Gemeentewerken speciaal voor dit werk opgeleid. Steeds is nu een ploeg van 6 werk-

lieden onder toezicht van bedoelden mandoer werkzaam aan het snoeien en kappen van boomen.

Langs de Djalan Antara, Ceramstraat, Esplanade, Idenburgstraat en van Goensstraat werd een zeer groot aantal tamarinde en regenboomen uitgeplant. Deze boomen werden uit de gemeentelijke kweekerij betrokken.

De langs de wegen staande vruchtboomen hadden evenals in vorige jaren weer veel te lijden van de vernielzucht der op de vruchten belust zijnde inlanders. Jammer dat, niettegenstaande de zoo herhaalde verzoeken en betoogen, zoo weinig medewerking door de Politie wordt verleend om het kwaad tegen te gaan. De eenigste oplossing zal dan ook wel zijn om alle vruchtboomen langs de wegen te kappen en door andere boomen te vervangen.

Verschillende oude en slechte boomen, staande langs de Riouwstraat, den Electriciteitsweg en den Poloniaweg, werden gekapt en verwijderd.

Gras aanplant.

Zooals reeds vermeld, werd in verslagjaar geregeld voortgegaan met het uitbreiden van de grastuin aan den Laboeanweg. De schrale grond is echter oorzaak, dat de uitkomsten matig en de opbrengst gering is. Het doel echter, om in tijd van nood de beschikking over een hoeveelheid gras te hebben, wordt met deze aanplant bereikt.

Kweekerijen.

Het onderhoud der beide aan de gemeente toebehoorende kleine kweekerijen had geregeld plaats.

Nieuwe bibit werd uitgeplant, waardoor de beschikking over een voldoende aantal jonge boomen voor de wegbeplanting werd gehouden.

GEMEENTE GEBOUWEN.

Het gewoon onderhoud der gemeentegebouwen had geregeld plaats.

Dienstwoning I.

Een der luifels van deze dienstwoning werd vernieuwd.

Dienstwoning II.

Deze woning werd van buiten geheel geschilderd en gewit.

In de keuken werd een nieuwe stookplaats met schoorsteen gemetseld.

Dienstwoning III.

Een gedeelte van het houtwerk van de overloop werd vernieuwd en opnieuw geschilderd.

Dienstwoning IV.

Deze dienstwoning (voor den opzichter van het Slachthuis) werd verbouwd. De bestaande voorgalerij werd afgebroken en in plaats daarvan 2 nieuwe kamers bijgebouwd. Met dit werk werd half Juli aangevangen en eind September door de Technische Commissie opgenomen en goedgekeurd.

Dienstwoning V.

Al het verf- en pleisterwerk van dit huis werd bijgewerkt en verschillende deuren der bijgebouwen van nieuwe sloten voorzien. In een der deuren werd een nieuw paneel aangebracht.

Dienstwoning VII.

Deze woning werd van buiten geheel en van binnen gedeeltelijk geschilderd.

Deli Clubgebouw.

Dit gebouw werd van buiten opnieuw geverfd en gewit.

Kantoor Gemeentewerken.

Het binnenverf- en witwerk werd bijgewerkt.

Raadhuis.

In dit gebouw werden verschillende kleine veranderingen en reparaties uitgevoerd.

Bioscoopgebouw.

Het buitenverf- en witwerk werd bijgewerkt. Eenige lekkages werden hersteld.

Bij de machinekamer werd de bestaande gemetselde koelwaterbak afgebroken en op een andere plaats een nieuwe gemetseld.

VOLKSHUISVESTING TOKO AET WONINGEN TYPE A NIEUW-POLONIA

Brandspuithuizen.

Deze werden geschilderd en gewit.

Openbare badhuizen en privaten.

Deze werden geschilderd en gewit.

Verder werden in de verschillende dienstwoningen, kookgasleidingen aangelegd.

NIEUWE BOUWWERKEN.

Woning Adj. Veearts.

Voor den Adj. Veearts werd op het slachthuissterrein aan den Laboeanweg een nieuwe dienstwoning gebouwd. Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 23 Februari 1921 werd toestemming voor de uitvoering van dit werk verleend.

Einde verslagjaar was de woning gereed.

Brandspuithuis.

Begin December werd begonnen met den bouw van een brandspuithuis aan de Calcuttastraat ter vervanging van een der beide bij het Controleurskantoor gelegen brandspuithuizen.

Woningen Kampong Skip.

Ultimo April kwamen de door de gemeente gebouwde woningen in kampong Skip gereed. In totaal werden gebouwd 4 permanente en 36 semi permanente woningen. Van de voor dezen bouw toegestane gelden werd een niet onaanzienlijk bedrag overgehouden.

Badhuizen in Kampong Skip.

Niet alleen ten dienste der gemeentelijke kampong aan de djalan Skip, doch ook om te voorzien in de behoeften aan drink- en badwater voor de geheele omgeving er van, werden in bedoelde kampong 2 permanente badhuizen met openbare privaten gebouwd.

Tokogebouw Skip.

Eveneens ten gerieve der bewoners van meergenoemde kampong en omgeving werd daar ter plaatse een permanent tokogebouw opgericht.

Centraal Ziekenhuis.

Bij schrijven van 25 Februari 1921 werd den Gemeenteraad een uitgewerkt plan met begrooting voor den bouw van een Gemeentelijk Ziekenhuis aangeboden. Dit plan, gebaseerd op uitgebreide, jarenlang verzamelde gegevens, werd tijdens een bezoek van den Directeur der Gemeentewerken aan het Hoofdbureau van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst te Weltevreden aan een uitvoerige bespreking met de Ziekenhuis-Commissie onderworpen. Met de door genoemde Commissie ter zake gedane opmerkingen en aanwijzingen werd bij de uitwerking der plannen volkomen rekening gehouden, zoodat het project, zooals dat den Gemeenteraad werd aangeboden, geacht mocht worden geheel aan de eischen door den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst gesteld, te beantwoorden.

Groot was dan ook de verwondering toen deze plannen zonder vorm van proces door den Hoofdinspecteur van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst werden afgekeurd.

Getuigt de houding van genoemde hoofdambtenaar tegenover de ontwerpers der plannen al van heel weinig waardeering, raadselachtiger wordt de houding der Ziekenhuis Commissie, die bij de gevoerde bespreking haar goedkeuring aan de plannen hechtte en eenige maanden daarna zegt, dat de opzet veel te grootsch en te duur is en met allerlei opmerkingen komt, waarover bij de gehouden bespreking niet werd gerept. Integendeel, juist mede door de toen verkregen inlichtingen heeft het ontwerp een omvang en opzet gekregen, zooals het werd aangeboden.

De vraag dringt zich dan ook op, tot wien men zich in de toekomst met eenig vertrouwen kan wenden om betrouwbare gegevens en inlichtingen waarop een plan, met kans op succes van goedkeuring, kan worden opgebouwd. Zelfs bij den B. G. D., waarvan men toch in de allereerste plaats had mogen verwachten, dat er omtrent het zoo belangrijk vraagstuk van den Ziekenhuisbouw een vaste lijn zou zijn waar te nemen, klopt men — de Gemeente moest het tot haar schade ondervinden — blijkbaar te vergeefs om inlichtingen aan.

Aan de belofte, om in het afgelopen jaar de noodige gegevens voor een nieuw ziekenhuisplan te verstrekken werd, niettegenstaande de belofte daartoe door Dr. Lonkhuizen aan den Burgemeester persoonlijk was gedaan, niet voldaan.

De plannen liggen nu weer ruim een jaar, zonder dat de zoo belangrijke zaak als die der ziekenhuisbouw, een stap nader tot oplossing is gekomen.

Woningen Kampong Djati Oeloe.

Medio verslagjaar werd een aanvang gemaakt met den bouw van goedkoope woningen in kampong Djati Oeloe. In totaal werd door den Gemeenteraad gelden toegestaan voor den bouw van 30 woonhuizen voor Europeesche en 158 woningen voor Inlandsche ingezetenen. Besloten werd alle woningen in permanenten bouwtrant uit te voeren, aangezien de ervaring, opgedaan met de semi-permanente woningen in kampong Skip nog van te korten duur was, om daaruit eenige conclusie te trekken en het geen aanbeveling verdiende een zoo'n groot aantal huizen te bouwen op een wijze, waarvan met geen enkele zekerheid de duur der afschrijving kon worden vastgesteld.

Einde verslagjaar was een gedeelte der Europeesche woningen onder de kap, terwijl van de overige Europeesche en van een gedeelte der Inlandsche woningen de metselwerken tot verschillende hoogten waren opgetrokken.

Dank zij de omstandigheid, dat er over voldoende werklieden kon worden beschikt en de aanvoer van materialen geen stagnatie ondervond, vlotte de uitvoering van dit belangrijke werk zeer voorspoedig.

Voor verdere bijzonderheden omtrent dezen bouw wordt verwezen naar het hoofdstuk: „Volkshuisvesting”.

WEGENPLANNEN.

Wegenplan racebaan.

Bij schrijven van 3 Augustus 1921 No. 524 werd den Raad opnieuw een plan voor bebouwing van een gedeelte van het „race-terrein” aangeboden.

Hoewel reeds eerder op vaststelling van een wegenplan voor een gedeelte van de racebaan was aangedrongen, en ook al verscheidene ontwerpen daarvoor waren gemaakt, werden deze meesttijds om redenen, welke in zeer verwijderd verband tot die plannen stonden, uitgesteld.

Het laatst aangeboden plan komt grootendeels overeen met dat, hetwelk in 1918 reeds was ontworpen en besproken, alleen werd rekening gehouden met de sindsdien noodzakelijk gebleken wijzigingen van ondergeschikten aard.

Een der hoofdpunten bij de beoordeeling der plannen gold de beantwoording der vraag of doortrekking der Balistraat noodig, nuttig en wenschelijk was. Verschillende belangen traden vòòr en tijdens de behandeling van het onderwerp op den voorgrond. Eenerzijds de

groep sportliefhebbers, die de racebaan ten koste van alles wilden behouden en door de gehouden besprekingen haar reeds verdwenen waanden; anderzijds zij, die het oog uitsluitend op de toekomst van Medan gericht, van oordeel waren, dat de verbinding der Balistraat over het raceterrein in de naaste toekomst noodzakelijk moest worden doorgevoerd en de Gemeenteraad daarom dan ook de beschikking over genoemd terrein zich volkomen moest voorbehouden.

De Gemeenteraad schaarde zich aan de zijde van laatstgenoemde groep en keurde in zijn vergadering van 21 Augustus het door Gemeentewerken aangeboden wegenplan onveranderd goed.

De belangen der sportliefhebbers werden bij dat besluit evenwel niet uit het oog verloren. Door de bepaling, dat het raceterrein voorloopig in tact zal worden gelaten en dat pas na inachtneming van een ruime opzeggingstermijn door de Gemeente over de gronden zal worden beschikt, mag worden aangenomen, dat met de wenschen der toch betrekkelijk kleine groep belanghebbenden in voldoende mate is rekening gehouden.

Wegenplan Kampong Djati Oeloe.

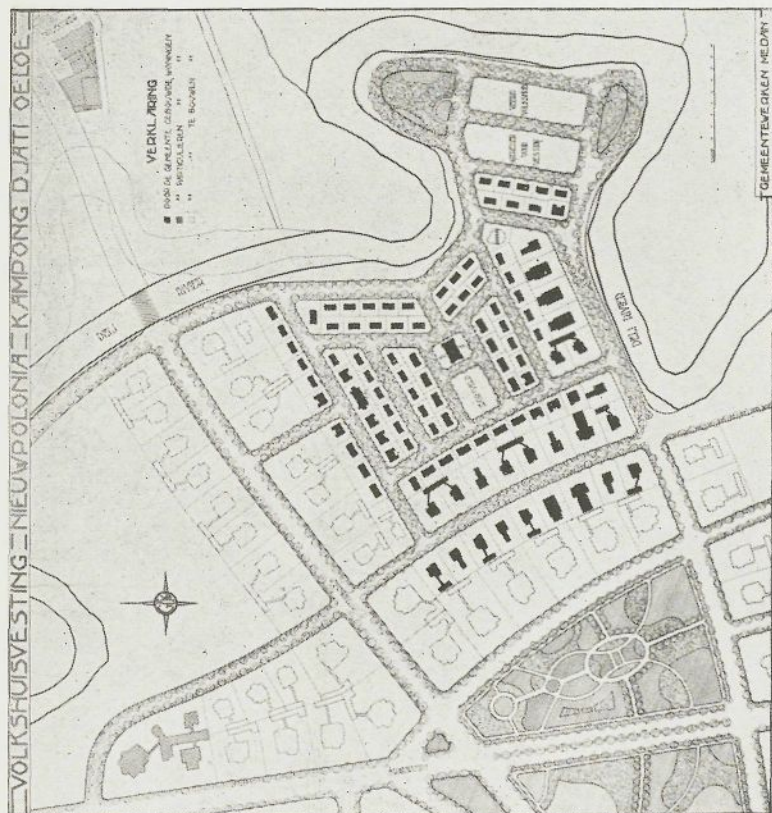
Bij besluit van den Gemeenteraad van 24 Augustus 1922 werd, gelijk met het aanvaarden der plannen voor de door de Gemeente in „Nieuw Polonia” te bouwen Europeesche woningen, het wegenplan voor dat gedeelte der nieuwe wijk vastgelegd. Aan de door dat wegenplan gevormde wijk werd den naam van kampong „Djati Oeloe” gegeven.

Wegenplan „Kebon Boenga”.

Als gevolg van een door den Heer Tjong Hian Liong aan den Gemeenteraad gedaan verzoek, om wijziging der bestemming van de grant der z. g. n. „Kebon Boenga”, werd over die gronden een wegenplan ontworpen.

Gelijk met de aanbieding van het wegenplan werden verschillende voorwaarden gesteld, waaraan de Heer Tjong Hian Liong zou hebben te voldoen, indien dit plan door den Raad aangenomen en de beperkende bepalingen van bedoeld terrein zouden worden opgeheven.

De gestelde voorwaarden lokten nog al eenige critiek uit, hoewel bij onpartijdige beoordeeling moet worden erkend, dat de gestelde eischen in de voordeelen, voortspruitend uit de opheffing der beperkende bepalingen, ruimschoots vergoeding vonden.

Einde verslagjaar was het wegenplan nog niet door den Raad vastgesteld.

Gelijk met dit plan werd wijziging van het wegenplan, vastgesteld bij Raadsbesluit van 22 Juli 1919 No. 99, waarbij de richting van de verlengde Colombostraat, de van der Plasstraat en omgeving was vastgesteld, in overweging genomen.

OPENBARE REINIGING.

Straatreiniging.

Het vegen der straten geschiedde voornamelijk des voormiddags, behalve in de Chineesche wijken, waar de reiniging om eenig resultaat te hebben, den geheelen dag door moest plaats hebben.

Geleidelijk werd getracht de wegen in sommige minder drukke buurten om den anderen dag te vegen. Hierdoor werden eenige werklieden uitgespaard, die op de nieuw aangelegde wegen in Sei Rengas te werk werden gesteld.

Zooveel mogelijk werd in ploegen gewerkt onder voortdurend toezicht van een mandoer, hetgeen betere resultaten gaf dan afzonderlijken arbeid, en de controle zeer vergemakkelijkte.

In enkele zeer drukke stadsgedeelten werden ook des Zondags eenige werklieden met de straatreiniging belast.

Voor het wegvoeren van het opgezamelde straatvuil werd gebruik gemaakt van hand- en ossenkarren.

Het vervoer per ossenkar is verre te verkiezen boven dat met handkarren, daar bij gebruik van laatstgenoemden de werklieden trachten de wagens liefst zoo min mogelijk te bevrachten en bijgevolg niet zooveel vuil verzamelen.

Het reinigen der straten met de veegmachine blijft steeds goed voldoen.

De 2e in bestelling zijnde veegmachine was einde verslagjaar nog niet geleverd.

De grasbermen langs de wegen werden geregeld gekapt en van gleuven voor de waterafvoer voorzien.

Verschillende malen moest streng worden opgetreden tegen de huurders der om de passers gelegen terreinen, welke terreinen als verkoopplaats werden gebruikt. Ergerlijk was dikwerf de vervuiling van deze plaatsen.

Tot het opruimen en schoonmaken van deze terreinen kon in den regel niet worden overgegaan, dan nadat herhaaldelijk tot ont-

ruiming ervan was aangemaand.

Het is meermalen voorgekomen dat de ontruiming van genoemde terreinen niet anders mogelijk bleek, dan door de menschen te verdrijven met de slang op de waterleiding.

Het verdient daarom ook aanbeveling, de passars op een vastgesteld uur van den dag te laten ontruimen, daar anders de reiniging er van nooit volkomen kan geschieden.

Het schoonmaken der brandgangen vroeg de uiterste zorg; geregeld werden deze gangen op vaste tijden uitgeveegd en doorgespoeld.

Nog al te weinig is de bevolking, vooral de Chineesche, doordrongen van het feit, dat die donkere gangetjes bij de brandgangen niet voor mestvaalt gebruikt mogen worden.

Zoo veel mogelijk wordt getracht dit euvel tegen te gaan door de bewoners geleidelijk te dwingen zich van vuilnisbakken te voorzien.

Voor de wijkindeeling van den Veegdienst wordt verwezen naar bijlage No. III.

Schoonhouden van goten, enz.

Het schoonmaken van de gemetselde goten geschiedde als regel's namiddags. Uitzondering hierop werd alweer gemaakt voor de goten in de Chineesche buurten.

Voor doorspoeling der goten werd gebruik gemaakt van het water uit het verzamelreservoir en van de Batoeanleiding.

Het water van de Batoeanleiding liep den geheelen dag, terwijl de sluis van het verzamelreservoir eerst des namiddags werd geopend om daardoor zooveel mogelijk bij de reiniging der goten van dit water profijt te trekken.

De enkele, niet voor automatische doorspoeling ingerichte goten werden geregeld met een op de waterleiding geplaatste slang doorgespoeld.

Groot waren de hoeveelheden vuil, die dagelijks uit die goten verwijderd moesten worden.

Om het vervoer van dit vuil te vergemakkelijken, werd bij de begroting voor 1922 gerekend op de aanschaffing van 10 gesloten handmodderkarretjes.

Door ingebruikstelling van deze modderkarren zal worden getracht het deponeeren van het gootvuil op de kant van den weg te voorkomen, althans te beperken.

De goten in alle brandgangen werden zooals reeds gezegd geregeld uitgespoeld. Het kwam echter herhaaldelijk voor, dat eenige uren na de reiniging deze goten weer in eenzelfde vervuilen staat verkeerden als vóór die bewerking.

Sommige goten werden geregeld met ontsmettingsmiddelen behandeld.

Eigenaars van particuliere goten moesten meerdere malen worden aangemaand deze schoon te maken.

Behalve dat een groot aantal waarschuwingen werd uitgereikt, werd 9 maal procesverbaal opgemaakt tegen verontreinigers van goten; evenwel kan niet gezegd worden, dat de toestand daardoor ook maar eenigzins is verbeterd.

Beter en geregelder politietoezicht is de eenige remedie om tot een eenigzins dragelijken toestand te komen.

Echter zal een open rioleering steeds een bron van ellende blijven opleveren.

De gegraven paritten in de buitenwijken werden in verslagjaar 3 maal schoongemaakt en op diepte gebracht.

Sproeidienst.

De besproeiing der wegen geschiedde in de eerste plaats ter voorkoming van stofverspreiding, voor den veegdienst uit. Bovendien werden onafhankelijk hiervan verschillende wegen, voor zoover de middelen dit toelieten besproeid.

De motorsproeiwagen bleef goed voldoen. Hiermede werd een groot gedeelte van den sproeidienst in Oost-Medan uitgevoerd.

Het groote voordeel van deze auto's is, dat er ook des avonds, mee kan worden gespreoid, hetgeen met dierenbespanning niet anders dan ten koste van veel reserve dieren mogelijk is.

De nieuw geplaatste hydrant aan den Kapiteinsweg voor vulling der sproeiwagens voldoet goed. In 6 minuten tijd is de motorsproeiwagen hiermede gevuld, terwijl op andere plaatsen deze tijd varieert tusschen 15 en 20 minuten.

Het verdient aanbeveling meerdere van deze hydranten, ter vervanging van de oude standpijpen, te plaatsen.

Bij wijze van proef is aan de uitrusting van den motorwagen een losse standpijp toegevoegd, om daarmede op elk willekeurig punt in de stad de sproeiwagen op de brandkranen te vullen. Voor de motorwagen is deze werkwijze wel aan te bevelen. Bij de andere sproeiwagens is dit niet het geval, omdat de vlugge aansluiting der

standpijpen op de brandkranen voor de meeste voerlieden der sproeiwagens onmogelijk bleek.

De meeste standpijpen werden in den loop van het jaar voorzien van stopkranen met afneembare sleutels, om het onnoodig verspillen van water zooveel mogelijk tegen te gaan.

Voor de wijkindeeling van den sproeidienst wordt verwezen naar Bijlage No. IV.

Vuilnis ophaaldienst.

Voor het ophalen van huishoud- en ervenvuil was de stad verdeeld in 20 wijken (bijlage V.), en waren daarvoor ook 20 door ossen getrokken vuilniswagens in dienst gesteld.

Verder werd nog een aantal karren bestemd voor het ophalen van het door de veegploegen verzamelde veeg- en ander vuil uit West-Medan, het leeghalen van de vuilnisbakken in de Moskeestraat, Nieuwe Markt en Pasar Petisah, het vervoer van stalmest enz., terwijl bovendien een vijftal karren bij particulieren werd gestationeerd, welke wagens iederen dag werden verwisseld.

In het geheel waren 31 karren bij de ophaaldienst in gebruik.

Aan de bepaling der Reinigingsverordening om de stoffen in goed gesloten bakken of ketels aan te bieden werd strenger de hand gehouden dan voorheen. Tegen iederen ingezetene, die na schriftelijk te zijn aangemaand het vuilnis op andere dan bij de verordening bepaalde wijze aanbood, werd onherroepelijk proces-verbaal opgemaakt.

Verscheidene inwoners zagen zich dan ook reeds voor deze overtreding door den Landrechter veroordeeld.

Ook op de bepaling, dat de aan te bieden maximum hoeveelheid huishoud- en ervenvuil per dag niet meer dan 1 H. L. mag bedragen en dat voor al hetgeen meer werd aangeboden vervoerkosten moest worden betaald, werd door de meeste ingezetenen nog te weinig acht geslagen.

Geleidelijk werd het den werklieden, belast met het ophalen der vuilnis bijgebracht, hoe zij in deze hadden te handelen en indien in het volgend jaar niet al te veel mutaties onder hen zullen plaats hebben, zal aan genoemde bepaling ook strenger de hand kunnen worden gehouden.

Te betreuren valt het, dat verschillende ingezetenen de voerlieden door het aanbieden van een fooi in de verzoeking brachten meer vuilnis gratis weg te voeren, dan was voorgeschreven.

Eenige werklieden, van wie vast stond, dat zij zich in deze hadden misdragen, werden ontslagen.

De opgezamelde vuilnis werd vervoerd naar de stortplaats aan de Oranje Nassaustraat en zooveel mogelijk dienzelfden dag verbrand.

De overblijvende resten werden gedesinfecteerd en met zand en aarde afgedekt. Verschillende laaggelegen terreinen werden met de vuilnisresten aangevuld en opgehoogd.

Reeds meerdere malen werd gewezen op het onhygiënische van deze wijze van vuilvernietiging, zoodat eene herhaling er van overbodig kan worden geacht.

Toch zal spoedig naar een andere manier of desnoods naar een ander terrein moeten worden uitgezien, daar naar schatting de tegenwoordige stortplaats nog hoogstens 4 jaar gebruikt kan worden.

De vuilniskarren werden vòòr het verlaten van de stortplaats geregeld gereinigd en gedesinfecteerd, waardoor het medebrengen van vliegen naar de stad werd voorkomen.

Ter vergemakkelijking van het vuilnistransport op de stortplaats, werden op de begrooting voor 1922 gelden voor den aanleg van een smalspoorbaantje aangevraagd.

De Gemeenteraad stond de aangevraagde gelden toe, zoodat volgend dienstjaar verbetering van het transport op de vuilnis stortplaats mag worden tegemoet gezien.

Faecaliëndienst.

Het oude ledigingsmaterieel kon, na ingebruikstelling van het nieuwe, successievelijk de zoo hoog noodige herstellingen ondergaan.

Het is hierbij gebleken, dat de 2 oudste wagens binnen niet te langen tijd afgeschreven moeten worden.

Daar de nieuwe wagens voor paardenbespanning zijn ingericht en die bespanning ook werd toegepast, kon hiermede meerder werk worden verricht dan met de door ossen getrokken karren.

De werkzaamheden van dezen dienst breidden zich wederom belangrijk uit. Werden in 1920, 787 putten (waarvan 696 tegen betaling en de overige kosteloos) geledigd, in 1921 bedroeg dit aantal respectievelijk 935 en 845.

Het totaal aantal verwijderde wagens faecaliën bedroeg 3113.

In het laatste kwartaal van 1921 traden de verhoogde tarieven der nieuwe reinigingsverordening in werking, tengevolge waarvan de inkomsten uit de faecaliëndienst verkregen niet onaanzienlijk vermeerderden.

In totaal werd ongeveer f 4000.— meer ontvangen.

Het ledigen van de faecaliëntonnen en blikken in de oudere stadswijken werd nog steeds door particulieren uitgevoerd. Waar de inhoud van deze tonnen soms werd gedeponeerd, toonden meerdere malen de goten in de brandgangen der dichtbevolkte buurten aan.

Toch zou het vermoedelijk veel bezwaren opleveren om deze werkzaamheden van gemeentewege uit te voeren, aangezien het uiterst moeielijk is voor die werkzaamheden werklieden te vinden.

Zelfs voor het langs pneumatischen weg ledigen van beerputten zijn er al heel slecht werklieden te vinden, die, wanneer ze er zijn, ten slotte dan nog alleen door hoge betalingen, zijn vast te houden.

Sedert 1912 werden door de Gemeente voor verwijdering van Faecaliën de volgende bedragen ontvangen.

1912	f	236.—
1913	„	308.50
1914	„	947.—
1915	„	1191.50
1916	„	2483.—
1917	„	3745.—
1918	„	5821.50
1919	„	6713.—
1920	„	10407.—
1921	„	14427.—

Schoonmaken van rivieren.

Het schoonmaken der rivieren geschiedde door een vaste ploeg werklieden van 6 man.

Op geregelde tijdstippen werden inspecties gehouden ter controleering der rivieroeveren en voor het geven van de noodige aanwijzingen.

Het werk van deze menschen bestaat hoofdzakelijk in het opruimen van boomstammen en het schoonhouden van de rivieroeveren, die nog maar al te dikwijls door de ingezetenen voor vuilnisstortplaats worden gebruikt.

RIOLEERING.

Medio Mei werd door den Gemeenteraad het door het Bureau T. A. B. R. O. S. vervaardigde ontwerp rioleering ontvangen.

Dit ontwerp omvatte de voorstellen tot den bouw van een rioleering voor het gedeelte van Medan, begrensd door de Deli-rivier, Gang Mantri, Paleisweg, Smidstraat, Sulthanskampong, Oranje Nassaustraat en Djatilaan, waarvoor de uitgaven waren geraamd op ruim f 3.000.000.— Reeds spoedig na ontvangst werd dit ontwerp in handen gesteld van de door den Gemeenteraad benoemde rioleerings-commissie.

In verband met het resultaat van het onderzoek dier Commissie en de wetenschap, dat de Gemeente Medan op dat moment niet in staat was de groote sommen noodig voor de uitvoering van het aangeboden ontwerp beschikbaar te stellen, werd den Directeur der Gemeentewerken het maken van een kostenberekening voor een rioleering van bescheidener omvang opgedragen.

Bij schrijven van 17 October werd den Burgemeester bedoelde begrooting aangeboden.

Het gewijzigde plan betrof den aanleg van een rioleering voor:

a. het gedeelte van Medan begrensd door Huttenbachstraat, Nienhuijsweg, Spoorstraat, Smidstraat, Paleisweg en Deli-rivier.

b. het gedeelte begrensd door Rahderstraat, Wilhelminastraat, Kapiteinsweg, Pekingstraat, Kerkstraat en Klingenstraat met het moerriool van af het knooppunt Balistraat tot Wilhelminastraat.

De uitgaven werden geraamd op f 1.153.000.—

Waar het in de bedoeling ligt de uitgaven voor den aanleg en de exploitatie der rioleering uit een rioleeringsbelasting te bestrijden, werd tevens nagegaan op welke inkomsten uit een dergelijke belasting verkregen de Gemeente mag rekenen.

Het gehouden onderzoek wees uit, dat op eerstgenoemd gedeelte rioleering 1084, op het tweede gedeelte 1124 aansluitingen zouden zijn te maken, doch aangezien de dichtheid der bebouwing in het centrum der stad nog niet haar uiterste grens heeft bereikt, zouden deze aantallen in de naaste toekomst zeker tot 1200 en 1500 opgevoerd kunnen worden.

Bij een rentevergoeding van voor den bouw der rioleering benoodigd kapitaal van 7% en rekenende op een afschrijvingstermijn van 50 jaar, zal het gewijzigde ontwerp voor de rioleering aan jaarlijksche uitgaven voor rente en aflossing een som van gemiddeld f 83.546.— of rond f 84.000.— vragen. Wordt daarbij voor onderhoud en reiniging nog gerekend op een bedrag van f 11.000.—

dan is in totaal noodig f 95.000.— per jaar.

Dit bedrag zal in den beginne door 2200, later door 2700 ingezetenen moeten worden opgebracht.

Bij aannane van eerstgenoemd cyfer zou elke aansluiting f 44.— per jaar moeten opbrengen, doch bij aannane van het tweede aantal aansluitingen tot f 35.— worden teruggebracht.

Uit deze cyfers blijkt, dat een rationeele verwijdering van faeces, huishoud- en bedrijfswater een uitgave vraagt van f 3.— à f 3.70 per maand per aansluiting.

Waar op 't oogenblik voor de zeer onvolkomen verwijdering van faeces reeds een bedrag van f 2.50 per maand wordt gevraagd en betaald, daar kan de opoffering, welke door den aanleg van een rioleering op de schouders van belanghebbenden wordt gelegd, zeker niet te zwaar worden genoemd.

Een tweede uitgave — doch dit is een uitgave voor eens — heeft de huiseigenaar te doen voor de noodzakelijke wijziging der huisrioleering en het maken der aansluiting hiervan op het stadsrioolnet.

Deze uitgaven zijn op $\pm$ f 300.— per perceel geraamd. Een definitieve beslissing inzake de rioleering werd door den Gemeenteraad echter nog niet genomen.

VOLKSHUISVESTING.

In verslagjaar kwam de daadwerkelijke bemoeienis der Gemeente inzake het vraagstuk der Volkshuisvesting krachtig naar voren. Op den in 1920 ingeslagen weg, om van Gemeentewege te trachten in het groote woningtekort door den bouw van goedkope woningen te voorzien, werd voortgegaan.

Aangezien de bescheiden gemeentelijke geldmiddelen de uitvoering van plannen van eenige omvang belemmerden, wendde de Gemeente zich tot de Regeering om hulp en steun. Zij meende daartoe met hoop op een zeer groote kans van slagen recht te hebben, aangezien herhaaldelijk door de Regeering was te kennen gegeven, dat het vraagstuk der Volkshuisvesting haar gedurige en onverdeelde aandacht en sympathie had en er op haar steun mocht worden gerekend.

Groot was dan ook de teleurstelling, toen op het verzoek aan de Regeering om steun zoo niet afwijzend werd beschikt, dan toch wel uit de door haar aangenomen houding moest worden opge-

maakt, dat op eenigen steun en medewerking van die zijde niet behoefde te worden gerekend. Hoewel die houding ernstig werd betreurd, meende de Gemeenteraad — en terecht — zijn plannen toch niet te mogen intrekken, doch stelde zich tot plicht langs anderen weg te trachten zich van de middelen te voorzien, om tot uitvoering er van te komen.

Dat middel werd gevonden in het aanbod van de Nederlandsch Indische Levensverzekering en Lijfrente Maatschappij, om de Gemeente aan de noodige fondsen te helpen.

De door haar aangeboden leening groot f 1.000.000.— werd na lange onderhandelingen door de Gemeente aanvaard.

Wel maakte de bedongen rente van 7% en andere door de NILLMIJ gestelde eischen de aanvaarding van het aanbod niet gemakkelijk; gedrongen echter door de omstandigheden, nam de Gemeenteraad ten slotte het besluit om het gedane aanbod te aanvaarden.

Van die leening werd f 500.000.— voor de Volkshuisvestings plannen gereserveerd.

Is de Gemeente door die leening in staat gesteld met de uitvoering der plannen een aanvang te maken, het feit, dat de Regeering zich in deze zoo bij uitstek belangrijke volkszaak geheel aan haar verplichtingen — althans voor Medan — onttrekt, blijft er niet minder om te betreuren. Haar beweren, dat het vraagstuk der Volkshuisvesting haar onverdeelde aandacht heeft en dat in deze aangelegenheid op haar steun kan worden gerekend, is, tot schade der Gemeente, wel gebleken een ijdele klank te zijn.

Zoo het Gouvernement zich had beroepen op de noodzakelijkheid van een streng doorgevoerde bezuiniging, zou haar weigering weliswaar even weinig gewaardeerd zijn geworden, de aangenomen houding zou er echter eenigzins beter door zijn verklaard. Nu in plaats daarvan de bedoeling werd weggedoezeld achter gering-schattende critiek op de aangeboden plannen, mocht een woord van protest dan ook niet achterwege blijven.

Het was hoofdzakelijk haar bezwaar tegen de finantiële opzet der plannen, waaruit de regeering aanleiding putte haar goedkeuring aan die plannen te onthouden en het verzoek om steun ter zijde te leggen, althans om er niet nader op in te gaan.

Als een der hoofdmotieven gold de te lage raming der bouw-kosten der te bouwen woningen.

Inplaats van waardeering voor het streven om door goedkoop

bouwen de kans van slagen te bevorderen, werd deze goede bedoeling miskend en daarin aanleiding tot verklaring der aangenomen houding gezocht.

Het verwijt van te lage raming was echter door de praktijk onhoudbaar gebleken en teniet gedaan.

De reeds gebouwde woningen in kampong Skip zijn werkelijk voor de geraamde sommen gebouwd, terwijl de aanwijzingen er zijn, dat zoo goed als zeker de woningen in „Nieuw Polonia” de geraamde bedragen niet zullen overschrijden. De kostprijs der door de Gemeente te bouwen woningen blijft daardoor $\pm 30\%$ beneden de raming der Regeering (B. O. W.)

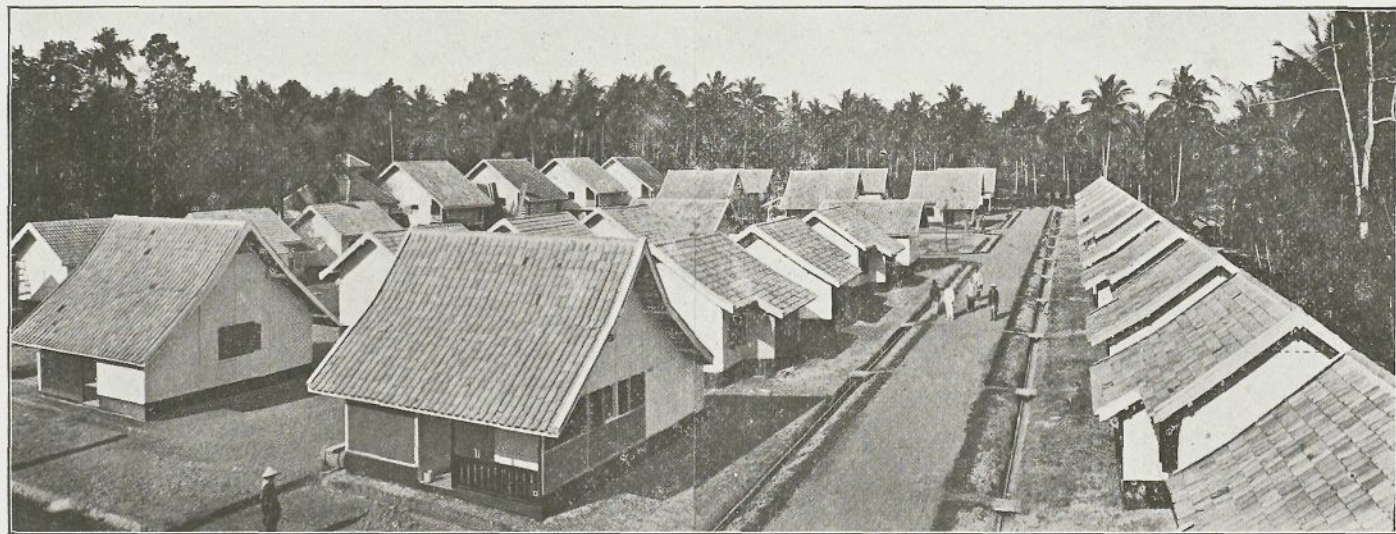
Over de andere door de Regeering geopperde bezwaren valt weinig te zeggen. Hieromtrent kan pas, wanneer door de praktijk de gegevens zijn bijeengebracht, een definitief oordeel worden geveld.

Werd de Gemeente door het sluiten der Nillmij leening in de gelegenheid gesteld in het belang der Volkshuisvesting werkzaam te blijven, door hetgeen door haar in het afgelopen jaar werd verricht, heeft zij nog geen zins het recht zich de illusie bij te brengen het zoo nijpende vraagstuk tot een voor Medan afdoende oplossing te hebben gebracht. Integendeel; het meest critieke punt in het geheele vraagstuk, als hoedanig moet worden aangemerkt de plicht om ook een behoorlijke huisvesting te verzekeren aan hen, die de kosten daarvoor zelf niet kunnen betalen, blijft met alle daaraan verbonden consequenties eveneens om oplossing vragen.

Wat tot heden door de Gemeente werd gedaan was uitsluitend tegemoetkoming aan den woningnood; hulp aan de minder gesitueerden onder onze medeingezetenen werd daardoor niet geboden. Hierop met nadruk de aandacht te vestigen is niet overbodig.

De oplossing van het vraagstuk is niet gemakkelijk. Te meenen, dat door het stellen van eenige drastische maatregelen door de Gemeente deze zoo moeilijke zaak tot oplossing wordt gebracht, bewijst niet anders dan dat men van de consequenties van het woningvraagstuk niet op de hoogte is.

Ook voor Medan werd het vraagstuk van verschillende zijden belicht. In de bekende nota's van de Heeren Jansen, de Waard en Hogervorst kwamen reeds verschillende meeningen tot uiting. Tot heden nam de Gemeenteraad echter in deze nog geen besluit.

WONINGEN VOOR INLANDERS IN DE GEMEENTELIJKE KAMPONG „SEKIP”

te
li
to
w
g
es
he
ze
de
zi
b
b
K
b
m
n
st
n
to
sp
ka
w
v
d

De vraag dringt zich op, valt er nu al reeds een vast besluit te nemen? Zal ook niet hier, evenals bijna overal elders, een dergelijk vast besluit binnen afzienbaren tijd niet grondig moeten worden herzien?

Zelfs waar de verschillende sociale maatregelen reeds lang worden toegepast en vòòr tot de uitvoering er van werd overgegaan, die maatregelen van alle zijden werden belicht en het voor en tegen angstvallig tegen elkander werd uitgewogen, daar blijkt het steeds weer, dat, wat tot voor kort als de oplossing gold, zeer spoedig geheel verwerpelijk of absoluut in tegenstelling met de verwachte resultaten is, zoodat tot opheffing of algeheele herziening moest worden overgegaan.

Ook voor Medan zal het vooreerst wel een tasten en zoeken blijven, hoewel daarom toch niet aan het vinden van een oplossing behoeft te worden gewanhoopt.

K a m p o n g S k i p.

Bij den afbouw van de kampong Skip werd de noodige spoed betracht, waardoor het mogelijk bleek vòòr den vastgestelden termijn reeds met het verhuren der gereedgekomen huizen te beginnen.

Ongeacht de huizen, waarvoor de Gemeenteraad reeds toestemming tot den bouw had verleend, werd ten gerieve der bewoners een tweetal openbare badhuizen met privaten, alsmede een tokogebouw opgericht.

Verder werden in de kampong verschillende wegen en een speelveld aangelegd en een groot aantal boomen uitgeplant. De kampong kreeg daardoor reeds spoedig een goed aanzien.

In 't geheel werden gebouwd:

4	permanente	woningen	type	D.
2	semi permanente	„	„	E.
6	„	„	„	F.
28	„	„	„	G.
1	tokogebouw,			
2	Openbare badhuizen en			
15	kleine keukentjes, terwijl bovendien nog een 8 tal houten			
woningen werden verplaatst.				

In totaal werd aan den bouw van kampong Skip een bedrag van f 67.129.83 + f 3.500.— (voor een gedeelte der bouwsom voor de badhuizen) ten koste gelegd.

Door de Waterleiding Mij. „Ajer Beresih” werd het overige gedeelte der bouwkosten van de openbare badhuizen en privaten gedragen.

Begin Augustus werd genoemde kampong door de technische Commissie opgenomen en goedgekeurd, terwijl die opname door den Raad in zijn vergadering van 24 Augustus werd bekrachtigd.

Reeds eerder waren de huurprijzen voor de woningen vastgesteld. Bij de vaststelling werd de prijs zoo laag mogelijk gehouden en wel met de uitgesproken bedoeling om in deze kampong de menschen te lokken om daardoor wat meer bekendheid aan het streven der Gemeente te geven.

Voordeel wordt met de in kampong Skip gestoken gelden niet behaald, wellicht eerder het tegendeel.

De huurprijzen werden vastgesteld voor:
de woningen type D op f 45.— per maand.

„	„	„	E	„	„	12.—	„	„
„	„	„	F	„	„	7.50	„	„
„	„	„	G	„	„	5.50	„	„

en voor de toko op f 60.— per maand.

Bij de beschikbaarstelling der huizen bleek er reeds zooveel animo voor te bestaan, dat ze dadelijk allen waren verhuurd.

Bij het verhuren werd een zekere maatstaf tusschen de inkomsten der aspiranthuurders en de te betalen huur aangelegd, en wel om te voorkomen, dat te hoog bezoldigde personen deze huizen zouden betrekken.

De woningen worden voorzoover bekend wel door de huurders op prijs gesteld. Echter moet door den dienst der Gemeentewerken steeds ernstige drang op het betrachten van zindelijkheid in en om de huisjes worden uitgeoefend.

De klachten, welke werden vernomen, dat de keukentjes te ver van de huizen zijn verwijderd en dat met harden wind en regen het door enkele billikwanden inregent, bleken niet geheel ongegrond. Zoo mogelijk zal aan die klachten worden tegemoet gekomen.

Kampong „Djati Oeloe”.

Zooals reeds werd medegedeeld, meende de Gemeenteraad inzake de Volkshuisvesting het niet bij den bouw van kampong Skip te mogen laten. Reeds vroeger was de bebouwing van het aan de Gemeente toebehoorende terrein bij kampong Petissah-Darat ter sprake gebracht en plannen daarvoor vervaardigd. Bij nadere beschouwing

werd echter de voorkeur gegeven aan de bebouwing met volkswoningen van een gedeelte der terreinen in „Nieuw Polonia”.

Het gedeelte der nieuwe stadswijk voor dat doel gereserveerd is gelegen tusschen den Poloniaweg en de Delirivier en in de zeer onmiddellijke nabijheid van het centrum der stad. Ontegenzeggelijk leent het zich bij uitstek voor het beoogde doel.

Spoedig werd met het maken der plannen voor de op te richten kampong aangevangen.

Bij besluit van den Gemeenteraad van 25 Mei No. 95 werden de projecten voor de Europeesche woningen goedgekeurd, doch aangezien het sluiten der Nillmij leening nog geen beslag had gekregen, waren geen voldoende middelen aanwezig om de goedgekeurde plannen in haar geheel uit te voeren. Wel werd op de gewone begrooting een som van f 40.000.— gevonden, welke voor het doel beschikbaar werd gesteld. In afwachting der beslissing van den Gemeenteraad inzake de leening zou met dit geld vast een aanvang met de werkzaamheden worden gemaakt.

Toen eindelijk de leening was gesloten en met de werkzaamheden kon worden aangevangen, werden de plannen voor de Europeesche woningen nogmaals aan een bespreking onderworpen met als gevolg, dat deze in de Raadsvergadering van 24 Augustus 1921 bij besluit No. 183 definitief werden goedgekeurd en toestemming tot den bouw werd verleend.

In totaal werd beschikbaar gesteld een bedrag van f 220.570.—, voor welke som worden gebouwd:

4 woningen type A à f 9.030.—	—	f 36.120.—
5 „ „ C „ „ 9.450.—	—	„ 47.250.—
8 „ „ D „ „ 5.450.—	—	„ 43.600.—
2 „ „ H „ „ 8.700.—	—	„ 17.400.—
7 „ „ K „ „ 6.600.—	—	„ 46.200.—
4 „ „ L „ „ 6.750.—	—	„ 27.000.—
en voor bijkomende werkzaamheden	—	„ 3.000.—

Totaal: f 220.570.—

Was omtrent den bouw van de Europeesche woningen spoedig overeenstemming verkregen, de projecten voor de z. g. n. Inlandsche woningen gaven aanleiding tot een principieele gedachtenwisseling.

De groote vraag was of de woningen in permanenten dan wel semi permanenten bouwtrant zouden worden uitgevoerd.

Werd aan de woningen in Kampong Skip een semipermanent karakter gegeven, de resultaten van deze bouwwijze waren nog te weinig bekend, dan dat vrijheid werd gevonden de in „Djati Oeloe” op te richten Inlandsche woningen op dezelfde wijze uit te voeren.

Gezien de groote sommen, welke met deze zaak gemoeid zijn, werd dan ook ten slotte geadviseerd om aan de Inlandsche een permanent karakter te geven.

In de vergadering van den Gemeenteraad van 21 September werd de vergunning tot den bouw der Inlandsche woningen verleend en besloten tot de oprichting van:

20 woningen type M à f 1.750.—	—	f 35.000.—
40 „ „ N „ „ 1.300.—	—	„ 52.000.—
38 „ „ O „ „ 1.050.—	—	„ 102.900.—
Totaal:		f 189.900.—

Ten einde de eentonigheid in het bouwplan, welke ongetwijfeld bij de oprichting van een zoo'n groot aantal woningen van eenzelfde type niet denkbeeldig is, tegen te gaan, werden van elk type woning nog eenige variant ontwerpen gemaakt, zoodat daardoor 9 verschillende woningtypen werden verkregen en dus voor voldoende afwisseling werd gezorgd.

Dadelijk nadat de Gemeenteraad toestemming had verleend werd de bouw der woningen met kracht aangevat.

Het werk werd zooveel mogelijk in eigen beheer uitgevoerd, dat wil zeggen, dat de materialen, nadat daarvoor prijsopgave was aangevraagd, door de laagste inschrijver direct aan de gemeente werden geleverd en de arbeidsloonen door verschillende Chineesche toekangs na gehouden inschrijving werden aangenomen.

Deze werkwijze — welke bij een werk van eenige omvang zeer goed is toe te passen — zal zeer vermoedelijk blijken de goedkoopste te zijn, terwijl een tweede voordeel is, dat een betere controle kan worden gehouden. Het op deze wijze uitgevoerde werk eischt een uitgebreid toezicht, terwijl het tevens een omvangrijke administratie noodig maakt.

Materialen waren steeds in voldoende mate voor niet al te hooge prijzen verkrijgbaar. Ook het engageeren van werkvolk leverde geen al te groote bezwaren op, zoodat mag worden opgemerkt, dat het bouwen van kampong „Djati Oeloe” zeker in een voor dat doel zeer gunstig moment plaats heeft.

Einde verslagjaar waren de werkzaamheden reeds flink georderd.

Verschillende Europeesche huizen waren onder de kap; enkele zelfs reeds geheel afgetimmerd, terwijl van de overige Europeesche en een aantal Inlandsche huizen de metselwerken tot balklaaghoogte waren gevorderd.

Met den aanleg van gas- en waterleiding was eveneens reeds een begin gemaakt. Indien de uitvoering der werkzaamheden even voo spoedig blijft doorgaan, kan worden verwacht, dat Mei of Juni van het volgende dienstjaar reeds met het verhuren der woningen kan worden aangevangen.

Dit is vroeger dan waarop mocht worden gerekend.

Buiten de reeds genoemde gebouwen bestaat tevens het plan voor het oprichten van een dubbele kedeh en een openbaar badhuis met privaten in meergenoemde kampong.

Ook was einde verslagjaar reeds begonnen met het maken van het project en de begrooting voor den wegeaanleg in Djati Oeloe evenals voor den bouw van een brug. Deze brug zal worden gebouwd met de uitgesproken bedoeling een directe verbinding van meer genoemde kampong met het centrum der stad tot stand te brengen.

BOUWTOEZICHT.

Algemeene beschouwing.

In het afgelopen jaar ondervond deze tak van dienst ten zeerste de gevolgen der malaise.

Was het aantal bouwaanvragen evengroot als in 1920, zijnde 405, het is echter tekenend, dat het meerendeel slechts kleine verbouwingen betrof.

Bijlage VI geeft een duidelijk overzicht van de groote terugslag, welke de nieuwbouw heeft ondervonden.

De voornaamste oorzaak van deze achteruitgang is, zooals gezegd, te vinden in de heerschende malaise met als gevolg geldschaarste, waardoor het verkrijgen van bouwcredieten en hypotheeken zoodanig werd bemoeilijkt, dat het voor de meeste grondbezitters ondoenlijk was hun perceel te bebouwen.

Eveneens waren, ondanks een prijsdaling van cement en steen, de prijzen der bouwmaterialen en de loonen der werklieden van dien aard, dat van goedkoop bouwen nog geen sprake kon zijn.

Dat door een en ander de woningbouw belemmerd werd, behoeft geen nader betoog.

Het kwam daardoor in het afgelopen jaar dan ook herhaaldelijk voor, dat houders van bouwvergunningen niet aan hun verplichting konden voldoen om binnen den vastgestelden termijn met den voorgenomen bouw te beginnen, zoodat verlenging van dien termijn moest worden aangevraagd.

Ondanks deze ongunstige omstandigheden kan de huizennoed echter niet verergerd genoemd worden; zelfs is eenige vermindering van het tekort aan woonhuizen voor Inlanders en Chineezzen merkbaar hetgeen vermoedelijk door het vertrek van een aantal ingezetenen moet worden verklaard. Het gereedkomen van de Gemeentelijke kampong aan de Djalan Skip heeft eveneens een weinig bijgedragen tot vermindering der heerschende woningschaarschte.

Ook in het komende jaar zal nog wel geen vooruitgang in het bouwbedrijf zijn te verwachten, tenzij de toestand zich dusdanig wijzigt, dat de benoodigde gelden voor nieuwbouw gemakkelijker zullen zijn te bekomen en een belangrijker prijsdaling voor de voornaamste bouwmaterialen intreedt.

Bouwvergunningen.

Verslagjaar werden voor het gedeelte der Gemeente, waarop de Medansche Bouwverordening van toepassing is, 288 bouwvergunningen uitgereikt, welke toestemming inhielden tot den bouw van:

- 15 Europeesche woningen
 - 2 Paviljoens
 - 127 Kedehs, petaks en andere dergelijke bouwwerken.
 - 6 Winkelhuizen en kantoorgebouwen
 - 17 Pakhuizen, werkplaatsen enz.
 - 1 Bioscoop
 - 3 Scholen
 - 1 Landgerecht
 - 1 Moskee
 - 2 Kerken
 - 1 Hospitaal
 - 18 andere bouwwerken
 - 15 tijdelijke bouwwerken
- en het doen van:
- 34 groote verbouwingen en
 - 15 kleine „

Tevens werd nog 30 maal mondeling toestemming verleend voor de uitvoering van kleine werkjes.

Op verzoek van belanghebbenden werden 11 aanvragen om vergunning tijdens de behandeling ingetrokken.

Bijlage-VI. geeft een beknopt overzicht der werkzaamheden van het Bouwtoezicht over de jaren 1911 tot en met 1921.

Rooigelden.

Ten gevolge van de slapte in het bouwbedrijf werd aan rooigeld slechts ontvangen een bedrag van f 12.730.73, of f 6.517.78 minder dan in het voorgaande jaar. Werd bij de behandeling der begrooting dit bedrag eerst geraamd op f 18.000.—, midden verslagjaar waren de ontvangsten echter van dien aard, dat deze post moest worden teruggebracht tot f 10.000.—, hetgeen dichter bij de werkelijkheid bleek te zijn.

De bedragen resp. f 636.62 en f 589.40, welke in 1920 door wijlen den Heer Tjong A Fie, geweigerd waren om te betalen, werden na herhaaldelijk daartoe aangemaand, in het afgelopen jaar succesievelijk door de erfgenamen van den Heer Tjong A Fie in de gemeentekas gestort.

Afgewezen verzoeken om bouwvergunning e.d.

Afgewezen werden 25 aanvragen om bouwvergunning, aangezien deze in strijd waren met de bepalingen der Medansche Bouwverordening.

De voornaamste redenen hiervan waren het niet rekening houden met de door den Gemeenteraad vastgestelde rooilijnen e. d., alsmede het in gebreke blijven om de vereischte bescheiden in te dienen.

De aan Abdul Satar verleende vergunning tot het bouwen van een Moskee aan een nieuwe zijstraat van den Soengei Rengasweg werd nog steeds niet door den aanvrager in ontvangst genomen, aangezien genoemde persoon verklaarde niet in staat te zijn, om het verschuldigde bedrag voor wegaanleg te voldoen.

Zijn verzoek tot het verkrijgen van een vrijstelling daarvan, alsmede dat om een subsidie tot gelijk bedrag, werd door den Gemeenteraad afgewezen.

Intrekking van verleende bouwvergunningen.

Een 23 tal bouwvergunningen werd ingetrokken, omreden door de belanghebbenden met de bij die vergunningen bedoelde werkzaamheden geen aanvang was gemaakt binnen de in de Bouwverordening gestelde termijn.

Bovendien werden door 16 personen verzoeken ingediend tot verlenging der verleende bouwvergunning voor den duur van 6 maanden, op welke verzoeken in verband met de slechte tijden steeds gunstig werd beschikt.

Inspecties.

In verslagjaar werden voor de bouwwerken, vallende onder de Medansche Bouwverordening, 11930 inspecties gehouden, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 40 per dag.

Waar het aantal werken, welke geregeld voor controle in aanmerking kwam, per maand ongeveer 158 bedroeg, konden deze vrijwel om de 4 dagen bezocht worden.

Bij deze inspecties zijn niet gerekend die, welke gehouden werden over de kleine werkjes, waarvoor mondelinge toestemming werd verleend.

Tienmaal moest, ter oorzaak van gepleegde overtredingen, proces-verbaal worden opgemaakt.

Kampong Bouwverordening.

Voor het gedeelte der Gemeente, vallende onder de Kampong Bouwverordening, werden 43 schriftelijke vergunningen verleend, welke vergunningen betrekking hadden op den bouw van:

31 woonhuizen en

4 stallen

en het doen van 10 verbouwingen.

3107 inspecties werden ter controleering der bepalingen dier verordening gehouden, bij welke inspecties speciaal de aandacht werd geschonken aan de gestelde eischen der Pestbestrijding.

Een 10 tal aanvragen om bouwvergunning moest worden afgewezen en wel hoofdzakelijk omdat bedoelde personen wilden bouwen op grond van andere personen, die echter na ingesteld onderzoek niet bereid bleken daartoe toestemming te verleen.

Wegenregister.

Bij besluit van den Gemeenteraad No. 97 ddo. 25 Mei 1921 werd het „Wegenregister” vastgesteld.

Onder dit register wordt verstaan een verzamelstaat van alle straten, wegen, enz. der Gemeente, waarin tevens de bepalingen voor wegbreedte, voorterrein, rooilijn, gesloten of open bouwwijze, enz., voor elke straat werden vastgelegd.

Dit register werd voor het publiek beschikbaar gesteld, om zoo-
doende meer bekendheid te geven aan de door den Raad genomen
beslissingen inzake de verschillende rooilijnen als anderszins.

Toch schijnt het nut van dit boekje bij aanvragers om bouw-
vergunning nog niet in die mate te zijn doorgedrongen als veronder-
steld mocht worden, gezien het groote aantal aanvragen, welke met
de bepalingen daarvan nog steeds in strijd waren.

Bebouwingsplan Kesawan hoek Oude Markt.

Op een verzoek van Abd. Rachman en Moh. Joesoef tot ver-
betering van hun perceel aan de Kesawan hoek Oude Markt werd
afwijzend beschikt en wel op grond van het bepaalde bij artikel 9
lid 2 der Medansche Bouwverordening.

Bij een gehouden onderzoek was gebleken, dat bedoeld perceel
in zoodanigen toestand verkeerde, dat het beslist moest worden af-
gekeurd. Deze afkeuring hield tevens in verbod om ter plaatse een
nieuw gebouw op te richten, aangezien daarmede zou gehandeld wor-
den in strijd met het besluit van den Gemeenteraad van 27 Januari
1919 No. 4, waarbij het plan tot verbreeding der Oude Markt was
vastgelegd. Met belanghebbenden werden onderhandelingen aange-
knoopt, waarbij werd getracht om door onderling overleg voor de
Gemeente beschikking te krijgen over het terrein, waarop hun afge-
keurd eigendom stond. Na langdurige onderhandelingen werd die
schikking getroffen en de Gemeente daardoor in de gelegenheid ge-
steld bedoeld perceel voor de niet te hooge som van f 11.000.— aan
te koopen.

Dadelijk na het sluiten van den koop werd met slooping van
het afgekeurde bouwwerk aangevangen. De afbraak werd aan de
vroegere eigenaars voor f 250.— verkocht.

Door het wegbreken van genoemd gebouw kwamen de belendende
oude perceelen in het gezicht, waardoor de Kesawan ernstig werd
ontsied. Getracht werd toen, om de eigenaars dier perceelen te be-
wegen hun toch ook in slechten staat verkeerende huizen op zulk
een wijze te verbouwen, dat daardoor een betere toestand ter plaatse
zou worden verkregen.

Bij een gehouden bespreking met die eigenaars bleken deze niet
onwillig hun perceelen op een voor de Gemeente gewenschte wijze
te verbouwen. Met een voorontwerp van die verbouwing werd in
beginsel accoord gegaan.

Einde verslagjaar waren de definitieve plannen nog niet geheel

uitgewerkt, doch alle besprekingen wijzen er op, dat de zaak tot een voor de Gemeente gewenschte oplossing komt, en een goede bebouwing der terreinen aan de Kesawan hoek Oudemarkt (Noordzijde) zal worden verkregen.

Bouwaanvragen Militaire gebouwen.

In het afgelopen jaar kwamen verschillende verzoeken om vergunning voor de oprichting van militaire gebouwen bij de Gemeente binnen.

Het eerste dier verzoeken had betrekking op den voorgenomen bouw van enkele onderofficierswoningen op het militaire terrein aan den Poloniaweg hoek Parkstraat.

De schoonheids-Commissie vereenigde zich met het voorstel van den Directeur der Gemeentewerken om den Burgemeester te adviseeren geen toestemming tot den bouw van die woningen te verleenen en wel op grond, dat een bebouwing van die kleine, zeer onaanzienlijke woningen absoluut niet in de omgeving pasten, zelfs als een ernstige ontsiering er van moest worden aangemerkt.

Een tweede aanvraag gold den bouw van een militie kazerne aan den Bentengweg. Ook dit gebouwencomplex, en dan in het bijzonder het gedeelte aan den openbaren weg gelegen, was zoo pretentieloos opgezet, dat ook tegen de uitvoering er van ernstig door de schoonheids Commissie moest worden gewaarschuwd met gevolg, dat voor de ingezonden projecten geen toestemming tot uitvoering werd verleend.

De militaire overheid, blijkbaar niet gediend van het door de Gemeente ingenomen standpunt, trachtte, zich beroepende op eenige bepalingen uit de „Locale Raden Ordonnantie”, en met negatie der Gemeentelijke bepalingen zich bij de Regeering toch van de toestemming tot den bouw te verzekeren. Hoewel van verschillende zijden, o.a. die van den Adviseur voor de Decentralisatie in overweging werd gegeven de door „Oorlog” ingediende plannen te accepteren, bleven de Schoonheids Commissie en de Directeur der Gemeentewerken hun bezwaren tegen de projecten handhaven en adviseerden nogmaals geen vergunning voor bedoelden bouw te verleenen, daar de omgeving zoo niet voorgoed, dan toch voor een groot aantal jaren hopeeloos door de militiekazerne zou worden bedorven.

Een uitgebreide correspondentie werd ter zake met „Oorlog” gevoerd.

Ten einde echter tot een voor beide partijen bevredigende op-

lossing te geraken, werden door den dienst der Gemeentewerken nieuwe gevelprojecten voor het kazernegebouw ontworpen. Een drietal variantontwerpen, welke zoowel de goedkeuring der Schoonheids- als Technische Commissie mochten wegdragen, werden voor het Departement van Oorlog vervaardigd.

Einde verslagjaar was in deze zaak echter nog geen definitieve beslissing gevallen, evenmin was een aanvang gemaakt met den bouw dier onderdeelen van het gebouwen complex, waartegen geen bezwaar bestond.

Waar bij de Gemeente steeds op den meesten spoed was aangedrongen, wekte het uit den aard der zaak verwondering, dat er van de zijde van „Oorlog” zelf zoo weinig ernst met den aanvang der werkzaamheden werd gemaakt.

Een zelfde lot als de aanvragen voor den bouw van de onder-officierswoningen en Militiekazerne, trof ook het ontwerp voor den bouw van een z.g.n. „Logies voor doortrekkenden”. Ook in dit geval zag de Schoonheids Commissie hoewel noodde, zich wederom verplicht te adviseeren geen toestemming tot den bouw ervan te verleenen.

Vermoedelijk zal ook voor dit bouwwerk de dienst der Gemeentewerken wederom zijn hulp verleenen door het maken van eenige gevelontwerpen, welke zich beter aan de omgeving zullen aanpassen dan het door „Oorlog” aangeboden project.

Al zal vermoedelijk toch nog wel rekening worden gehouden met de zeer billijke en toch bescheiden wenschen van de Gemeente, het valt niettemin te betreuren, dat tegenover „Oorlog” de rechten der Gemeente op een wijze als bovenomschreven moeten verdedigd worden.

Temeer valt de starre houding van „Oorlog” te laken, daar van de zijde der Gemeente alle mogelijke medewerking en steun werd toegezegd en bij haar steeds de bedoeling heeft voorgezeten alles in het werk te stellen om de zaak tot een bevredigend resultaat te brengen.

Waar juist van hogere autoriteiten en colleges zooveel invloed ten goede kan uitgaan, en met eenig recht mag worden verwacht loyale medewerking, wanneer het geldt het voldoen aan de verplichtingen tot naleving van gemaakte regelingen en wetten, daar mag de wensch worden uitgesproken, dat in het vervolg meer rekening zal worden gehouden met de plicht der Gemeente om voor haar eigen welstand en rechten op te komen.

Bouw kweekschool voor Inl. Onderwijzers.

Ook met B. O. W. werd niet dadelijk de noodige overeenstemming verkregen inzake de voorgenomen bouw van de kweekschool voor Inlandsche onderwijzers.

De eischen door B. O. W., gesteld inzake den afstand van den noodigen grond voor genoemde inrichting, lokten bij den Gemeenteraad eenig verzet uit, en dat niet zonder reden.

Terecht werd geprotesteerd tegen de terreinverspilling bij het opgemaakte plan voor die school. De royale opzet werd in strijd geacht met de plicht om de noodige zuinigheid te betrachten. Na langdurige discussie werd ten slotte, dank zij de welwillende houding van den Gouverneur der Oostkust van Sumatra, met een veel kleiner terrein, dan eerst werd noodig geoordeeld, genoegen genomen.

Afkeuring bouwvallige huizen.

Medio October werd wederom overgegaan tot het afkeuren van verscheidene krotten, aangezien toen met eenige zekerheid kon worden vastgesteld, wanneer de woningen in kampong Djati Oeloe gereed zouden komen en de mogelijkheid daardoor was geschapen om hen, die zich van een andere woning wenschte te verzekeren, daartoe in de gelegenheid te stellen.

Echter werd zeer voorzichtig te werk gegaan, zoodat alleen de meest vervallen woongelegenheden werden afgekeurd. Het opruimen van groote stadsgedeelten in eens, zooals b.v. de g e h e e l e kampong Bantam of Koeboer, hoe noodzakelijk ook, levert te groote moeilijkheden op voor de betrokken bewoners, om een andere woning te verkrijgen.

In het geheel werd aan een 28 tal personen schriftelijk aangezegd om hun eigendommen af te breken en werd om aan de lastgeving gevolg te geven een termijn van 1 tot 6 maanden gegeven. In totaal moeten:

- 36 huizen in kampong Bantam,
- 6 „ aan den Soengei Kerahstraat.
- 9 „ aan den Serdangweg,
- 9 „ aan de Julianastraat en
- 1 huis aan den Residentsweg

worden opgeruimd.

De verstrekking der kennisgevingen aan de eigenaars der woningen in Kampong Bantam bracht eenige moeite met zich mede, daar deze personen weigerden de kennisgevingen in ontvangst te

nemen. Om deze hen alsnog te doen geworden, werden ze aangetekend per post verzonden en blijkbaar toen geaccepteerd.

Einde verslagjaar waren reeds verschillende der afgekeurde woningen opgeruimd.

Getracht moet worden om langzamerhand de kampongs, zooals deze nog voorkomen in sommige stadsgedeelten, te doen verdwijnen. Reeds werd ook wederom een onderzoek ingesteld, in de Kampong tusschen de Moskeestraat en Delirivier (Kesawan). Ook dit onderzoek heeft tot resultaat gehad, dat ook in die kampong weer de noodige krotten moeten worden afgekeurd.

De beschikbaarstelling der door de Gemeente gebouwde huizen in kampong Djati Oeloe zal het doorvoeren van deze plannen ten eerste bevorderen.

Brandgangen.

Geregeld werd voortgegaan met de verbetering der brandgangen.

In de maand October werd aangevangen met de stadswijk, begrensd door Kesawan, Demmeniweg, Delirivier en Soekamoelia.

De in dat blok aanwezige zij- en tusschengangen zijn in zooverre in orde gebracht, dat nu van een zindelijken toestand kan worden gesproken. De parits en vloeren werden bijgepleisterd, buizen voor afvoer van huishoudwater aangebracht en de hokjes, waarin de „beruchte” tonnetjes staan, van deuren met sluiting voorzien.

Einde verslagjaar was het blok Kesawan — Nienhuysweg — Spoorstraat en Kerkstraat in behandeling.

In totaal werden 100 schriftelijke lastgevingen betreffende de verbetering van den waterafvoer van 314 perceelen, uitgereikt.

Hoewel over 't algemeen niet valt te klagen over de medewerking van de respectievelijke huiseigenaars, is het zeer noodig, dat geregelde inspectie door de Politie op bedoelde gangen wordt uitgeoefend, aangezien anders binnen afzienbaren tijd dezelfde onoogelijke toestand van vroeger zal zijn ingetreden en alle bemoeienis van Gemeentewerken tevergeefs zal zijn geweest.

Houtzagerijen en loodsen.

Gezien den vervallen toestand, waarin het meerendeel der binnen de stad gelegen houtzagerijen, welke meest in tijdelijke loodsen zijn ondergebracht, verkeert en bovendien de onzindelijkheid der terreinen, werd den eigenaars van die bouwsels aangezegd om binnen zes maanden de loodsen e. d. af te breken en op te ruimen en inplaats daarvoor

permanente werkplaatsen te bouwen. Toen sommige der aangeschreven personen echter verklaarden finantieel niet in staat te zijn aan de opdracht gevolg te geven werd hun in overweging gegeven een verzoek bij den Gemeenteraad in te dienen ter verkrijging van een stuk grond op het terrein der vuilverbranding, op welk terrein de oprichting van tijdelijke loodsen zou kunnen worden toegestaan.

Het resultaat van deze besprekingen was echter, dat de betrokkenen een collectief rekest indienden met verzoek om verlenging van genoemde termijn in verband met de moeilijke tijdsomstandigheden en tevens met het verzoek tot aanwijzing van een ander terrein dan dat der vuilverbranding, aangezien hun dit terrein, om gezondheids redenen, niet wenschelijk voorkwam.

In het komende jaar zal getracht worden deze kwestie tot een voor beide partijen goede oplossing te brengen.

BIJZONDERE WERKZAAMHEDEN.

Bij alle nieuw aangelegde wegen in Sei Rengas werden straatnaamborden geplaatst. De bestaande straatnaamborden werden voor zoover noodig hersteld of vernieuwd en opnieuw geschilderd en geletterd.

Voor de brandkranen werden een 80 tal betonnen aanwijspalen vervaardigd en geplaatst. De bestaande aanwijspalen werden allen 2 maal geschilderd en genummerd.

De gemeentelijke muziektent werd gerepareerd en geheel geschilderd.

Deze tent werd in verslagjaar voor het geven van z. g. n. volksconcerten 6 maal geplaatst, en wel driemaal in de bloementuin in Polonia en driemaal op de Esplanade.

De drinkgelegenheid voor paarden op het stationsplein werd, door het aanleggen van een granieten vloer daaromheen, belangrijk verbeterd.

De loopbrug langs den Pertjoetweg werd verbeterd.

Tengevolge van den aanleg van de Ceramstraat moest de racebaan belangrijk worden ingekort. De werkzaamheden hiervoor, waarmee in 1920 werd aangevangen, kwamen begin verslagjaar gereed.

Een der door de Gemeente voor de rijstdistributie aangemaakte kiosken werd van de Oranje Nassaustraat overgeplaatst naar het Gemeente Slachthuis aan den Laboeanweg.

Ten dienste der verzekering der polygoonpunten werden verschillende betonblokken met ijzeren pijpen, houten ringen en cementtegels aangemaakt.

Met plaatsing van de reeds in 1920 geleverde potten voor verzekering der polygoonpunten werd echter in verslagjaar door het kadaster nog geen aanvang gemaakt.

De banken, door de Gemeente indertijd in de plantsoenen en langs enkele wegen geplaatst, waren successievelijk vernield of gedeeltelijk gestolen, reden waarom de restanten er van werden verwijderd. De goedbedoelde maatregel van de Gemeente werd blijkbaar door het publiek niet op prijs gesteld.

Op verschillende plaatsen langs de openbare wegen werden borden, aangevende de standplaats voor hongkongs, auto's en andere voertuigen, geplaatst.

Het plan om het gemeentelijk verzamelreservoir tot zwembad in te richten werd nader uitgewerkt. Verschillende projecten en begrotingen werden daartoe vervaardigd.

De jaarlijksche inspectie der gebouwen, waarvoor vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein was verleend, werden uitgevoerd. Aan verschillende geconstateerde misstanden werd op last van Gemeentewerken een eind gemaakt.

Op „Nieuw Polonia” werden verschillende uitgezette wegen opengekapt.

Ter tegemoetkoming aan de vele klachten over den toestand van de Chineesche begraafplaats aan den Kampong Doerianweg, werd van gemeentewege getracht den toestand ter plaatse te doen verbeteren.

Verschillende malen werden met het bestuur van die begraafplaats besprekingen gevoerd en de wijze aangegeven, waarop de verbeteringen moesten worden aangebracht, terwijl verschillende waterpassingen en opmetingen werden uitgevoerd.

Hoewel reeds aan verschillende wenschen van de Gemeente werd tegemoet gekomen, was er einde verslagjaar van een afdoende verbetering der begraafplaats nog geen sprake.

De hooge kosten aan de noodige werken verbonden zijn volgens zeggen van meergenoemd bestuur een beletsel, om aan alle door de Gemeente gestelde eischen te voldoen.

Voor het werk: „Verbetering Sei Kerah” werd de nieuwe bedding, voorzoover deze over gronden binnen de grenzen der Gemeente valt, uitgezet, opgenomen en in kaart gebracht.

Verder werden voor dit werk geheel nieuwe teekeningen en begrootingen gemaakt.

Voor de verbetering van den waterafvoer in kampong Darat en kampong Kling, evenals voor de terreinen benoorden den Serdangweg, werden de noodige opmetingen en waterpassingen uitgevoerd en in kaart gebracht.

Een voorstel werd gedaan tot verplaatsing der Openbare badhuizen aan de Oude Markt, Luitenantsweg en Residentsweg, alsmede voor de verplaatsing van verschillende hydranten uit het midden der stad naar de kampongs.

Eveneens werd een voorstel ingediend om de Esplanade in het vervolg niet meer voor de oprichting van circussen en andere tijdelijke gebouwen beschikbaar te stellen.

Dit voorstel vond eenerzijds aanleiding in den wensch om de herhaaldelijke, ernstige ontsieringen van een der mooiste punten der stad tegen te gaan, anderzijds in overwegingen van hygiënischen aard, aangezien genoemde inrichtingen steeds oorzaak zijn van een bijna onoverwinnelijke vliegenplaag in het centrum der stad.

De huizennummering werd, zoo goed als dit onder de bestaande omstandigheden mogelijk was, bijgehouden.

Jammer, dat hiervoor nog geen definitieve regeling door de Gemeente werd getroffen. 't Is op 't oogenblik een ongeregelde en ongecontroleerde zaak, waarvoor niemand de verantwoordelijkheid werd opgedragen.

De huizennummering, thans nog slechts zeer onvolkomen in de ordekeur geregeld en feitelijk behoorende tot de bemoeienis van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur (Controleur van Beneden Deli),

moet hoe eer hoe beter bij verordening geregeld en onder gemeentelijk toezicht worden gebracht.

Tijdens de l. l. gehouden volkstelling is de huizennummering voor een groot deel door den Controleur, zonder daarin de Gemeente te kennen, gewijzigd, hetgeen een groote verwarring heeft teweeg gebracht. De gemaakte fouten zijn door Gemeentewerken weer zoo goed mogelijk hersteld.

Aan de Huurcommissie werden geregeld de gewenschte opgaven, betrekking hebbende op nieuw gebouwde huizen, verstrekt.

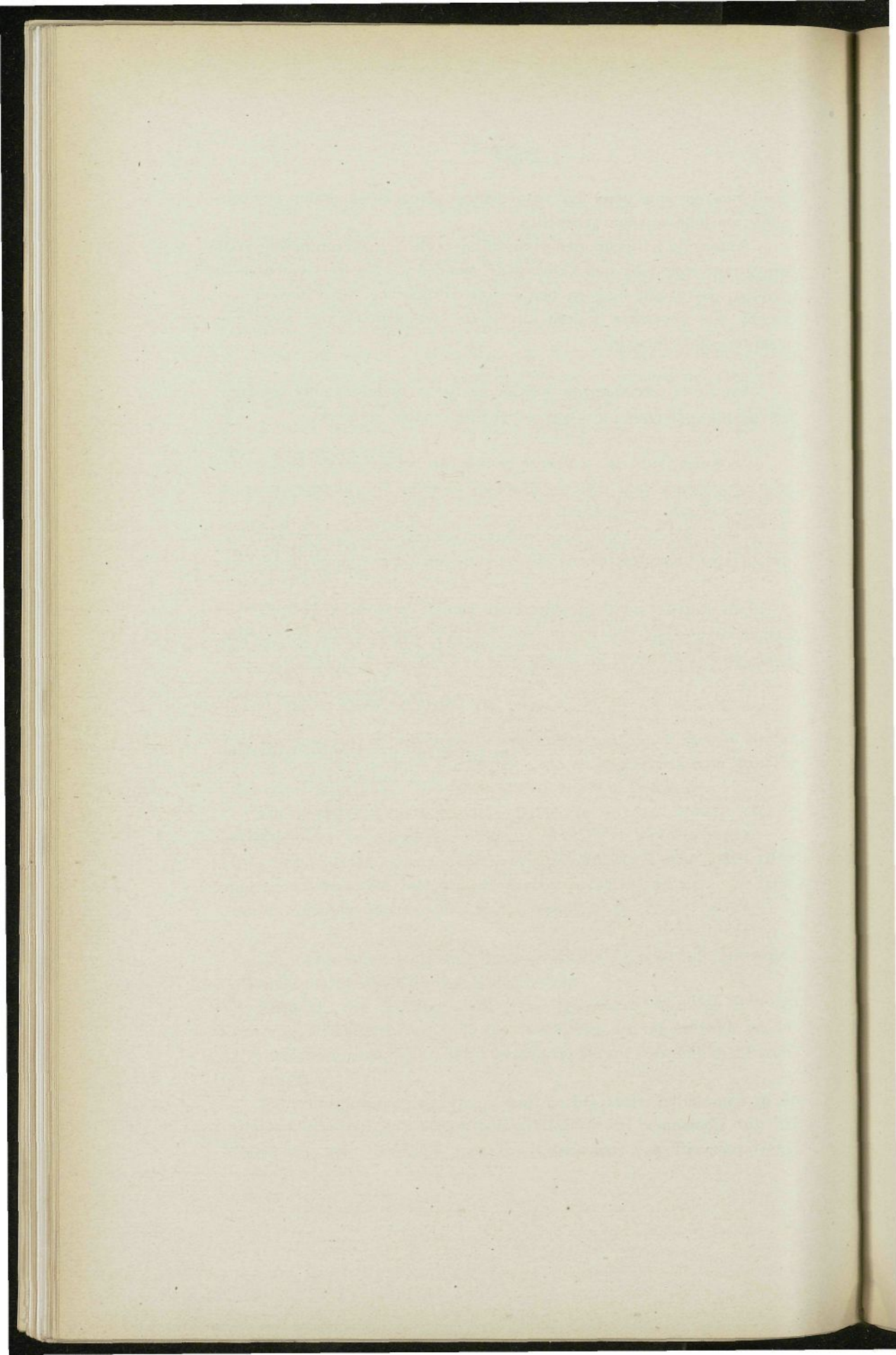
Voor een door de Gemeente te bouwen brug over de Deli-rivier, toegang gevende naar „Nieuw Polonia”, werden voorloopige opnamen en teekeningen vervaardigd.

Verschillende constructiewerkplaatsen werden aangezocht om prijsopgave voor den ijzeren bovenbouw van deze brug in te leveren.

Een voorstel werd ingediend om aan de ontworpen politieverordening de noodige bepalingen, hoofdzakelijk rakende openbare veiligheid (bij het bouwen) en goede orde (verkeer), toe te voegen.

Medan, Maart 1922.

De Directeur der Gemeentewerken,
J. HOGERVORST.

BIJLAGE: I.

Staat van de werklieden, die gemiddeld bij de Gemeente-
werken en Gemeente Reiniging in 1921 in dienst waren.

Aantal werklieden:	Werkzaam als:	Verdienste per dag:
2	Hoofdmandoer	f 2.75
7 ¹⁾	Mandoer (O. Werken)	„ 1.40 à f 1.60
12	„ (Gem. Reiniging)	„ 1.20 à „ 1.60
1	Baas Smid	„ 3.75
3 ²⁾	Smid	„ 1.20 à „ 1.60
1	Hoefsmid	„ 1.35
1	Hulpsmid	„ 1.20
1	Leerling Smid	„ 5.— per mnd
3	Timmerman	„ 2.— à „ 2.25
2	Wagenmaker	„ 2.— à „ 2.25
3	Schilder	„ 2.— à „ 2.50
4	Machinist	„ 1.20
4	Stoker	„ 1.—
1	Chaufeur	„ 2.50
1	Hulpchauffeur	„ 1.—
6	Voerman (faecaliendst)	„ 1.20 à „ 1.30
29	„ (vuilnis ophaaldienst)	„ 0.90 à „ 1.—
91	„ (sproeidienst)	„ 0.90 à „ 1.—
4	Waker (walsen)	„ 0.80 à „ 0.90
9	„ (badhuizen)	„ 0.80 à „ 1.—
3	„ (batoeanleiding)	„ 1.— à „ 1.10
90	Koelies (O. Werken)	„ 0.80 à „ 1.—
203 ³⁾	„ (Gem. Reiniging)	„ idem
8	Stalknecht	„ 0.90 à f 1.10

¹⁾ Een mandoer werd met ingang 31 December wegens ouderdom onder toekenning van een onderstand van f 15.— per maand ontslagen.

²⁾ Deze ambachtslieden worden eventueel ook als machinist tewerk gesteld.

³⁾ Hieronder is begrepen een reserveploeg van 20 man.

BIJLAGE II.

Staat van het materieel op 31 December 1921.

Aantal	O M S C H R I J V I N G	Opmerkingen
3	10 tons stoomwalsen	
2	6 " "	
1	5 " "	
2	Ossenwalsen	
1	Steenbreker	
1	Motorsproeiwagen	
10	Vierwielige sproeiwagens	
2	Tweewielige "	zijn buiten gebruik
2	Haspelwagen met slangen en straalpijp	
23	Verschillende transportwagens	
31	Vuilniswagens	
14	Handwagens (voor straatvuil)	
2	Modderwagens (ijzeren)	
6	Faecalien tankwagens	
1	" slangenwagens	
2	" pompen	
1	Veegmachine	
3	Aambeelden	
1	Draaibank	
1	Groote boormachine	
1	Kleine "	
1	Buigmachine	
1	Draadsnijmachine	
1	Veldsmidse	
1	Differentiaaltakel	
2	Vijzels	
1	Pijpafsnijder	
4	Stel snijgereedschappen	
6	Groote asfaltkookketels	
1	Kleine "	
2	Ketelwagens.	

BIJLAGE III.

W I J K V E R D E E L I N G

· V e e g d i e n s t .

Wijk I.	Padang Boelanweg, Bindjeiweg, Kampong Daratweden, Passer Petissah met de in dit gedeelte gelegen tusschenstraten, Kampong Skip en Skipweg.
Wijk II.	Bentengweg, Poloniaweg, Electriciteitsweg, Residentsweg, Kanonnenweg, Manggalaan, Kroesenstraat, Calcuttastraat, Colombostraat, Madrasstraat, Negapatamstraat, Ceylonstraat.
Wijk III.	Paleisweg, Soekamoelia, Nieuwstraat, Voorstraat. Tjong A Fieweg, Maleischestraat, Kampong Auer Gang Mantri, Smidstraat, gedeelte Spoorstraat.
Wijk IV.	Oude Marktstraat. Demmeniweg, Hüttenbachstraat, Japanschestraat, Kesawan, Hindoestraat, Moskeestraat, Rensstraat, Datoestraat; Tepekongstraat, Marktstraat, Pachtstraat, Nieuwe Marktstraat, Vleeschmarkt, gedeelte Spoorstraat.
Wijk V.	Nienhuisweg, Cremerweg, Stationsweg, Societeitsweg, Serdangweg, Serdangweg voor het spoor, Boolweg, Pakhuisweg, Laboeanweg.
Wijk VI.	Straten gelegen tusschen de spoorbaan, Hakkastraat, Oranje Nassaustraat vanaf den spoorwegovergang tot Serdangweg.
Wijk VII.	Hakkastraat, Prins Hendrikstraat, Luitenantsweg, Tjong Yong Hianstraat, Kapiteinsweg, Pekingstraat, Dardanellenstraat, Cantonstraat, Shanghaistraat, Swatowstraat, Manillastraat, Slammatstraat, Gedehstraat, Kloetstraat, Salakstraat, Wilisstraat, Merapistraat.
Wijk VIII.	Oranje Nassaustraat, en de wegen ten Oosten daarvan gelegen. Serdangweg vanaf Oranje Nassaustraat, tot Gemeentegrens, Julianastraat, Emmastraat, Wilhelminastraat, vanaf Spoorwegovergang tot Djalan Antara, Louisestraat, Frederik Hendrikstraat, Willemsstraat, Amaliastraat, J. W. Frisostraat.
Wijk IX.	Djalan Mahkamah, Djalan Radja, Djalan Djaparis, Djalan Poeri, Djalan Amalioen, Djalan Oetama, Djalan Antara.

BIJLAGE IV.

WIJKVERDEELING.
Sproeidienst.

Straatnaam.	Aantal maal.	Te besproeien.		Straatnaam.	Aantal maal.	Te besproeien.	
		Weg- lengte in M.	Totaal.			Weg- lengte in M.	Totaal.
Wijk I.				Wijk II.			
Motorsproeiwagen.				Ossenbespanning.			
Serdangweg	4	1000	4000	Klingenstraat	3	430	1440
Wilhelminastraat	4	1400	5600	Depotweg	2	300	600
O. Nassaustraat	4	1150	4600	Hospitaalweg	2	300	600
Pr. Hendrikstraat	4	600	2400	Balistraat	2	400	800
Luitenantsweg	4	425	1700	Timorstraat	2	440	880
Tjong Yong Hianstr.	4	400	1600	Javastraat	2	450	900
Kapiteinsweg	4	400	1600	Tusschenwegen	2	500	1000
Pekingstraat	4	400	1600				
Hongkongstraat	4	430	1720				
Shanghaistraat	4	450	1800				
Cantonstraat	4	450	1800				
Swatowstraat	4	450	1800				
Rond om Groenten- passer	4	200	800				
Totaal:				Totaal:			
				6220			
Wijk III.				Wijk IV.			
Ossenbespanning.				Paardenbespanning.			
Julianastraat	2	525	1050	Padang Boelanweg	2	2650	5300
Emmastraat	2	500	1000	Bindjeiweg	2	550	1100
Djalan Radja	2	300	600	Calcuttastraat	2	200	400
Djalan Djaparis	2	350	700	Bentengweg	2	500	1500
Wilhelminastr.	3	400	1200				
O. Nassaustraat	3	600	1800				
Louisestraat	2	500	1000				
Amaliastraat	2	400	800				
Frederik Hendrikstr.	2	425	950				
Frisostraat	2	250	500				
Mauritsstraat	2	175	350				
Totaal:				Totaal:			
				8500			

Straatnaam.	Aantal maal.	Te besproeien.		Straatnaam.	Aantal maal.	Te besproeien.	
		Weg- lengte in M.	Totaal.			Weg- lengte in M.	Totaal.
Wijk V.				Wijk VI.			
Paardenbespanning.				Paardenbespanning.			
Calcultastraat	2	250	500	Demmeniweg	2	250	500
Kroesenstraat	2	350	700	Huttenbachstraat	2	320	640
Manggalaan	2	500	1000	Oude Marktstraat	2	400	800
Kanonnenweg	2	350	700	Hindoestraat	2	120	240
Residentenweg	2	670	1340	Cremerweg	3	500	1500
Poloniaweg	2	800	1600	Societeitsweg	2	200	400
Kampementweg	2	300	600	Nienhuisweg	3	220	660
				Stationsweg (dubb.)	3	450	2700
				Serdangweg tot Spoor- wegovergang	3	250	750
				Boelweg idem	3	950	2850
Totaal:				Totaal:			
				11040			
Wijk VII.				Wijk VIII.			
Paardenbespanning.				Paardenbespanning.			
Moskeestraat	3	300	900	Soekamoelia	3	400	1200
Rensstraat	2	100	200	Kerkstraat	2	150	300
Datoestraat	2	140	140	Nieuw Marktstr.	2	200	400
Kesawan (dubb.)	3	500	3000	Spoorstraat	3	230	690
Tepekongstr.	2	200	400	Nieuwstraat	2	540	1080
Pachtstraat	2	290	580	Voorstraat	2	330	660
Nieuwe Marktstr.	2	290	580	Paleisweg	3	1500	4500
Spoorstraat	3	260	780	Tjong A Fieweg	2	170	340
				Gang Mantri	2	200	400
Totaal:				Totaal:			
				9570			
Wijk IX.							
Ossenbespanning.							
Deze wagen gaat in de Chineesche buurt voor de veegploeg uit.							

Nog wordt door de motorsproeiwagen besproeid (4.30 — 6.30 n/m) Padang Boelanweg, Serdangweg, Oranje Nassaustraat, Prins Hendrikstraat, Wilhelminastraat, Luitenantenweg, Kesawan, Oude Marktstraat, te samen 8.5 K. M.

BIJLAGE V.

VUILNIS-OPHAALDIENST.

No. Wagen.	W I J K V E R D E E L I N G VOOR HET OPHALEN VAN HUISHOUD- EN ERVENVUIL.
No. 1.	Padang Boelanweg, Valentijnstraat, Bothstraat, Kam- pong Kling.
„ 2.	Electriciteitsweg, Parkstraat, Noordelijk gedeelte v/d Kroesenstraat, Ballotstraat, Rahderstraat, van der Plas- straat.
„ 3.	Residentsweg vanaf Poloniaweg tot Kroesenstraat, Noordelijk gedeelte Poloniaweg, Kampementsweg, Bentengweg, Pasar Petissah, Bindjeiweg.
„ 4.	Residentsweg vanaf Electriciteitsweg tot Poloniaweg, zuidelijk gedeelte Poloniaweg, Manggalaan.
„ 5.	Spoorstraat, Marktstraat vanaf Spoorstraat tot Nieuwe Markt, Gang bij de Vischpassar, Vleeschmarkt, Te- pekongstraat vanaf Spoorstraat tot Nieuwe Marktstraat.
„ 6.	Pachtstraat en Nieuwe Marktstraat.
„ 7.	Militair-Hospitaal, Demmeniweg, Cremerweg, Nien- huisweg, Societeitsweg, Serdangweg, vanaf Boolweg tot Spoorwegovergang, Pakhuisweg en de gestationeer- de kar van Hotel de Boer.
„ 8.	Oude Marktstraat, Hindoestraat, Hüttenbachstraat, Japanschestraat, Moskeestraat vanaf Hüttenbachstraat.
„ 9.	Moskeestraat vanaf Oude Marktstraat tot Soekamoe- lia, Datoestraat, Controleurstraat, Rensstraat en de ge- stationeerde kar bij Rathkamp & Co.
„ 10.	Soekamoelia, Nieuwstraat, Voorstraat, Tjong A Fieweg, Kerkstraat en de gestationeerde kar van de firma Ter Meulen.
„ 11.	Paleisweg, Smidstraat, Maleischestraat, Kampong Auer, Gang Mantri.
„ 12.	Kesawan, Marktstraat vanaf Kesawan tot Nieuwe Marktstraat, Tepekongstraat vanaf Kesawan tot Nieuwe Marktstraat.

No. Wagen.	W I J K V E R D E E L I N G VOOR HET OPHALEN VAN HUIHOUD- EN ERVENVUIL.
" 13. " 16. " 18. " 19.	Ophalen van het vuil aangebracht door de veegploegen uit West-Medan. Het ledigen van de bakken in de Moskeestraat en Nieuwe Marktstraat, en het vervoer van stal mest.
" 15.	Kampong Skip bakken passar Petissah en de gestationeerde kar bij de kazerne.
" 20.	Gedeelte Serdangweg, Soengei Kerahstraat, Celebesstraat, Billitonstraat Lombokstraat, Siakstraat, Krugerstraat, Langkatstraat en Oranje Nassaustraat.
" 21.	Gedeelte Serdangweg, gedeelte Wilhelminastraat, Timorstraat, Balistraat Riouwstraat, Bankastraat, Hospitaalweg, en gedeelte Klingenstraat.
" 22.	Klingenstraat gedeeltelijk, Wilhelminastraat gedeeltelijk, Depotweg, Hakkastraat, gedeelte Cantonstraat, Prins Hendrikstraat en Avroslaan.
" 23.	Luitenantsweg gedeeltelijk, gedeelte Tjong Yong Hianstraat, gedeelte Kapiteinsweg, gedeelte Cantonstraat, Manillastraat, gedeelte Shanghaistraat en Dardanellenstraat.
" 24.	Pekingstraat, Hongkongstraat, gedeelte Tjong Yong Hianstraat, gedeelte Kapiteinsweg, rondom gevangenis van den Sultan.
" 25.	Gedeelte Luitenantsweg, gedeelte Swatowstraat, gedeelte Tjong Yong Hianstraat, Wilhelminastraat, vanaf Prins Hendrikstraat tot het einde van Julianastraat, Wilhelminastraat, Oranje Nassaustraat vanaf Julianastraat tot het einde Djalan Antara, Louisestraat, Amaliastraat, Mauritsstraat, Frisostraat, Emmastraat.
" 27.	Pasar aan de Pekingstraat.
" 14.	Gestationeerd bij de Deli Rijclub.
" 29.	" " " firma Rathkamp (zie No. 9)
" 30.	" " " Hotel de Boer.
" 28.	Reserve; ophalen extra vuilnis bij particulieren.
" 31.	idem.

Bijlage: VI.

W E R K Z A A M H E D E N
 van het Gemeentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1911 tot en met 1921.

Jaar	Aantal uitgereikte bouwvergunningen	Aantal gebouwen:				Groote verbouwingen	Ontvangen rooigelden	Bebouwde oppervlakte in M ² .			A f g e k e u r d		Aanmerkingen
		Europeesche woningen	Kedehs voor Ind. en Chin.	Winkelhuizen en kantoren	Bijzondere gebouwen			Begane grond	Verdieping	Totaal	Huizen	Kleine bouwwerken	
1911	76	25	83	3	8	22	f 3301.10	—	—	13.102	—	30	
1912	111	31	144	12	19	51	„ 5474.20	—	—	18.598	81	5	
1913	216	48	94	9	38	91	„ 9773.42	—	—	36.351	—	—	
1914	185	46	182	3	39	86	„ 7101.80	—	—	26.291	29	78	
1915	200	43	175	3	50	74	„ 7537.95	—	—	30.715	85	78	
1916	154	24	147	5	24	88	„ 7673.73	—	—	32.913	75	47	
1917	211	75	170	7	109	32	„ 11479.04	—	—	53.042	5	62	
1918	227	85	358	14	59	87	„ 19250.75	—	—	89.393	10	—	
1919	283	60	427	9	85	37	„ 18513.09	67.431	26.059	93.490	—	—	
1920	357	47	400	7	47	40	„ 19248.50	75.209	25.602	100.811	—	—	
1921	288	15	127	6	28	34	„ 12730.72	48.452	19.869	68.321	61	—	

BIJLAGE No. VII.

Staat van perceelen, waaraan op last van het Bouwtoezicht
herstellingen worden verricht.

N A M E N DER E I G E N A A R	LIGGING VAN DE GEBOUWEN	T E V E R R I C H T E N R E P A R A T I E S
Raman Chetty	Moskeestraat 4	vervangen houten puibalk. door betonnen.
idem	Shanghaistraat 41	idem
Tan Peng Kwee	„ 43-45	idem
Ismael	Padang Boelan- weg 5 t/m 17	vernieuwen van de kaki lima
Hd. Mohamad	Bindjeiweg 48 t/m 80	idem
Boejoeng	„ 2 t/m 10	idem
Hd. Abdul Rachman	„ 12-14-16	idem

BIJLAGE VIII.

Nummer v/h Artikel.	OMSCHRIJVING VAN HET ARTIKEL.	Toege- staan bedrag.	Verwerkt bedrag.	Onver- werkt bedrag.	Over- schreden met.
65.	Onderhoud van ge- bouwen.	f 1520.—	1477.89	42.11	—
66.	Onderhoud van mo- numenten, hydranten en fonteinën.	„ 425.—	305.23	119.77	—
68.	Onderhoud van we- gen en daartoe behoo- rende werken.	„ 26178.—	27541.24	—	432.9
69.	Herstelling van we- gen en daartoe behoo- rende werken.	„ 59876.50	15140.01	44736.49	—
70.	Uitgaven voor wer- ken ten behoeve van derden.	„ 10000.—	11234.09	—	1234.09
71.	Aankoop en on- derhoud van karren, walsen, trekdieren en gereedschappen ten dienste v.d. werken aan wegen.	„ 12013.60	11298.14	715.46	—
72.	Waternverbruik van hydranten en fontei- nen.	„ 3600.—	3319.65	280.35	—
73.	Onderhoud v. brug- gen en duikers.	„ 2175.—	2094.82	80.18	—
74.	Reparatie van spoel- leidingen en goten.	„ 1100.—	511.13	588.87	—
75.	Onderhoud v. plant- soenen.	„ 5000.—	4167.65	832.35	—

TOELICHTING.

De verbetering van Wilhelminastraat-Kerkstraat en Boolweg werd niet uitgevoerd. De overgebleven gelden zijn over te brengen naar de begrooting van 1922.

Door de uitvoering van werkzaamheden voor de D. S. M. (verbetering Javastraat, Petersburgstraat en Pakhuisweg) is het toegestane bedrag overschreden.

In verslagjaar was weinig reparatie aan de spoelleidingen noodig.

Daar eerst in Mei begonnen werd met het snoeien der boomen is een bedrag van f 832.35 onverwerkt gebleven.

Nummer v/h Artikel.	OMSCHRIJVING VAN HET ARTIKEL.	Toege- staan bedrag.	Verwerkt bedrag.	Onver- werkt bedrag.	Over- schreden met.
76.	Zware herstelling v. bruggen en duikers.	f 4250.—	2775.09	1.474.91	—
77.	Kosten voor het ma- ken en onderhouden van vluchtheuvels en basementen op kruis- punten van wegen.	„ 725.—	609.78	115.22	—
79.	Bouw van openbare badhuizen.	„ 7550.—	1550.—	6.000.—	—
80.	Aanleg van een wa- terleiding in den Pak- huisweg.	„ 4000.—	4.000.—	—	—
81.	Aanleg van nieuwe goten.	„ 11895.—	11.513.60	381.40	—
82.	Aanleg van nieuwe wegen.	* 63669.20	69.153.13	—	5.483.98
83.	Bouw- Volkswonin- gen in Kampong Skip.	„ 38000.—	37.517.32	482.68	—
83a.	Bouw- Volkswonin- gen in Polonia.	„ 100.000.—	140.450.38	—	40.450.38
84.	Afwatering van kam- pong Soengei-Kerah.	—	—	—	—

*) van dit bedrag werd oorspronkelijk
op de begrooting toegestaan f 58428.95
door Grondbedrijf werd voor den
aanleg van wegen betaald : f 5240.25

Totaal f 63669.20

TOELICHTING.

De versterking van de brug over de Baboerarivier (Pasar Petissah) werd niet uitgevoerd. Het onverwerkte bedrag is over te brengen naar 1922.

Om reden daarvoor geen terrein beschikbaar was, kon met den bouw van de badhuizen niet worden aangevangen; de daarvoor uitgetrokken gelden moeten worden overgebracht naar 1922.

Op de begrooting van uitgaven komt voor den aanleg van nieuwe wegen voor een post van f 58428.95. De geautoriseerde begrooting van het werk zelf toont echter het eindcijfer van f 70.500.— aan.

In werkelijkheid is van het toegestane bedrag een som van f 11003.61 overgebleven en is deze post niet, zooals de staat nu aangeeft, overschreden.

Door wijziging der Gemeentebegrooting, dadelijk nadat toestemming tot de uitvoering van den wegeaanleg was verleend, zouden de verschillen zijn opgeheven.

Op de begrooting voer 1921 is slechts een gedeelte van het te verwerken bedrag gebracht. Deze som werd niet verhoogd ook niet toen de Gemeenteraad toestemming had verleend een veel grooter bedrag te verwerken.

Nummer v/h Artikel.	OMSCHRIJVING VAN HET ARTIKEL.	Toege- staan bedrag.	Verwerkt bedrag.	Onver- werkt bedrag.	Over- schreven met.
86.	Kosten van voorbe- reiding der rioleering.	f 8000.—	4.411.07	3.588.93	—
92.	Besproeiing der we- gen.	„ 8404.—	8.245.90	158.10	—
93.	Onderhoud van een autosproeiwagen, sproeiagensenz., voor den besproeiingsdienst	„ 15748.80	15.993.44	—	244.60
94.	Schoonhouden en bewaking van 12 open- bare badhuizen.	„ 3885.—	3.653.90	231.10	—
95.	Schoonhouden van wegen, pleinen en go- ten.	„ 47812.—	48.085.35	—	273.35
96.	Aankoop en onder- houd van trekdieren enz., ten behoeve van het schoonhouden van wegen, pleinen en ge- ten.	„ 9.164.—	9.408.99	—	244.99
97.	Schoonmaken en schoonhouden van ri- vieren.	„ 1.700.—	1.477.80	222.20	—
98.	Onderhoud v. spoel- leidingen.	„ 907.20	941.40	—	34.20
99.	Ophalen van huis- houd en ervenvuil.	„ 9.474.—	9.577.90	—	103.90

TOELICHTINGEN.

Voor de overgebleven gelden moet nog een pijlschaal in de Delirivier gebouwd worden. Waar het werk einde verslagjaar niet gereed was, moeten de resteerende gelden worden overgebracht naar het volgende dienstjaar

Nummer v/h artikel.	OMSCHRIJVING VAN HET ARTIKEL.	Toege- staan bedrag.	Verwerkt bedrag.	Onver- werkt bedrag.	Over- schreden met.
100.	Aankoop en onder- houd van karren, trek- dieren en gereedschap- pen ten behoeve van het ophalen van huis- houd en ervenvuil.	f 14.491.20	14.216.40	274.80	—
101.	Aankoop veegma- chine.	„ 2.500.—	—	2.500.—	—
110/1.	Faecaliëndienst. Loonen van het op- halen van faecalien.	„ 4.309.20	3.623.20	686.—	—
110/3.	Aankoop en onder- houd van ossen, tank- wagens en ander ma- terieel.	„ 4.740.—	5.025.86	—	285.86

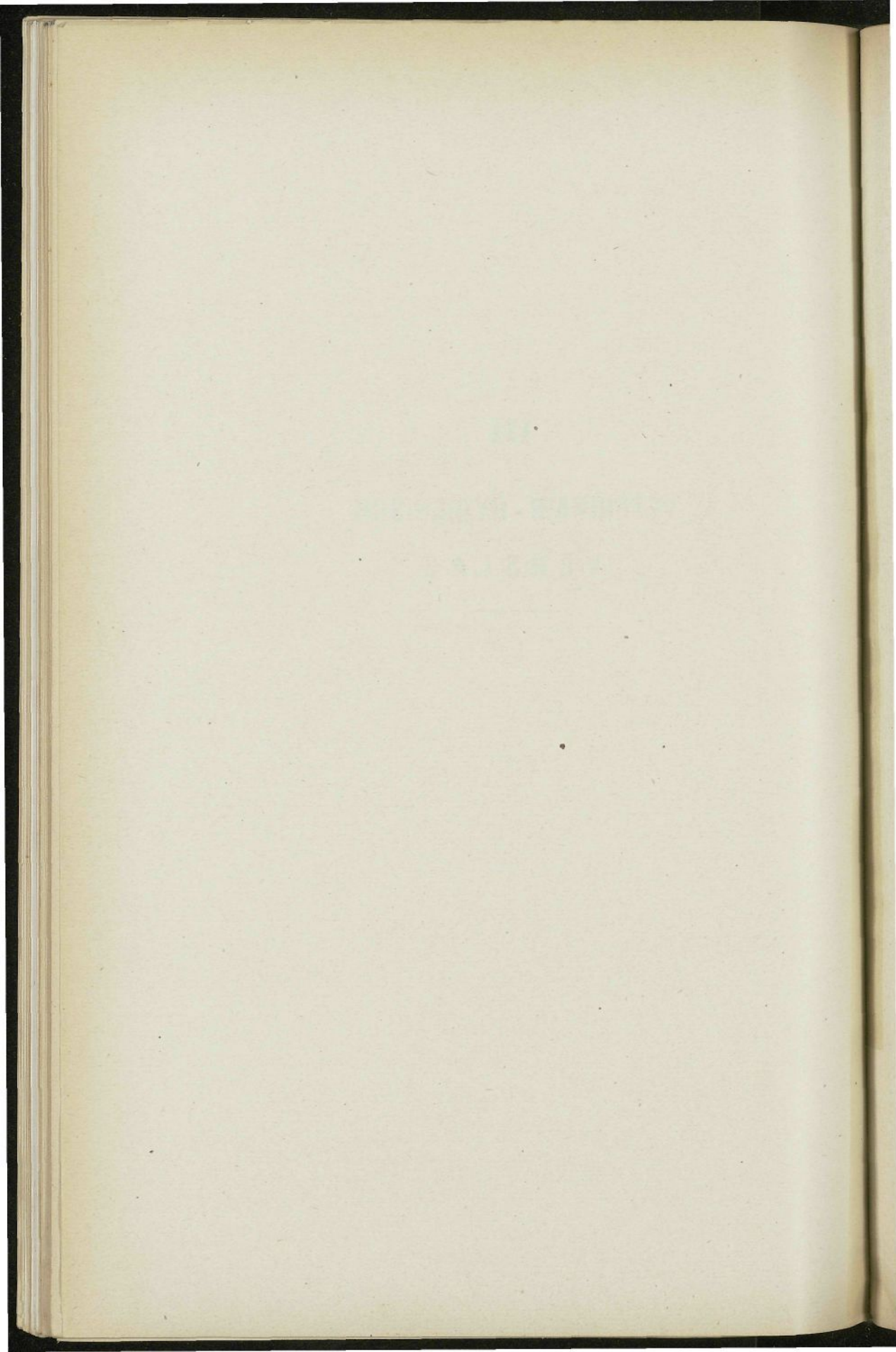
TOELICHTINGEN.

De veegmachine is reeds geruimen tijd geleden besteld, doch was einde verslagjaar nog niet geleverd.

III

VETERINAIR - HYGIENISCH

V E R S L A G

A. GEMEENTE SLACHTHUIS.

Slachthuis-Commissie.

Gedurende 1921 bestond deze uit de heeren:

G. Lodder, Voorzitter.

A. P. Varekamp. Lid.

Personeel.

De met buitenlandsch verlof zijnde Opzichter-keurmeester G. H. Reichert overleed den 9 December 1921 te Berlijn, nadat hem wegens ziekte een half jaar verlofsverlenging was toegestaan.

Het verdere personeel bleef onveranderd.

Wegens 8 jarigen dienst werd den stoker een 3 maandelijksch verlof naar Java verleend.

Gebouwen.

a. Gebruik en onderhoud.

De gebouwen bleven in goeden staat verkeeren. Eigen personeel verrichtte het dagelijksch onderhoud.

Het kantoorgebouw, de hallen en de woningen voor de werklieden werden van buiten opnieuw geschilderd. Behalve het kantoorgebouw had dit voor de eerste maal na de ingebruikname (1 Januari 1913) plaats. In plaats van bruin werd thans groen als kleur genomen, waardoor het geheel een frisscheren aanblik heeft gekregen.

Van twee windwerken werd het staaldraad vernieuwd.

Kleine herstellingen hadden aan de varkenshokken plaats, terwijl de stoomketel van een nieuwen schoorsteen voorzien werd. Op enkele plaatsen moest in het waterleidingsnet een gedeelte buis, hetwelk door den tijd versleten was, vernieuwd worden.

b. Verbetering.

De reeds eenige jaren op 't plan staande verbouwing der Opzichterswoning had dit jaar plaats. Tevens werd van deze gelegenheid gebruik gemaakt om er een electrisch-lichtleiding in aan te leggen. Door een en ander heeft deze dienstwoning een geheel ander aanzien gekregen en is in bruikbaarheid belangrijk vooruitgegaan.

In de varkenskeurhal werd de waterafvloeiing verbeterd door den aanleg van een paar goten.

Het gedeelte tusschen de runderslachthal en den corresponderenden observatiestal werd gecementeerd, waardoor deze destijds steeds modderige plaats afdoende verbeterd werd.

Ten slotte dient nog vermeld te worden, dat in de drie bij het slachthuis behorende dienstwoningen een gasleiding werd aangelegd.

c. Uitbreiding.

Met den bouw der dienstwoning voor den Adjunct Gemeente-veearts werd dit jaar een begin gemaakt en zoo goed als geheel voltooid.

Het materiaal voor den Korioven werd ontvangen, doch door toezending van foutieve kaarten en gegevens kon met den bouw geen begin gemaakt worden.

Exploitatie.

a. Slachtingen.

1. Grootvee.

Gedurende 1921 werden geslacht 4265 runderen, 2310 buffels en 39 paarden, totaal 6614 d.i. 313 meer dan in 1920, waardoor een maximum bereikt is.

De verhouding tusschen het aantal runderen en buffels was als 65:35, dus wederom een toename van het aantal runderen d.w.z. van het minder wegende slachtvee.

Ter vergelijking diene het onderstaand staatje:

Veeras.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.
Atjeh-vee	46 ⁰ / ₀	45 ⁰ / ₀	41 ⁰ / ₀	48 ⁰ / ₀	58 ⁰ / ₀
Inlandsch-vee	8 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀
Bali-vee	8 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	—
Batak-buffel	33 ⁰ / ₀	23 ⁰ / ₀	31 ⁰ / ₀	28 ⁰ / ₀	17 ⁰ / ₀
Atjeh-buffel	30 ⁰ / ₀	20 ⁰ / ₀	16 ⁰ / ₀	12 ⁰ / ₀	18 ⁰ / ₀

Een flinke toename alweer van het Atjehvee, waarvan het aantal thans meer bedraagt dan van alle andere samen. De hoofdreden hiervan is het goedkoopere zijn.

Balivee werd geheel niet meer geslacht.

Zooals vroeger reeds opgemerkt is het Atjehvee een goed slachtrund, zoodat er alle reden is om over den vooruitgang ervan tevreden te zijn.

Totaal werden in 1921 geconsumeerd 1033610 K. G. runder- en buffelvleesch of 47555 K. G. minder dan in 1920. De toename

van het aantal minder wegende slachtrunderen verklaart dit. Een en ander is zeer zeker te wijten aan den oeconomischen toestand, te meer is dit duidelijk als niet uit 't oog verloren wordt dat Medan voor een groot deel voorziet in de vleeschvoorziening der omgeving, zoowel der ondernemingen als der kampons of pasars (niet alleen de onmiddellijk in de omgeving liggende doch ook verder op b.v. Loeboepakam, Bangoenpoerba).

2. Kleinvee.

Hiervan werden geslacht 7702 stuks tegen 7662 in 1921, dus vrijwel hetzelfde aantal. In kilogrammen slachtgewicht geeft dit 53914 K. G.

3. Varkens.

19351 varkens werden geslacht tegen 18501 in 1920 dus 850 stuks meer. Nog steeds beneden het jaar 1919 toen 20051 stuks geslacht werden. Berekend naar 50 K. G. slachtgewicht is er geconsumeerd 967550 K. G. en met 1920 vergeleken een toename van 5 %.

Blijkbaar heeft op het varkensvleesch de malaise minder invloed. Trouwens dit vleesch wordt in veel mindere hoeveelheid naar buiten vervoerd, het verbruik komt dan ook vrijwel uitsluitend op rekening der Chineesche bevolking van Medan.

Gemiddeld werden per dag geslacht 18 runderen en buffels, 21 stuks kleinvee en 53 varkens, tegen respectievelijk 17, 21 en 51 in 1920.

Het grootste aantal slachtingen per dag bedroeg:

runderen en buffels	: 38 op 6 Mei en 5 Juni,
kleinvee	: 52 „ 6 Juni,
varkens	: 168 „ 6 Februari

Wegens godsdienstige plechtigheden werden 16 stuks kleinvee buiten het slachthuis geslacht.

b. Ingevoerd vleesch.

Per koelkamer werden ingevoerd: 1 kalf, 31 tongen, 18 lamsbouts en 495 K. G. worstsoorten, afkomstig voor 't grootste gedeelte van Nederland en voor een klein gedeelte van Australie.

Door het gedurende de reis onvoldoende functioneeren der koelmachines moest twee maal een groote zending diverse artikelen (zoowel vleesch- als visch soorten) wegens bederf in beslag genomen worden en vernietigd.

c. Stallingen.

Het aantal staletmalen bedroeg in:

1920: voor grootvee 216, kleinvee 45, varkens 48717

1921: „ „ 279, „ 6, „ 52616

Voor de varkens houdt het verband met het aantal slachtingen, terwijl voor de overige slachtdieren er geenerlei verband bestaat.

Staat van afkeuringen.

Behalve vinnigheid (lintwormziekte) bij rundvee en varken werden als voor den mensch schadelijke dierziekten één geval van kwaden droes (paard) en één geval van tuberculose (Australisch rund) geconstateerd. Daar laatstgenoemde ziekte van algemeenen aard was moest het geheele rund voor consumptie worden afgekeurd.

Een groot aantal varkens werd microscopisch op trichinen onderzocht evenwel steeds met negatief resultaat.

Slacht-en Vleeschkeur.

Nieuwe vergunningen werden verleend aan één varkens-vleesch en één geitenvleeschverkooper. Bovendien aan de beide worstfabrieken. Op 31 December stonden ingeschreven 112 vergunninghouders.

Tot het houden van varkens werd geen nieuwe vergunning afgegeven.

Finantieel overzicht.

Exploitatierkening.

Bij raadsbesluit ddo. 22 December 1920 No. 315 werd de begroting tot een bedrag van f 80225 in ontvangsten en uitgaven vastgesteld. Deze begroting werd bij raadsbesluit ddo. 25 Mei 1921 No. 88 gewijzigd doordat de artikelen 14 en 25 respectievelijk met f 1200 en f 475 verhoogd werden. Dit was mogelijk doordat het batig saldo van den vorigen dienst f 1200 hooger was dan de raming. De totalen der begroting werden dus f 81425.—

Ontvangsten.

Onderdeelen 1, 2 en 3.

Deze onderdeelen brachten alle meer op dan geraamd was nl. slachtretributiën f 3322.90, keurloonen f 52.20 en stalloonen f 136.90. De keurloonen hadden slechts betrekking op ingevoerd vleesch en op slachtingen buiten het slachthuis.

Onderdeelen 4 en 6.

Minder werd van het reservefonds beschikt in verband met den

nog niet plaats gehad hebbenden bouw van den Korioven. Mede werd hierdoor op onderdeel 4 (rente) meer ontvangen.

Onderdeel 7.

De terugbetalingen van den gemeenteveearts op het voorschot verstrekt voor aankoop van zijn dienstauto.

Onderdeel 8.

De verbouwde opzichterswoning werd met ingang van 1 October voor f 50.— verhuurd aan den heer W. Greene.

Uitgaven.

Artikel 1.

Door de toekenning van een toeslag op de verlofstractementen der ambtenaren, waardoor de opzichter f 225.— extra ontving werd dit artikel overschreden.

Artikel 4.

Gedurende 1921 werd gereserveerd voor den directeur f 1000.— en voor den adjunct gemeenteveearts f 500.— Voor den met verlof zijnden opzichter niets.

Artikel 8.

Door het overlijden van den opzichter werden de reeds toegesonden kosten voor de terugreis terugontvangen.

Artikel 9.

De reserveering voor het verloffonds is, in afwijking met de gemeentebegroting, voor het Slachthuis gebleven, omdat bij dit bedrijf met geen hoog eindcijfer de reiskosten voor het buitenlandsch verlof te veel op den dienst van één jaar zouden drukken. Zij betreft nu slechts nog den directeur en den adjunct-gemeenteveearts.

Artikel 10.

Daar 1 April de verstrekking van goedkoope rijst aan het personeel gestaakt werd, kon op dit artikel worden overgehouden.

Artikel 15.

Deze post werd overschreden omdat de Amsterdam-Deli brand en zee assurantie Mij. hare betalingen staakte, waardoor voor het 2e halfjaar het slachthuis op nieuw verzekerd moest worden. Dit had plaats bij de Bataviasche Zee en Brandassurantie Mij.

Artikel 25.

De boekhouding stond dit jaar onder contrôle der N. V. Koloniale Cultuur & Handelsbank te Medan.

Artikel 28.

De dienstwoning voor den adjunct-gemeentevcearts kwam dit jaar nog niet geheel en al gereed. Ze kan evenwel in Februari 1922 betrokken worden.

Artikel 29.

Hieronder komen o. a. de volgende uitgaven:

vracht, expeditie, invoerrecht materiaal Korioven	f	190.34
overbrengen en plaatsen rijstverkoophuisje (dat nu dienst doet als koeliewoning)	„	104.50
vernieuwen goot aan de Deli-rivier	„	240.—
verbouwing opzichterswoning	„	3700.—
aanleg lichtleiding idem	„	186.—

In totaal bedroegen de uitgaven der exploitatierekening f 69646.57 of f 11778.43 beneden de raming. Het batig saldo is f 8797.76.

1921 is dus voor het slachthuisbedrijf een gunstig jaar geweest.

Balans, Verlies-en Winstrekening.

Het totaal der bouwkosten, uitbreidingen en verbeteringen vanaf de inwerkingstelling van het slachthuis op 1 Januari 1913 tot 1 Januari 1922 bedraagt voor:

Gebouwen en terreinen	f	94885.19
Machines	„	1447.50
Luchtspoor en div. werktuigen	„	6723.66
Lichtinstallatie	„	2182.44
Waterleiding	„	1499.35
Totaal	f	106738.14
Boekwaarde	„	61420.03

Totaal afschrijving f 45318.11

De bouw- en installatiekosten hebben bedragen:

Gebouwen en terreinen	f	59242.48
Machines	f	1200.—

Luchtspoor en div. werktuigen	„	5478.40
Lichtinstallatie	„	1800.89
Waterleiding	„	1086.62

f 68808.39

Bijgebouwd werden sinds 1 Januari 1913 de groote varkensstal, de directeurswoning, benevens die voor den adjunct-gemeentevcearts, welke gebouwen alle betaald werden uit het reservefonds, dus geheel door het bedrijf van het slachthuis.

De afschrijving is jaarlijks voor gebouwen 5 % en voor de overige hoofden 10 %.

Reservefonds.

Dit bestond op 31 December uit f 13295.76 vermeerderd met een vordering groot f 500.— zijnde het nog niet afbetaald gedeelte van het voorschot voor den aankoop van een dienstauto voor den gemeentevcearts.

De gekweekte rente van dit fonds (onderdeel 4) werd eveneens belegd.

Gemeente Medan.

Op 1 Januari 1921 was de schuld aan de Gemeente f 56338.78
Vermeerderd in 1921 met het terugontv. saldo '20. „ 1161.22

Totaal f 57500.—

Afbetaald in 1921:

Aflossing der leening 1911 f 2500.—

Storting saldo expl. rek. 1921 „ 8797.76

„ 11297.76

Schuld aan de Gemeente op 31-12-1921 f 46202.24

Van de leening 1911 moet nog f 55000.— afbetaald worden.

Het saldo Gemeente Medan wordt als volgt berekend:

Schuld 4½ % geldleening 1911 f 55000.—

Gestort saldo expl. rekening „ 8797.76

f 46202.24

Crediteuren.

Hieronder f 2000.— ten laste der reserveering voor het verloffonds.

Saldo.

Het jaar 1921 heeft een winstsaldo opgeleverd van f 12044.48.

Het winstsaldo der voorgaande jaren bedraagt totaal f 17465.03
vermeerderd met de gekweekte rente van het reservefonds f 536.81
in totaal dus f 18001.84.

Medan, 17 Juli 1922.

Gemeente Medan.

No. 1270.

Onderwerp:

Comptabiliteit

jaar verantwoording Gemeente-
Slachthuis.

Aan
de Commissie voor de Financien
uit den Gemeenteraad
van
Medan.

Ingevolge de opdracht mij verstrekt heb ik de eer Uwe Commissie het volgende mede te deelen omtrent de administratie van het Gemeente Slachthuis over het boekjaar 1921.

- a. de administratie werd gevoerd op de tot nog toe gevolgde wijze, in de wijze van boeking werd geenerlei verandering gebracht. De administratie klopt met de ter Secretarie gevoerde boekhouding,
- b. de kwitanties, voor zoover noodig, waren aanwezig de duplicaten ervan zijn gehecht aan de afrekeningsstaten, welke maandelijks ter Secretarie worden ingediend en gecontroleerd,
- c. het bedrag van het saldo der Javasche Bank is gelijklopend met dat aangegeven in het rekeningcourantboekje van genoemde Bank,
- d. van de gelden der „belegde reserve”, in totaal bedragende f 13795.76, waren f 13295.76 op girorekening geplaatst bij de Nederlandsche Handel Maatschappij, welk bedrag overeenstemt met het daarvan door genoemde Bank afgegeven bewijs. Het verschil ad f 500.— betreft het restant van de vordering op den Gemeente Veearts wegens voorschot toegekend voor de aanschaffing van een dienstauto,
- e. De post „Debiteuren” (in de balans voorkomende als „terug te vorderen reiskosten personeel met buitenlandsch verlof”) tot een som van f 1100.— heeft betrekking op de gelden verstrekt aan den thans overleden Opzichter-Keurmeester G. H. Reichert voor diens terugreis. Deze gelden zijn verrekend met het aan genoemden ambtenaar toekomende salaris,

- f. de afschrijvingen geschieden naar dezelfde percentages als aangenomen voor vorige jaren,
- g. het saldo der Gemeente Medan bedraagt f 46202.24 en omvat;

schuld 4½ % geldleening 1911	f 55.000.—
vordering saldo exploitatierekening	„ 8.797.76
	f 46.202.24

welke cijfers voldoende worden toegelicht in de bijlage bij de balans en verlies- en winstrekening. De winst bedraagt f 12044.48, welke winst vrij hoog is te noemen, zoodat er aanleiding is om overwegen om de tarieven van den Slachthuisdienst te verlagen, temeer daar de kosten van het personeel voortaan minder zullen bedragen door de bijdrage van andere gemeentediensten (pasar-bedrijf, voerwezen) daarin.

De Secretaris der Gemeente Medan,
HENDRICKS.

personeel.

STAAT van het personeel op 31 December 1921.

Betrekking.	Naam.	Benoemd bij besluit van:	Maande- lijksche bezoldi- ging op het einde van het ver- slagjaar.	Woning.	
				Dienst- woning.	Huis- huurver- goeding.
Directeur, Gemeente- Vecarts.	F. Visser	3 Aug. 1912 No. 49. In dienst 1 Nov. 1912.	f 900.—	Dienst- woning.	—
Adj. Gemeente- Vecarts	R. Abd. Manap	3 Januari 1918 No. 15. In dienst 1 Aug. 1918.	„ 440.—	—	f 75.—
de Klerk	M. Boesthamie	15 April 1913 No. 10a.	„ 135.—	—	„ 27.—
Tijd. Keur- meester	R. Soejadi	In dienst 15 Aug. 1920	„ 81.25	—	„ 16.25
Lab. assistent te- vens melkmon- sternemer	M. Rais	In dienst 16 Aug. 1918	„ 68.—	—	„ 13.60
1 Jav. mandoer	Kromopawiro	—	„ 36.—	Woning.	—
1 stoker	Moertjin	—	„ 1.— (per dag)	„	—
7 werklieden	—	—	„ 1.— (per dag)	„	—
1 Chin. mandoer	Lie Sin Joe	—	„ 36.—	„	—
5 „ werklieden	—	—	„ 0.85 (per dag)	„	—
Marktopzichter (Gemeente- Pasar)	Kettek	In dienst 1 April 1918	„ 65.—	—	„ 13.—
2 werklieden	—	—	„ 0.80 (per dag)	—	„ 5.—
Mantri voerwe- zen	Mas Partowirio	In dienst 28 Jan. 1921	„ 60.—	—	—
Agent Pasarcree- dieten	Abdoel Rasjid	In dienst 6 Dec. 1921.	„ 60.—	—	—

**STAAT van het aantal op het Gemeente-Slachthuis
geslachte dieren gedurende 1921.**

MAAND	Runderen.	Buffels.	Paarden.	Varkens.	Geiten.	Bokken.	Schapen.
Januari	323	234	4	1604	358	221	40
Februari	258	236	3	1525	316	191	52
Maart	325	212	2	1513	399	215	79
April	320	198	5	1395	361	193	106
Mei	305	236	2	1609	344	220	81
Juni	333	232	5	1620	309	243	111
Juli	446	155	4	1669	376	202	30
Augustus	409	182	4	1678	406	189	61
September	432	143	5	1666	338	215	17
October	432	166	1	1625	405	251	21
November	349	172	1	1661	331	246	127
December	333	144	3	1786	329	240	79
TOTAAL	4265	2310	39	19351	4272	2626	804

Vergelijkende staat met betrekking tot het aantal geslachte dieren
over 1913, 1914 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921.

Jaar.	Grootvee.	Kleinvee.	Varkens.
1913	3977	1988	14292
1914	3910	2724	15810
1915	3911	3560	15262
1916	4536	4246	16205
1917	5190	4869	14709
1918	5844	6084	16233
1919	5667	7389	20051
1920	6301	7662	18501
1921	6614	7702	19351

STAAT van het aantal buiten het Gemeente-Slachthuis
geslachte dieren gedurende 1921.

Jaar.	Runderen.	Buffels.	Paarden.	Varkens.	Geiten.	Bokken.	Schapen.
1921	5	1	—	—	3	12	1

**STAAT van de hoeveelheid binnen de Gemeente ingevoerd
vleesch gedurende 1921.**

Jaar	Run- deren		Buffels		Paar- den		Var- kens		Geiten		Bok- ken		Scha- pen		Diversen
	Heel	Half	Heel	Half	Heel	Half	Heel	Half	Heel	Half	Heel	Half	Heel	Half	
1921	2	--	1	--	--	--	1	--	--	--	--	--	6	--	495 K. G. worst- soorten 31 tongen 18 lams- bouten

STAAT van het aantal gestalde dieren gedurende 1921.

J A A R	GROOTVEE			KLEINVEE			Varkens
	Run- deren	Buffels	Paar- den	Geiten	Bok- ken	Scha- pen	
1921	242	29	8	6	—	—	52.166

Vleeschprijzen gedurende 1921.

Vleeschsoort.	Prijzen per K. G.		
	op 1-1-'21.	op 31-12-'21.	
Rundervleesch			
1e kwaliteit	f 2.20	f 2.50	
2e „	„ 1.80	„ 1.80	
3e „	„ 1.40	„ 1.40	
4e „	„ 0.60	„ 1.—	
Buffelvleesch			
1e kwaliteit	„ 2.—	„ 2.50	
2e „	„ 1.60	„ 1.80	
3e „	„ 1.20	„ 1.40	
4e „	„ 0.50	„ 1.—	
Geiten-schapenvleesch	„ 1.65	„ 1.45	f 0.90 de katti
Varkensvleesch	„ 1.65	„ 1.65	f 1.— „ „
Paardenvleesch	„ 1.20	„ 0.80	

ONTVANGSTEN.

Ond.	OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN		Debiteuren op 31 Dec. 1921	Over te brengen naar de exploitatie- rekening	art.
		Totaal van het onder- deel.	Onderdeelen			
	In kas op 1-1-1921.	f 2.210.29	f 2.210.29	f —	f —	1
	a. Gewone ontvangsten					2
1	Slachtretributiën	" 57.022.90	" 57.022.90	" —	" 57.022.90	3
2	Keurloonen	" 77.20	" —	" —	" 77.20	4
	van ingevoerd vleesch	" —	" 33.20	" —	" —	5
	van slachtingen buiten het slachthuis	" —	" 44.—	" —	" —	6
3	Stalloonen	" 2.636.90	" 2.636.90	" —	" 2.636.90	7
4	Gekweekte rente van belegde fondsen	" 536.81	" 536.81	" —	" 536.81	8
5	Saldo vorigen dienst	" 1.345.70	" 1.345.70	" —	" 1.345.70	9
	b. Buitengewone ontvangsten					10
6	Beschikking over de belegde reserve voor gebouwen en vasten inventaris voor administratiekosten	" 14.874.82	" —	" —	" —	11
	voor nieuw bouw	" —	" 22.80	" —	" 22.80	12
	voor nieuw bouw	" —	" 14.852.02	" —	" 14.852.02	13
7	Terugbetaling voorschotten	" 1.800.—	" 1.800.—	" —	" 1.800.—	14
	c. Andere ontvangsten					
	verhuur opzichterswoning	" 150.—	" 150.—	" —	" 150.—	15
	Javasche Bank: beschikt over	" 102.317.99	" 102.317.99	" —	" —	16
	Gemeente Ontvanger: ontvangen mandaten	" 66.470.66	" 66.470.66	" —	" —	17
art. 8	Terug te ontvangen reiskosten perso- neel met buitenlandsch verlof.....	" —	" —	" 1.100.—	" —	18
						19
						20
						21
						22
						23
						24
						25
						26
						27
						28
						29
						30
	Totaal	f 249.443.27	f 249.443.27	f 1.100.—	f 78.444.31	

UITGAVEN.

Art.	OMSCHRIJVING.	Uitgaven (t/m 31 Dec. 1921)		Crediteuren op 31 Dec. 1921	Over te brengen naar de exploitatie rek. 1921
		Totaal van het artikel	Onderdeelen van het art.		
	a. Gewone uitgaven.				
1	Bezoldiging Personeel	f 27.049.75	f 27.049.75	f —.—	f 27.049.75
2	Overwerk Personeel	59.48	59.48	—.—	59.48
3	Huishuurindemniteit Personeel	1.341.81	1.341.81	—.—	1.341.81
4	Fonds voor kapitaalsuitkeeringen ..	1.500.—	1.500.—	—.—	1.500.—
5	Transportkosten Personeel	—.—	—.—	—.—	—.—
6	Vrije geneesk. behand. v/h Personeel	497.—	497.—	—.—	497.—
7	Kosten v. geneesmid. v/h Personeel.	157.35	157.35	—.—	157.35
8	Reiskosten pers. met buitenl. verlof.	1.100.—	1.100.—	—.—	—.—
9	Reserve voor verloffonds	—.—	—.—	2.000.—	2.000.—
10	Goedkoope rijstvertrekking personeel	96.19	96.19	—.—	96.19
11	Rente der leening 1911	2.531.25	2.531.25	—.—	2.531.25
12	Aflossing der leening 1911	2.500.—	2.500.—	—.—	2.500.—
13	Kosten voor uittoting der leening 1911	—.—	—.—	73.50	73.50
14	Onderhoud	1.882.38	—.—	—.—	—.—
	a. gebouwen en terreinen	—.—	1.847.93	—.—	1.847.93
	b. machines	—.—	5.—	—.—	5.—
	c. lichtspoor in div. werktuigen ...	—.—	3.—	—.—	3.—
	d. luchtinstallatie	—.—	26.25	—.—	26.25
	e. waterleiding	—.—	0.20	—.—	0.20
15	Verzek. der geb. en vasten inventaris	414.—	414.—	—.—	414.—
16	verlichting:	646.90	—.—	—.—	—.—
	a. stroomverbruik	—.—	592.95	—.—	592.95
	b. lichtmiddelen	—.—	53.75	—.—	53.75
17	Watervoorziening	2.398.91	2.398.91	220.21	2.619.12
18	Telefoon abonnementen	243.75	243.75	—.—	243.75
19	Kantoorbehoeften	122.58	122.58	—.—	122.58
20	Laboratorium behoeften	6.75	6.75	—.—	6.75
21	Brandhout en oliën	1.485.85	1.485.85	—.—	1.485.85
22	Aankoop en Onderh. v. lossen invent.	797.82	—.—	—.—	—.—
	a. Kantoorinventaris	—.—	101.70	—.—	101.70
	b. Lab. inventaris	—.—	27.20	—.—	27.20
	c. Slacht en Keurbenoodigdheden.	—.—	171.35	—.—	171.35
	d. Overige gereedschappen	—.—	497.57	—.—	497.57
23	Bibliotheek	40.03	40.03	47.09	87.12
24	Drukkosten v/h jaarverslag	15.—	15.—	—.—	15.—
25	Kosten van Contr. op de finant. adm.	600.—	600.—	—.—	600.—
26	Te beleggen in reserve de afschrijving op geb. en vast. inv.	5.090.79	5.090.79	—.—	5.090.79
27	Onvoorziene uitgaven:	585.42	—.—	—.—	—.—
	a. Onkosten	—.—	199.42	—.—	199.42
	b. reiskosten pers. met buit. verlof	—.—	386.—	—.—	386.—
28	b. Buitengewone uitgaven	—.—	—.—	—.—	—.—
29	Bouw dienstw. Adj. Gem. Veearts .	9.589.03	9.589.03	34.13	9.623.16
	Verbetering v. geb. en vasten invent.	5.262.99	—.—	—.—	—.—
	a. gebouwen en terreinen	—.—	4.865.04	—.—	4.865.04
	b. machines	—.—	80.—	—.—	80.—
	c. lichtspoor en div. werktuigen..	—.—	29.60	—.—	29.60
	d. lichtinstallatie	—.—	186.—	—.—	186.—
	e. waterleiding	—.—	102.35	—.—	102.35
30	Te storten in het reserve fonds de terugbet. voorschotten	1.800.—	1.800.—	—.—	1.800.—
	Te storten in het reserve fonds de rente v. bel. fondsen	556.81	556.81	—.—	556.81
	Crediteuren	386.55	386.55	—.—	—.—
	Javasche Bank gestort	102.123.14	102.123.14	—.—	—.—
	Gemeente ontvanger gestort	77.820.83	77.820.83	—.—	—.—
	Saldo in kas op 31 December 1921...	741.11	741.11	—.—	—.—
	Saldo der exploitatierkening	—.—	—.—	—.—	8.797.76
	Totaal	f 249.443.27	f 249.443.27	f 2.374.93	f 78.444.33

EXPLOITATIE-REKENING 1921.

ONTVANGSTEN.

[illegible]

UITGAVEN.

Artikel	OMSCHRIJVING	Begroo- tings post	Exploita- tierekening	UITGAVEN	
				Meer	Minder
	a Gewone Uitgaven				
1	Bezoldiging Personeel	f 26.823 75	f 27.049 75	f 226 —	f —
2	Overwerk idem	85 80	59 48	— —	26 32
3	Huishuurindemniteit idem	1.386 50	1.341 81	— —	44 69
4	Fonds voor kapitaalsuitkeeringen	1.566 66	1.500 —	— —	66 66
5	Transportkosten personeel	25 —	— —	— —	25 —
6	Vrije geneesk. behand. v/h personeel	400 —	497 —	97 —	— —
7	Kosten van geneesmiddelen v/h personeel	50 —	157 35	107 35	— —
8	Reiskosten personeel met buiten- landsch verlof	1.100 —	— —	— —	1.100 —
9	Reserve voor verloffonds	2.830 —	2.000 —	— —	830 —
10	Goedkoope rijstverstr. personeel	850 —	96 19	— —	753 81
11	Rente der leening 1911	2.531 25	2.531 25	— —	— —
12	Aflossing der leening 1911	2.500 —	2 500 —	— —	— —
13	Kosten voor uitloting der leening 1911	100 —	73 50	— —	26 50
14	Onderhoud gebouwen en vasten inventaris	2.000 —	1.882 58	— —	117 62
15	Verzekering " " "	300 —	414 —	114 —	— —
16	Verlichting	570 —	646 70	76 70	— —
17	Watervoorziening	2.700 —	2.619 12	— —	80 88
18	Telefoon abonnementen	360 —	243 75	— —	116 25
19	Kantoorbehoeften	100 —	122 58	22 58	— —
20	Laboratoriumbehoeften	50 —	6 75	— —	43 25
21	Brandhoud en oliën	1.600 —	1.485 85	— —	114 15
22	Aankoop en Onderhoud van lossen inventaris	1.100 —	797 82	— —	302 18
23	Bibliotheek	125 —	87 12	— —	37 88
24	Drukkosten van het jaarverslag	30 —	15 —	— —	15 —
25	Kosten van contrôle op de finan- tiële administratie	600 —	600 —	— —	— —
26	Te beleggen in reserve de afschrij- ving op geb. en vasten invent.	5.000 —	5.090 79	90 79	— —
27	Onvoorziene uitgaven	2.741 04	585 42	— —	2.155 62
	b Buitengewone uitgaven				
28	Bouw dienstw. adj. Gem. veearts	13.000 —	9.623 16	— —	3.376 84
29	Verbetering van gebouwen en vasten inventaris	9.100 —	5.262 99	— —	3.837 01
30	Te storten in het reserve fonds de terugbetaling voorschotten	1.800 —	2.356 81	556 81	— —
	Saldo	— —	8.797 76	8.796 76	— —
		f 81.425 —	f 78.444 33	f 10.088 99	f 13.069 66

BALANS OP 31 DECEMBER 1921

DEBET.

Gebouwen en Terreinen			f 94.885	19	
afschrijving ultimo 1920	f 31.878	41			
idem over 1921	" 3.993	—			
			" 35.871	41	
Machines			" 1.447	50	f 59.013 78
afschrijving ultimo 1920	" 1.065	89			
idem over 1921	" 132	44			
			" 1.198	33	
Luchtspoor en diverse werktuigen			" 6.723	66	" 249 17
afschrijving ultimo 1920	" 4.941	60			
idem over 1921	" 622	07			
			" 5.563	67	
Lichtinstallatie			" 2.187	44	" 1.159 99
afschrijving ultimo 1920	" 1.452	10			
idem over 1921	" 200	85			
			" 1.652	95	
Waterleiding			" 1.499	35	" 529 49
afschrijving ultimo 1920	" 889	32			
idem over 1921	" 142	43			
			" 1.031	75	" 467 60
Onderhoud van gebouwen en terreinen					" 21 85
Reserve fonds voor gebouwen en vasten inventaris			" 13.295	76	
idem te vorderen voorschot			" 500	—	" 13.795 76
Reserve voor verloffonds					" 2.000 —
Kantoorbehoeften			" 149	—	
Laboratoriumbehoeften			" 7	90	
Brandhout en oliën			" 5	50	
Kantoorinventaris			" 238	80	
Laboratoriuminventaris			" 95	80	
Slacht- en Keurbenoodigdheden			" 143	80	
Overige gereedschappen			" 251	40	
Bibliotheek			" 270	—	" 1.162 20
Terug te vorderen reiskosten personeel met buitenl. verlof					" 1.100 —
Javasche Bank					" 72 32
Kas					" 741 11
					f 80.313 27

CREDIT.

Gemeente Medan	f 46.202	24
Gemeente Ontvanger	" 1,689	78
Crediteuren	" 2.374	93
Winstsaldo voorgaande jaren	f 17.465.03	
Gekweekte rente van belegde fondsen	" 536.81	
	" 18.001	84
Winstsaldo over 1921	" 12.044	48
	f 80.313	27

Redenen van afkeuring	Geheele dieren				Koppen				Harten				Longen				Levers				Milten				Magen				Darmen				Nieren				Vet				K.G. vleesch en vet				Uiers				
	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee									
Abscessen											3																																						
Artritis purulenta		1																																															
Aspiratie													324	alle	123 ⁵																																		
Bederf																																																	
Bezoedeling																																																	
Boederige infiltratie																																																	
Bronchitis catarrhalis													1			18																																	
Catharrhus intestinalis																																																	
Catharrhus intestinalis haemorrh																																																	
Chalicosis nodularis													1																																				
Contusio																																																	
Cysten																																																	
Cysticercus innermis																																																	
„ tennoicollis			2																																														
Echinacoccosis													27						26																														
Emphyseem													96																																				
Haematoom																																																	
Hepatitis chronica																			1	33	2																												
Leucaemia																																																	
Malleus	1																																																
Nephritis chronica																																																	
Pneumonia catharrhalis																																																	
Pneumonia croupeusa													2																																				
Pyæmie			1																																														
Tuberculose		1																																															
Te bloedrijk													3	1026		274																																	
Vermiosis													50 ⁵						968 ⁵																														
TOTAAL	1	2	3			3				3	2		4	1529 ⁵	alle	421 ⁵	1	995 ⁵	37	246	1	10	2			28	2			93 ⁵	49 ⁵			14	107	42				10	133	39	5	2					

B. MELKCONTROLE.

Algemeen gedeelte.

In dit verslagjaar waren in het bezit van de vergunning tot verkoop van melk 78 Bengaleezen, 3 Klingaleezen, 1 Maleier en één Europeaan. De Maleier en een der Bengaleezen verkochten wegens gebrek aan melkkoeien gedurende dit jaar geen melk. Ook de Europeaan verkocht om dezelfde redenen weinig melk. De Klingalees, die verleden jaar melk aan den tempel voor godsdienstige doeleinden leverde, is gestorven.

Behalve de vergunning verleend aan den bovenvermelden Klingalees, vervielen nog wegens staken van het bedrijf de vergunningen van 11 Bengaleesche melkverkoopers, terwijl van één Bengalees wegens herhaalde overtredingen der melkkeur de vergunning werd ingetrokken.

Op 31 December 1921 stonden derhalve ingeschreven 66 Bengaleesche 3 Klingaleesche 1 Maleische en een Europeesche melkverkooper waarvan 27 hun bedrijf binnen de kom der Gemeente uitoefenden.

Hetgeen omtrent de grasvoorziening voor het melkvee in de vorige verslagen gezegd werd, kan tevens ten opzichte van dit jaar gezegd worden. Aan den bouw der melkstallen kleefden nog steeds dezelfde bezwaren, daar een daarvoor geschikt terrein niet gevonden werd. De melkverkoopers op het terrein te Tandjoeng Moelia bleven daar hun bedrijf uitoefenen, aangezien de eigenaaren met rust liet en van het doen verhuizen langs den wettelijken weg voorloopig nog niets kwam. Nieuwe melkverkoopers werden daar echter niet toegelaten.

Met het oog op de invoering van de nieuwe melkverordening, afgekondigd in de Javasche Courant van 8 November 1921 No. 92, werd bij den bouw van nieuwe melkstallen rekening gehouden met de in de in te voeren verordening gestelde eischen. Op deze wijze waren er bij de inwerking treding der verordening (14 dagen na den dag van afkondiging) reeds enkele stallen binnen de Gemeente, welke tamelijk aan de gestelde eischen beantwoordden.

In ieder geval kan gezegd worden, dat zij hygienischer zijn dan die van vorige jaren.

Van de besmettelijke veeziekten kwamen in dit verslagjaar eenige gevallen van mond- en klauwzeer voor, welke goedaardig verliepen en geen invloed hadden op de melkvoorziening.

Op het einde van het verslagjaar waren 408 melkgevende

koeien, welke de Gemeente 's morgens met 1200 en 's middags met 700 flesschen melk voorzagen. In den regel werd zij voor f 0.30 per flesch verkocht, doch door concurrentie gingen enkele verkoopers tot verlaging van hun prijs over. Door de daling der prijzen der voedingsmiddelen kon dit dan ook zonder schade. In vergelijking met de vroegere prijs van f 0.20 zou f 0.25 reeds een maximum zijn.

In het melkvervoer werd getracht verbetering aan te brengen door van gemeentewege verschaffen van losse beugels voor de flesschen. Behalve dat deze in geen voldoende hoeveelheid te krijgen waren, bleken ze in de practijk niet stevig genoeg te zijn, door de ruwe wijze waarop er mede omgegaan werd. Hoofdzakelijk kwam dit doordat de melkverkoopers het openen en sluiten te lastig vonden, waarom zij de maatregel op deze wijze tegenwerkten. Enkele verkoopers die hier niet aan meededen, gebruiken ze thans nog zonder bezwaar. Doordat er verder niet genoeg beugels waren voor alle melkverkoopers kon de maatregel niet imperatief voorgeschreven worden, hetgeen de contrôle bemoeilijkte.

De gemeenteraad stond evenwel gelden toe voor den aankoop van beugelflesschen voor die melkverkoopers, die geen beugels ontvangen hadden. Zijn deze er eenmaal, dan zullen die melkverkoopers die moedwillig hunne destijds verstrekte beugels vernield hebben, op eigen kosten de beugelflesch moeten aanschaffen, daar alsdan het vervoer in open, althans niet met een beugel gesloten flesch strafbaar zal gesteld worden.

Melkonderzoek.

Onderzocht werden 877 melkmonsters, waarvan 850 der Bengaleesche, 25 der Klingaleesche en 2 van den Europeeschen melkverkooper. Zoowel straat- als stal monsters.

a. Soortelijk gewicht.

Als hoogste S. G. bij 15° C werd bij monsters der Bengaleezen 1.0344, der Klingaleezen 1.0319 en van den Europeaan 1.0273 gevonden en het laagste respectievelijk 1.0205, 1.0286 en 1.0223.

Bij stalproef was het hoogst gevonden S. G. 1.0344 en het laagst 1.0236.

Het gemiddelde der soortelijk gewichten der Bengaleezen en Klingaleezen vertoonde een weinig vooruitgang nl. 1.0299 en 1.0300 tegen 1.0298 en 1.0297 in het vorige jaar, dat van den Europeaan ging belangrijk achteruit nl. van 1.0293 tot 1.0248.

De oorzaak hiervan is, dat van den Europeeschen melkverkooper gedurende het afgelopen jaar slechts 2 straat-monsters genomen konden worden, daar hij weinig melk verkocht, terwijl bij een der monsters verwatering werd geconstateerd.

Het totale gemiddelde vertoonde een weinig vooruitgang nl. 1.0299 tegen 1.0297 in het vorige jaar.

b. Vetgehalte.

Dit gehalte varieerde bij de monsters der Bengaleezen tusschen 2% en 8.1%, bij die der Klingaleezen tusschen 3.5% en 5.5%, terwijl bij de beide straatmonsters van den Europeaan gevonden werd een vetgehalte van 3.7% en 3.2%. Een vetgehalte van minder dan 2% werd niet aangetroffen. Een gehalte tusschen 2 en 3% werd bij 7 monsters gevonden en dat van meer dan 8% bij 4 monsters.

Verleden jaar werd een vetgehalte van minder dan 3% bij 2.3% der monsters gevonden, tegen dit jaar bij 0.79%, zoodat ook hierbij een vooruitgang geconstateerd werd.

c. Vetvrije droge stof.

Om de boven vermelde redenen vertoonde het gemiddelde gehalte aan vetvrije droge stof der melk van den Europeaan een belangrijke daling nl. tot 6.87%, dat van de Bengaleezen bleef vrij wel stationair, terwijl dat van de Klingaleezen een verhooging vertoonde nl. 8.34% tegen 8.30% in het vorige jaar. Ook bij het totale gemiddelde werd een verhooging geconstateerd nl. 8.34% tegen 8.31% in 1920.

d. Vuilgehalte.

Dit gehalte werd bepaald door middel van een melkvuilbepalingsflesch, welke bestaat uit een omgekeerde bodemlooze flesch, aan den hals waarvan een beugel is bevestigd, welke dient om een zeef, waarop een wattenschijfje, vast te houden. Deze verbetering in het toestel had ten gevolge, dat in vergelijking met vorige jaren in 1919 een veel hooger vuil gehalte werd gevonden nl. 25.95% van het totale aantal monsters. Door verbetering der door de melkverkoopers gebruikte zeeven is het evenwel gelukt dit gehalte terug te brengen tot 18.89%. Dit percentage is nog hoog te noemen. Echter geeft deze vermindering reden tot voldoening gezien den aard onzer Bengaleesche melkverkoopers. Streng optreden is het eenige middel om verbetering te krijgen. Een hoog vuilgehalte is nadeelig voor de melk, geeft een spoedig bederf en benadeelt den smaak.

e. Reductietijden.

Zes monsters ontkleurden binnen 3 uren de metnyleenblauw-oplossing. Vier daarvan waren monsters van middagmelk, die, nadat zij een nacht in de ijskast bewaard waren, den volgenden morgen werden onderzocht. De andere twee waren monsters van morgenmelk.

f. Katalase.

Het hoogst gevonden cijfer is 1.75 nl. bij een straatmonster. Hiervan is overigens niets bijzonders te vermelden.

Onderzoek voor particulieren.

In dit verslagjaar werden 25 ingezonden melkmonsters onderzocht tegen 17 verleden jaar. Alhoewel hierbij een vooruitgang te constateeren valt kan er niet genoeg op aangedrongen worden meerdere monsters van gemeentewege te doen onderzoeken. Daardoor zal toch de contrôle van de in den handel gebrachte melk beter tot haar recht komen.

Behalve bovengenoemde monsters van volle melk werden voor drie firma's monsters van gecondenseerde melk onderzocht. De reden hiervan was dat de melk met water geen homogeen mengsel vormde. Bij onderzoek bleek dit door een technische fout bij de bereiding te komen. De melk verkeerde dus in een ondeugdelijken toestand.

In de jaren na den oorlog zijn vele nieuwe merken van gecondenseerde melk ontstaan, merken welke niet alle even goed zijn. De graad van suikertoevoeging en verhitting varieeren nog al eens hierbij en dit zijn factoren welke op de bruikbaarheid d. i. het zich laten mengen met water invloed hebben.

Verder werden eenige tinnen volle (gesteriliseerde) melk ter onderzoek ingezonden welke bleken bedorven melk te bevatten. De tinnen waren uit een oude zending afkomstig.

Een en ander kan tot waarschuwing strekken om bij aankoop van gecondenseerde of gesteriliseerde melk ter dege op het merk te letten en uitsluitend bekende merken en geen oude tins te nemen.

Overtredingen.

In 1921 werden wegens overtreding der melkverordening (Javasche Courant 18-II-'21 No. 92) vanwege den veterinairdienst de volgende processen verbaal opgemaakt:

Art. 3 sub 1 (verkoopen zonder vergunning)	4 X
„ 9 (stal en erf onzindelijk)	2 X
„ 21 sub 4 (melkvervalsching)	8 X

Art. 21 sub 5 (melk bevuild) 18 X

„ 29 „ 3 (geen vergunningskaart) 6 X.

Totaal 38. Behalve deze werd door de politie vele malen zelfstandig opgetreden waar het overtredingen golden het melkvervoer betreffende.

De monsternemer werd ingevolge art. 27 der melkverordening door den Burgemeester aangewezen om mede overtredingen dezer verordening op te sporen en ter kennis te brengen.

Melkrapport.

Te beginnen over September werd maandelijks verslag uitgebracht van de resultaten van het melkonderzoek. Indien de consumenten zich nu maar de moeite geven na te gaan wie hun melkverkooper is, dan zullen deze verslagen zeer zeker van nut zijn, daar de namen der overtreders en leveranciers van ondeugdelijke melk gepubliceerd worden. Daar iedere melkbezorger in 't bezit is van een kaart, waarop naam en nummer van den vergunninghouder, is een en ander al zeer eenvoudig na te gaan.

Ook beoogen de melkrapporten het geven van wenken welke noodig zijn voor de melkbehandeling ten huize van den consument. Zoo werd b. v. gewezen op het nut van goed zeeven, daar dit de tijd van houdbaarheid der melk verlengt. Een ieder begrijpt dat reine melk langer goed blijft dan verontreinigde, afgezien nog van den beteren smaak welken de eerste melk heeft. Een voorname factor is tevens het goed koken der melk. Wil de huisvrouw voldoende waarborgen hebben dat de melk niet de overbrengster van ziekten kan zijn (b. v. typhus, dysenterie) dan moet gekookt worden totdat de melk opkomt, waarbij door gestadig omroeren de vorming van het huidje belet wordt. De melkkokers met deksel waarin enkele openingen zorgen hier al zeer practisch voor. Wordt in dezen geest gehandeld, dan kan iedere melk zonder gevaar genuttigd worden, indien tenminste de verdere behandeling rein zij. Dus schoon vaatwerk en geen oude, ingevreten kurken waar zich melkresten in opzamelen! De beugelflesch is ook hiervoor aan te raden (goed letten dat de caoutchouc ring schoon blijft).

Ten slotte zij hier gewezen op de verkeerde gewoonte van de melk telkens voor 't gebruik op te koken. Dit heeft een nadeeligen invloed op de samenstelling en is bovendien voor zeer jonge kinderen beslist schadelijk.

Gemiddeld soortelijk gewicht bij 15°C.

J a a r	Europeaan		Bengalees		Kingalees		Maleier		Totaal	
	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht
1915	—	—	101	1.0301	21	1.0298	—	—	122	1.0300
1916	—	—	655	1.0304	114	1.0301	9	1.0305	778	1.0303
1917	—	—	733	1.0301	68	1.0293	11	1.0319	812	1.0300
1918	18	1.0301	811	1.0301	97	1.0291	4	1.0318	930	1.0300
1919	12	1.0294	909	1.0300	37	1.0301	—	—	958	1.0300
1920	17	1.0293	816	1.0298	38	1.0297	—	—	871	1.0297
1921	2	1.0248	850	1.0299	25	1.0300	—	—	877	1.0299

Gemiddelde vetprocenten.

J a a r	Europeaan	Bengalees	Klingalees	Maleier	Totaal
1915	—	4.23%	4.16%	—	4.22%
1916	—	4.50%	4.18%	5.41%	4.45%
1917	—	4.26%	4.61%	4.92%	4.30%
1918	4.10%	4.31%	4.26%	4.30%	4.32%
1919	4.—	4.60%	4.20%	—	4.60%
1920	4.20%	4.90%	4.73%	—	4.77%
1921	3.45%	4.71%	4.57%	—	4.70%

Vetprocenten.

	Minder dan 2 ^o / _o vet	2-3 ^o / _o	2-3 ¹ / ₂ ^o / _o	3 ¹ / ₂ -4 ^o / _o	4-4 ¹ / ₂ ^o / _o	4 ¹ / ₂ -5 ^o / _o	5-6 ^o / _o	6-7 ^o / _o	7-8 ^o / _o	8 ^o / _o en meer.	3 ^o / _o en hooger
Europeaan	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2=100 %
Bengalees	—	7	24	65	164	320	200	58	8	4	843=99,18 %
Klingalees	—	—	—	2	3	18	2	—	—	—	25=100 %
Maleier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totaal	—	7	25	68	167	338	202	58	8	4	870=99,21 %

Vetvrije droge stof.

	Gemiddeld gehalte aan vetvrije droge stof.	
Europeaan	6. 87% }	Totaal 8, 34 ^o / _o
Bengalees	8. 34% }	
Klingalees	8. 34% }	
Maleier	—	

Reductietijden.

	1—3 uur.	3—6 uur.	6—9 uur.	9 uur en meer	
Europeaan	—	—	2	—	
Bengaleezen	6	59	762	1	
Klingaleezen	—	2	23	—	
Maleier	—	—	—	—	
Totaal	6	61	787	1	

Vuilgehalte
Aantal monsters

	Zeer goed. 6	Goed. 5	Vol- doende 4	Onvol- doende 3	Vuil 2	Zeer Vuil 1	Totaal onvoldoende.	
							1921	1920
Europe- aan.	—	—	1 (50%)	1 (50%)	—	—	50 %	23.53%
Benga- lees.	—	243 (30.22%)	408 (50.74%)	129 (16 %)	12 (1.49%)	12 (1.49%)	19.03%	26.36%
Klinga- lees.	—	8 (32%)	14 (56%)	3 (12 %)	—	—	12%	18.42%
Maleier.	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	—	251	423	133	12	12	18.89%	25.95%

**Gemiddelde Samenstelling der onderzochte
melkmonsters in 1921.**

Nummer der verguoning	Naam van den melkverkooper	Woonplaats	Aantal monsters	Soortelijk ge- wicht bij 15° C.	Vetprocent	Vetvrije droge stof	Punten voor reinheid bere- kend op 100
1	Labbe Seng	Soengei Kerah	10	1.0302	4.9	8.45	71
2	Wier Seng	Soekaradja	12	1.0292	4.8	8.20	67
3	Pagga Seng	Kamp. Baroe	18	1.0285	5.2	8.08	68
4	Nial Seng	Soengei Kerah	18	1.0293	4.8	8.22	67
5	Goedjer Seng	Kamp. Djati	18	1.0302	4.6	8.40	68
6	Massa Seng	Tandj. Moelia	13	1.0295	4.9	8.28	65
7 ¹	Eisser Seng *	id.	3	1.0291	4.8	8.17	61
7 ²	Paudja Seng	P. Brajan	10	1.0304	3.9	8.33	68
8 ¹	Ganda Seng *	S. Sikambing	5	1.0299	4.8	8.36	70
8 ²	Tjam Seng	Sigara-gara	2	1.0299	4.6	8.32	67
9	Pagga Seng	Kamp. Darat	24	1.0296	5.—	8.32	67
10	Sounder Seng	Tandj. Moelia	10	1.0314	4.3	8.65	71
11	Abdul Hamid	S. Sikambing	16	1.0297	4.6	8.27	70
12	Hoekoem Seng	K. Doerian	15	1.0297	4.5	8.26	67
13	Radja Seng	K. Baroe	15	1.0312	4.6	8.65	71
14	Magar Seng	Tandj. Moelia	11	1.0296	4.9	8.30	62
15	Nam Seng	K. Baroe	7	1.0294	4.8	8.25	63
16	Senta Seng	Soekaradja	13	1.0306	4.6	8.50	70
17	Labbe Seng	id.	13	1.0296	4.7	8.27	61
18	Mija Seng	Soenggal	14	1.0308	4.4	8.52	69
19	Nassa Seng	Tandj. Moelia	10	1.0296	4.9	8.30	61
20	Harnam Seng	Soekaradja	11	1.0305	4.3	8.42	70
21	Djagar Seng	Laboeanweg	8	1.0314	4.1	8.62	60
22 ¹	Amar Seng *	S. Rengas	17	1.0297	4.6	8.27	67
22 ²	Palle Seng	id.	1	1.0300	4.4	8.32	—
23	Amar Seng	Sigara-gara	14	1.0307	4.1	8.45	68
25	Eisser Seng	K. Darat	12	1.0294	4.8	8.25	67
26	Kelawan	S. Sikambing	9	1.0316	4.3	8.69	74
27	Djagoe	Sei. Mati	2	1.0289	5.—	8.15	67
28	Eisser Seng	Tandj. Moelia	7	1.0298	4.9	8.35	67
39	Pagga Seng	Soekaradja	11	1.0299	4.7	8.34	67
30	Mohabaly	Kamp. Djati	12	1.0304	4.7	8.47	72
31	Eisser Seng	Bakaranbatoe	10	1.0287	5.1	8.11	77
32 ¹	Soedagar Seng *	Tandj. Moelia	12	1.0293	4.7	8.20	76
32 ²	Harnam Seng	id.	4	1.0299	4.6	8.32	71
33	Atjarth Seng	id.	20	1.0277	5.1	7.86	53
34	Soun Seng	P. Brajan	11	1.0295	4.9	8.28	69
35	Rachmatoelah	Sei. Mati	12	1.0299	4.6	8.32	65
38	Kissun Seng *	Soenggal	9	1.0306	4.5	8.49	72
39 ¹	Boetha Seng *	Sei. Mati	10	1.0298	4.4	8.27	73
39 ²	Wessaka Seng	id.	4	1.0294	4.5	8.20	62
40	Senta Seng	Tandj. Moelia	14	1.0304	4.8	8.49	61

Gemiddelde samenstelling der onderzochte
melkmonsters in 1921.

Numer der vergunning	Naam van den melkverkooper	Woonplaats	Aantal monsters	Soortelijk ge- wicht bij 15° C.	Verprocent	Vetvrije droge stof	Panten voor reinheid be- rekend op 100
41	Pagoe	Soenggal	13	1.0305	4.6	8.47	71
42 ¹	Ranggoen *	id.	8	1.0300	4.4	8.32	60
42 ²	Pagge Seng	id.	4	1.0297	5.3	8.39	71
43	Tjarth Seng	Kap. Darat	15	1.0303	4.1	8.34	70
44	Bode Seng	id.	13	1.0302	4.6	8.30	59
45	Dalmirah	Soenggal	15	1.0303	4.8	8.46	70
46	Djagar Seng	Tandj. Moelia	9	1.0285	5.4	8.11	68
48	Paudja Seng	Serdangweg	12	1.0313	4.5	8.66	68
49	Karimbass	Deli Toea	18	1.0293	5.2	8.28	67
50	W. v. Breukelen	Moskeestraat	2	1.0248	3.4	6.87	58
54	Kollie Seng	Tandj. Moelia	13	1.0305	4.4	8.44	59
55	Dalap Seng	P. Brajan	11	1.0296	4.8	8.29	71
57	Gangaram	Soekaradja	10	1.0300	4.4	8.32	58
59	Alif	Pad. Boelanweg	11	1.0305	4.8	8.51	71
60 ¹	Abdoel Madjid	K. Doerian	13	1.0296	5.2	8.35	69
61 ²	S. Kadim Hussain	K. Sekip	12	1.0304	4.4	8.42	62
62	Paudja Seng *	Kap. Darat	8	1.0299	4.2	8.25	58
62	Baga	id.	3	1.0299	4.8	8.36	73
63	Atama Seng	Tandj. Moelia	13	1.0301	4.7	8.39	69
65	Badar Seng	Soenggal	9	1.0299	4.7	8.34	68
66	Tedjoe *	P. Brajan	5	1.0295	5.2	8.33	73
67	Lechmie	K. Kling	13	1.0300	4.6	8.35	70
68	Palle Seng	P. Brajan	9	1.0291	4.7	8.15	59
69	Serrein Seng	Kap. Darat	15	1.0303	4.5	8.41	71
70	Lellin	K. Kling	3	1.0302	4.6	8.40	61
72	Koinderas	P. Brajan	9	1.0299	4.6	8.32	70
74	Kolla Seng	Tandj. Moelia	8	1.0292	4.9	8.21	68
75	Wessaka Seng	Kamp. Tempel	14	1.0305	4.5	8.46	65
77	Mohamad	S. Sikambling	15	1.0297	4.6	8.27	72
78 ¹	Bella Seng *	Kamp. Djati	17	1.0293	4.6	8.18	63
78 ²	Melki	id.	4	1.0296	5.4	8.38	54
79	Latjoemandas	Soekaradja	10	1.0290	5.5	8.26	61
83	Ledda Seng *	P. Brajan	10	1.0300	4.4	8.32	67
84	Aloe	Sei. Rengas	13	1.0293	4.9	8.23	71
86	Abdoel Rahim	Sei. Mati	18	1.0386	4.7	8.03	71
88	Briam Seng	Soenggal	16	1.0308	4.7	8.54	75
91	Kabir	Sei. Rengas	2	1.0298	4. —	8.20	75
92	Ganda Seng	Soenggal	11	1.0301	5.1	8.45	70
95	Poemoen	Soekaradja	6	1.0303	4.4	8.39	64

* Verkocht op 31 December 1921 geen melk meer.

C. PASARWEZEN.

Particuliere Pasars.

a. Overname.

Nadat in de raadsvergadering van 18 November 1920 de motie Dijksterhuis, uitsprekende de wenschelijkheid om deze pasars onder gemeentelijke exploitatie te brengen was aangenomen, werd deze kwestie in studie genomen en zoowel wat het juridisch als het technisch en finantieel gedeelte betreft door betreffende deskundigen rapport uitgebracht waarna de onderhandelingen met de exploitanten werden geopend. Tot een resultaat kwam men dit jaar echter nog niet.

b. Verordening.

In de raadszitting van 23 Februari 1921 werd de particuliere pasarverordening aangenomen, zooals door de commissie voor de verordeningen was vastgesteld. Daar de wenschelijkheid werd ingezien eener verordening, verder strekkende dan deze welke slechts de bestaande pasars onder gemeentelijken controle stelt, werd een nieuw ontwerp der commissie voor de verordeningen om advies toegezonden, waarop deze het bij schrijven van 24 December, vergezeld van eenige noodig geachte wijzigingen, ter vaststelling inzond. In de raadsvergadering van 18 Januari 1922 werd dit ontwerp zonder wijzigingen aangenomen.

Gemeente pasar.

In 1921 werden totaal 25504 M² verhuurd tegen 21122 M² in 1920. Per dag geeft dit gemiddeld 70 M².

Het geheele oppervlak dezer pasar is 744 M². Wordt gerekend dat hiervan $\frac{3}{5}$ gedeelte voor verkoopplaatsen en de rest voor wandelgangen te benutten is, dan is het verhuurbare oppervlak $\frac{3}{5} \times 744 \text{ M}^2 = 446 \text{ M}^2$. Er was derhalve in 1921 15.7 % van dit oppervlak verhuurd.

De ontvangsten bedroegen f 4323.60 tegen f 3476.26 in 1920.

De raming was f 4000.— zoodat f 323.60 meer ontvangen werd.

De uitgaven waren f 2689.12 of f 273.89 beneden de raming (f 2973.01).

Vanaf 1 October werd het personeel verminderd met den oppasser, zoodat behalve de marktopzichter slechts twee werklieden in dienst bleven.

c. Pasarcredietwezen.

Nadat uit den Gemeenteraad stemmen waren opgegaan om mede in verband met de hangende pasarkwestie zoo spoedig mogelijk te komen tot van gemeentewege verstrekken van crediet aan de pasar-verkooopers werd deze zaak ter hand genomen en inlichtingen ingewonnen bij den Administrateur der Afdeelingsbank te Weltevreden en den Adviseur voor het Volkscredietwezen. Het gevolg van deze correspondentie was dat eerstgenoemde de heer J. W. Mesman naar Medan kwam om persoonlijk de gemeente bij de oprichting van het pasarcredietwezen behulpzaam te zijn.

Onderwijl had de adjunct-gemeentevcearts een onderzoek ingesteld naar den aard en den omvang van het credietwezen op de pasars. Hieruit bleek dat op de pasars crediet verstrekt werd door:

1. de Britsch Indische geldschieters, meer genoemd de Chetty's. Deze leenden slechts aan de Javaansche en Maleische verkooopers, daar bleek dat de Mandailingers en de Batakkers elkaar wederkeerig steunen.

2. de Hwa Seng Kongsie, een Chineesche Bank, waartoe de Chineezen zich wendden, voorzoover het tenminste verkooopers, die reeds lang op de pasars verkochten, betrof. Aan nieuwe verkooopers werd niet meer geleend.

Het verschil tusschen beide groepen was dat de Chetty's uitleenden zonder, de Chineesche Bank met onderpand.

Voor de pasars waren de Chettys dus de voornaamste geldschieters. De door hen verstrekte bedragen liepen van f 5.— — f 400.—, meestal echter f 50.— of f 100.— De rente was verschillend al naar de leener al dan niet bekend was. In 't eerste geval werd van elke f 10.— een rente van f 2.— gevorderd, anders f 3.— — f 4.— De tijd van afbetaling bleef buiten rekening. Dit is karakteristiek voor den Javaanschen en den Maleischen geldleener. Deze vraagt wel wat hij per dag terugbetalen moet, echter niet voor hoelang.

Werd nu f 100.— geleend, dan werd een overeenkomst gesloten op zegel, waarvan de kosten à f 2.50 door den leener direct betaald werden. Hij ontving daardoor f 97.50. Bedroeg de rente f 20.—, dan vermelde de overeenkomst een schuld van f 120.— Afbetaald werd nu f 1.20 per dag gedurende 100 dagen. Was de leener op een dag niet in staat f 1.20 te betalen, dan moest in ieder geval de rente à f 0.20 betaald worden. Van den niet betaalden gulden moest vervolgens rente betaald worden, deze werd zodoende als een nieuwe

leening beschouwd. Hierdoor werd de oorspronkelijke schuld verdeeld in allerlei nieuwe rentegevende schulden.

Geschat werd dat er 150 verkoopers op deze wijze leenden tot een totale som van f 15000.— Zooals reeds opgemerkt geschiedde dit zonder onderpand, slechts bij groote bedragen b.v. f 1000.— werd onderpand (grond) geeischt.

Uit het vervolgens gehouden verdere onderzoek bleek dat in vergelijking met de Bataviasche pasarbank (een afdeeling der Afdeelingsbank) het risico voor Medan veel geringer zou zijn. In Batavia zijn de woonplaatsen der pasarverkoopers vaak onbekend, zij komen daarbij van groote afstanden ter pasar. Dit kent men te Medan niet. Hier zijn alle verkoopers goed bekend, komen iederen dag en wonen in de gemeente. Velen hebben zelfs geen woning, doch gebruiken de pasars als zoodanig. Daar zij bovendien meestal hunne pasarplaatsen voor tamelijk hooge bedragen (een paar honderd gulden) gekocht hebben, moet er al heel wat gebeuren voor ze de pasars verlaten, zeer zeker niet voor een schuld van f 100.— Dit is bij de Chetty's zelfs nog nooit voorgekomen.

Door een en ander werd het verleen van gemeentelijk crediet, dat natuurlijk goedkoop moest zijn dan dat der Chetty's, gunstig ingezien. Bovendien bleek dat de menschen zich gemakkelijk van de Chetty's konden losmaken. Daarom werd geadviseerd een proef te nemen. Voorgesteld werd dat het geheel op hoop van zegen ging, daar onderpand niet gevraagd kon worden. Wilde de gemeente helpen, dan moesten de voorwaarden soepel zijn en vooral goedkoop crediet waarborgen.

Voorgesteld werd daarom te leenen volgens het onderstaand schema, dat evenwel, indien het in de practijk noodig bleek, gewijzigd moest kunnen worden. Het credietwezen moest dus geheel de vrije hand gelaten worden, wel zou zooveel mogelijk aan het voorgestelde vastgehouden worden.

De gemeenteraad ging hier in hare vergadering van 17 November 1921 accoord mede, zoodat het pasarcredietwezen was ingesteld. Voorloopig stelde de gemeenteraad er f 5000.— voor beschikbaar.

Bij het opmaken van dit schema werd er voor gezorgd dat zoowel de afdeelingstermijn als het bedrag voordeliger voor den debiteur werden. De rente moest nog vrij hoog zijn met oog op het maken eener reserve. Op grond van elders opgedane ervaring werd als minimum der jaarlijksche rente 18 % genomen. Deze rentevoet zou

gelden voor de meest voorkomende leening nl. f 100.—, terug te betalen in 200 dagen.

Bedragen der leening.	Afbetalingster- mijnen.	Aflossing.	Totaal betaald
f 5.—	{ a. ineens na 35 dagen	f 5.25	f 5.25
	{ b. gedurende 35 "	" 0.15	" 5.25
f 10.—	{ b. gedurende 35 "	" 10.50	" 10.50
	{ a. ineens na 35 "	" 0.30	" 10.50
f 25.—	gedurende 110 "	" 0.25	" 27.50
f 50.—	{ gedurende 137 "	" 0.40	" 55.—
	{ gedurende 1 "	" 0.20	" 55.—
(f 50.—	gedurende 100 "	" 0.60	" 60.—)*
f 100.—	gedurende 200 "	" 0.55	" 110.—
(f 100.—	gedurende 100 "	" 1.20	" 120.—)*

Zooals voorgesteld werd kreeg de gemeentevervoersarts de leiding, terwijl een agent de dagelijksche terugbetalingen inde, de aanvragen in ontvangst nam en deze onderzocht.

Bij de invoering van het credietwezen kwamen al direct vele aanvragen binnen zoodat op 31 December aan 31 verkoopers geleend was tot een bedrag van f 2670.—

De staat van het credietwezen was als volgt:

Aantal der Gesloten leeningen.				Tot bedrag der gesloten lee- ningen.	Te ontvangen rente.	Totaal v/h voor- schot.	Afbetaald bedrag.	Restant.	Ont. voorschot v/d Gemeente.
f 10	f 20	f 50	f 100						
1	3	2	25	f 2670.—	f 265.—	f 2935.—	f 238.80	f 2696.20	f 2500.—

* De voor f 50.— en f 100.— bij de Chetty's gebruikelijke voorwaarden.

Op de gemeente-pasar was crediet verleend aan 6 personen nl. $1 \times f 10.$ —, $3 \times f 20.$ — en $2 \times f 50.$ —, de overige leeningen betroffen de groentenpasars. Totaal 25, waaronder een Chinees. Alle $f 100.$ —

Zooals voorzien was werd iederen dag trouw terugbetaald, terwijl enkelen af en toe voor eenige dagen vooruit betaalden.

Diverse aanvragen moesten bovendien nog afgewezen worden, hetzij dat het geen vaste verkoopers betrof, hetzij dat de waarde van hun koopwaar te gering was (w.o. de barbiers), hetzij op grond der verkregen inlichtingen omtrent de credietwaardigheid der betreffende personen.

De gemeenteraad heeft door de instelling van dit credietwezen goed werk verricht. Het geven van goedkoop crediet aan pasarverkoopers is van groot belang voor den prijs der op de pasars te verkoopen waren. En zoolang het voorschotsysteem zoo ingeworteld is in de Indische Maatschappij zal de vraag naar crediet blijven bestaan. De pasarverkoopers leenen nl. om van den producent te kunnen koopen, wien zij echter ook voorschot moeten geven. Treedt er nog een handelaar op tusschen producent en pasarverkooper dan wordt de voorschotvrager met één vermeerderd. En deze bedragen zijn niet gering. $f 100.$ — is een heel gewoon bedrag, meestal zijn de voorschotten hooger tot $f 400.$ — Dit geld wordt opgezonden en na eenige dagen worden de waren ontvangen, vaak nog niet ineens in de gekochte hoeveelheid doch af en toe in gedeelten. Dat hierbij vertrouwen een groote rol moet spelen is duidelijk, daar alles zonder enig schriftuur geschiedt.

[illegible]

Ontvangsten.

Uitgaven.

STAAT van Ontvangsten en Uitgaven der Gemeente Pasar.
1921.

Onderd. der Gem.-be- grooting.	Maanden.	Bedrag.		Art. der Gem.-be- grooting.	Omschrijving.	Bedrag.	
VII	Pasargelden gedurende:			12	Vrije geneeskundige behandeling v/h personeel.	f	28 50
	Januari.	f	370 17	13	Kosten van geneesmiddelen v/h personeel.	"	4 25
	Februari.	"	348 90	22	Kosten van verstrekken, goed-	"	21 25
	Maart.	"	382 56		koop rijst aan het personeel.	"	1565 —
	April.	"	384 60	116	Bezoldiging van het personeel.	"	68 17
	Mei.	"	378 12	117	Overwerk idem.	"	191 25
	Juni.	"	332 94	118	Duurtetoeslag idem.	"	328 —
	Juli.	"	364 70	119	Huishuurvergoeding idem.	"	18 75
	Augustus.	"	336 64	120	Transportkosten marktopzichter.	"	2 50
	September.	"	316 70	121	Kwitantieboekjes en schrijfbe-	"	49 51
	October.	"	353 54		hoeften.	"	411 94
	November.	"	372 46	122	Onderhoud gebouw en meubilair en aankoop gereedschappen.	"	1634 48
	December.	"	382 27	123	Kosten van watervoorziening en verlichting.	"	4323 60
					Saldo voor de Gemeente.		
		f	4323 60			f	4323 60

D. VOERWEZEN.

De verordening op het voerwezen trad in werking op den 30 Januari 1921, zoodat op den 1 Februari begonnen werd met de eerste gemeentelijke keuring der sado's met bespanningen. De tweede keuring had plaats in de maand Juli 1921. Totaal werden goedgekeurd 526 personen- en 1154 lastvoertuigen. Het aantal paarden behorende tot de 84 verhuurderijen gelegen binnen de Gemeente bedroeg op 31 December 360.

Alvorens de verordening in werking trad werd ze besproken met het bestuur der Sjarikat Kareta, terwijl op een algemeene vergadering dezer vereeniging de adjunct-gemeentevaearts een uiteenzetting ervan gaf en op de hem door de leden gestelde vragen daaromtrent ieder duidelijk inlichtte. Hierbij bleek dat er twee eischen waren, welke de gemoederen in beroering brachten nl. de eischen der stallen en het verbod van het dragen van oogkleppen. Wat beide betreft werd duidelijk gemaakt dat het de bedoeling was een en ander geleidelijk in te voeren.

Voor de stallen stuitte het op finantieele bezwaren. Zeer zeker zou het voor de bestaande rijtuigverhuurderijen groote onkosten met zich dragen de stallen volgens de nieuwe verordening in te richten, temeer daar de tijden daartoe niet meewerken. Nieuw te bouwen stallen moeten evenwel aan de voorschriften voldoen, doch aanvragen daartoe kwamen niet binnen.

In verband met het optreden van den kwaden droes waardoor voorkomen moest worden dat de paarden te veel verspreid werden kon niet streng tegen degenen die wel kunnen doch niet willen worden opgetreden. Evenwel zal juist door dezen kwaden droes de slechtste stallen op grond der bestrijding der ziekte moeten verdwijnen waardoor dus vanzelf daarvoor betere in de plaats zullen komen.

De verbodsbepaling omtrent de oogkleppen opgenomen in artikel 18, 4° der Verordening op het voerwezen deed heel wat van zich hooren.

Toen de verordening in werking trad werd den koetsiers aangezegd hunne paarden te wennen aan het afnemen der oogkleppen en hun daarvoor tot 1 Augustus tijd gegeven. In een vergadering der Sjarikat Kareta gehouden den 10 Juli 1921 in de Oranje Bioscoop, bijgewoond door $\pm$ 500 personen werd dit verbod besproken en verschillende bezwaren er tegen ingebracht.

Zoo hadden enkelen het geprobeerd met min of meer ernstige gevolgen, verder werd betoogd dat 90 % der Batak paarden oog- en

oorschuw is: om kort te gaan dat het afnemen gevaar voor het verkeer zou opleveren.

Een verzoekschrift tot intrekking van het verbod werd als gevolg dezer vergadering ingezonden, waarop door den gemeentevcearts advies werd uitgebracht. Hierbij werd gewezen op het feit dat het ontwerp der betreffende verordening besproken is met het bestuur der vereeniging, zonder dat bezwaren tegen dit verbod (evenmin tegen de eischen der stallen) werden ingebracht; dat verder de ongelukken hoofdzakelijk te wijten zijn aan het onoordeelkundig afnemen der oogkleppen. Geadviseerd werd afwijzend op het rekest te beschikken en voor het africhten te verwijzen naar den veterinairdienst om advies te geven. Conform werd besloten in de raadszitting van 24-8-'21 waarbij opgemerkt werd dat het zeer goed mogelijk is dat er paarden zijn die niet gereden kunnen worden zonder oogkleppen. Voor deze zou het verbod niet kunnen gelden daar de veiligheid nummer één is.

Het raadslid Abdoeltah Loebis diende hier echter ddo. 1 September nog een naschrift op in, waarbij hij er op wees dat de het bestuur der Sjarikat Kareta toegezonden ontwerp-verordening de verbodsbepaling niet bevatte en dat dit verbod niet overeenkomt met het bepaalde bij artikel 6 der Verkeersverordening, waarbij voorgescreven wordt dat ieder trekdier voorzien moet zijn van een behoorlijk hoofdstel met bit en leidsels, terwijl z.i. het woord hoofdstel (Maleisch: bertoetoe moeka) oogkleppen insluit. Hij stelde daarom voor de verbodsbepaling in te trekken.

Dit voorstel werd den 5 den September 1921 gevolgd door een 2e rekest der Sjarikat Kareta, waarbij in verband met het behandelde in de raadszitting van 24-8-'21, met oog op de veiligheid der sado-koetsiers verzocht werd een commissie van 3 personen te benoemen welke zou beslissen of een paard al dan niet zonder oogkleppen gebruikt kan worden. Het doel was den Gemeentevcearts werk uit handen te nemen, tenminste zoo werd het voorgesteld. De commissie zou bestaan uit het bestuur der vereeniging en een paardenhandelaar.

De Gemeentevcearts diende hier van advies op, stelde in 't licht dat zeer zeker de gemeente de bepaling niet bij alle paarden zou kunnen doorvoeren, gezien nu eenmaal de niet groote koetsierskunst der bestuurders en dat daarom de bepaling en aan het paard en aan zijn bestuurder getoetst moest worden. Door hem werd voor de goede orde voorgesteld het betreffend artikel aan te vullen met de mogelijkheid van dispensatie. Op de kwestie van benoeming eener com-

missie kon niet ingegaan worden, daar de beoordeeling in handen der gemeente moet blijven.

Ten slotte werd een en ander besproken met den rechtskundig adviseur der vereeniging in tegenwoordigheid van het bestuur der vereeniging, waarbij aangeraden werd alle paarden ter beoordeeling toe te zenden. De paarden waarbij de bepaling onmogelijk toe te passen was, zouden een bewijs hiervan krijgen.

Dit werd uitgevoerd waarbij bleek dat het inderdaad voor een groot deel der paarden gevaar opleverde de oogkleppen af te nemen, al was dit vaak aan den koetsier te wijten. Echter hiermee moet rekening gehouden worden, daar de gemeente geen bepaling mag maken, welke door den koetsier, zooals deze thans is, niet opgevolgd kan worden. Te meer is dit van belang daar de veiligheid der inzittenden en omstanders er ten zeerste bij betrokken is.

Bij de muïldieren en paarden der gemeentewerken heeft het afnemen der oogkleppen geen bezwaar opgeleverd behalve bij één paard. Bij dit dier is het onmogelijk en zou het beslist gevaar opleveren.

Een en ander kostte den veterinaire-hygienischen dienst veel tijd, waardoor het toezicht op de voertuigen minder tot zijn recht kwam. Op het einde van het verslagjaar trad hier echter verbetering in op en werden vele waarschuwingen en ten slotte processen-verbaal opgesteld. Tevens werd aangezegd dat op de eerste keuring van het nieuwe jaar streng op een en ander gelet zou worden.

De toepassing der verordening op de ossenwagens bracht niet veel bezwaren met zich mee, al bleek dat het aantal te jonge trek-dieren veel grooter was dan oorspronkelijk vermoed was. Om dan ook geen stagnatie in 't verkeer te krijgen moesten vele dieren welke overigens goed gebouwd waren doch nog geen vier tanden hadden worden goedgekeurd. De overgangsbepaling moest dus wat ruim worden opgevat. Een en ander is te wijten aan de omstandigheid dat er tot dusver nooit eenig toezicht op de trekossen was uitgeoefend, waardoor de slechte gewoonte om dieren te jong te gebruiken een algemeen gebruik was geworden, welk gebruik niet zoo gauw door een verbodsbepaling afgeschaft kan worden. Langzamerhand zal er echter verbetering in komen, door nieuwe vergunningen te weigeren indien het trekdier te jong is.

d. Overige werkzaamheden van den Gemeente-
Veearts.

Besmettelijke veeziekten welke binnen de Gemeente geheerscht hebben.

Onder den trekdiestapel der gemeentewerken, kwam, voor zoover het hoornvee betreft, builen ziekte (lymphangitis infectiosa) voor. Hierdoor waren vele dieren eenige weken ongeschikt voor werk. Een oude os, welke hieraan leed, moest wegens verregaande vermagering deswege worden afgemaakt. Overigens herstelden alle dieren.

Onder de paarden der wegenverhuurderijen heerschte in het verslagjaar de *kwade droes* (malleus).

In 1920 was deze ziekte opgetreden in de omgeving van Medan, doch nog niet er binnen. Gedurende 1921 werden 14 stallen in de gemeente besmet. De zieke paarden werden van gouvernementswege onteigend en afgemaakt. Dit ging niet steeds met de volle medewerking van de zijde van den eigenaar. De *kwade droes* was hier nog onbekend, daardoor kon de eigenaar, gezien de voor een leek vaak geringe klinische verschijnselen, niet inzien dat de ziekte persé dooddelijk is. Tevens kwam hiérbij dat de man voor een afgemaakt paard hoogstens f 50.— vergoeding kreeg, terwijl de waarde van zijn dier al gauw f 150.— beliep. Het gevolg van een en ander was dat de ziektegevallen meestal verzwegen werden, terwijl de verplichte aangifte ervoor bestaat. Dit werkte de verspreiding ervan in de hand. Om aan een en ander een einde te maken en zodoende de medewerking in de bestrijding van de paardenhouders te verkrijgen werd door den Gouverneur van dit gewest als tijdelijken maatregel besloten de vergoeding te verhoogen tot 60 % der geschatte waarde met een maximum van f 150.— Deze verhoogde uitkeering vond echter alleen dan plaats indien de paardenhouder alle wettelijke bepalingen opgevolgd had, dus: aangifte gedaan had en zich verder gehouden had aan de voorschriften omtrent desinfectie van zijn stal. Op verzoek van den Gouverneur besloot de gemeenteraad 50 % dezer verhooging voor zijne rekening te nemen voor zoover het paarden betrof uit stallen gelegen binnen het raadsressort en onder dezelfde voorwaarden.

Daar verder het zwaartepunt der bestrijding dezer ziekte ligt in grondige ontsmetting der besmette stallen en deze desinfectie door den bouwvalligen bouw meestal onmogelijk is, werd verder besloten deze stallen af te keuren en af te breken. Hiervoor zouden wat de gemeente betreft 4 stallen in aanmerking komen. Deze 4 stallen bleken nl. de haarden van besmetting te zijn, daar vrijwel alle aangetaste paarden uit deze stallen afkomstig waren. Indien deze stallen dus

verdwenen zijn, dan zijn hiermede tevens de voornaamste infectiebronnen vernietigd. Voor de paarden uit deze stallen besloot het gouvernement op 2 punten der gemeente een quarantaine stal te bouwen. Een ander kwam in 1921 nog niet gereed.

Willen de eigenaars der afgebroken stallen nieuwe stallen bouwen, dan moeten zij voldoen aan de eischen der Verordening op het Voerwezen. In ieder geval wordt hierdoor bereikt dat een viertal bouwvallige stallen in de gemeente verdwenen zijn, waarvoor nette stallen in de plaats zullen komen. In zoover heeft de kwade droes voor de kampong-hygiene nuttig werk verricht.

De gemeentelijke veterinaire dienst was den gouvernementsveearts steeds behulpzaam voor zoover het onderzoekingen e.a. maatregelen in de gemeente betrof.

Hondenkeur.

Gedurende 1921 werden opgevangen 441 zonder geldigen penning loopende honden.

Hiervan werden afgemaakt 321 en 120 door den eigenaar teruggevraagd, nadat de verschuldigde belasting betaald was.

Op verzoek werden afgemaakt 14 honden en één kat.

De wijze van afmaking door middel van lichtgas voldeed goed. De kosten van afmaking van 336 honden en katten waren 5 cent per dier.

Bij burgemeestersbesluit is de vergoeding ingevolge artikel 9 (2) der Hondenkeur vastgesteld op f 0.75 per dier en per etmaal of gedeelte daarvan. Aan deze vergoedingen werd totaal ontvangen f 70.25.—

Tevens werden in de hondenstallen de honden verdacht van hondsdelheid ingevolge de betreffende ordonnantie in quarantaine gehouden. Ook behoorden hiertoe 2 apen, welke menschen gebeten hadden. De dieren moeten drie dagen in observatie blijven en worden dan, bij niet vertoonen van ziekteverschijnselen, teruggegeven. In geen der gevallen bleek delheid in 't spel te zijn.

Medan, 31 Maart 1922.
De Gemeente-Veearts van Medan,
P. VISSER.

IV

GRONDZAKEN

GRONDBEDRIJF

WONINGBEDRIJF

IV
BROWDER
BROWDER
BROWDER

VERSLAG

van de verrichtingen van het
GEMEENTELIJK BUREAU VOOR GRONDZAKEN
gedurende het jaar 1921.

Overeenkomstig de indeeling, die in de Salarisverordening wordt aangegeven, zijn de werkzaamheden van het Bureau voor Grondzaken te verdeelen in vier rubrieken, te weten:

- a. Grondzaken,
- b. Grondbedrijf,
- c. Overschrijvingen, en
- d. Woningbedrijf.

De eerste rubriek omvat behalve de landmeetkundige werkzaamheden de behandeling van de verschillende voorkomende kwesties, welke in verband staan met het grondbezit der Gemeente voorzover dit bezwaard is met zakelijke rechten en met grant-rechten. Het beheer en de exploitatie van den onbezwaarden eigendom der Gemeente valt onder de tweede rubriek, Grondbedrijf. De rubriek Overschrijvingen omvat de registratie der rechten, welke op den grond rusten, met uitzondering van de zakelijke rechten, waarvan de registratie bij het Gouvernements-Kadaster en bij den Raad van Justitie plaats heeft. De vierde rubriek eindelijk omvat de exploitatie der door de Gemeente gebouwde volkswoningen.

Behalve de taak als onder deze vier rubrieken aangegeven verricht het Bureau doorlopend dienst als een advies- en informatie-bureau in allerlei zaken, die in een meer of minder verwijderd verband staan met grondrechten.

Bij het Bureau voor Grondzaken was mede ondergebracht het secretariaat der Commissie voor Grondzaken, tevens Commissie van bijstand voor het Grondbedrijf. Bij den aanvang van verslagjaar bestond de Commissie uit de Heeren Mr. C. Süthoff, Voorzitter, G. H. Andreae, J. de Waard, Mr. P. B. Dijksterhuis en Abdullah Loebis, leden. In Februari werd de heer Süthoff, die voor het Raadslidmaatschap had bedankt, als Voorzitter vervan-

gen door den heer Dijksterhuis, terwijl de heer Mr. J. van den Brand tot Commissie-lid werd gekozen. In Juni bedankten de Heeren Andreae en Van den Brand, beide wegens vertrek, en werden vervangen door de Heeren Ir J. W. Duys en G. van Altena.

In de Raadsvergadering van November werd de Commissie in dezelfde samenstelling herkozen, met uitzondering van den heer Abdullah Loebis, in wiens plaats werd gekozen de heer Radja Goenoeng.

Gedurende verslagjaar werd door de Commissie 18 maal vergaderd.

Het personeel van het Bureau bestond op ultimo van verslagjaar uit:

Gerard Jansen,	Hoofd,
P. J. Reijner,	Opzichter,
Marah Adam,	Adjunct-Commies.

en verder 2 klerken tweede klasse, 2 opnemers, 2 teekenaars, 1 leerling-teekenaar en 1 oppasser.

Op de begrooting voor 1921 werden gelden uitgetrokken voor de benoeming van een Opzichter, speciaal voor het berekenen en controleeren van meet- en kaarteerwerk. Naar aanleiding van den eersten oproep voor sollicitanten meldde zich een enkele candidaat aan, die in aanmerking zou kunnen komen voor een benoeming, doch die tropentoeslag zou moeten genieten. De Gemeenteraad vond het echter gewenscht te probeeren, of het niet mogelijk zou zijn iemand te vinden, die geen tropentoeslag behoefde te hebben. Daarom werd nog eens een oproep geplaatst, voornamelijk in Inlandsche bladen. Het aantal sollicitanten was nu zeer groot, ongeveer 50, doch er was geen enkele die voor een benoeming in aanmerking zou kunnen komen. Het was werkelijk opvallend, hoe vaak een heel gewoon opnemer zich zelf een volleerd geodeet achtte en wel een betrekking durfde ambieeren met een bezoldiging van totaal f 335.— tot f 485.— per maand.

Hoewel de eischen zoo laag mogelijk werden gesteld, ging het toch niet aan een dergelijke bezoldiging toe te kennen aan iemand, die mogelijk een zeer goed practisch opnemer is, doch nauwelijks iets begrijpt van wat hij doet. Omdat ook de tweede oproep niet tot een benoeming had geleid, werden nog pogingen aangewend iemand te benoemen, afkomstig van een technische school op Java, die dan weliswaar nog weinig practisch werk zou heb-

ben verricht, maar toch voldoende theoretische kennis zou bezitten om op voort te bouwen. De zich inmiddels scherper afteekende malaise maakte het echter gewenscht geen uitbreiding te geven aan het Gemeentepersoneel. Gelukkig kon de Dienst van Gemeentewerken helpen door het tijdelijk afstaan van een Opzichter; de Opzichter-teekenaar Reijner werd met ingang van 15 Augustus bij het Bureau voor Grondzaken gedetacheerd.

BUREAU VOOR GRONDZAKEN.

a. Grondzaken.

1. Opmetingen. De meet- en kaarteer-werkzaamheden gingen geregeld voort. Vooreerst werden voor de 139 afgegeven nieuwe stukken (zie bij Overschrijvingen) opnamen verricht en kaartjes vervaardigd. Verder werd een groot aantal grants voorzien van nieuwe kaartjes, zoowel voor de verbetering van fouten in de oude opmetingen als om de afstand van grond voor wegverbetering of wegaanleg op de grants te kunnen aantekenen.

Sinds de detachering van den Opzichter was het mogelijk de aanvankelijk met potlood op de kadastrale bladen ingeschetste ligging van de verschillende grantperceelen te controleeren en voorzoover omtrent die ligging zekerheid bestond deze met rood op het blad aan te geven; hiervoor waren verscheidene opnemingen noodig.

Gedurende verslagjaar werd vervaardigd een kaart der Gemeente op een schaal van 1 op 2000. Deze kaart is in 12 bladen van ongeveer 65 × 95 centimeter. Het bleek herhaalde malen, dat er aan een kaart op deze schaal behoefte bestaat: de topografische kaart van 1 à 5000 is te klein, terwijl de kadastrale kaarten (42 bladen, ongerekend Nieuw Polonia) te gedetailleerd zijn.

Op de nieuwe kaart zijn de permanente gebouwen en de groo-tere semi-permanente gebouwen aangegeven; een en ander is bijgewerkt tot October 1921, waarvoor verscheidene opmetingen noodig waren. Het ligt in de bedoeling deze kaart in Holland te doen lichtdrukken (zwarte lijnen op witten grond), zoodat ook andere Gemeentediensten van de kaart kunnen gebruik maken. Ook zullen eventueel particulieren afdrukken kunnen koopen; de uitgave behoeft de Gemeente dan niet zoo veel te kosten.

Gedurende verslagjaar werden verscheidene wegen uitgezet, zoowel ten behoeve van andere Gemeentediensten als ten behoeve van particulieren. Het plan om in plaats van dergelijke inciden-

teele uitzettingen het geheele vastgestelde wegenplan te verzekeren, kon door gebrek aan controleerend personeel niet verwezenlijkt worden.

2. Regeling van grondrechten.

Behalve ettelijke kleinere regelingen, waarbij het Bureau zijn tussschenkomst verleende, werden enkele belangrijke adviezen uitgebracht omtrent de regeling van grondrechten. In de eerste plaats omtrent de reeds lang hangende kwestie van de beperkte vervreemdbaarheid van sommige Controleursgrants. In 1915 is door den toenmaligen Gouverneur Van der Plas aan de Controleurs opgedragen, in de aan Inlanders uit te reiken grants de bepaling op te nemen, dat de daarin omschreven rechten niet zonder voorafgaande bijzondere vergunning van het Hoofd van Gewestelijk Bestuur aan niet-Inlanders zouden mogen worden vervreemd. Dit voorschrift werd speciaal gesteld, om het grondbezit der niet-Zelfbestuursonderhoorige Inlanders (die geen Sultansgrants konden krijgen, maar alleen Controleursgrants) evenals het Inlandsch grondbezit in het algemeen te beschermen. Het recht om een vergunning tot vervreemding te geven, werd na de grondschenking door den Gouverneur desgevraagd overgedragen op den Burgemeester.

Kort na de grondschenking werd door een groot aantal houders van grants met de bedoelde beperkende bepaling, gelegen in de kampong Petisah Darat, een verzoekschrift ingediend om den grond aan niet-Inlanders te mogen vervreemden. Er werd op advies van de Commissie voor Grondzaken geantwoord, dat na een in te stellen onderzoek een principieele beslissing zou worden genomen. Hoewel deze aangelegenheid herhaaldelijk in de Commissie werd besproken, werd geen definitieve oplossing gevonden. De toenmalige Commissieleden waren wel alle van meening, dat de bepaling in het belang van den Inlander is, doch reeds over de vraag naar het wezen van de bepaling zelf kon geen overeenstemming worden verkregen.

Een der leden meende, dat bij de schenking wel de rechten van den Sultan op de Gemeente waren overgegaan, doch niet tevens eenig recht van het Hoofd van Gewestelijk Bestuur. De bevoegdheid tot het stellen van de beperkende bepaling wortelde in het politiek contract en betrof vervreemding van grond in Zelfbestuursgebied. Door het trekken van Medan bij het rechtstreeks bestuurd gebied van Nederlandsch-Indië is de toestand echter

gewijzigd en de Gouverneur thans incompetent om vervreemding goed te keuren. Wanneer de bevoegdheid tot het geven van een vergunning tot overdracht noch bij de Gemeente is, noch bij den Gouverneur, is zij vervallen en de vrijheid tot overdracht feitelijk onbeperkt.

Een ander lid meende echter, dat de bevoegdheid wel was overgegaan op den Gemeenteraad. Evenals immers vroeger de Resident zijn ondergeschikte ambtenaren kon opdragen de grant niet over te schrijven op niet-Inlanders kan nu de Gemeenteraad zijn ambtenaar voor de overschrijving een dergelijke opdracht geven.

Als derde meening werd aangevoerd, dat de Resident niet de bevoegdheid had aan zijn goedkeuring van een afstand van grond door het Zelfbestuur aan een Gouvernementsonderhoorige eenige beperkende bepaling te verbinden. De gegeven goedkeuring onder-een-voorwaarde moet dus beschouwd worden als in het geheel geen goedkeuring te zijn en de grants, die de beperkende bepaling behelzen moeten worden beschouwd als specifiek Inlandsche rechten.

Bij diens bezoek aan Medan werd de Adjunct-Inspecteur voor Agrarische zaken en Verplichte diensten, de Heer W. de Keizer, naar zijn meening gevraagd. De Heer De Keizer vond de bijvoeging der beperkende bepaling geheel passen in het kader van het algemeen agrarisch beleid der Regeering, doch meende, dat de bij Gouvernements Besluit vastgestelde model-acte geen ruimte laat voor een toevoeging als door den Resident gemaakt. Aanvankelijk was dan ook de Heer De Keizer van meening, dat de bedoelde beperking niet toegevoegd had mogen worden, doch bij nader inzien werd dit oordeel in zooverre gewijzigd, dat in de beperking geen bepaling van de grantacte ware te zien, doch een voorbehoud van den Resident, staande boven partijen, zoowel tegenover den Sultan als tegenover den verkrijger. De toevoeging, als een uitvloeisel van den Bestuurstaak moet als zuiver publiekrechtelijk worden beschouwd.

De Heer De Keizer adviseerde om de beperking door de Gemeente te doen handhaven, al was hij van meening, dat de bevoegdheid om aan een vervreemding goedkeuring te verleen niet zonder meer door den Gouverneur aan den Burgemeester had kunnen worden overgedragen.

Intusschen werd de beperking op allerlei wijzen ontdoken en

namen de belangen van niet-Inlanders in de buurten, waar bedoelde grants zijn uitgegeven, steeds toe, totdat tenslotte door een van deze niet-Inlanders onder overlegging van een staat, waaruit blijkt, hoeveel grond reeds niet meer in Inlandsch bezit is, werd verzocht de werkelijke toestand maar te erkennen en overschrijving van de betrekkelijke grants op naam van de feitelijke bezitters toe te staan.

Hiermede was weer de vraag naar voren gebracht, welke houding de Gemeente bij haar algemeene grondpolitiek moet aannemen tegenover het Inlandsch grondbezit. De vroegere besprekingen hadden wel reeds bewezen, dat een oplossing van de rechtskwestie niet zoo eenvoudig zou zijn; dat het zelfs zeer de vraag zou zijn of de beperking door de Gemeente rechtens zou kunnen worden gehandhaafd. Er moest dus naar een practische oplossing worden gezocht. Dit was te meer mogelijk, waar het algemeen agrarisch beleid der Regeering zich richt op het behoud van het Inlandsch grondbezit in den meest uitgebreiden zin, dus met inbegrip van ontginnings- en zamelrechten en van vischrechten, omdat dit het eenige kapitaalbezit der bevolking uitmaakt, terwijl hier in Medan het Inlandsch grondbezit nog slechts beteekenis heeft voor de huisvesting der Inlanders en in het geheel niet voor den Inlandschen landbouw. Bij een beslissing behoeft de Gemeente zich daarom niet te richten naar het algemeen agrarisch beleid der Regeering, doch moet haar algemeene volkshuisvestingspolitiek voor oogen houden. Om nu te voorkomen, dat bij vervreemding van het Inlandsch grondbezit aan niet-Inlanders de woongelegenheden voor Inlanders al te zeer zou verminderen, werd voorgesteld de vervreemding van bedoelde grants slechts dan toe te staan, wanneer door den verkrijger een gedeelte van het terrein wordt bebouwd met kamponghuizen.

Deze eisch stuit echter reeds dadelijk op de moeielijkheid dat veel van de bedoelde terreinen liggen in dat gedeelte der Gemeente, waar de Medansche Bouwverordening van kracht is en waar dus geen kampongbouw kan plaats hebben. Daarom werd voorgesteld bepaalde deelen der Gemeente aan te wijzen speciaal voor kampongbouw en daar een bijzondere bouwverordening voor te ontwerpen. Eenerzijds ontstaat daardoor dan de mogelijkheid kamponghuizen te bouwen, anderzijds kan de Gemeente als overheid door het juist toepassen van een dergelijke verordening de vervreemding van het Inlandsch grondbezit tegengaan, omdat in het algemeen gesproken geen niet-Inlander grond gaat koopen, wanneer hij daarop slechts zeer kleine huizen mag bouwen.

Dit advies gaf aanleiding tot een Nota over de richting der Volks-huisvestingspolitiek van het Raadslid De Waard, die het ontwerpen van kampongplannen en van een kampongbouwverordening nader motiveerde en aanbeval als eenigen weg om te komen tot een harmonische stadsontwikkeling met woongelegenheden voor alle bevolkingsgroepen. De Directeur der Gemeentewerken stelde daartegenover als zijn meening, dat op deze wijze toch geen goedkoope woningen worden gebouwd en adviseerde, om zich maar liever wat meer offeringen te getroosten en geleidelijk een duizendtal woninkjes te bouwen, wat een jaarlijks terugkeerend tekort van 20 à 30.000 gulden zou opleveren. Op het einde van het verslagjaar was in deze nog geen beslissing genomen.

Een andere belangrijke kwestie was de regeling der rechten van de kampong op het Raceterrein. Sinds jaar en dag bestaat op de Zuidzijde van het Raceterrein een kampong van ongeveer honderd huizen; de huiseigenaren betalen per maand per huis 50 cent grondhuur aan de Deli Rijclub. In December 1918, vlak na de grondschenking, maar nog juist voor de inschrijving daarvan bij den Raad van Justitie, werd door den Sultan aan een Maleier een grant uitgegeven van een gedeelte dezer kampong, terwijl de Sultan zelf beweerde, dat een ander gedeelte door de Deli Maatschappij aan hem was teruggegeven om met de familie de races te kunnen bijwonen.

Een ingesteld onderzoek wees echter uit, dat deze beweerde rechten niet bestaan. Niet alleen, dat rechtens de kampong bij het Raceterrein behoort en dus bij den grondruil aan de Gemeente is overgegaan, ook de feitelijke toestand wijst er wel op, dat degenen, die er rechten beweren te bezitten althans gedurende de laatste tien jaar geen enkel recht meer uitoefenden. Bovendien zou, wanneer deze beweerde rechten door de Gemeente werden erkend, een honderdtal Javaansche gezinnen van den grond worden verdreven. Daarom werd voorgesteld den Sultan te doen weten, dat diens beweerde rechten, evenmin als die omschreven in de bedoelde grant, door de Gemeente kunnen worden erkend.

Bij de behandeling van deze aangelegenheid in de Raadsvergadering meende de Heer Abdullah Loebis, dat de Gemeente den Sultan zou beleedigen, wanneer niet onvoorwaardelijk werd aangenomen, wat deze beweerde. De Gemeenteraad vereenigde zich echter met het advies.

3. Grondruil Deli-Maatschappij.

Deze reeds zoo lang hangende zaak kreeg eindelijk haar beslag. In het vorige jaarverslag werd de hoop uitgesproken, dat, nu de Regeeringsadviseurs eenmaal op de hoogte waren gesteld van de groote belangen, die bij den ruil betrokken zijn en van de consequenties, die aan een weigering van vrijstelling der overschrijvingskosten zouden zijn verbonden, wel zullen pogen een weg te vinden om de Gemeente te helpen. Inderdaad werd een middel gevonden om de kosten, die feitelijk meer dan 4 ton zouden bedragen, te verlagen. Algeheele vrijstelling, zelfs van de werkelijke belastingen, bleek niet mogelijk, doch het werd billijk geacht, dat voor de berekening van zegelbelasting en overschrijvingskosten de op de Deli Maatschappij over te dragen eigendomsrechten, niet werd genomen de waarde van den vollen eigendom met de gebouwen, doch de waarde van wat feitelijk door de Gemeente aan de Deli Maatschappij zou worden overgedragen, dat is de door het grantrecht verkorte eigendom van den grond. Deze berekeningswijze is niet overeenkomstig de overschrijvingsordonnantie; op deze manier zou immers de betaling van 5 % belasting bij overdracht van eigendomsrecht kunnen worden ontdoken door eerst eeuwigdurend erfpachtsrecht te vestigen ten name van de kooper (waarvoor geen belasting behoeft te worden betaald) en dan de vrijwel waardelooze bloote eigendom aan den erfpachter over te dragen. Het betrof hier echter een bijzonder geval en daarom werden met toestemming van den Directeur van Financiën de kosten berekend over de waarde van den blooten eigendom. Hierdoor worden de kosten teruggebracht tot bijna f 42.000.—

Den 14den April werd de ruilovereenkomst geteekend; met ingang van dien datum kwam de Gemeente eindelijk in het bezit van eenige complexen vrijen eigendom, terwijl verder de registratie der Deli-Maatschappij-grants op de Gemeente werd overgedragen. Voor bijzonderheden daaromtrent moge verder worden verwezen naar het verslag der rubrieken „Grondbedrijf” en „Overschrijvingen”.

De in verband met den grondruil staande schenking van 150 H. A. — het zoogenaamde Nieuw-Polonia — welke reeds in 1920 plaats vond, maakte het noodig, dat de grens der Gemeente werd uitgebreid, zoodanig, dat het nieuw geschonken deel, waarvan de Gemeente dus reeds het eigendomsrecht had verkregen, nu ook binnen het rechtsgebied der Gemeente zou komen te liggen. Het verzoek tot die grensuitbreiding werd reeds begin 1920 aan de Regeering

gedaan, doch eerst in December 1921 werd het vereischte Gouvernements besluit geslagen, waarbij de grenzen der Gemeente opnieuw zijn vastgesteld (Staatsblad 772).

In verband met den grondruil staat tevens de afhandeling van de indertijd gedane toezegging, dat van het geschonken terrein, wanneer eenmaal de Deli Maatschappij hare rechten zou hebben prijs gegeven, 10 hectare aan den Sultan van Deli zou worden afgestaan. Doordat het meer dan twee jaar duurde voor de vastgestelde ruiling met de Deli Maatschappij kon doorgaan, moest de Sultan zoo lang wachten voor de gedane toezegging kon worden nagekomen. Inmiddels groeide natuurlijk in 's Sultans idee die 10 hectare aan tot een onuitputtelijk grondbezit; het is bekend, dat enkele grondhandelaren zich er op spitsten dezen grond van den Sultan te koopen, in de meening daarmee een perceel te verkrijgen, waarover de Gemeente niets meer zou hebben te zeggen. De voorspiegelingen van deze heeren zullen wel niet weinig hebben bijgedragen tot de groote verwachtingen, die de Sultan koesterde, en helaas is er van Gemeentewege niet voldoende voor gewaakt, dat de Sultan zijn wenschen binnen de perken van het mogelijke hield.

In de Raadsvergadering van 13 April 1921 werd besloten aan den Sultan een complex van 10 H. A., grenzende aan het Sultanserf, voor 75 jaar in erfpacht af te staan; het erfpachtsrecht zal vrij van canon zijn, zoolang het gevestigd blijft ten name van den Sultan of diens troonopvolger; wordt het vervreemd, dan heeft de Gemeenteraad het recht de canon te verhoogen tot hoogstens één veertigste van de getaxeerde waarde van den grond als eigendomsperceel zonder de opstallen.

4. Herziening hasil-tanah.

Dit onderwerp gaf in verslagjaar weinig aanleiding tot bijzonderheden. In het proces, dat Mr. De Heer qq. Goerditsengh de Gemeente aandeed over de verhooging der hasil-tanah, kwam weinig schot.

Door Mr. Aberson werd namens Harrisons & Crosfield aan de Gemeente voorgesteld om door arbiters te doen vaststellen, welke uitleg moet worden gegeven aan de uitdrukking „telkens na omme-komst van vijf jaren”. Op advies van de Commissie voor Grond-zaken werd echter medegedeeld, dat er geen enkel gemeentebelang

mede gemoeid zou zijn om een verschil in uitleg te onttrekken aan den beroepsrechter.

Op advies van het Hoofd van het Bureau voor Grondzaken werd een wijziging gebracht in de berekening der hasil-tanah van grants, die zijn uitgegeven uitsluitend voor tuinbouw, doch door gedeeltelijke bebouwing aan hun bestemming onttrokken. Aanvankelijk werd in dergelijke gevallen voor de berekening der hasil-tanah het geheele perceel beschouwd als bestemd voor huizenbouw, doch, waar er een aantal zeer diepe perceelen bestaan, waarvan slechts het aan den weg grenzende gedeelte bebouwd is, werd het billijk geacht deze perceelen voor de berekening der hasil verdeeld te denken in een voorgedeelte voor huizenbouw en een achtergedeelte voor tuinbouw. Op deze wijze werden vooral Inlandsche granthouders geholpen.

In de samenstelling der Commissie voor taxatie der hasil tanah kwam geen wijziging.

5. Erfpachtsuitgifte.

Gedurende verslagjaar werden op perceelen erfpacht verleend, voornamelijk aan niet-Inlandsche afkoopters van Inlandsche rechten.

De canon werd steeds vastgesteld op één veertigste van de getaxeerde waarde van den grond als eigendomsperceel zonder den opstal. De taxaties voor dezen erfpachtsafstand werden verricht door de Commissie voor taxatie. Het tarief van den door den erfpachter te betalen taxatiekosten onderging eenige wijzigingen en is thans vastgesteld op $\frac{1}{4}$ % der getaxeerde waarde voor de geheele commissie met een minimum van f 15.— en een maximum van f 100.—

6. Grondafstand aan het Gouvernement.

Van de vele inrichtingen, die het Gouvernement voornemens was te Medan te stichten, en waarvoor alles bij elkaar niet minder dan 30 H. A. grond van de Gemeente zou worden opgeëischt, kwam nog weinig tot stand. Slechts werd op een hoekje van het Raceterrein een nieuwe 2e Europeesche lagere school gebouwd, waarvoor de Gemeente den grond afstond.

De reeds lang hangende kwestie in zake den grondafstand voor de oprichting van een Inlandsche Kweekschool kwam eindelijk tot een oplossing. Het eerste verzoek van het Gouvernement om grond voor deze school dateert reeds van Mei 1919. Na veel heen en weer gepraat en geschrijf was men in October 1920 zoo ver, dat de plaats

van de school was vastgesteld, namelijk aan den Serdangweg, tusschen den Kampong Doerianweg en de verlengde Oranje-Nassaustraat. De vraag, of alle grond, dus ook die voor de onderwijzerswoningen en voor het sportterrein, kosteloos zou moeten worden afgestaan, was door het Gouvernement beantwoord met de mededeeling, dat de woningen voor den openbaren dienst zijn bestemd, terwijl van het sportterrein niet werd gerept. Intusschen was echter de grondruil met de Deli Maatschappij op een dood punt gekomen door de enorme hoge kosten, die zouden moeten worden betaald en daarom werd aan de Gouverneur-Generaal medegedeeld, dat de Gemeente zich niet gerechtigd achtte op een nog geheel onzekere oplossing van dien grondruil vooruit te loopen.

In het begin van verslagjaar verzocht de Gouverneur het geheele terrein tusschen Kampong Doerianweg en verlengde Oranje Nassaustraat, met uitzondering van een smalle strook langs laatstgenoemde straat, voor de Kweekschool te willen afstaan. In onderling overleg werd die smalle strook, die zooals eerst was aangegeven te smal zou zijn voor bebouwing, gebracht op een breedte van 55 meter. In een opwelling van dankbaarheid voor de inmiddels bekend geworden eindelijke nulp van het Gouvernement in zake den grondruil stond de Gemeente op het punt de grondafstand te bekrachtigen (de aan gelegenheid stond reeds op de agenda voor de Raadsvergadering van 23 Maart), toen op 19 Maart de mededeeling kwam, dat de Heer Van Hoytema, Ingenieur voor de Landsgebouwen, die open strook toch ook nog noodig vond voor een „behoorlijke groepeeringsgebouwen”. Die behoorlijke groepeerings zou 25 % meer grond kosten dan waarover men het nu eindelijk eens was. Begrijpelijkwijze was de Gemeente wat huiverig om op dit nieuwe verzoek in te gaan; aan den Gouverneur werd medegedeeld, dat men zich geen oordeel kon vormen over die uitbreiding van het verzoek, wanneer niet de projecten werden overgelegd.

In November van verslagjaar werden de gevraagde projecten ontvangen. Het bleek wel, dat de Gemeente niet ten onrechte huiverig was geweest, want de door de Heer Van Hoytema noodig geoordeelde „behoorlijke groepeerings” was niet gevolgd. De gebouwen waren (toch nog zéér royaal) geplaatst op het oorspronkelijk aangevraagde terrein, zoodanig, dat langs de verlengde Oranje Nassaustraat een strook van 68 meter breed zou vrij blijven. Op het ingediende project was er echter op gerekend, dat ook langs deze grens van het erf der Kweekschool een weg zou komen, zoodat dus de

bebouwbare strook aan beide zijden aan een weg zou komen te liggen. Deze strook met een breedte van 56 meter is te smal om twee rijen perceelen van te maken, zoodat dus de op dat terrein te bouwen huizen ook met den achterkant naar een weg gekeerd zouden zijn, hetgeen niet alleen een dure maar tevens een minder fraaie oplossing is. Bovendien bleek echter, dat van het gevraagde terrein, in totaal 30.000 vierkante meter groot, slechts 16 % zou worden bebouwd; het zou dus stellig mogelijk zijn met een kleiner terrein te volstaan. Daarom werd nog eens met den Gouverneur geconfereerd, waarbij werd voorgesteld het perceel voor de Kweekschool zoodanig in te krimpen, dat de overblijvende strook groot genoeg zou zijn om te dienen voor een dubbele rij perceelen. Voor de school zou dan beschikbaar zijn 25.500 M², waarop de bebouwing, die ongeveer een oppervlakte van 5000 M² beslaat, ongetwijfeld zou kunnen worden geplaatst. Ter verduidelijking werd overgelegd een gewijzigde groepeerings der gebouwen, waaruit overduidelijk kon blijken, dat het verkleinde terrein nog ruimschoots voldoende was. De Gouverneur achtte de bezwaren der Gemeente niet ongegrond en vond ook de oorspronkelijke situatie niet geheel geslaagd. Waar er echter met de meeste spoed aan den bouw zou moeten worden begonnen, wilde de Gouverneur nog wel er bij den Gouverneur Generaal op aandringen met het verkleinde terrein te volstaan, mits, wanneer niet bijtijds een beslissing zou worden ontvangen, in ieder geval met bouwen volgens de eerste situatie een aanvang zou kunnen worden gemaakt. Gelukkig echter kwam nog bijtijds een beslissing af; de door de Gemeente gemaakte nieuwe situatie, welke slechts had dienst gedaan om te demonstreeren, dat op het verkleinde terrein nog een zeer goede groepeerings der gebouwen mogelijk zou zijn, werd aangehouden.

7. Grondafstand aan particulieren.

In verband met de bij de Nederlandsch-Indische Levensverzekering en Lijfrente Maatschappij geplaatste leening van één miljoen gulden staat de afstand van het eigendomsrecht aan deze maatschappij van het door haar reeds als Controleursgrant bezeten terrein voor een som van f 15.000.— Dit bedrag stelt niet voor de werkelijke waarde van dien blooten eigendom en de Gemeenteraad zou voor zoo een lage prijs ook stellig niet van het erfpachtsbeginsel zijn afgeweken, indien deze eigendomsafstand niet door de Nillmij als *conditio sine qua non* ware gesteld voor het welslagen der leening.

Gedurende verslagjaar werden uitvoerige onderhandelingen gevoerd met het Roomsch-Katholiek Kerk- en Armbestuur, dat verzocht de beperkende bepaling van de grant, die is uitgegeven uitsluitend voor den bouw van een kerk met pastorie, te willen opheffen, waartegenover de Gemeente dan onder anderen grond zou verkrijgen voor wegverbreding. Deze onderhandelingen voerden nog niet tot resultaten.

8. Diversen.

In den loop van verslagjaar werden door de Algemeene Verpondings Commissie, door tusschenkomst van den Gouverneur, staten ter invulling toegezonden, waaruit kon worden opgemaakt, dat er ook te Medan verpondingsbelasting zou worden geheven. Hoewel door de omstandigheid dat de Gemeente Medan is gevoegd bij het rechtstreeks bestuurd gebied, ook de Verpondingsordonnantie hier wel van kracht zal zijn, bevreesdde het toch, dat in 1921 gegevens werden verzameld voor den aanslag over het tijdvak 1918/1922. Bovendien zouden van de meer dan 2000 perceelen, die hier door niet-Inlanders worden bezeten, slechts een 90-tal verpondingsplichtig zijn, namelijk de werkelijke zakelijke rechten (eigendom, opstal, erfpacht). Dit is hoogst onbillijk omdat het hier een zuivere belasting betreft op het niet-Inlandsch grondbezit en niet tevens een retributie voor bijvoorbeeld de grootere rechtszekerheid van zakelijke rechten. Wanneer het niet-Inlandsch grondbezit moet worden belast, dan dienen ook de granthouders te worden getroffen. Op voorstel van het Hoofd van het Bureau voor Grondzaken werd den Gouverneur Generaal verzocht, of hier geen verponding te heffen, of een zoodanige regeling te treffen, dat ook grantrechten belastingplichtig zijn.

De in 1919 voor den aanplant van voedingsgewassen aan behoeftige Inlanders voor drie jaar in gebruik afgestane gronden bleken niet geheel ten bate te komen van hen, waarvoor ze bestemd waren. Niet alleen, dat onder de bewerkers der ladangs verscheidene personen werden aangetroffen, die niet onder de behoeftigen konden worden gerekend, — het bleek, dat vele bewerkers hèt zij in loondienst werkten voor anderen, die oorspronkelijk den grond in bruikleen hadden gekregen, hèt zij den grond van dezen hadden gehuurd voor een zeker deel van de oogst. Deze practijken waren natuurlijk ten eenemale in strijd met de bedoelingen der verleende hulp, en er werd den bewerkers uitdrukkelijk verboden, iets van de opbrengst aan een

ander af te staan — volgens den eenvoudigen regel: wie zaait zal oogsten.

BUREAU VOOR GRONDZAKEN.

b. Grondbedrijf.

De begrooting van het Gemeentelijk Grondbedrijf voor het dienstjaar 1921 werd geheel „pro memorie” vastgesteld, omdat bij den aanvang van het jaar nog niets bekend was omtrent het al of niet doorgaan van den grondruil met de Deli Maatschappij. Er werd echter reeds dadelijk eenigszins afgeweken van de bepalingen der reeds eerder vastgestelde „Verordening regelende het Grondbedrijf”, omdat deze niet in alle deelen kon worden toegepast. Deze verordening stelt nl. voorop een „inbreng” van de te exploiteeren gronden voor een getaxeerde waarde, welke dan als verstrekt bedrijfskapitaal moet worden beschouwd en waarvan het Grondbedrijf rente en aflossing zou moeten betalen. Het voornaamste doel der boekhouding zou dan verder zijn, het verloop van dit kapitaal te kunnen volgen.

Dit zou inderdaad van groot belang zijn, wanneer de Gemeente den grond had moeten koopen; er zou dan werkelijk een zeker bedrag zijn uitgegeven om den grond te verkrijgen en er zou bv. sprake kunnen zijn van de berekening van „zelfkosten” na aanleg der noodige werken. Ook is het dan van belang de balanswaarde der nog niet uitgegeven gronden — die door bijboeking van kapitaalsuitgaven gestegen kan zijn — periodiek te toetsen aan de werkelijke waarde, waartoe dan noodig is een herschatting van de ingebrachte goederen als voorgeschreven in artikel 17 der verordening.

Nu de Gemeente echter haar vrije gronden zou verkrijgen door een ruiling, zou het weinig nut hebben een werkelijk commerciële boekhouding op te zetten, gebaseerd op een fictie, nl. de getaxeerde waarde van de ingebrachte goederen. Die taxatie is vrijwel onmogelijk, omdat het van zoo ontzettend veel factoren afhangt, of de thans nog ver buiten de kom der stad gelegen gronden binnen afzienbaren tijd als bouwterrein een groote waarde zullen bezitten. Zou nu die taxatie hoog zijn, dan zou door het Grondbedrijf een groot bedrag aan rente en aflossing van het kapitaal moeten worden betaald, waardoor dan het uit te keeren batig saldo gering zou wezen. Toch zou de Gemeente per slot evenveel ontvangen als wanneer de gronden laag waren getaxeed, maar dan zou het batig saldo aanzienlijk meer schijnen.

In plaats van een commerciële boekhouding aan te leggen werd daarom voorgesteld de boekhouding van het Grondbedrijf eenvoudig te doen zijn een uitvoerige specificatie van den opbrengst van het Gemeentelijk grondbezit, voor zoover dat vrije eigendom is.

Nadat op 14 April 1921 de grondruilovereenkomst met de Deli Maatschappij was gesloten, bestond het te exploiteeren grondbezit uit:

Nieuw-Polonia	150	H. A.
Raceterrein	31	H. A.
Serdangkwardier	44	H. A.
Terrein Laboeanweg	7	H. A.
Terrein Petissah (Harr. & Crosf.)	11	H. A.
totaal	243	H. A.

Hoewel de tijden toen reeds minder gunstig waren, werd besloten dadelijk een openbare inschrijving te houden voor de uitgifte van erfpachtsperceelen. Deze uitgifte zou plaats hebben volgens de bij Raadsbesluit van 23 Februari 1921 No. 23 vastgestelde regelen. De voornaamste dezer regelen zijn als volgt. Telkens wanneer dat noodig wordt geoordeeld wordt door den Burgemeester in overleg met de Commissie voor Grondzaken een openbare inschrijving opengesteld op een aantal perceelen aangegeven op een bij Burgemeestersbesluit vast te stellen verkavelingsplan. Van ieder daarop voorkomend perceel wordt opgegeven: de globale oppervlakte, de minimumprijs per vierkanten meter, de daarmee overeenkomende jaarlijksche canon per vierkanten meter, het doel waartoe het perceel uitsluitend gebruikt mag worden en de tijd binnen welken de bebouwing gereed moet zijn.

Verder is bepaald, dat de inschrijvingsbiljetten in het openbaar door den Burgemeester worden geopend, in tegenwoordigheid der Commissie voor Grondzaken, terwijl ten slotte uitvoerig is aangegeven op welke wijze de toewijzing plaats heeft.

De eerste openbare inschrijving op een 24-tal perceelen werd opengesteld tot 20 Juni 1921. De minimumprijzen werden gesteld op f 2.—, f 2.50 en f 3.— per vierkanten meter, al naar gelang de ligging aan meer of minder belangrijken weg. Over deze minimum-prijzen werd in den boezem der Commissie voor Grondzaken nogal strijd gevoerd. Enkele leden waren aanvankelijk van meening, dat de op-

gegeven prijzen te laag zouden zijn, te meer waar vroeger voor dezelfde perceelen minimumprijzen van vier en vijf gulden waren genoemd en eenige maanden tevoren een onderhandsche uitgifte tegen f 7.50 door den Raad niet eens van harte werd goedgekeurd. Doch de tegenovergestelde meening, dat namelijk de minimum-prijzen moeten aangeven het werkelijke minimum — (zoodat bij lagere prijzen verlies zou worden geleden) — en dat de Gemeente vooral bij deze eerste uitgifte en in den tegenwoordigen moeielijken tijd het welslagen niet afhankelijk zou mogen stellen van den wensch een groote opbrengst te bereiken, verkreeg ten slotte de meerderheid.

Het resultaat van de inschrijving — één inschrijver op één perceel — wees wel uit, dat de animo zeer gering was, doch het is gelukkig, dat dit slechte resultaat niet kan worden geweten aan te hooge minimum-prijzen, zooals door sommigen wel werd beweerd. De oorzaken moeten gezocht worden in de hooge bouwkosten en in de moeielijkheid geld te krijgen, gepaard aan de plicht binnen twee jaar een woonhuis te hebben opgericht. Dat inderdaad de minimum-prijzen niet te hoog zijn wordt wel bewezen door het feit, dat ook na de openstelling der inschrijving nog veel perceelen in de omgeving der door de Gemeente aangeboden gronden, werden verkocht voor aanzienlijk hooger prijzen dan de Gemeente vraagt.

Uit de hier bijgevoegde Bedrijfsrekening kan blijken, welke ontvangsten en uitgaven gedurende het verslagjaar werden gedaan. Er moge daarbij het volgende ter toelichting dienen.

Van de uitgaven op artikel 4 moet nog een gedeelte worden terugontvangen, omdat de kosten voor meetbrieven der terreinen voor de H. V. A. en voor Harrisons & Crosfield voor rekening der erfpachters komen.

De aanleg van een gedeelte der Ceramstraat voor de Neutrale school en van een gedeelte van den Poloniaweg nabij de huizen der Javasche Bank was begroot op f 9500.— Er behoefde voor dezen aanleg voorloopig echter minder te worden uitgegeven. Omdat intusschen reeds een begrootingswijziging was gemaakt, waarbij aan het Grondbedrijf de o. a. voor wegeaanleg uit te geven gelden werden voorgeschooten als verstrekt bedrijfskapitaal, geeft de dienst een saldo gelijk aan het nog niet verwerkte op de bovenbedoelde wegen.

Op artikel 8, kosten van afkoop gebruiksrechten, zijn uitsluitend aangegeven de kosten van den grondruil met de Deli Maatschappij, bijna 42.000 gulden.

De ontvangsten van vaste sommen bij uitgifte in erfpacht hebben betrekking op: 1e. een aan den Heer Elsborg afgestaan klein puntje van het Raceterrein tot afronding van zijn grantperceel, 2e. het eenige bij de openbare inschrijving toegewezen perceel en 3e. twee perceelen in Nieuw Polonia, afgestaan aan den Heer Ten Cate.

Behalve deze reeds ontvangen bedragen zijn nog te vorderen: 1e van de H. V. A. ruim f 100.000.—, waarvan de betaling echter om allerlei redenen werd uitgesteld;

2e. van Harrisons & Crosfield ongeveer f 18.000.—, overeenkomstig den met deze maatschappij aangegane grondruil; de betaling van dit bedrag zal plaats hebben wanneer de op 24 Augustus 1921 vastgestelde Raadsbesluiten van toezegging van erfpachtsrecht bij den Raad van Justitie worden ingeschreven, dat is uiterlijk zes maanden na genoemden datum;

3e. van het Deli Proefstation, waaraan 7 perceelen werden toegezegd voor tezamen ongeveer f 29.000.—

De schuld van het Grondbedrijf aan de Gemeente bedraagt ongeveer f 33.000.— Wanneer de bovenbedoelde bedragen zullen zijn ontvangen, zal deze geheele schuld kunnen zijn afbetaald en zal er kunnen worden begonnen met den aanleg van enkele wegen. Het eerst komt daarvoor aan de beurt het complex wegen langs de thans in aanbouw zijnde volkswoningen, terwijl het van belang zal zijn reeds dadelijk eenige andere wegen te verharderen, waardoor men in Nieuw Polonia kan rondrijden, zoodat het publiek niet meer Polonia zal beschouwen als een verafgelegen rimboe.

Hoezeer ook verwacht mag worden, dat wanneer de tijden weer wat gunstiger zijn, het Grondbedrijf zal bloeien en ruimschoots vruchten afwerpen — vooralsnog is het onmogelijk te zeggen in welke richting moet worden gewerkt. Het zal echter noodig zijn een voorzichtige houding aan te nemen en af te wachten, wat de toekomst wil, zonder thans reeds groote bedragen te gaan besteden, waarvan niet te zeggen valt of ze binnen afzienbaren tijd hun rente zullen opbrengen.

Bijlage 1.

Grondbedrijf.

BEDRIJFSREKENING 1921.

Ontvangsten Uitgaven.

Onderdeel IV.

Beschikking over Bedrijfskapitaal 37.494.22

Onderdeel VI.

Opbrengst van vaste sommen:

Elsborg 930.—

Barto 3.604.50

Ten Cate 6.276.—

10.810.50

Wegengeld.

Med. Schoolvereeniging 1.500.—

Gouvernement (2e Eur. school) 2.050.—

Barto 750.—

Ten Cate 1.425.—

Methodist Church 1.250.—

6.975.—

Artikel 4.

Drukwerken enz.

Meetbrieven 1.334.67

Merkteekens 1.406.20

2.740.87

Artikel 7.

Kosten uit te voeren werken.

Ceramstr. en Poloniaweg 5.240.25

Openkappen wegen Polonia 1.274.60

6.514.85

Artikel 8.

Kosten afkoop gebruiksrechten.

Meetbrieven 3.556.50

Zegels 1.829.50

Leges 139.50

Landmeterskennissen 154.50

Overschrijvingsrecht 35.884.25

Aandeel reiskosten Mr. Süthoff 200.—

41.764.25

Saldo

4.259.75

55.279.72 55.279.72

BUREAU VOOR GRONDZAKEN.

c. Overschrijvingen.

Gedurende verslagjaar zijn de werkzaamheden, welke verband houden met de overschrijving van grantrechten weer eenigszins uitgebreid, voor een groot deel, doordat als gevolg van den grondruil thans ook de registratie der Deli-Maatschappij-grants wordt gevoerd, doch ook doordat het aantal overschrijvingen naar verhouding van het voorafgaande jaar weer wat is toegenomen. Het onderstaand staatje geeft van die toename een beeld.

	Overdrachten	Zekerheidsstelling	Terugstelling	Totaal 1921	Totaal 1920	Totaal 1919
Controleursgrants	154	348	95	597	436	970
Sultansgrants	47	45	22	114	98	255
Voorl. bewijzen	67	31	13	111	189	—
Soerat keterangan	14	6	2	22	31	—
Deli-Mij. grants	32	119	29	180	—	—
Gemeentegrants	6	9	8	23	37	—
	320	558	169	1047	791	1225

Het opgegeven aantal zekerheidsstellingen is formeel juist, doch feitelijk behooren daar nog bijgerekend de zekerheidsstellingen, die worden gegoten in den vorm van een verkoop-met-recht-van-wederinkoop. Bedenkt men dan verder nog, dat veel overdrachten hebben plaats gehad als gevolg van executoriale verkooping, dan blijkt wel, dat het aantal feitelijke verkoopen gering is geweest in verhouding tot het aantal overschrijvingen ten gevolge van credietovereenkomsten.

In het bovenstaande staatje zijn ter vergelijking mede opgenomen de aantallen overschrijvingen in de beide voorafgaande jaren, toen de registratie der grants reeds bij de Gemeente plaats vond. Evenals het vorige jaar werd gedaan is ook nu voor de Controleursgrants berekend, de verhouding van het aantal overschrijvingen tot het aantal bestaande grants. Deze verhouding was voor de jaren 1890 tot en met 1920 gemiddeld 24, 1 %, terwijl voor de laatste jaren de verhouding was:

1912	32.4 %
1913	35.5 %

1914	39.2 %
1915	27.3 %
1916	23.1 %
1917	34.9 %
1918	37.5 %
1919	59.1 %
1920	27.1 %
en 1921	37.2 %

Deze stijging van het aantal overschrijvingen mag niet worden beschouwd als een gunstig teeken van opleving. Het vorige jaar werd reeds opgemerkt, dat in het algemeen in economisch gunstige tijden de grondhandel zal floreeren. Worden echter de tijden minder gunstig, dan zal de grondhandel verminderen, doch vermoedelijk aanvankelijk het aantal beleeningen toenemen, totdat zelfs het crediet op grond moeielijk te verkrijgen is. De bovengegeven cijfers, waaruit bijvoorbeeld blijkt, dat 75 % van het totaal aantal overschrijvingen van Controleursgrants een gevolg is van credietovereenkomsten, wijst er wel op, dat er weinig feitelijke grondhandel is, maar dat er zeer veel crediet op grants wordt gegeven. Uit een ruwe telling bleek, dat in 1921 op grants een crediet is verleend van meer dan 2 ½ miljoen. Het is wel eigenaardig, hoe ondanks de onzekerheid der grantrechten zulke enorme bedragen op die rechten worden geleend, maar het is daarbij een stimulans om te komen tot een onder de gegeven omstandigheden zoo groot mogelijke rechtszekerheid.

Gedurende verslagjaar werd aan overschrijvingskosten	
ontvangen:	f 6.401.25
tegen in 1920	„ 10.524.62
en in 1919	„ 29.298.81

Deze groote daling is een gevolg van de invoering van het nieuwe overschrijvingstarief in den loop van 1920. Vòòr dien tijd werd van Sultansgrants, waarvan geen hasil verschuldigd is, bij overdracht aan Inlanders 5 % en bij overdracht aan niet- Inlanders 10 % van de waarde geheven.

Met het copieeren der grants werd voortgegaan, voorzoover de grants daartoe door de granthouders voor enkele dagen werden afgestaan. Er werden gecopieerd:

	in 1919	in 1920	in 1921	Totaal
Controleursgrants	344	492	389	1225

Sultansgrants	82	83	46	211
Oude Sultansgrants	16	27	10	53

Het aantal copieën is niet zoo groot als werd gehoopt. Dit wordt slechts voor een gering deel veroorzaakt door onwil of onachtzaamheid der granthouders, die hun grant ondanks herhaalde verzoeken niet overlegden; de voornaamste reden, dat de thans nog niet gecopieerde grants niet ter inzage werden gekregen is, dat ze door de granthouders (meestal pandhouders) zijn meegenomen naar Europa of naar China.

In totaal werden afgegeven de volgende stukken:

	in 1919	in 1920	in 1921	Totaal
Voorl. bewijzen	116	163	118	397
Soerat keterangan	25	37	18	80
Gemeentegrants	—	34	—	34
Deli-Mij. grants	—	—	3	3

De drie afgegeven Deli-Mij-grants hebben betrekking op splitsingen van dit soort grants. Dan kan namelijk een definitieve acte worden afgegeven, omdat de registratie dezer grants voldoende zekerheid biedt tegen het afgeven van verkeerde stukken. Voor Sultansgrants en Controleursgrants worden echter bij splitsing nog steeds Voorloopige bewijzen opgemaakt. Eerst wanneer opmeting en registratie zoover geregeld zijn, dat voldoende waarborg bestaat tegen onjuistheden, kunnen deze voorloopige stukken worden vervangen door definitieve stukken.

Zooals reeds boven werd opgemerkt, werd onmiddellijk na den grondruil de registratie der Deli-Maatschappijgrants op de Gemeente overgedragen. Daarmee is dus de geheele grantregistratie—oorspronkelijk verdeeld over de kantoren van den Controleur, de Kerapatan en de Deli-Maatschappij — geconcentreerd in één bureau. Dit is natuurlijk van groot belang voor de uniforme regeling der overschrijvingen en ook voor het publiek is het een groot gemak zich voor alle overschrijvingskwesties te kunnen wenden tot eenzelfde kantoor.

De overdracht der rechten van de Deli Maatschappij op de Gemeente werd aan alle granthouders medegedeeld bij een door de Administratie der Deli Maatschappij en door den Burgemeester geteekend schrijven van den volgenden inhoud:

„Bij overeenkomst ddo. heden met de Gemeente Medan heeft „de Deli Maatschappij o. m. afstand gedaan van de rechten op een „perceel grond, bedoeld bij grant nommer één, op een deel van welken „grond krachtens bovengemelde Deli-Maatschappijgrant aan U het „genot is afgestaan. Wij hebben van de Gemeente uitdrukkelijk be- „dongen, dat de Gemeente den Deli-Maatschappij-grantheouders zal „waarborgen en verzekeren een gebruiksrecht op den door hen „krachtens hun grants geoccupeerden grond, zooals tot heden uit- „geoefend met alle lusten en lasten, als bij die grants omschreven”.

„Van heden af zal de hasil aan de Gemeente Medan moeten „voldaan worden, terwijl de overschrijving van rechten bij het „Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken (Raadhuis — ingang achter- „zijde) zal moeten gevraagd worden”.

„Wij verzoeken U, aan de Gemeente te willen berichten, dat „U van het beding te Uwen behoefte kennis hebt genomen en dit „aanneemt. Te dien einde kunt U volstaan met de hieraangehechten „conceptbrief aan de Gemeente Medan te onderteekenen en aan haar „adres te doen bezorgen”.

Het concept-antwoord luidde als volgt:

„Naar aanleiding van het rondschrjven van de Deli „Maat- „schappij ddo. 14 April 1921, door UHoogEdelGestrenge voor gezien „geteekend, heb ik de eer mede te deelen dat ik het door de Deli „Maatschappij bij de daarbij bedoelde overeenkomst ten behoeve van „de ondergrantheouders van grant nummer één gemaakt beding, hou- „dende dat de Gemeente Medan den ondergrantheouders zal waar- „borgen en verzekeren een gebruiksrecht op den door hen krachtens „hun grants geoccupeerden grond zooals tot heden uitgeoefend met „alle lusten en lasten als bij die grants omschreven, ten mijnen behoefte „aanneem”.

De bedoeling van deze mededeelingen is de volgende. Door de overdracht der rechten van „Grant nommer één” op de Gemeente gaan deze door vermenging te niet en daarmede zouden ook de van die grant afgeleide rechten der Deli-Maatschappij-grantheouders te niet gaan. Doch de Deli Maatschappij bedong in de ruilovereenkomst uitdrukkelijk, dat de Gemeente den grantheouders zal waarborgen een gebruiksrecht op den door hen krachtens de ondergrants geoccupeerden grond, zooals tot dien tijd uitgeoefend, met alle lusten en lasten als omschreven in de betrekkelijke acten van vestiging (grants). Dit beding moet beschouwd worden als een beding-ten-behoeve-van-derden, zooals bedoeld in artikel 1317 van het Burgerlijk Wetboek.

De Deli-Maatschappij-grantheouders hebben hierdoor een zelfstandig recht tegenover de Gemeente gekregen; verklaren zij het beding aan te nemen, dan is dat daarmee onherroepelijk geworden. Die verklaring is aan geen bepaalden vorm gebonden; zij kan ook stilzwijgend geschieden en moet bijvoorbeeld geacht worden begrepen te zijn in een door dien derde gedane vordering tot uitvoering van den last. Voor de grantheouders, die nalieten de gevraagde verklaring terug te zenden, zal door het vragen van overschrijving of het betalen van hasil bij de Gemeente voldoende van aanvaarding kunnen blijken.

Mr. J. J. de Heer was het met deze hoogst eenvoudige behandeling, waardoor de rechten der ondergrantheouders precies bleven zooals ze waren, niet eens; in een door hem namens een der grantheouders aan de Gemeente gericht schrijven wordt gevraagd op welke wijze de Gemeente zich voorstelt den waarborg en zekerheid aan grantheouders te verschaffen, en daarbij wordt aangegeven, dat het beter zou zijn alsnog met alle grantheouders nieuwe contracten te sluiten. Waar Mr. De Heer, die zoo gaarne anderen van onjuistheden beticht, de bepalingen van de grant (voor welks houder hij optrad en die eenigszins van het meest gangbare model afwijkt) niet eens had geraadpleegd, werd aanvankelijk op zijn bezwaren weinig acht geslagen. Vlak voor de Raadszitting, waarin op advies van de Commissie voor Grondzaken zou worden geantwoord, dat er geen aanleiding werd gevonden om van den gevolgden weg af te wijken, zond Mr. De Heer een nieuw schrijven, waarin hij zich ontpopte als kampioen voor alle Deli-Maatschappij-grantheouders en alle deze grantheouders als gevolg van den grondruil rechteloos noemt. In de Raadsvergadering bleek, dat de Heer Mr. Buffart het niet eens was met het advies der Commissie voor Grondzaken en daarom voorstelde de aangelegenheid weder in die Commissie, maar dan te zamen met de Commissie voor de Verordeningen, te bespreken.

Er werden over deze kwestie nog vele adviezen uitgebracht en besprekingen gehouden, waarbij voornamelijk de vraag, wanneer de rechten der ondergrantheouders expireeren, op den voorgrond kwam. In de meeste grants staat namelijk, dat het recht van den ondergranthouder expireert met den dag waarop „grant nommer één” komt te eindigen. Hoewel de Gemeente de ondergrantrechten niet alleen in aard en omvang heeft gewaarborgd, doch ook in duur, werd het toch wenschelijk geacht, om alle twijfel te kunnen buitensluiten, uitdrukkelijk vast te stellen, dat de grantrechten ultimo 1969 expireeren. Oorspronkelijk werd daartoe door de Commissies voorgesteld,

op een desbetreffend verzoek van den ondergranthouder, nieuwe bewijsstukken af te geven, zijnde afschriften van de oorspronkelijke grants, waarin dan echter de datum van expiratie uitdrukkelijk wordt vermeld. Het Hoofd van het Bureau voor Grondzaken meende, dat ditzelfde doel eenvoudiger zou kunnen worden bereikt door het desgewenscht op de grants stellen van een aantekening, vermeldende de overgang der rechten van de Deli Maatschappij op de Gemeente en verder den datum van expiratie. Op voorstel van Mr. Buffart werd ten slotte door de Commissies geadviseerd te volstaan met een enkel besluit, waarin de Gemeenteraad,

„In aanmerking nemende, dat de rechten van de Deli Maatschappij als omschreven in de zoogenaamde „grant nummer één” zijn geëindigd, door dat de Deli-Maatschappij bij onderhandsche „acte van 14 April 1921 haar rechten heeft afgestaan aan de Gemeente Medan, die echter daartegenover op zich heeft genomen „aan de houders van rechten als bedoeld in de door de Deli Maatschappij met derden gesloten onderhandsche overeenkomsten (zoogenaamde „Deli-Maatschappij-grants”), welke zijn vermeld in den „bij genoemde acte van 14 April 1921 behoorenden staat, een gelijk „recht te waarborgen;

„Willende wegnemen elken twijfel omtrent den aard en den „duur van die rechten;

Verstaat:

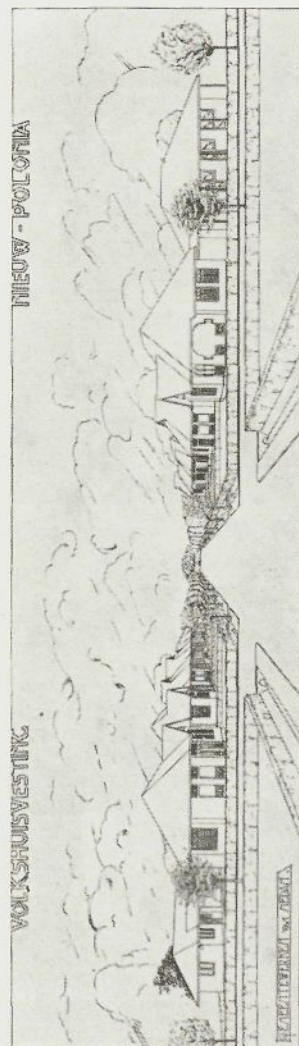
„Dat de houders van zoogenaamde Deli-Maatschappij-grants als „vermeld in den staat behorende bij de op 14 April 1921 tusschen „de Deli Maatschappij en de Gemeente Medan gesloten overeenkomst, „voor het tijdperk, aangevangen 14 April 1921 en eindigende 31 December 1969 dezelfde rechten hebben, als hen krachtens meergenoemde „de Deli-Maatschappij-grants vòòr den aanvang van dat tijdperk „toekwamen”.

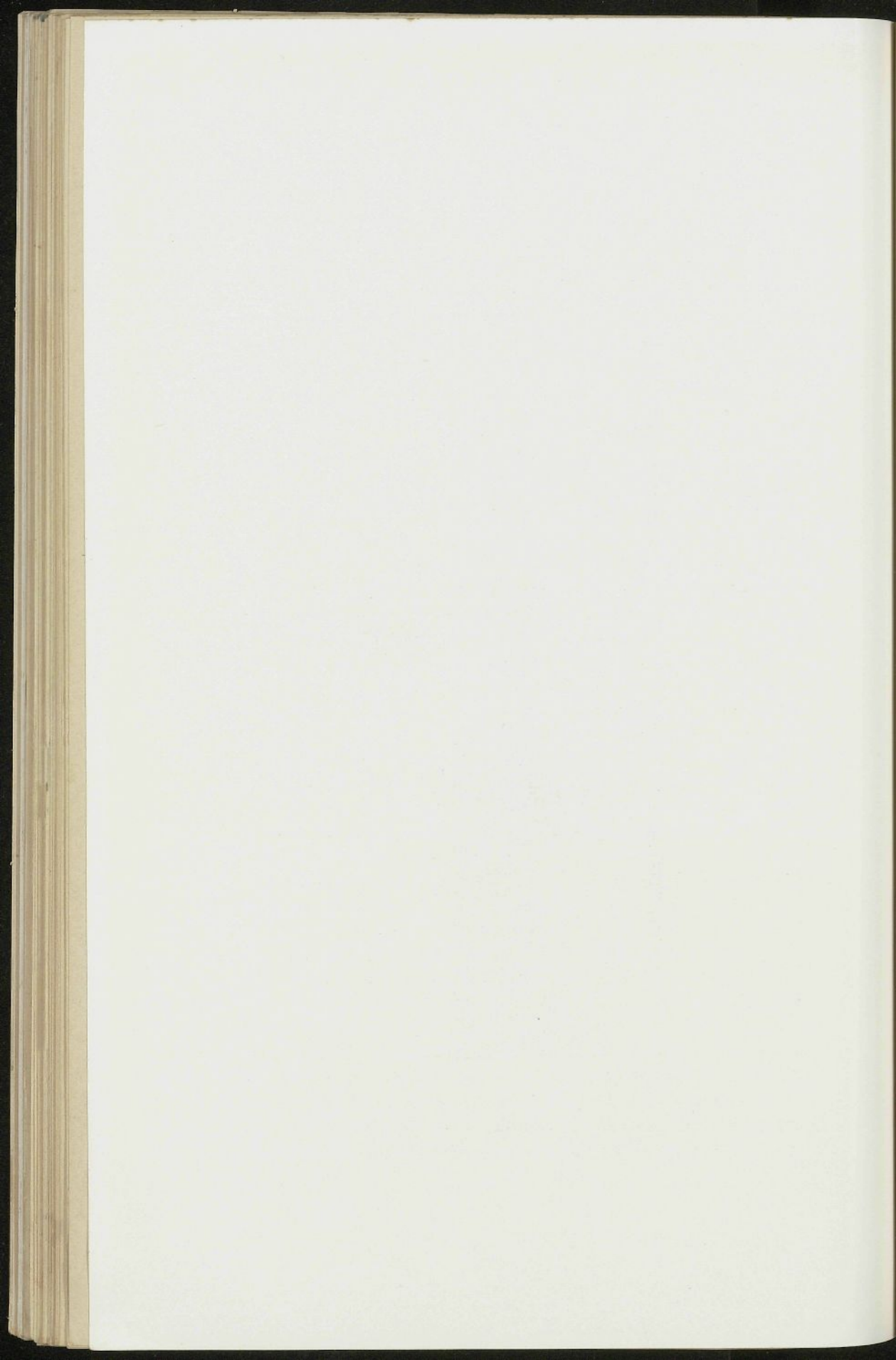
BUREAU VOOR GRONDZAKEN.

d. Woningbedrijf.

In afwachting van de exploitatie van de door de Gemeente te bouwen volkswoningen werden met ingang van verslagjaar in het „Woningbedrijf” ingebracht de reeds bestaande gebouwen, te weten: de Oranje-bioscoop, de Deli-club, een zestal dienstwoningen en acht houten huizen in kampong Sekip, de zg. „modelwoningen”.

De inbreng had plaats tegen de volgende waarden: Oranje-bioscoop en Deli-club (60.000 + 15.000) 75.000.—

Dienstwoningen: Dir. G. W.	15750.—	
Gem. Secr.	13500.—	
Adj. D. G. W.	11250.—	
Opzichter	9000.—	
Commies	9000.—	
Ond. Opz.	7500.—	
		66.000.—
Houten huizen		5.400.—
		f 146.400.—

De Oranje-bioscoop en de Deli-club vormen één groep; beiden dateeren nog uit den tijd dat het Negorijfonds bestond en er voldoende geld aanwezig was om dergelijke gebouwen uit de loopende middelen te bekostigen. Het gebouw voor de Deli-club werd door het Negorijfonds opgericht op een door de Deli-Maatschappij oorspronkelijk aan een Gymnastiek vereeniging afgestaan terrein. Het eerder door de Gymnastiek vereeniging geoccupeerde terrein kwam daardoor vrij en werd met toestemming van de Deli-Maatschappij door de Gemeente bebouwd met een bioscoop-theater om dat aan een bioscoop-exploitant, die toen ter tijde een zeer onoogelijke gelegenheid op de Esplanade had, te kunnen verhuren.

Het gebouw van de Deli-club is tot wederopzegging gratis in gebruik bij de vereeniging „De Deli-club. De bedoeling schijnt te zijn geweest deze vereeniging, zoolang zij bestaat, kosteloos aan een eigen gebouw te helpen onder het vreemdsoortig motief, dat de leden van de Deli-club dezelfde menschen waren als de leden der inmiddels ontbonden Gymnastiekvereeniging. Deze kwesties uit den tijd, dat de Deli-Maatschappij met royale hand grond uitgaf en het Negorijfonds geld had, zijn zeer interessant, maar voor het tegenwoordig geslacht wat onbegrijpelijk, al is het ook slechts tien jaar geleden.

De Oranje-bioscoop was begin van verslagjaar verhuurd aan M. S. Michael voor f 600.— per maand met een driejarig contract aflopende 31 Juli 1921.

De dienstwoningen zijn ingebracht tegen een waarde van 100 maal de maandelijksche huur, zooals deze volgens de Ambtenaren-verordening aan de betrekkelijke ambtenaren bij gemis van een Gemeente-woning zou worden uitbetaald. Voor den Adjunct-directeur

der Gemeentewerken is daarbij gerekend op diens oorspronkelijk voorgestelde bezoldiging, die echter bij de definitieve behandeling der Salarisverordening in September 1920 hooger werd gesteld.

Bij den inbreng werd bepaald, dat de rentevoet 6 % zal zijn en dat de permanente gebouwen (bioscoop, clubgebouw en dienstwoningen) in 50 jaar zouden worden afgelost, terwijl de aflossingstermijn der houten modelwoningen op 18 jaar werd gesteld.

In den loop van verslagjaar kwamen de woningen in kampong Sekip gereed, en werden ingebracht in het Woningbedrijf voor een waarde gelijk aan de bouwsom. De bijkomende werken te weten:

verplaatsen der houten huizen	f 2.864.—
wegen, goten enz.	„ 11.900.—
2 badhuizen	„ 7.000.—
	f 21.764.—

werden niet ten laste van het Woningbedrijf gebracht. Van deze werken werden de badhuizen door de Waterleidingmaatschappij „Ajer beresih” overeenkomstig de concessievoorwaarden betaald, terwijl de rest voor rekening der Gemeente werd genomen.

Op welke wijze uit deze bouwsommen de huurprijzen werden afgeleid moge blijken uit bijgaanden staat.

Berekening der huurprijzen in Kampong Sekip.

Type	Aantal	Bouwsom	Annuiteit	Oppervlakte terrein	hasil per M ² in centen	hasil per perceel	Assurantie	Onderhoud	Verlies wegens leegstaan	Totaal per huis	Berekende maandhuur	Vastgestelde maandhuur	Verschil
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
D	4	5000.—	317.22	330	4.8	15.84	12.50	37.50	25.—	408.06	34.—	45.—	+ 11.—
		20.000.—	1268.88			63.36	50.—	150.—	100.—	1632.24	136.02	180.—	+ 43.98
E	2	1370.—	119.44	175	3.1	5.43	6.85	20.55	6.85	159.12	13.26	12.—	— 1.26
		2740.—	238.88			10.86	13.70	41.10	13.70	318.24	26.52	24.—	— 2.52
F	6	970.—	84.57	190	3.—	5.70	4.85	14.55	4.85	114.52	9.54	7.50	— 2.04
		5820.—	507.42			34.20	29.10	87.30	29.10	687.12	57.26	45.—	— 12.26
G	28	765.—	66.70	130	3.—	3.90	3.83	11.49	3.83	89.75	7.48	5.50	— 1.98
		21.420.—	1867.60			109.20	107.24	321.72	107.24	2513.—	209.42	154.—	— 55.42
Toko	1	4800.—	304.53	335	4.6	15.41	12.—	36.—	24.—	391.94	32.66	60.—	+ 27.34
		4800.—	304.53			15.41	12.—	36.—	24.—	391.94	32.66	60.—	+ 27.34
		54780.—	4187.31			233.03	212.04	636.12	274.04	5542.54	461.88	463.—	+ 71.32
													— 70.20
												per mnd.	+ 1.12
												per jaar	+ 13.44

Daarin geven de cursieve cijfers aan de bedragen die voor het geheele aantal van ieder type gelden. De optellingen hebben daarom alleen betrekking op de cursieve cijfers.

Als toelichting moge het volgende dienen. In kolom 4 wordt gegeven de annuïteit der bouwsom bij een rentevoet van 6 % en een afschrijvingstermijn: voor type D en de toko van 50 jaar (factor: 0,063444) en voor de overige typen van 20 jaar (factor 0,087185).

De hasil per vierkanten meter is overeenkomstig het door de Commissie voor Grondzaken opgesteld tarief (zie bijlage 3).

Voor type D en voor de toko is gerekend op: assurantiepremie $\frac{1}{4}$ %, onderhoudskosten $\frac{3}{4}$ % en verlies wegens leegstaan $\frac{1}{2}$ % der bouwsom.

Voor de typen E, F en G bedragen deze respectievelijk $\frac{1}{2}$ %, $1\frac{1}{2}$ % en $\frac{1}{2}$ %.

(Na de vaststelling der huurprijzen bleek de assurantiepremie voor de toko $\frac{3}{4}$ % en voor de semipermanente huizen 1 % te bedragen.)

Kolom 11 geeft de vereischte jaarlijksche huuropbrengst, d.w.z. de som van annuïteit, hasil, assurantiepremie, onderhoudskosten en verlies wegens leegstaan, terwijl in kolom 12 de berekende maandhuren zijn opgegeven, zijnde één twaalfde gedeelte van de bedragen in kolom 11.

Nu lag het in de bedoeling, de semi-permanente woningen zoo goedkoop mogelijk te verhuren, eenerzijds om het voor Medan nog wat ongewone type wat aanlokkelijk te maken, anderzijds om zoo veel mogelijk menschen die thans in vuile krotjes huizen in de gelegenheid te stellen een der goedkoopste typen gemeentewoningen te betrekken. Waar echter het Woningbedrijf zich zoo veel mogelijk zelf moet bedruipen, werd het gewenscht geacht de permanente woningen en de toko voor een iets hooger prijs te verhuren dan berekend was. Dit is zeer wel verantwoord, omdat ondanks de winst die op deze huizen gemaakt wordt, de huurprijzen nog aanzienlijk lager zijn dan voor dergelijke woningen aan particuliere verhuurders moet worden betaald. In kolom 13 is aangegeven op welke bedragen de huren werden vastgesteld, terwijl de laatste kolom het verschil aangeeft tusschen de berekende en de vastgestelde huren. Daarbij beteekent + winst en — verlies.

Als maatstaf werd verder aangenomen, dat de huurders minstens $12\frac{1}{2}\%$ van hun inkomen verwonen. De woningen zijn dus bestemd voor personen met een inkomen van hoogstens 8 maal de vastgestelde huurprijs.

De verhuur der woningen in kampong Sekip ging voor de meesten in met 15 Mei; enkele huizen konden reeds iets eerder verhuurd worden, terwijl de toko en eenige huisjes, die voor onderdak der toekangs hadden gediend eerst later werden verhuurd. Een en ander blijkt duidelijk uit onderstaande.

SPECIFICATIE DER HUUROPBRENGST.

Bioscoop 12×600 .— 7200.—

Dienstwoningen.

D. G. W.	$12 \times 157.50 = 1890$.—
Secr.	3×105 .— = 315.— (*)
	8×135 .— = 1080.—
Adj D. G. W.	$12 \times 123.75 = 1485$.—
Opz.	12×90 .— = 1080.—
Commies	12×90 .— = 1080.—
Onder Opz.	12×75 .— = 900.—

(*) gedurende het buitenl. verlof van den 7830.—
 Secr. was het huis verhuurd voor diens
 vroegere huishuurvergoeding).

Kampong Sekip.

8 huizen (hout) maandhuur f 6.50.

15030.—

1 verhuurd 1 April	9 mnd.
7 „ 15 „ $7 \times 8\frac{1}{2}$	$59\frac{1}{2}$ mnd.
	68 $\frac{1}{2}$ mnd.
op 31.12.21 nog niet betaald	6 mnd.

nl. 5 over December
en 1 „ November

62½ mnd. à 6.50= 406.25

4 huizen type D, maandhuur f 45.—
1 verhuurd 15 Mrt. = 9½ mnd.
2 „ 1 Mei = 16 mnd.
1 „ 15 Mei = 7½ mnd.

33 mnd.

op 31.12.21 nog niet betaald
(over Dec.)

3 mnd.

30 mnd. à 45.—= 1350.—

2 huizen type E. maandhuur f 12.—
2 verhuurd 15 Mei 2 × 7½ = 15 mnd.
niet invorderbaar 1 mnd.

14 mnd.

op 31.12.21 nog niet betaald
(over Dec.)

1 mnd.

13 mnd. à 12.—= 156.—

6 huizen type F; huurprijs f 7.50
verhuurd ingang 15 Mei =
6 × 7½ = 45 mnd.
niet invorderbaar 3 mnd.

42 mnd.

op 31.12.21 nog niet bet.

6 mnd.

waarvan 1 over Nov.
en 5 over Dec.

36 mnd. à 7.50= 270.—

28 huizen type G; huurprijs f 5.50

2182.25 15030.—

23 verhuurd ingang 15 Mei	
	$23 \times 7\frac{1}{2} = 172\frac{1}{2}$ mnd.
2 verhuurd ingang 1 Juni	
	$2 \times 7 = 14$ mnd.
3 verhuurd ingang 15 Juni	
	$3 \times 6\frac{1}{2} = 19\frac{1}{2}$ mnd.
	206 mnd.
leegstaan	$\frac{1}{2}$ mnd.
	205 $\frac{1}{2}$ mnd.
niet invorderbaar	6 mnd.
	199 $\frac{1}{2}$ mnd.
op 31.12.21 nog niet betaald	30 mnd.
	169 $\frac{1}{2}$ mnd. à 5.50 = 932.25

waarvan 2 over Oct.

6 „ Nov.

22 „ Dec.

toko-gebouw; huurprijs f 60.—

verhuurd ingang 1 Juli 6 mnd à f 60.— = 360.—

3474.50 3474.50

f 18504.50

Uit het bovenstaande blijkt, dat op 31 December 1921 nog niet was betaald:

	houten huizen: over Nov. 1 (op Ultio. Jan. '22: o)			
	„	Dec. 5 (	id.	: o)
type D	„	Dec. 3 (	id.	: o)
„ E	„	Dec. 1 (	id.	: o)
„ F	„	Nov. 1 (	id.	: o)
	„	Dec. 5 (	id.	: 1)
„ G	„	Oct. 2 (	id.	: o)
	„	Nov. 6 (	id.	: o)
	„	Dec. 22 (	id.	: o)

Waar de meeste bewoners hun huur na afloop van iedere maand betalen, kan niet alles als boven opgegeven worden beschouwd als „achterstand”. Dit blijkt ook wel uit de ter vergelijking opgegeven werkelijke achterstand op 31 Januari 1922.

Ook de gedurende verslagjaar geleden verliezen zijn betrekkelijk gering, nl.

wegens leegstaan, type G ½ mnd.		f 2.75
niet invorderbaar type E 1 mnd.	f 12.—	
„ F 3 mnd.	22.50	
„ G 6 mnd.	33.—	67.50
		f 70.25

Bij de huurberekening is voor de geheele kampong Sekip gerekend op f 274.— per jaar, dus over 7½ maand f 171.25 aan verlies wegens leegstaan. Het werkelijke verlies blijft verre beneden dit cijfer. Toch is reeds gebleken dat hier een der ernstigste bedreigingen voor het welslagen der Volkshuisvesting schuilt. Want ook al is het werkelijk verlies niet groot — de ontvangen huren hebben heel wat bedreigingen gekost. Het aanvankelijk gevolgde systeem van achteraf betalen werd spoedig verlaten: iedere nieuwe bewoner moet vooruit betalen. Doch dat is over het algemeen nog geen voldoende waarborg, want gewoonlijk al de tweede maand wordt niet meer vooruit betaald. Als iemand op 1 Augustus een huis huurt en de huur over Augustus direct betaalt, meent hij dat op 1 September niets behoeft te worden betaald, omdat immers de huur over de vorige maand al is voldaan!

Het ergste is echter het wegloopen der huurders. Het is reeds twee keer voorgekomen, dat iemand met drie maanden huurschuld eenvoudig 's nachts verdween, met medeneming van zijn heele inboedel, en zonder dat het mogelijk was hem te achterhalen. Hoewel drie maanden huurverlies voor het woningbedrijf van beteekenis is, kon het feitelijke bedrag — (voor type G totaal f 16.50) geen aanleiding geven om de schuldenaar, die naar „de kebon” is gegaan of misschien naar Java, op te sporen.

Het zal daarom voor de kampong Djati Oeloe gewenscht zijn behalve het eischen van vooruitbetaling van één maand huur tevens het storten van een waarborgsom gelijk aan een maand huur verplichtend te stellen. Wanneer dan iemand bv. een huis huurt met ingang van 1 Januari en hij heeft vòòr 15 Februari de huur over

Februari nog niet voldaan, dan kan hem aangezegd worden het huis uiterlijk 1 Maart te verlaten. Dit mag dan wel niet geheel overeenkomstig de letter van de Huurcommissie-ordonnantie zijn — het kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn geweest, dat opzegging wegens niet betalen der huurpenningen verboden zou worden of langs een zòò langen weg van rechten zou moeten plaats hebben, dat de verhuurder de inmiddels opgelopen huur heelemaal niet kan verhalen op den weinig of niets bezittenden huurder. Het zal dan ook in de praktijk wel geen aanleiding geven tot moeilijkheden, wanneer den huurder wordt aangezegd het huis te verlaten wegens achterstalligen huur, omdat meestal het gevoel in gebreke te zijn gebleven den Inlandschen huurder beter zal leiden dan de uitheemsche rechtsbegrippen. Trouwens de huurders zelf bekreunen zich allerminst om het in acht nemen van eenigen opzeggingstermijn.

Het eischen van een waarborgsom zal tevens het voordeel hebben, dat de huurders nu hun huur komen opzeggen (zij het op den dag af), wanneer zij vertrekken en niet, zooals in Sekip thans veel gebeurt, hun huis overdoen aan een ander. Het is herhaalde malen voorgekomen, dat bij aanbieding der huurkwitantie wordt verzocht de naam even te veranderen, omdat de oorspronkelijke huurder al weg is, terwijl de nieuwe huurder dan de huur over de afgelopen maand betaalt. Hoewel het op deze wijze voor de Gemeente gemakkelijk is, dat er steeds nieuwe huurders direct in de huizen trekken, is het aan de andere zijde voor de controle op de huurders hoogst ongewenscht. Bovendien ontstaat de toestand, dat menschen, die een Gemeentewoning willen huren, zich niet op het Bureau opgeven, doch in de kampong rondvragen of er niet iemand mogelijk gaat verhuizen. Daardoor is het zeer moeilijk na te gaan of er werkelijk een groote vraag bestaat naar de huizen, zoodanig, dat de vraag het aanbod aanzienlijk overtreft.

Tot nu toe valt over de animo niet te klagen. Een der huizen type G heeft een halve maand leeggestaan — overigens is alles voortdurend verhuurd geweest. Het aantal mutaties is echter buitengewoon groot, zelfs onder de bewoners der Europeesche huizen. De tijd is te kort om daar nu al eenige conclusie uit te trekken, doch het zal wel aanbeveling verdienen, wanneer eenmaal de Gemeente 34 Europeesche woningen heeft te verhuren, door het maken van wat geregelde reclame te zorgen, dat gegadigden zich opgeven, ook al is op het moment geen huis beschikbaar. Van de vier huizen in kampong Sekip is er twee maal een leeg gekomen, zonder dat de huurder

behoorlijk een maand te voren de huur had opgezegd. De Europeesche dagbladen waren toen zoo welwillend in het redactioneel gedeelte een mededeeling te plaatsen, omdat het Woningbedrijf geen advertenties kan betalen. De aanvraag naar aanleiding van deze bekendmakingen was verre beneden de verwachting; zelfs deelden eenige personen, die zich bij de eerste verhuring van Sekip voor een huis type D hadden opgegeven, doch wien toen geen huis toegewezen was kunnen worden, mede, dat ze maar liever zouden wachten op een huis in Djati-Oeloe, waarvoor zij dan naar hun meening allereerst in aanmerking zouden komen, „omdat ze al zoo lang geleden een Gemeentehuis hebben gevraagd”. Hier kan natuurlijk geen sprake van zijn — doch deze mededeeling en het feit dat zich telkens na een krantenbericht slechts één gegadigde aanmeldde, geven duidelijk aan, dat de werkelijke huizen *n o o d* al wel geluwd is. Dat neemt niet weg, dat voor de 30 keurige mooi-gelegen nieuwe huisjes in Djati-Oeloe reeds veel meer gegadigden zich hebben opgegeven dan er huizen zijn. De vrees is niet ongegrond, dat Djati-Oeloe een concurrent wordt voor kampong Sekip.

Van de *O r a n j e b i o s c o o p* liep het huurcontract af met 31 Juli 1921. Het gebouw was sinds de oprichting in 1912 verhuurd aan M. S. Michael, laatstelijk voor een bedrag van f 600.— per maand.

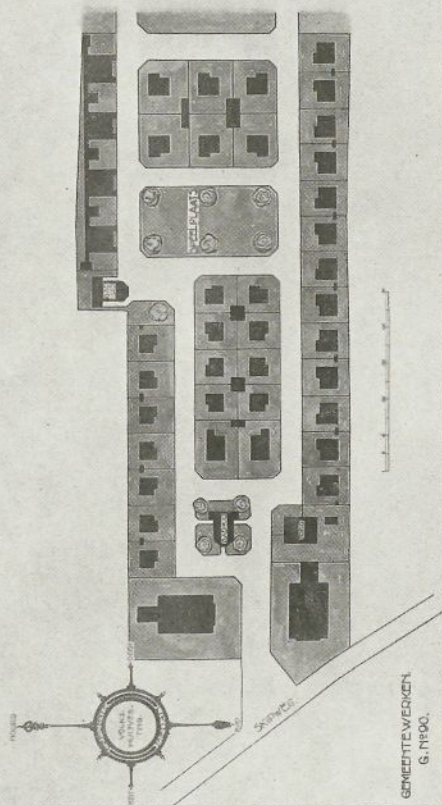
Bij schrijven van 19 Mei 1921 stelde de Burgemeester, in overleg met de Financieele Commissie, aan den Raad voor, een openbare inschrijving te houden voor een nieuwe verhuring voor drie jaar, met welk voorstel de Gemeenteraad in de vergadering van 25 Mei zich vereenigde.

De opening der inschrijvingsbiljetten had plaats op 7 Juli 1921 ten overstaan van den Vendumeester. Er was ingeschreven door den ouden huurder voor f 600.— per maand en door the Oriental Trading Cy. voor f 760.— per maand.

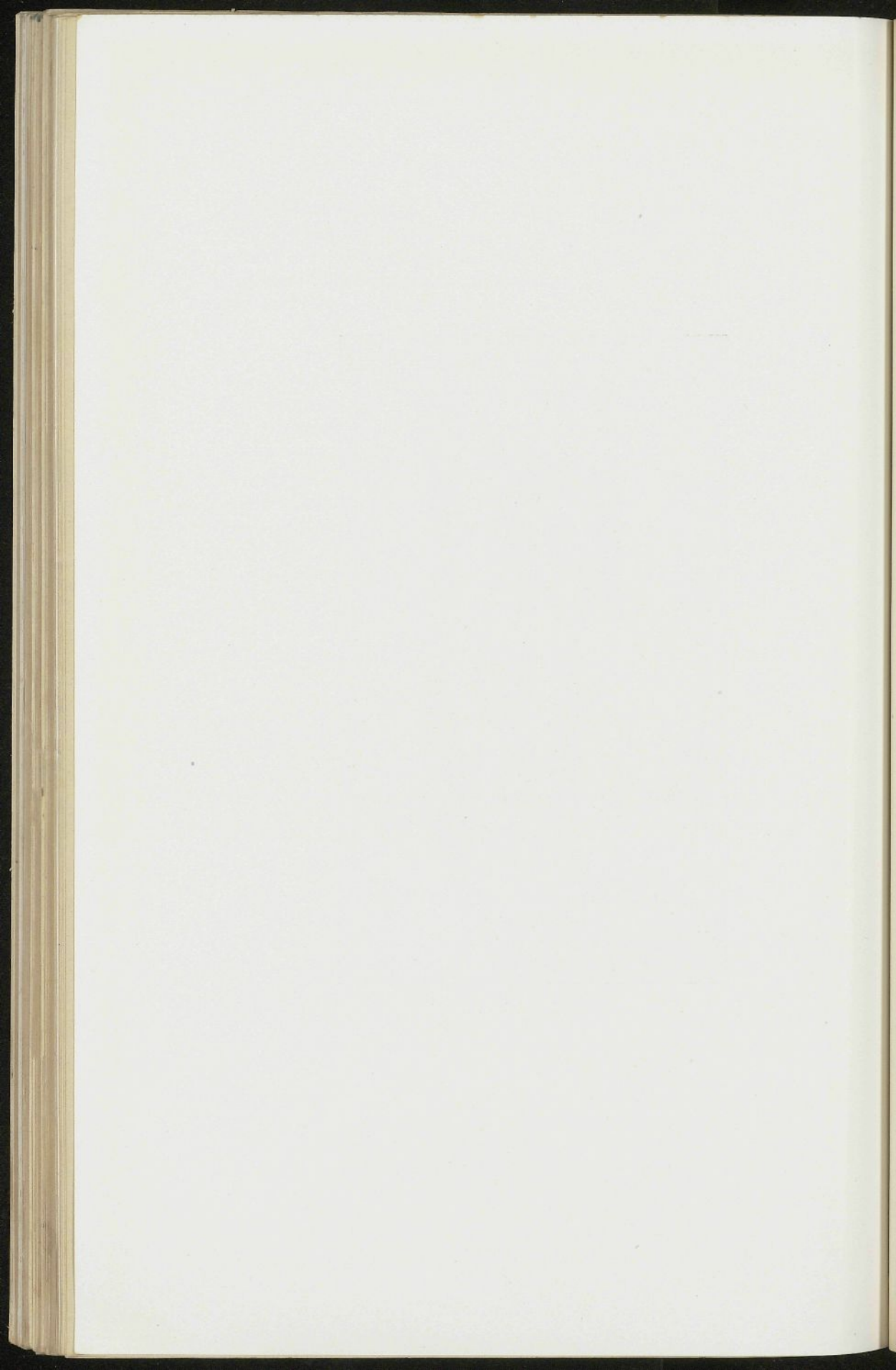
Bij de gunning in de Raadsvergadering van 20 Juli werd op grond van de omstandigheid, dat de oude huurder in alles gemakkelijk was, vooral ook waar het betrof het gratis afstaan van het bioscoopgebouw voor vergaderingen, terwijl de vertoonde films op een beter peil staan dan in de meeste andere bioscopen, besloten, weer een contract voor 3 jaar aan te gaan op een maandhuur van f 600.—

Als gevolg van de Raadsbeslissing dat een openbare verhuring gehouden zou worden, werd uitgegeven:

BEBOUWINGSPLAN SKIPWEG.

GENEETTE WERKEN
G. 11500.

aan advertenties	f 561.50
aan vendumeester	„ 299.06
totaal	f 860.56

welke kosten later op het Woningbedrijf werden verhaald, hoewel er bij de begrooting van dit bedrijf niet op was gerekend. Waar hierdoor de reserve, volgens de begrooting totaal f 1576.—, voor een aanzienlijk deel zou worden verbruikt werd bij de opmaking der begrooting voor 1922 voorgesteld de rente en de aflossing voor kampong Sekip (met uitzondering der reeds per 1 Jan. ingebrachte houten huizen), welke rechtens over $7\frac{1}{2}$ maand van 1921 zou moeten worden afgedragen, in het Woningbedrijf te laten en de afschrijvingstermijn van het geheele complex te doen ingaan met 1 Januari 1922. Bij de vaststelling der begrooting werd dit voorstel aangenomen, waardoor het mogelijk was een bedrag van ruim f 3800.— als saldo over te boeken op het nieuwe jaar. Omdat over de wijze van belegging der reserves nog niet is beslist blijft dit saldo staan op de rekening Gemeenteontvanger (kassier).

Bij de hiervolgende Bedrijfsrekening en Balans mogen nog de volgende toelichtingen dienen. De posten „Rente” en „Afschrijving” zijn berekend op annuïteiten, zoodanig, dat ieder jaar rente plus afschrijving een gelijk bedrag oplevert. Daardoor komt het dat de eerste jaren, wanneer de schuld en daarmee de rente nog groot is, de aflossing slechts gering kan zijn.

De post „Onderhoud” was begroot op f 1500.—, waarvan slechts is uitgegeven f 1256,58.

De kosten van andere Gemeentediensten zijn overeenkomstig de begrooting gesteld op 2400.—. Dit bedrag is afgerond 4 % van de totaal-kosten van de Afdeeling Kas en van het Bureau voor Grondzaken, aannemende, dat het geheele personeel van beide diensten per maand één dag aan het Woningbedrijf besteedt. Deze uitkeering aan de Gemeente is mogelijk, doordat de Dienstwoningen voor een zoodanige waarde zijn ingebracht, dat de rente veel meer bedraagt dan 6 %, waarop bij de afschrijving is gerekend.

De bedragen vermeld onder „Rente”, „Afschrijving” en „Kosten van andere Gemeentediensten” werden inderdaad aan de Gemeente uitgekeerd. Gedurende het verslagjaar werd enkele malen in de Commissie voor de Volkshuisvesting de vraag besproken, of het wenselijk zou zijn deze bedragen niet aan de Gemeente uit te keeren, doch in het bedrijf te laten, waarbij dan in het vervolg nog zou komen de

berekende rente en afschrijving van kampong Sekip. Het Woningbedrijf zou dan telkens wanneer er genoeg geld is weer eenige huizen kunnen bijbouwen en op deze wijze, wanneer de bestaande huizen geheel zijn afgeschreven, weder in het bezit zijn van een complex als thans.

Hoe aantrekkelijk een dergelijk continu-bedrijf ook moge schijnen, voor de Gemeente zelf zou het niet te verdedigen zijn. Want hoewel het thans bestaande gedeelte van het Woningbedrijf voor de Gemeente een opbrengst geeft, zonder dat daar een schuld tegenover staat, zal voor het thans in aanbouw zijnde complex de schuld (= de helft der Nillmij-leening) in 20 jaar moeten worden afgelost, terwijl het Woningbedrijf de huizen in gemiddeld 45 jaar afschrijft. Dat wil dus zeggen, dat de Gemeente gedurende de eerste twintig jaren veel moet betalen en maar weinig ontvangt, maar daarna nog steeds blijft ontvangen zonder dat er iets betaald hoeft te worden.

Waar het verschil tusschen wat thans betaald moet worden en wat van het Woningbedrijf wordt ontvangen door de Gemeente uit de gewone middelen moet worden bijgepast, ligt het voor de hand dat de Gemeente alles moet doen om die gewone middelen te versterken. Door de bovenbedoelde opbrengst van het Woningbedrijf, waartegenover geen schuld staat, in de gewone middelen der Gemeente op te nemen wordt medegewerkt aan het behoorlijk aflossen der Nillmij-leening. Na 20 jaar zal de Gemeente een geheel vrij complex huizen bezitten en, als zij niet weer geld heeft moeten leenen voor een overeenkomstig doel, zal het dan mogelijk zijn de verdere opbrengst van het Woningbedrijf te besteden voor uitbreiding van dat bedrijf.

Bij de Balans moge nog worden opgemerkt, dat de rekening „Gemeente-ontvanger” de plaats inneemt van de rekening „Kassier”, omdat het Woningbedrijf geen eigen kasbeheer heeft, doch alle ontvangsten en betalingen door den Gemeente-ontvanger geschieden. Verder neemt de rekening „Gemeente Medan” hier de plaats in van de Kapitaal-rekening bij een gewone handelsboekhouding.

Bijlage 1.

BEDRIJFSREKENING OVER 1921.

Woningbedrijf.

Debet. Credit.

Huren.

Oranje biosc. en Deli Club	7200.—		
Dienstwoningen	7830.—		
Kp. Sekip; type D: $33 \times 45.— = 1485.—$			
„ E: $15 \times 12.— = 180.—$			
„ F: $45 \times 7.50 = 337.50$			
„ G: $206 \times 5.50 = 1133.—$			
Houten $68\frac{1}{2} \times 6.50 = 445.25$			
toko $6 \times 60.— = 360.—$	3940.75		
af:	18970.75		
wegens leegstaan	2.75		
oninbaar	67.50	70.25	18900.50

Rente.

Oranje biosc. en Deli Club	4500.—		
Dienstwoningen	3960.—		
houten huizen	324.—	8784.—	

Onderhoud.

1256.58

Verzekering.

Oranje biosc. en Deli Club	178.33		
Dienstwoningen	125.82		
Kampong Sekip	406.96	711.11	

Kosten van andere Gemeentediensten.

2400.—

Onkosten (openbare verhuur bioscoop)

860.56

Afschrijving.

Oranje biosc. en Deli Club	258.30		
Dienstwoningen	227.30		
houten huizen	176.—	661.60	

Saldo

4226.65

18900.50 18900.50

Bijlage 2.

Woningbedrijf.

BALANS per 31 December 1921.

			Debet.	Credit.
Gebouwde eigendommen.				
Bioscoop en Club	75.000.—			
Afschrijving in 1921	258.30	74.741.70		
Dienstwoningen	66.000.—			
Afschrijving in 1921	227.30	65.772.70		
Kamp. Sekip, hout	5.400.—			
Afschrijving in 1921	176.—			
	5.224.—			
permanent	24.800.—			
Semi-perm.	29.980	60.004.—	200518.40	
Debiteuren			396.—	
Gemeente-Ontvanger (Kassier)			3831.25	
Gemeente Medan (Kapitaal)				204745.65
			204745.65	204745.65

Bijlage 3.

Woningbedrijf.

Het door de Commissie voor Grondzaken opgesteld tarief voor Grondafstand aan vereenigingen werkzaam in het belang der volkshuisvesting is als volgt samengesteld.

Bij de oorspronkelijke opstelling van rentabiliteitsberekeningen voor volkswoningbouw, zoowel door de Gemeente zelf als door vereenigingen, werd gerekend op een bedrag voor den aankoop van den grond en tevens op een jaarlijkschen canon. Hoewel de Gemeente bij haar gronduitgifte aan particulieren ook eerst een som-in-eens vraagt en daarna nog een jaarlijksche canon, zou deze wijze van handelen voor bouwvereenigingen al heel eigenaardig worden, omdat dan de Gemeente zou moeten beginnen met het voorschieten van geld om de vereeniging in de gelegenheid te stellen den grond van de Gemeente te koopen, terwijl dan de Vereeniging dit voorschot weer over een groot aantal jaren verdeeld zou moeten terugbetalen.

Bovendien bestaat het bezwaar, dat bij het groote verschil in afschrijvingstermijn van semi-permanenten en van permanenten bouw, de som-in-eens niet in beide gevallen betrekking zou hebben opeenvooreen gelijken termijn verkregen recht. Daarom werd het beter gevonden de som-in-eens om te rekenen tot een verhooging van den jaarlijkschen canon. Op deze wijze wordt het ook eenvoudiger een tarief te ontwerpen, dat voor de goedkoopere woningen een relatief lager bedrag aanwijst.

Als grondslag voor de hasil-berekening werd aangenomen de annuïteit (rente + aflossing) van de bouwsom, wijl deze voor de verschillende bouwwijzen, onafhankelijk van den afschrijvingstermijn, het beste vergelijkbaar is. Deze annuïteit is beter te gebruiken dan de misschien iets meer voor de hand liggende huurprijs (zoodanig dus, dat een zeker percentage van de huur aan canon wordt betaald), omdat in de huurprijs andere factoren in aanmerking zijn genomen, o.a. assurantie-premie en onderhoudskosten, die voor permanenten en semi-permanenten bouw verschillend zijn.

Het tarief is progressief; bij een annuïteit der bouwsom beneden f 100.— bedraagt de canon 3 cent per vierkanten meter; voor iedere f 100.— annuïteit meer wordt de stijging $\frac{1}{2}$ cent grooter; derhalve:

annuïteit f 100.—	—	3 cent
„ „ 200.—	—	3½ „
„ „ 300.—	—	4½ „
„ „ 400.—	—	6 „
„ „ 500.—	—	8 „
„ „ 600.—	—	10½ „

Bij de toepassing moet de hasil per vierkanten meter worden afgerond op tiende deelen van centen, terwijl voor het geheele perceel een afronding op 5 centen plaats heeft.

Voor een gemakkelijke toepassing is hierbij gevoegd een staatje, waarbij voor een hasil per vierkanten meter met één tiende cent opklimmend van 3 tot 10 cent, is opgegeven welke bedragen aan annuïteit der bouwsom met deze hasil overeenkomen.

Het is van belang na te gaan met welke som-in-eens deze hasil overeenkomt, indien evenals bij gronduitgifte aan particulieren bovendien nog wordt betaald een jaarlijksche canon van één veertigste der som-in-eens, en verder, met welke bouwsom de opgegeven annuïteiten overeenkomen. Hier worden slechts de beide uitersten nagegaan. De hoogste hasil van 10 cent per vierkanten meter komt overeen met een som-in-eens van f 1.13 en dan verder een jaarlijksche canon van 2,8 cent.

Met de annuïteit van f 578.— komt overeen (gerekend op 50 jaar afschrijving) een bouwsom van f 9109.— Rekent men het perceel op een grootte van ongeveer $25 \times 35 \text{ M} = 875 \text{ M}^2$, dan zou de som-in-eens bedragen f 988.75. De verhouding van ruim negen duizend gulden bouwsom tot nog geen duizend gulden grondaankoop geeft wel aan, dat de grond hier nog laag berekend is, te meer waar het in de bedoeling ligt voor de gronden, afgestaan ten behoeve der volkshuisvesting, geen bijdrage voor wegeaanleg te berekenen.

Met de laagst aangegeven hasil van 3 cent per vierkanten meter komt overeen (gerekend op 20 jaar afschrijving) een som-in-eens van 27 cent per vierkanten meter. Voor een terrein van 200 M^2 zou de som-in-eens dus bedragen f 54.— De bouwsom, overeenkomende met een annuïteit van f 110.—, is f 1262.—. Ook hier blijkt uit de verhouding tusschen kosten voor grondaankoop en bouwsom, dat de grond zeer goedkoop wordt beschikbaar gesteld. Dit blijkt echter nog beter, wanneer men bedenkt, dat tegenwoordig in verschillende kampongs voor een klein perceeltje, waarop precies een huisje kan staan echter zonder erf, minstens 50 cent per maand wordt betaald, terwijl de Gemeente voor die prijs een terreintje van bv. 11×18 meter afstaat, gelegen aan een behoorlijken kampongweg.

Er moge hier nog op worden gewezen, dat de aangegeven hasil in geen geval mag worden vergeleken met de hasil van bestaande grantperceelen. Houders van grantperceelen moeten boven en behalve de hasil nog rekenen op rente en afschrijving van de koopsom van hun recht, terwijl deze bij de aangegeven hasil daarin begrepen zijn.

TARIEF voor GRONDAFSTAND aan
BOUWVEREENIGINGEN.

Annuiteit	bouwsom	Hasil	Annuiteit	bouwsom	Hasil
Beneden	110.—	3.—	427.50 —	432.50	6.6
110.— —	130.—	3.1	432.50 —	437.50	6.7
130.— —	150.—	3.2	437.50 —	442.50	6.8
150.— —	170.—	3.3	442.50 —	447.50	6.9
170.— —	190.—	3.4	447.50 —	452.50	7.—
190.— —	205.—	3.5	452.50 —	457.50	7.1
205.— —	215.—	3.6	457.50 —	462.50	7.2
215.— —	225.—	3.7	462.50 —	467.50	7.3
225.— —	235.—	3.8	467.50 —	472.50	7.4
235.— —	245.—	3.9	472.50 —	477.50	7.5
245.— —	255.—	4.—	477.50 —	482.50	7.6
255.— —	265.—	4.1	482.50 —	487.50	7.7
265.— —	275.—	4.2	487.50 —	492.50	7.8
275.— —	285.—	4.3	492.50 —	497.50	7.9
285.— —	295.—	4.4	497.50 —	502.—	8.—
295.— —	303.33	4.5	502.— —	506.—	8.1
303.33 —	310.—	4.6	506.— —	510.—	8.2
310.— —	316.67	4.7	510.— —	514.—	8.3
316.67 —	323.33	4.8	514.— —	518.—	8.4
323.33 —	330.—	4.9	518.— —	522.—	8.5
330.— —	336.67	5.—	522.— —	526.—	8.6
336.67 —	343.33	5.1	526.— —	530.—	8.7
343.33 —	350.—	5.2	530.— —	534.—	8.8
350.— —	356.67	5.3	534.— —	538.—	8.9
356.67 —	363.33	5.4	538.— —	542.—	9.—
363.33 —	370.—	5.5	542.— —	546.—	9.1
370.— —	376.67	5.6	546.— —	550.—	9.2
376.67 —	383.33	5.7	550.— —	554.—	9.3
383.33 —	390.—	5.8	554.— —	558.—	9.4
390.— —	396.67	5.9	558.— —	562.—	9.5
396.67 —	402.50	6.—	562.— —	566.—	9.6
402.50 —	407.50	6.1	566.— —	570.—	9.7
407.50 —	412.50	6.2	570.— —	574.—	9.8
412.50 —	417.50	6.3	574.— —	578.—	9.9
417.50 —	422.50	6.4	578. en daarboven	10.—	
422.50 —	427.50	6.5			

V

HUURCOMMISSIE

JAARVERSLAG der huurcommissie te Medan over 1921.

a. Samenstelling der commissie op 1 Januari 1921:

J. Hogervorst, lid-voorzitter.
Ir. F. J. J. Dootjes, ... lid (niet-belangheb-
bend)- plaatservan-
gend voorzitter.
U. J. Huber, lid (vertegenwoordi-
gende de belangen van
verhuurders).
Mr. P.B. Dijksterhuis lid (id. van huurders).
J. Witteveen, lid (niet-belangheb-
bend).

Secretaris: J. A. Vredevoogd.

Plaatsvervangende

leden: F. Fliers Sr. (Vertegenwoordi-
gende de belangen van
verhuurders).
Soetan-Perlindoengan, (id. van huurders).
Mohamad- Noech...)
en Ismail, (Niet-belanghebbend).

Plaatsvervangend

secretaris: L. J. Winckel.

Op 23 Maart werden, inplaats van de Heeren J. Witteveen en
L. J. Winckel, benoemd de Heeren: R. Vogel en Mr. R. F.
E. M. Romme.

Op 22 Juni werden, inplaats van de Heeren U. J. Huber en
F. Fliers Sr. benoemd de Heeren F. Fliers Sr. en Tan
Boen An

Op 1 Januari 1922 was de commissie derhalve als volgt samen-
gesteld:

J. Hogervorst, lid-voorzitter.
Ir. F. J. J. Dootjes, lid (niet - belangheb-
bend) - plaatservan-
gend voorzitter.

F. Fliers Sr. lid (vertegenwoordigende de belangen van verhuurders).

Mr. P.B. Dijksterhuis, lid (id. van huurders).

R. Vogel, lid (niet - belanghebbend).

Secretaris: J. A. Vredevoogd.

Plaatsvervangende

leden: Tan Boen An, (vertegenwoordigende de belangen van verhuurders).
Soetan-Perlindoengan, id. van huurders).
Mohamad- Noech...)
en Ismaïl, (Niet-belanghebbend).

Plaatsvervangend

secretaris: Mr. R.F.E.M. Romme.

b. Het personeel aan den secretaris der commissie toegevoegd bestond uit: één leerling-klerk en één kantooroppasser.

De gewone werktijd van dit personeel bedroeg in het verslagjaar gemiddeld $6\frac{1}{2}$ ($7\frac{1}{2}$) uur daags. *Zie noot 1.*

Buiten den gewonen werktijd werd door den secretaris, enkele malen geassisteerd door den hem toegevoegden leerling-klerk, nu en dan nog eenig noodzakelijk kantoorwerk, dat tijdens de gewone werkuren niet kon worden uitgevoerd, verricht, waarvan de duur in het verslagjaar in totaal 56 uren bedragen heeft.

c. Het aantal commissievergaderingen bedroeg: 32 (36).

Noot 1: De overeenkomstige cijfers voor 1920 zijn in dit verslag tusschen haakjes () geplaatst, achter de cijfers op het verslagjaar betrekking hebbende.

d. Aan het publiek werden aangaande de huurcommissie-
ordonnantie en de uitvoeringsordonnantie der huurcommissie-
ordonnantie door den secretaris mondeling inlichtingen verstrekt:

1. ten kantore van den secre-			
taris aan	569	personen (	488)
en 2. ten huize van den sec. aan:	32	„	(43)
Te- zamen dus aan:	601	„	(531).

Per brief werden dergelijke inlichtingen verstrekt aan:.....	78	„	(41).

Zoodat in het verslagjaar in totaal werden ingelicht:	679	„	(572).
--	-----	---	---------

e. Het aantal ontvangen en ver-
zonden geagendeerde stukken be-
droeg: 2501 (2090),

dat der aan verhuurders en huurders van woningen verzonden afschriften van uitspraken der commissie:	699		(566),
---	-----	-------	---------

id.-aan id.-verzonden afschrif- ten van rekestten van verhuurders:	699		(566 *),
---	-----	-------	-----------

id.-aan id.-verzonden afschrif- ten van rapporten van leden der commissie omtrent ingesteld plaat- selijk onderzoek van woningen:...	2		(110),
---	---	-------	---------

id.-der door den secretaris verstrekte schriftelijke inlichtin- gen betreffende uitspraken der huurcommissie (artikel 69 van staatsblad 1918, no. 288)	12		(6).

Totaal aantal stukken: 3913 (3338).

* In het vorig verslag (1920) is abusievelijk opgegeven 284.

Zoodat het getal per week behandelde stukken gemiddeld bedroeg:

75 (64).
Zie punt f.

f. Bij afzonderlijke brieven werd, in opvolging van het bepaalde in artikel 28, (2), van staatsblad 1918, no. 289, aan de bevoegde ambtenaren van het openbare ministerie mededeeling gedaan van: gevallen van overtreding der huurcommissie-ordonnantie door verhuurders.

44 (23)

g. Aantal ontvangen rekestten van verhuurders:
of in 1921 16, 3% meer dan in 1920, t. w. betreffende „huurverhoogingen”:
t. w. betreffende „huuropzeggingen”:
en t. w. betreffende „schattingen”:

371 (319),
190 (149),
174 (166),
7 (4).

Aantal in 1920 ontvangen en in 1921 afgedane rekestten:
t. w. betreffende „verhoogingen”...
en betreffende „opzeggingen”.....

2 (4),
..... (2),
2 (2),

Aantal rekestten in 1921 ontvangen doch niet afgedaan:.....

6 „opzeggingen” (2).

h. Van de ingekomen rekestten werden als overbodig gedeponeerd-b. v. omdat er *niet* in gevraagd werd om verhooging van den huurprijs of om opzegging der huur goedgekeuren-, dan wel wegens onvolledigheid van den inhoud of andere gebreken, door verbeterde rekestten vervangen: 6 (18) stuks. Zie noot 2.

Noot 2: 1 „verhooging”, 4 „opzeggingen”, 1 „schatting” (5 „verhoogingen”, 11 „opzeggingen” en 2 „schattingen”).

- i. Van de ingekomen rekestē werden bij de behandeling door verhuurders *ingetrokken*: 38 (19). Zie noot 3.

Van de 35 (17) *ingetrokken* rekestē „opzeggingen” werden er 32 (15) *ingetrokken*, omdat de betrokken huurders de door hen verschuldigde huurpenningen, bij de behandeling der rekestē, ten overstaan van de commissie, aan de betrokken verhuurders hadden voldaan, enz. Zie verder onder r., hieronder. Deze huurders waren elk gemiddeld 3, 63 (4, 8) maanden huur achterstallig.

j. UITSPRAKEN DER COMMISSIE.

De commissie verklaarde zich onbevoegd om van 6 (22) der ingekomen verzoekschriften kennistēnemen: „verhoogingen”: 1 (12), „opzeggingen”: 3 (10), „schattingen”: 2 (—).

De onbevoegdverklaring geschiedde, voor wat de „*verhooging*” betreft, omdat de betrokken woning als autogarage gebruikt werd en niet als „woning” in den zin der huurcommissie-ordonnantie kon worden aangemerkt, voor wat aangaat de 3 „opzeggingen”, in 1 (4) geval, wijl de betrokken woning als pakhuis gebruikt werd en niet als „woning” in den zin der huurcommissie-ordonnantie kon beschouwd worden, in 1 (—) geval omdat de woning in kwestie gebouwd is op grond van het Delische zelfbestuur, terwijl in het 3e geval de huurder failliet was verklaard en de woning reeds verlaten had toen de commissie van de zaak had kennisgenomen, en voor wat betreft de 2 „schattingen”, in 1 geval omdat de 2 woningen waartomtrent schatting van den huurprijs werd verzocht beiden nieuw-gebouwd en voor het eerst in gebruik genomen waren, en in het andere geval wijl de woning in kwestie op 1 Januari 1916 nog niet bestond en daarna nog niet definitief verhuurd geworden was.

- k. Het aantal door de commissie geweigerde verzoeken bedroeg:

Noot 3: 1 „verhooging”, 35 „opzeggingen” en 2 „schattingen” (2 „verhoogingen”, 17 „opzeggingen” en — „schattingen”).

189 (160), t.w.: „verhoogingen” 162, *zie noot 4*, (130), en „opzeggingen” 27, *zie noot 5*, (30).

- l.* En dat der verzoeken die toegestaan werden: 25 (2) „verhoogingen”, 101, *zie noot 6*, (91), „opzeggingen” en 2, *zie noot 7*, (2), „schattingen”, of te-zamen: ... 128 (95).

m.

- n.* Van de 170 (138) rekestten „opzeggingen” waarop door de commissie een beschikking genomen werd hadden er 58 (48) betrekking op huurders die tezamen 296 (227) maanden huishuur achterstallig waren, of elk gemiddeld 5, 1 ($4\frac{3}{4}$) maanden. (Zie ook punt s., blz. 9).

- o.* 1. Van de 970 woningen welker huurprijzen door de huurcommissie sedert hare instelling en tot ultimo December 1921 werden vastgesteld bedroeg de huur in totaal *per jaar*:

Noot 4: Hierbij moet in aanmerking genomen worden dat, al werd het verzoek geweigerd, meestal tóch een hoogere huurprijs dan die van 1 Januari 1916, of, indien de woning nieuw gebouwd en na 1 Januari 1916 voor het eerst in gebruik genomen werd, een hoogere huurprijs dan die waarvoor de woning voor het eerst verhuurd geworden was, werd vastgesteld, omdat de kosten van onderhoud van woningen, door de stijging der arbeidsloozen en der prijzen van materialen, in de laatste jaren aanzienlijk hooger zijn geworden dan in 1916 en volgende jaren.

Noot 5: (1.) In 1 dezer gevallen werd het verzoek geweigerd, omdat de huur binnen een door de huurcommissie vastgestelden termijn door den betrokken huurder voldaan was, in 10 gevallen, wyl de woningen die de verhuurder wenschte te doen herstellen-en in verband daarmede door de huurders te doen ontruimen-nog in goed-bewoonbaren toestand verkeerden, in 9 gevallen, omdat de verhuurders hadden opgegeven de woningen zelf te willen gebruiken, doch niet konden aantoonen bij de huuropzegging een rechtmatig belang te hebben, in 3 gevallen wyl der commissie gebleken was dat de betrokken huurders niet achterstallig waren met het betalen der huishuur, wat ten onrechte door de verhuurders in hun rekestten aan de commissie was opgegeven, in 1 geval omdat de huurder, na de inlevering aan de commissie van het verzoek om opzegging der huur, het door hem verschuldigde aan den verhuurder had voldaan, in 2 gevallen omdat de betrokken verhuurders, na 2 malen behoorlijk te zijn opgeroepen, om op de door hen ingezonden rekestten te worden gehoord, niet voor de commissie verschenen waren, en in 1 geval omdat de verhuurder, die verklaard had den huurder niet langer als zoodanig te willen erkennen, voor de commissie niet aantoonen kon bij de huuropzegging te hebben een rechtmatig belang.

- a. Op 1 Januari 1916, of daarna, indien de woningen later gebouwd en voor het eerst in gebruik genomen werden: f 315904,—
- b. en op een later tijdstip vóór de instelling der commissie, nadat de huurprijzen door de verhuurders verhoogd geworden waren:.... „ 366114,—
2. Door de verhuurders der 970 evenbedoelde woningen werd van de huurders een huur gevorderd, per jaar in totaal bedragende:.... „ 414660,—
3. De huurprijzen door de huurcommissie voor deze woningen bepaald bedroegen tezamen per jaar: „ 346761,—
4. Zoodat van 10 Juli 1918 (datum waarop de huurcommissie werd ingesteld) tot 1 Januari 1922 door de gezamenlijke huurders minder huur betaald is geworden dan de verhuurders van hen gevorderd hebben:.... „ 151738,—

(2.) Van de 9 zaken in het vorige lid, regels 6, 7 en 8, bedoeld werden er in hooger beroep 2 door den residentierechter vernietigd en het verzoek der appellanten-verhuurders om toestemming tot opzegging der huur te verleen, dat door de commissie geweigerd was, toegestaan, wíl de rechter van oordeel was dat deze verhuurders bij die opzegging een rechtmatig belang hadden.

Noot 6: In 54 van deze gevallen waren de huurders achterstallig met het betalen der door hen verschuldigde huurpenningen, in 17 gevallen wenschten de verhuurders de woningen aftebreken en door nieuwe te vervangen, in 2 gevallen was het noodig dat de woningen wegens bouwvalligen staat afgebroken werden, in 24 gevallen wenschten de verhuurders de betrokken huizen zelf te bewonen of te gebruiken, dan wel den huurder niet langer als huurder te erkennen, omdat deze Medan metterwoon zou verlaten-en tóch de beschikking over het huis behouden wilde, tot zijn eventuëlen terugkeer terplaatse, in 1 geval moest de woning worden ontruimd, omdat zij zware herstellingen behoefde, terwijl in 3 gevallen de huurders, zonder toestemming van den verhuurder, de geheele woning in onderhuur aan anderen ter bewoning hadden afgestaan.

Noot 7: (1.) De huurprijzen op 1 Januari 1916 van de woningen in deze 2 rekestén bedoeld werden door de commissie geschat op f 65,—, onderscheidenlijk f 90,—, 's maands,-waarbij tevens de tegenwoordige huurprijzen dezer woningen werden vastgesteld op f 70,— onderscheidenlijk f 100,— per maand.

(2.) Van 10 Juli 1918 tot ultimo December 1921 werden, op verzoek der betrokken verhuurders, de huurprijzen van 1 Januari 1916 van in totaal 8 woningen door de huurcommissie geschat op f 4428,— 's jaars.

p. Van de uitspraken der commissie onder j., k. en l. opgegeven waren er:

„Verhoo- gingen”:	188 gegrond op artikel 8 der huurcommissie- ordonnantie,	} en op staats- blad 1918 no. 289.
„Opzeg- gingen”:	127 op de artikelen 10, 11 en 12 der huurcom- missie-ordonnantie,	
	2 op de artikelen 10, 11, 12 en 16a, der huurcommissie-ordonnantie,	
	2 op de huurcommissie-ordonnantie,	
„Schat- tingen”:	1 op de artikelen 2 en 12 der huurcom- missie-ordonnantie,	
	3 op de huurcommissie-ordonnantie,	

q. Het aantal woningen waarvan de huurprijs in het verslagjaar door de commissie werd vastgesteld op f 10,— 's maands of (*)

lager bedroeg:	35,	(16),	(197),
op meer dan f 10,— t/m f 20,—	35,	(36),	(260),
” ” ” ” 20,— ” ” 30,—	19,	(14),	(192),
” ” ” ” 30,— ” ” 40,—	37,	(11),	(86),
” ” ” ” 40,— ” ” 50,—	16,	(37),	(87),
” ” ” ” 50,— ” ” 60,—	22,	(10),	(45),
” ” ” ” 60,— ” ” 70,—	6,	(2),	(23),
” ” ” ” 70,— ” ” 80,—	8,	(2),	(38),
” ” ” ” 80,— ” ” 90,—	2,	(—),	(9),
” ” ” ” 90,— ” ” 100,—	5,	(1),	(14),
” ” ” ” 100,— ” ” 110,—	—,	(—),	(10),
” ” ” ” 110,— ” ” 120,—	—,	(—),	(4),
” ” ” ” 120,— ” ” 130,—	—,	(1),	(2),
” ” ” ” 130,— ” ” 140,—	1,	(—),	(1),
” ” ” ” 140,— ” ” 150,—	1,	(2),	(3),
” ” ” ” 160,— ” ” 170,—	—,	(—),	(1),

Totaal:..... 187, (132), (970).

r. Door de 32 (15) huurders van woningen bedoeld onder i. hierboven werd de achterstallige huishuur door de betrokken huurders ten overstaan der commissie, of per postwissel, aan de betrokken verhuurders, of aan de gemachtigden van dezen,

(*) De cijfers onder dit teeken hebben betrekking op het geheele tijdvak 10 Juli 1918 1 Januari 1922.

voldaan, dan wel in consignatie gesteld ter griffie van de bevoegde rechtbank, of door den verhuurder langs anderen weg ingevorderd, tot een to- (*)

taal-bedrag van: f 3961,50 (f 3088,—), (f 10960,50)
of per huurder gemiddeld: „ 120,67 („ 206,—), („ 99,64)

- s. De achterstallige huishuur bedoeld in de 58 (48) rekestten „opzeggingen,, onder n. hier- (*)
boven vermeld bedroeg

in totaal f 7880,— (f 8484,—), (f 21198,50)
of gemiddeld per rekest: „ 136,— („ 176¼,—), („ 130,85).

t. UITSPRAKEN IN HOOGER BEROEP.

1. In het verslagjaar werd tegen 28 uitspraken der commissie hooger beroep aangeteekend, t.w. tegen 8 uitspraken „huurverhoogingen” en tegen 20 uitspraken „huuropzeggingen”.
2. Voor zoover de commissie van de beslissingen in hooger beroep mededeeling ontving, werd op 20 dezer appèlzaken (8 „huurverhoogingen”, 12 „huuropzeggingen”) door den residentierechter beschikt als volgt:
In 16 gevallen (7 „huurverhoogingen”, 9 „huuropzeggingen”) werd de uitspraak der huurcommissie bevestigd-in 2 gevallen (1 „huurverhooging”, 1 „huuropzegging”) werden de appèllanten in hun beroep niet-ontvankelijk verklaard-en in 2 huuropzeggingsgevallen werd de uitspraak der huurcommissie vernietigd en de commissie onbevoegd verklaard van de zaken in die uitspraken bedoeld kennissenemen.
3. Op 31 December 1921 was der commissie nog onbekend welke beschikking de appèlzaken („opzeggingen”) genomen heeft.
4. Van de 58 (niet 55, zooals in het vorig verslag abusievelijk is vermeld) appèlzaken (43 „huurverhoogingen” en 15 (niet 12, zooals het vorig verslag abusievelijk aangeeft) „huuropzeggingen”) van 1920 waarvan ultimo December 1920 nog niet bekend was welke beschikking de residentierechter daarop in hooger beroep genomen heeft (zie vorig

(*) De cijfers onder dit teeken hebben betrekking op het geheele tijdvak 10 Juli 1918 1 Januari 1922.

verslag, blad 6, t., 2), werden er 43 door den appèlrechter afgedaan (34 „huurverhoogen”, 9 „huuropzeggingen”) en 2 („huurverhoogen”) door de betrokken verhuurster ingetrokken.

5. Welke beschikking de rechter genomen heeft in de 13 andere zaken (7 „huurverhoogen”, 6 „huuropzeggingen”) is in het verslagjaar niet ter kennis van de commissie gekomen.

De einduitspraak in de 43 afgedane appèlzaken van 1920 is als hieronder aangegeven:

De 34 uitspraken „huurverhoogen” werden allen vernietigd-en de huurcommissie onbevoegd verklaard van de in die uitspraken bedoelde zaken kennistenemen.

Van de 9 uitspraken „huuropzeggingen” werden er 8 bevestigd, terwijl in de 9e zaak de appèllant-verhuurder in zijn beroep niet-ontvankelijk werd verklaard.

- ii. Van de 28 appèlzaken onder t., 1., bedoeld waren er 7 omtrent „huurverhoogen” en 9 omtrent „huuropzeggingen” door de betrokken verhuurders aanhangig gemaakt- en 1 betreffende „huurverhoogen” en 11 betreffende „huuropzeggingen” door de betrokken huurders.
- vi. Naar aanleiding van de beslissingen van den residentierechter waarbij de uitspraken der huurcommissie betreffende 2 huuropzeggingszaken van 1921 werden vernietigd- zie onder t., 2., hierboven-, is aan noot 5 op blz. 7 van dit verslag een nieuw lid, (2.), toegevoegd, tot completeering van het vermelde onder (1.) van die noot.
- xv. In het verslagjaar hebben de kosten der huurcommissie bedragen: f 11069,44 (f 10339,09) en van de instelling der commissie (10 Juli 1918) af tot 1 Januari 1922: f 42081,45.—
Volgens het bepaalde in het laatste gedeelte van het 1e lid van artikel 16 der huurcommissie-ordonnantie, is dus elke door verhuurders van woningen gèlegen in de gemeente Medan voorgebrachte zaak der gemeente in het verslagjaar komen te staan op f 14,92 (f 16,20) en van 10 Juli 1918 tot 1 Januari 1922 (in totaal 1945 zaken) op f 10,82 (en het Land evenveel).

(De kosten gemaakt door den residentierechter, of door den raad van justitie te Medan, ter uitvoering van de huurcommissie-ordonnantie ten aanzien van de uitspraken der commissie, zijn in bovenstaande bedragen niet begrepen.)

- x. Zooals in een noot op blz. 8 van het vorig verslag reeds kon worden medegedeeld, werd op 23 Januari 1921 door den gouverneur dezer kust, bij brief no. 19378/23 van 23 Januari 1921, geantwoord op het schrijven der huurcommissie van 4 November 1920, no. 8617, over de vraag of zelfbestuursonderhoorigen door wie woningen worden verhuurd gelegen in de gemeente Medan, ten aanzien van die woningen, al of niet behooren te voldoen aan de bepalingen der huurcommissie-ordonnantie, en bleek het gewestelijk bestuurshoofd van gevoelen te zijn dat op die vraag een bevestigend antwoord gegeven moet worden.

Medan is gouvernements-gebied en alle bepalingen van overheidswege gemaakt en voor Medan geldende zijn daar op iedereen van toepassing, dus ook op landschapsonderhoorigen, was des gouverneurs bescheid.

Hierop liet ZHEG. in het aangehaald schrijven nog volgen: „Ergo geldt de huurordonnantie m. i. wel degelijk ook voor gebouwen die het eigendom van Sultansonderhoorigen zijn”.

Het is der commissie aangenaam hier te mogen constateeren dat in het verslagjaar ten aanzien van tal van woningen toebehoorende aan zelfbestuursonderhoorigen de bepalingen der huurcommissie-ordonnantie beter dan in vorige jaren zijn opgevolgd.

En het is dan zeker ook voor een groot deel daaraan toetschrijven dat het aantal rekestten om goedkeuring van huurverhoogen in het verslagjaar 28 % grooter is geweest dan in 1920 (1920:149, 1921:190).

- ij. Wat de oude kwestie der z. g. „winkelwoonhuizen” betreft, en of de bepalingen der huurcommissie-ordonnantie, van de instelling der huurcommissie af, op deze woningen van toepassing zijn, welke kwestie in de voorgaande verslagen reeds uitvoerig behandeld is, doch die ook in 1921 nog geen stap nader tot haar oplossing is gekomen, hieromtrent moet in dit verslag een minder optimistische toon worden aangeslagen.

Voor zoover kon worden nagegaan, heeft zich ook in 1921 geen enkele verhuurder van dergelijke woningen die tot dusver nog had nagelaten der huurcommissie te verzoeken reeds ingegane verhoogingen van den huurprijs van woningen van 1 Januari 1916 goedtekeuren tot de commissie gewend, tot verkrijging van die goedkeuring, en dit niettegenstaande de huurcommissie-ordonnantie duidelijk bepaalt dat het in plaatsen waar huurcommissies gevestigd zijn verboden is voor het gebruik eener woning een hoogere vergoeding te bedingen dan de huurprijs op, of laatstelijk vóór, 1 Januari 1916 voor die woning geldende, indien die hoogere huurprijs niet door de huurcommissie is goedgekeurd of vastgesteld.

En tòch, niettegenstaande dat imperatieve wettelijke voorschrift, de quintessence der geheele ordonnantie, welke ordonnantie, volgens den considerans welke haar in staatsblad 1918, no. 289, voorafgaat, ten doel heeft onredelijke opdrijving van de huurprijzen van woningen te beteugelen, worden te Medan, van de instelling der huurcommissie (Juli 1918) af tot op den dag van heden toe, zéér vele woningen tegen hoogere-veel hoogere-huurprijzen verhuurd dan op 1 Januari 1916 voor die woningen geldende waren- en staat de huurcommissie nog steeds zoo goed als machteloos daartegenover, daar zij de macht mist om in deze het initiatief, dat volgens de letter der huurcommissie-ordonnantie in schier alle voorkomende gevallen uitsluitend *aan verhuurders van woningen gelaten is*, te nemen.

Een onderzoek in alle wijken der gemeente, in de eerste plaats in de handelswijken, naar de werking, enz. der huurcommissie-ordonnantie, zou met voldoende duidelijkheid aan het licht kunnen brengen hoeveel verhuurders van woningen in de gemeente Medan nog steeds in gebreke gebleven zijn aan diverse bepalingen, in het bijzonder aan artikel 2, der huurcommissie-ordonnantie te voldoen.

Het instellen van een zoodanig onderzoek echter acht de commissie niet goed uitvoerbaar, zoolang haar de bevoegdheid en middelen daartoe ontbreken.

2. Het is te hopen dat de regeering bij de eerstvolgende aanvulling (herziening) der huurcommissie-ordonnantie met de in dit verslag voorkomende opmerkingen wel rekening zal willen houden.

Dezelfde leemten in de huurcommissie-ordonnantie in het verslag van 1918/1919 aangeduid bestaan ook thans nog-en in het tegengaan van ontduikingen van de bepalingen der huurcommissie-ordonnantie, zoowel als in het bevorderen van de naleving van die bepalingen, ontmoet de huurcommissie dikwijls groote moeielijkheden,-voornamelijk doordien de midelen waarover zij beschikt-en haar bevoegdheid om controleerend optetreden en streng toetezien op het al of niet nakomen door woningverhuurders van de voornaamste bepalingen der huurcommissie-ordonnantie, indien zij die bevoegdheid al mocht bezitten tot zekere hoogte-door haar te eenenmale onvoldoende worden geacht om onredelijke opdrijving der huurprijzen van woningen in de gemeente Medan naar behooren te kunnen beteugelen.

E. Z. Ten slotte-ook in verband met het daareven onder z. vermelde- wordt ter bekorting nog verwezen naar noot 3. van 1921, voorkomende op blad 8 van het jaarverslag der commissie over 1920.

(Vernietiging in het belang der wet van een beschikking van den residentierechter te Medan van 9 Januari 1921, gewezen op de uitspraken der huurcommissie te Medan in zake een serie woningen waarvan de huurprijzen door de betrokken verhuurster waren verhoogd. Arrest van het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, d.d. 30 Juli 1921).

Medan, 31 Maart 1922.

In opdracht der huurcommissie, ingesteld voor
de gemeente Medan:

J. A. VREDEVOOGD.

Secretaris der commissie.

VI

MEDANSCHÉ VRIJWILLIGE BRANDWEER

Ter voldoening aan het voorschrift van Art. 8 der Brandweerverordening hebben wij de eer U bij dezen verslag te doen van hetgeen in het afgelopen jaar door het personeel van de Medansche Vrijwillige Brandweer is verricht, alsook van den toestand der brandblusmiddelen.

PERSONEEL.

Aan het begin van het verslagjaar was het College van Brandmeesters samengesteld als volgt:

Commandant.		A. P. Varekamp.
Secretaris.		C. Miga.
Wnd. Brandmeester	Wijk I.	L. Schraivesande.
Brandmeester	„ II	N. Hendrikse.
id.	„ III	H. M. Smorenburg.
id.	„ IV	E. ter Meulen.
id.	„ V	A. C. Ruychaver.
id.	„ VI	J. G. Koene.
id.	Ladderbrigade .	E. H. Gerritsen.
Technisch Adviseur		G. Lodder.

Van de Brandmeesters bedankten wegens vertrek als anderszins de Heeren E. ter Meulen, A. C. Ruychaver, J. G. Koene en E. Hallegraeff.

De afgetreden Brandmeesters werden vervangen door de Heeren F. W. Dijkman (wijk 1), L. F. van Hell (wijk IV), J. J. van Hell (wijk V), J. P. Hellinx (wijk VI). De Heer Smorenburg werd definitief benoemd als Brandmeester van Wijk III. In de vergadering van het College van Brandmeesters dd. 4 Maart werd de Heer L. Schraivesande gekozen als Secretaris in de plaats van den Heer C. Miga, die wegens drukke werkzaamheden als Secretaris moest bedanken. Gedurende eenige maanden trad de Heer L. Schraivesande op als waarnemend Brandmeester successievelijk voor de wijken 1, 4 en 6.

De samenstelling van het College van Brandmeesters was dus per 31 Dec. '21 als volgt:

Commandant.		A. P. Varekamp.
Secretaris.		L. Schraivesande.

Brandmeester Wijk I	F. W. Dijkman.
id. „ II	N. Hendrikse.
id. „ III	H. M. Smorenburg.
id. „ IV	L. F. van Hell.
id. „ V	J. J. van Hell.
id. „ VI	J. P. Hellinx.
id. Ladderbrigade	E. H. Gerritsen.
Technisch Adviseur	G. Lodder.

Het aantal Adjunct Brandmeesters bedroeg den 1sten			
Januari van het verslagjaar			22
tot het Corps traden toe			15
			37
tot brandmeester werden benoemd	5		
terwijl bedankten	7		12
		Blijft totaal	25
(zie verder bijlage 1)			

VERGADERINGEN.

De Jaarlijksche Algemeene Vergadering werd dit jaar gehouden dd. 5 Maart in het Raadhuis. Aanwezig waren 22 leden.

Het College van Brandmeesters kwam 5 maal bijeen en wel op 31 Januari met 8 leden, op 4 Maart met 9 leden, op 31 Mei met 9 leden, op 30 Aug. met 7 leden en op 7 December met 8 leden; een gemiddelde dus van 8 leden per vergadering.

OEFENINGEN.

Door elke spuit werd in het verslagjaar een 6 à 7 maal geoefend.

Op 5 Maart werd een behendigheidswedstrijd gehouden, waaraan door 4 spuiten werd deelgenomen. Op 25 October 's avonds liet de Commandant loos alarm blazen voor een veronderstelde brand in de Voorstraat.

Alle spuiten waren toen aanwezig. Bij alle oefeningen bleek het materiaal in goeden staat te verkeerren. Kleine gebreken werden onmiddellijk hersteld.

Bizondere maatregelen werden getroffen bij uitvoeringen etc. in de Witte Societeit.

INSPECTIES.

Het materiaal werd minstens eens per maand geïnspecteerd, Door den Commandant werd met den Secretaris in begin Mei een generale inspectie gehouden in alle wijken. Begin April werd door den Commandant met den wd. Burgemeester, den Heer Dijksterhuis, een inspectie gehouden in de brandgangen.

BRANDEN.

In 1921 kwamen slechts drie branden van eenige beteekenis voor n.l. op 13 Januari in het gebouw der N. V. Automobiël Import Mij. waar de carrosserie van een auto verbrandde, op 28 April in de Toko Jhamatmall Kesawan, waar brand ontstaan was in een brandstoffenbergplaats en op 3 Juli in een wagon der D. S. M. in de Spoorstraat.

Verder werd de Brandweer nog vier malen gealarmeerd voor kleinere branden, waar echter geen water behoefde te worden gegeven.

(Zie bijlage 2 van dit verslag).

MATERIALEN EN Z.

In het aantal brandspuiten werd in 1921 geen verandering gebracht.

Per 31 December was een nieuw spuihuis in aanbouw in de Calcuttastaat.

Aangekocht werden 6 snelbluschapparaten met toebehooren, welke op de slangenwagens werden aangebracht.

Tevens werd aangekocht 300 Meter brandslang benevens nieuwe slangklemmen, eenige Storkkoppelingen en verder klein materiaal. Het materiaal bevond zich het geheele jaar in goeden staat.

Het aantal brandkranen werd met 6 stuks uitgebreid n.l. 2 kranen in de Siakstraat en 4 kranen in den Pakhuisweg. Het totaal aantal brandkranen in Medan bedraagt thans 375 stuks, waarvan 8 eigendom zijn der Deli Maatschappij, 172 eigendom der Gemeente en 195 van de Waterleiding Mij. „Ajer Beresih”.

De materialen, zoowel in gebruik als in reserve, zijn aangegeven op een staat. (zie bijlage 3).

FINANCIËN.

Beschikbaar werd gesteld een bedrag van f 9.725.—, waarvan in totaal verbruikt werd f 5.936.27.

	Beschikbaar gesteld	Verwerkt.
Art. 132 Toelagen, salarissen enz.	f 2250.—	f 2096.60
Art. 133 Losse koelies.	„ 100.—	„ 41.—
Art. 134 Verzekering ongelukken	„ 450.—	„ 333.—
Art. 135 Kantoorbehoeften enz	„ 150.—	„ 202.30
Art. 136 Telefoon Commandant en Secretaris	„ 425.—	„ 400.24
Art. 137 Onderhoud en aanschaffing onderscheidingsteekens	„ 300.—	„ —.—
Art. 138 Onderhoud vernieuwing en bouw brandspuithuizen.	„ 2200.—	„ 853.—
Art. 139 Onderhoud en aanschaffing materiaal	„ 3100.—	„ 1582.13
Art. 140 Aanmaak aanwijspaaltjes	„ 250.—	„ 128.—
Art. 141 Premiën	„ 500.—	„ 300.—
	f 9725.—	f 5936.27

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

De „Veiligheidsverordening” werd 8 April 1921 afgekondigd in de Javasche Courant. Door den Technisch Adviseur, den Heer G. Lodder, werd een nieuwe en practischer wijkindeeling ontworpen. (Zie bijlage 4).

Van Gemeentewerken, Telefonie en Politie werd de beste hulp en medewerking ontvangen.

Dit jaar werd meer dan andere jaren bizondere aandacht besteed aan de brandgangen. Hoewel dit punt in den Gemeenteraad nog al eens ter sprake is gekomen en door verschillende autoriteiten aandacht aan dit onderwerp werd gewijd, is de toestand nog zoo, dat zij uit een hygiënisch oogpunt nog verre van toelaatbaar is. Aangezien dit laatste echter niet op het terrein van de Brandweer thuis behoort, kan daarin door het College geen verandering worden gebracht.

Getracht werd de in het vorig jaar afgeschafte stoomspuit te verkoopen, doch mocht het niet gelukken een koper te vinden.

De Commandant was van 5 tot 20 October naar Java en werd in dien tijd vervangen door den Heer G. Lodder.

De aan dit verslag toegevoegde bijlagen zijn:

1. Naamlijst der Leden op 31 December 1921.
2. Staat aangevende aantal en soort der branden, oorzaken daarvan enz.

3. Staat der materialen in gebruik op 31 December 1921.

4. Wijken verdeeling en ligging der spuithuizen.

Het College van Brandmeesters,

A. P. VAREKAMP

Commandant.

L. SCHRAVESANDE

Secretaris.

Medan, 21 Januari 1922.

Bijlage I.

LEDENLIJST.

	Commandant	A. P. Varekamp.
	Secretaris	L. Schravesande
Spuut I.	F. W. Dijkman	Brandmeester
	J. J. Renout	Adjunct
	M. S. Meeuwse	"
	E. G. Rademaker	"
	E. ter Meulen	"
Spuut II.	N. Hendrikse	Brandmeester
	R. A. Schwab	Adjunct
	W. Otte	"
	J. E. Voermans	"
	L. de Groot	"
Spuut III.	H. M. Smorenburg	Brandmeester
	E. C. von Holtz	Adjunct
	B. Ph. M. de Groot	"
	P. Schotman	"
Spuut IV.	L. F. van Hell	Brandmeester
	A. Cornfield	Adjunct
	A. de Boer	"
	Franken	"
	W. F. Michelsen	"
Spuut V.	J. J. van Hell	Brandmeester
	J. M. van Zanten	Adjunct
	J. F. Schmöle	"
	H. Zeitlin	"
	J. Meijn	"
Spuut VI.	J. P. Hellinx	Brandmeester
	Schippers	Adjunct

	J. Varekamp	„
	C. Miga	„
Ladderbrigade.	E. H. Gerritsen	Brandmeester
	P. de Korte	Adjunct
	W. J. Fröger	„
	P. A. J. de Vroom	„
Technisch Adviseur.	G. Lodder	
	J. F. Hobbelen	toegevoegd aan Commandant.

Bijlage 2.

Staat der in het jaar 1921 plaats gehad hebbende branden, gerangschikt in volgorde van data, met opgave der plaats, oorzaak alsmede het aantal aanwezige spuiten en de gebruikte slanglengte.

Datum	Plaats der branden	Soort der branden	Oorzaak	Aantal spuiten aanwezig	Gebruikte slanglengte.
13 Jan.	N. V. Automobiel Imp. Mij.	Carosserie van een auto	Vermoedelijk aangestoken	4	200 M.
3 Mrt.	Hoondamall & Co. Kesawan	Tokogoe-deren	Broeiing	5	—.
28 Apr.	Jhamatmall Kesawan	Brand in brandstof bergplaats	Onbekend	4	175 M.
1 Juli	Kedeh Honkongstraat 88.	Brand in stapel brandhout	Onvoorzichtigheid met gloeiend strijkijzer	2	—.
3 op 4 Juli	Wagon der D. S. M. Spoorstraat	Wagon der D. S. M. in brand	Vonken van locomotief	4	300 M.
28 Sept.	Tjong Yong Hianstraat	Reservoir van een auto	Wegwerpen van een brandende lucifer.	5	—.
20 Nov.	Fuchs & Rens Kesawan	Begin van brand van een auto	contact	4	—.

Bijlage 3.

Staat van materiaal in gebruik bij de Medansche Vrijwillige
Brandweer op 31 December 1921.

Materialen.	Wijk 1.	Wijk 2.	Wijk 3.	Wijk 4.	Wijk 5.	Wijk 6.	Stoom- brand- spuit.	Ladder- brigade	Reserve.
Brandspuithuis	1	1	1	1	1	1	1		
Slangenwagens	1	1	1	1	1	1			1
Standpijpen	1	1	1	1	1	1			1
Straalpijpen	2	2	2	1	2	2	4		1
Slangen	4	4	4	4	4	4	6		3 ¹
Sleutels	1	1	1	1	1	1		2	2
Lantaarns	3	3	3	2	3	3		2	
Houten rekken	1	1	1	1	1	1			
„ schraag	1	1	1	1	1	1			
Gordels	2	2	2	2	2	2	3	6	
Bijlen	2	2	3	2	3	3		4	
Touwen	2	2	2	2	2	2		5	
Brandemmers	1	1	1	1	1	1			
Led. slangdragers	2	2	2	2		2			
Canvas manchetten	1	2	1	1	1	1			
Schroevendraaiers	2	1	1	2	2	3			
Hangslot	1	1	1	1	1	1	1		
Kaarslantaarns	1	1	1	1	1	1	2		
Vlag (rood)	1	1	1	1	1	1			
Snelblusscher	1	1	1	1	1	1			
Zuigslangen							3		
Materialenwagens							1	1	
Ladderwagen								1	
Ladders 7 Mtr.								3	
Ladders 5 Mtr.								3	
Korte ladders								2	
Brandhaken								6	
Spaden								2	
Groote opruimers								2	
Kleine opruimers								2	
Koevoeten								1	
Breekijzers								2	
Handzagen								2	
Verbandkist								1	
Flambouwen							2		
Stoombrandspuit							1		

Bij de Gewapende Politie berusten: 1 standpijp, 1 slangenwagen,
1 straalpijp, 1 sleutel, 3 slangen, 1 kaarslantaarn.

Bijlage 4.

WIJKVERDEELING.

Wijk I.

Brandmeester F. W. Dijkman. Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten Oosten der spoorbaan, ten Noorden begrensd door de Balistraat en ten Oosten door Raceterrein en Wilhelminastraat.

Wijk II.

Brandmeester N. Hendrikse. Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten Westen der spoorbaan, ten Noorden begrensd door Oude Markt en Tepekongstraat en ten Westen door de Deli rivier.

Wijk III.

Brandmeester H.M. Smorenburg. Het Noordelijk gedeelte van Medan, ten Westen der spoorbaan, ten Zuiden begrensd door Oude Markt en Tepekongstraat en ten Westen door de Deli rivier.

Wijk IV.

Brandmeester L. F. van Hell. Het Oostelijk gedeelte van Medan, ten Noorden begrensd door Race-terrein en Malakastraat, ten Zuiden door Kota Masoem en ten Westen door Wilhelminastraat.

Wijk V.

Brandmeester J. J. van Hell. Het Noordelijk gedeelte van Medan, ten Oosten der spoorbaan, ten Zuiden begrensd door Balistraat, Race-terrein en Malakastraat.

Wijk VI.

Brandmeester J. P. Hellinx. Het gedeelte van Medan, ten Westen der Deli rivier.

VII

SEKOLAH DERMA

JAARVERSLAG

der SEKOLAH DERMA over 1921.

Na heropening der Sekolah Derma als namiddags-handwerk-school in Augustus 1920 mocht zij zich in een gestadige bloei verheugen, dank zij vooral den financieelen steun van Gemeente en Landschap. Instellingen als deze, waaraan de leerlingen slechts zeer weinig medebetalen, kunnen alleen dan bestaan, wanneer er op voldoende financieele hulp gerekend kan worden. Deze werd op alleszins voldoende wijze verkregen, zoodanig zelfs, dat de opbrengst van de verkoop-tentoonstelling kon worden gereserveerd om eventueel het onderwijs te kunnen uitbreiden.

Aan subsidies werd gedurende 1921 in totaal ontvangen f 2220.—, dat is f 110.— per maand van de Gemeente Medan en f 75.— per maand van het Landschap Deli. Zooals uit de hier bijgevoegde jaarrekening kan blijken werd aan schoolgeld slechts ontvangen f 460.50, of ongeveer één vijfde van het bedrag der subsidies.

Het schoolgeld bedraagt slechts 50 cent per kind per maand. Dat is zeer gering, waar immers alle bewerkte materialen door de school worden bekostigd, doch het werd wenschelijk geacht dit niet te verhoogen, om daardoor een zoo groot mogelijk aantal leerlingen te trekken. Inderdaad was het aantal leerlingen bevredigend, gemiddeld 77 per maand, doch het verloop was zeer groot, zooals uit het onderstaande staatje kan blijken.

	primo	bij	af	ultimo
Januari	70	4	—	74
Februari	74	—	—	74
Maart	74	1	13	62
April	62	9	2	69
Mei	69	—	—	69
Juni	69	16	12	73
Juli	73	20	7	86
Augustus	86	13	11	88
September	88	3	7	84
October	84	2	5	81
November	81	3	3	81
December	81	2	5	78

Gedurende het geheele jaar, met uitzondering van de maand der Mohamedaansche vasten, werd op iederen werkdag 's middags

van half drie tot half vijf les gegeven door twee Inlandsche onderwijzeressen. De leerlingen zijn in twee ploegen verdeeld, die ongeveer om de week verwisselen, zoodanig, dat iedere ploeg na een week nuttige handwerken gedurende een week fraaie handwerken krijgt.

Bij de fraaie handwerken neemt het kantklossen een voorname plaats in. Dat kantklossen is een vooral door Maleische vrouwen geliefd handwerk en vele leerlingen, en voornamelijk hunne ouders, zouden liever zien, dat er niet anders werd geleerd. Doch het is juist voor Inlandsche meisjes hoogst noodig, dat ze gewone eenvoudige kleeren leeren maken en verstellen; daarom wordt gezorgd, dat aan de nuttige handwerken minstens evenveel tijd wordt besteed als aan de fraaie.

In den loop der maand Maart kon de school uit de petakhuizen, waar ze aanvankelijk was ondergebracht en die door den Heer Tjong A Fie kosteloos in gebruik waren gegeven, overgaan naar het eigenlijke Sekolah-derma-gebouw aan de Djalan Radja waar tot dien tijd de vroedvrouwenschool was gevestigd. De beide onderwijzeressen, die eerst op de bovenverdieping der petaks woonden, konden in het gebouw ieder een kamer krijgen.

Bij het gebouw behoort een paviljoen, dat verhuurd wordt. Tot ongeveer einde 1923 komt de opbrengst daarvan ten bate der erven. Tjong A Fie, omdat er aan het gebouw het een en ander ten koste is gelegd voor verbouwing ten behoeve der vroedvrouwenschool.

In Augustus 1921 werd aan de zoogenaamde Neutrale H. I. S. tot wederopzeggens vergund in de morgenuren de school-lokalen te gebruiken.

Op Zondag 6 November werd een verkoop-tentoonstelling gehouden van het vervaardigde werk. De belangstelling was, ook van Europeesche zijde, groot; o. m. waren de Gouverneur en de Burgemeester tegenwoordig. De opbrengst van het verkochte werk bedroeg f 310.90.

Het door den Gemeenteraad van Medan benoemde Comité van toezicht bestond gedurende 1921 uit den Heer H. E. K. Ezerman, Assistent-Resident van Deli en Serdang, Voorzitter en de dames M. Lodder-Langer, S. Jansen — van Dijk en Tengkoë Ajoe Sa-bariah.

Het Comité van toezicht der Sekolah Derma,
W. WINCKEL. Voorzitter.

S. JANSSEN-VAN DIJK. Secr.-Pennesse.

J A A R R E K E N I N G
der SEKOLAH DERMA over 1921.

ONTVANGSTEN.

Schoolgeld. f 15.84

Saldo 1920.

Januari	f 32.50
Februari	„ 32.—
Maart	„ 35.50
April	„ 32.50
Mei	„ 34.50
Juni (vacantie)	—.—
Juli	„ 83.—
Augustus	„ 44.—
September	„ 44.—
October	„ 41.50
November	„ 41.—
December	„ 40.—
	„ 460.50

OPBRENGST VERKOCHTE GOEDEREN.

Maart	f 18.—
November (oude naaimach)	„ 20.—
November (tentoonst.)	„ 310.90
December	„ 24.80
	„ 373.70

Subsidies.

Gemeente	12 × f 110.—	f 1320.—
Landschap	12 × f 75.—	„ 900.—
		„ 2220.—

UITGAVEN.

Loonen.

Januari	f 115.—
Februari	„ 115.—
Maart	„ 115.—
April	„ 119.—
Mei	„ 114.70

Juni	f 120.—	
Juli	„ 120.—	
Augustus	„ 120.—	
September	„ 120.—	
October	„ 130.—	
November	„ 110.—	
December	„ 116.70	
		f 1415.40
Materialen		„ 795.31
Inventaris-Artikelen.		„ 443.09
Saldo		„ 416.24
		f 3070.04 f 3070.04

